

T. C.
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYALBİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

**TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM YAZINI
1992 – 2007 ÇAĞDAŞ YEREL YÖNETİMLER DERGİSİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Yusuf CEVHER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HATAY / 2010

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Öğrencisi Yusuf CEVHER tarafından “Türkiye’de Yerel Yönetim Yazını 1992 – 2007 Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışma, .../.../ 2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı   Doç. Dr. Muharrem GÜNEŞ
(Başkan)

Üye   Yard. Doç. Dr. Şenol ADIGÜZEL

Üye   Yard. Doç. Dr. Cem DOĞAN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım

.../.../ 2010

ÖNSÖZ

1973 ve 1974 yıllarında dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz, o güne kadar uygulanmakta olan ve Keynes'in görüşlerine dayanan müdahaleci ekonomi politikalarının sonunu getirmiştir. Artık sosyal devlet ve refah ekonomisi, yerini, yeniden liberal politikalara bırakmaya başlamıştır. 1980'li yıllarla birlikte başlayan ve siyasal alanda "Yeni Sağ" olarak bilinen bu anlayış, bütün yönetimleri olduğu gibi, yerel yönetimleri de etkilemiştir. Yerel yönetim yazını da, değişen bu paradigma karşısında yeni kavramlarla tanışmıştır. Küreselleşme, özelleştirme, toplam kalite yönetimi, yönetişim, e-devlet gibi yeni kavramlar, artık yerel yönetim yazınının üzerine odaklandığı kavram olmuştur.

1980'li yıllarda ortaya çıkmayan bu değişim, asıl etkilerini 1990'lı yıllarla birlikte göstermeye başlamıştır. İşte, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) bünyesinde kurulan Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi (YYAEM) tarafından 1992 yılında yerel yönetim yazınına kazandırılan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, bu değişimi en iyi şekilde yansıtan yayındır.

Yerel yönetimler alanında pek fazla süreli yayının bulunmadığı ülkemizde, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, önemli bir boşluğu doldurmuş ve yerel yönetim yazınımızın en önemli yayını durumuna gelmiştir. Bu noktada, yazındaki bu önemli dergiyi incelemek, oldukça önemli bir takım sonuçların çıkarılmasından ötede, yerel yönetim alanında görev yapan araştırmacılara ve bu alanda yeni araştırma yapacak olan genç akademisyen adaylarına bir takım istatistikî bilgiler sunmaktadır. Bu açıdan, bu çalışmanın, Türk yerel yönetim yazınının geldiği durumu ve daha da önemlisi ilerlediği yönü göstermesi açısından önemli olduğu kanaatindeyim.

Bu çalışmaya yönelmemde beni teşvik eden ve her fırsatta da bana olan güvenini dile getiren ve her konuda yardımını esirgemeyen çok değerli hocam Doç. Dr. Muharrem GÜNEŞ'e teşekkürlerimi belirtmeden geçemeyeceğim. Ayrıca, çalışmam süresince beni maddî ve manevî destekleriyle motive eden aileme ve özellikle de çalışmanın sayfa düzenini sağlama noktasında emeği bulunan kız kardeşim Fatma CEVHER'e de teşekkürlerimi sunuyorum...

Yusuf CEVHER

**TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLER YAZINI
1992 – 2007 ÇAĞDAŞ YEREL YÖNETİMLER DERGİSİ ÜZERİNE
BİR İNCELEME**

**Yüksek Lisans Tezi, Yusuf CEVHER
Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans
Danışman: Doç. Dr. Muharrem GÜNEŞ**

ÖZET

Yirminci yüzyılın son çeyreği, dünyada önemli değişimlere tanık olmuştur. Özellikle 1980 sonrası dönemde başlayan bu değişim, ekonomik kriz sonrası uygulanmaya başlanan neo-liberal politikalar ve bu politikaların yol açtığı bir takım anlayış değişiklikleri olarak ortaya çıkmıştır. Yönetim bilimine küreselleşme, yönetim, özelleştirme, toplam kalite yönetimi gibi kavramları getiren bu politikalar, yerel yönetimleri de etkilemiştir. Bu süreçte yerel yönetimlere verilen önem artmıştır.

1990 sonrası dönemde ise, bu değişimin etkileri daha iyi görülmeye başlanmıştır. 1992 yılında yayınlanmaya başlanan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, bu değişimin yerel yönetimler yazını üzerine yansımaları göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nin incelemek amacıyla yapılan bu çalışma, dört kesimden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci kesimi, çalışmanın, konusu, amacı, önemi, yöntemleri tezlerini içermektedir.

İkinci bölümde, yerel yönetim kavramı açıklanmakta ve Türk yerel yönetim birimlerinin tarihsel gelişim süreçleri hakkında bilgiler verilmektedir. Daha sonra, Türk yerel yönetim yazını incelenmektedir.

Üçüncü kesim, uygulama bölümüdür. Bu kesimde, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde yayınlanan makaleler incelenmekte ve ayrıntılı bir

sınıflandırmaya tabi tutulmaktadır. Üçüncü kesimin sonunda ise, makalelerden elde edilen bulgu ve önerilere yer verilmiştir.

Çalışmamızın sonunda ise, 1980 sonrası ön plana çıkan yeni kavramların Türk yerel yönetim yazınına etkilediğini ve Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nin bu durumu yansıttığını saptamış bulunmaktayız.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Yerel yönetim, yerel yönetimler yazını, yerel özerklik, belediye, il özel idaresi, köy, küreselleşme, yönetişim, özelleştirme,

**THE LITERATURE OF LOCAL GOVERNMENT IN TURKEY
AN ANALYSIS ON THE JOURNAL OF CONTEMPORARY
LOCAL GOVERNMENTS (1992 – 2007)**

**Thesis of Master's Degree, Yusuf CEVHER
Department of Public Administration Master's Degree
Supervisor: Assoc. Prof.Dr. Muharrem GÜNEŞ**

ABSTRACT

Last quarter of the twentieth century has seen significant changes in the world. This change that has started especially the period after 1980, has emerged as neo-liberal policies that had been started to be implemented after the economic crisis and some understanding changes that caused by these policies. These policies that had brought concepts such as globalization, governance, privatization and total quality management to the management science, has also influenced the local governments. In this process, the importance that given to local governments has increased.

In the period after 1990, the effects of these changes had been begun to be seen better. The Journal of Contemporary Local Governments which had been started to be published in 1992, is very important to show the reflections of these changes on the literature of local governments.

This study, that had been done in order to explore the Journal of Contemporary Local Governments, has four sections. The first section of the study consists of subject, aims, importance, methods and theses of the study.

In the second section, it is explained the concept of local government and informed about the progress during the historical process of Turkish local government units. After that, the literature of local government in Turkey is being examined.

The third section is the application part. In this section, the articles that had been published in the Journal of Contemporary Local Governments are being examined and classified in detail. At the end of this section, it is placed the findings and suggestions that have obtained from the articles.

At the end of our study, we have determined that have emerged concepts after 1980 had affected Turkish literature of local governments and the Journal of Contemporary Local Governments had reflected this situation.

KEY WORDS

Local government, literature of local governments, local autonomy, municipalities, special provincial administration, village, globalization, governance, privatization.

**TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM YAZINI
1992 – 2007 ÇAĞDAŞ YEREL YÖNETİMLER DERGİSİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME
Yusuf CEVHER**

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
Özet ve Anahtar Sözcükler	ii
Abstract and Key Words	iv
İçindekiler	vi
Çizelge, Çizim ve Grafikler Dizini	x
Kısaltmalar	xi

BİRİNCİ KESİM

ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Konusu ve Amacı	1
1.2. Çalışmanın Önemi	2
1.3. Çalışmanın Denenceleri	2
1.4. Çalışmanın Yöntemi	3
1.5. Çalışmanın Temel Kavramları	3
1.6. Çalışmanın Sunuş Sırası	4

İKİNCİ KESİM
TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLER VE YEREL YÖNETİM YAZINI

2. YEREL YÖNETİM KAVRAMI	5
2.1. Yerinden Yönetim – Merkezden Yönetim	5
2.2. Yerinden Yönetimin Türleri	6
2.2.1. İdarî Yerinden Yönetim – Siyasî Yerinden Yönetim	6
2.2.2. Fonksiyonel Yerinden Yönetim – Coğrafi Yerinden Yönetim .	7
2.3. Yerinden Yönetimin Bir Türü Olarak Yerel Yönetimler	7
3. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLER	10
3.1. Anayasalarımızda Yerel Yönetimler	10
3.1.1. 1876 Kanun-i Esasi’de Yerel Yönetimler	10
3.1.2. 1921 Anayasasında Yerel Yönetimler	11
3.1.3. 1924 Anayasasında Yerel Yönetimler	11
3.1.4. 1961 Anayasasında Yerel Yönetimler	12
3.1.5. 1982 Anayasasında Yerel Yönetimler	13
3.2. Türkiye’de Yerel Yönetim Birimleri	14
3.2.1. İl Özel İdareleri	14
3.2.1.1. Tarihsel Gelişim	15
3.2.1.2. Günümüzde İl Özel İdareleri.....	16
3.2.2. Belediyeler	19
3.2.2.1. Tarihsel Gelişim	19
3.2.2.1.1. Osmanlı Döneminde Belediyeler	19
3.2.2.1.2. Cumhuriyet Sonrası Dönemde Belediyeler	23
3.2.2.2. Günümüzde Belediyeler.....	26
3.2.3. En Yeni Yerel Yönetim Birimimiz: Büyükşehir Belediyesi ...	29
3.2.3.1. Büyükşehir Belediyelerinin Oluşum Nedenleri	29
3.2.3.2. 3030 Sayılı Kanun Neler Getirdi?	30
3.2.3.3. 5216 Sayılı Kanun Neleri Değiştirdi?	33
3.2.3.4. Türkiye’de Büyükşehir Belediyeleri	35
3.2.4. Geleneksel Yerel Yönetim Birimimiz: Köyler	36
3.2.4.1. Tarihsel Gelişim	36

3.2.4.2. Günümüzde Köy Yönetimi.....	38
3.2.5. Yerel Yönetim Niteliği Tartışmalı Bir Birim: Mahalle	40
3.2.5.1. Tarihsel Gelişim	40
3.2.5.2. Günümüzde Mahalle Yönetimi	43
4. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM YAZINI	44
4.1. Türk Yerel Yönetim Yazınının Genel Durumu	44
4.1.1. Osmanlı İmparatorluğu Dönemi	44
4.1.2. 1923 – 1980 Yılları Arası Dönem	45
4.1.3. 1980 Sonrası Dönem	48
4.2. 1980 Sonrası Dönemde Yazında Öne Çıkan Kavramlar	51
4.2.1. Küreselleşme	51
4.2.2. Toplam Kalite Yönetimi	53
4.2.3. Yerellik (Subsidiarite) İlkesi	56
4.2.4. Yönetişim	57
4.2.5. Özelleştirme	60
4.2.6. E-Devlet	61
4.2.7. Yerel Gündem 21	64
4.3. Yerel Yönetimlerde Reform Sorunu	67
4.3.1. KAYA Projesi’nde Yerel Yönetimler	67
4.3.2. Diğer Çalışma ve Tasarımlarda Yerel Yönetimler	68

ÜÇÜNCÜ KESİM

ÇAĞDAŞ YEREL YÖNETİMLER DERGİSİ İNCELEMESİ

5. ÇYYD’NDE YAYINLANAN MAKALELERİN SINIFLANDIRILMASI ...	71
5.1. Dergide Yer Alan Bölümler	72
5.2. Yönetimle İlgili Makaleler – Yönetim Dışı Makaleler	75
5.3. Makalelerin Konulara Göre Sınıflandırılması	77
5.4. Makalelerin Yıllara Göre Sınıflandırılması	82
5.5. En Çok Makalesi Yayınlanan Yazarlar	85
5.6. Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı	89
5.7. Makale Yazarlarının Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı	94

5.8. Yazar Sayılarına Göre Makalelerin Dağılımı	99
5.9. Makalelerin Dayandıkları veri Türüne Göre Sınıflandırılması	99
5.10. Yeni Kavramlar ve Kavramlaştırmalar	101
6. MAKALELERDE ELDE EDİLEN BULGULAR	104
6.1. İdarede Sorunlar ve Reform İle İlgili Bulgular	104
6.2. Yerel Yönetim Mevzuatı Hakkında Elde Edilen Bulgular	106
6.3. Yerel Yönetim Organları Hakkında Elde Edilen Bulgular	108
6.4. Yerel Yönetim Personeli Konusunda Elde Edilen Bulgular	109
6.5. Kentleşme ve Çevre Politikaları Konusunda Elde Edilen Bulgular	111
6.6. Yerel Demokrasi Konusunda Elde Edilen Bulgular	113
6.7. Yerel Yönetimler Maliyesi Konusunda Elde Edilen Bulgular	115
6.8. Yerel Yönetim – Merkezî Yönetim İlişkileri Konusunda Bulgular	117
6.9. Dünyada Yerel Yönetimler Konusunda Elde Edilen Bulgular	119
6.10. Yerel Yönetim Tarihi Konusunda Elde Edilen Bulgular	123
6.11. Yerel Yönetim Hizmetleri Konusunda Elde Edilen Bulgular	123
6.12. Yerel Yönetim Bağlı Birim ve İşletmeleri Konusunda Bulgular	124
6.13. Yeni Kavramlar Konusunda Elde Edilen Bulgular	125
6.14. Diğer Konularda Elde Edilen Bulgular	127
7. MAKALELERDE YER ALAN ÖNERİLER	130
7.1. İdarede Reform İle İlgili Öneriler	130
7.2. Diğer Çeşitli Konular İle İlgili Öneriler	134

DÖRDÜNCÜ KESİM

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

8. BULGULAR, ÖNERİLER, SONUÇ	143
8.1. Bulgular	143
8.2. Öneriler	146
8.3. Sonuç	148
EKLER	155
KAYNAKÇA	194

ÇİZİM, ÇİZELGE VE GRAFİKLER DİZİNİ

Çizimler Dizini

Çizim 1. İyi Yönetişimin Bileşenleri	60
Çizim 2. Yönetim ile İlgili – Yönetim Dışı Makaleler Dağılımı	76

Çizelgeler Dizini

Çizelge 1. Türkiye’de Büyükşehir Belediyeleri	36
Çizelge 2. Mahalle Muhtarlığının Kronolojik Gelişmesi	42
Çizelge 3. Yönetişimin Boyutları	59
Çizelge 4. E-Devlet Modeli İle Klasik Yönetim Anlayışlarının Karşılaştırılması ...	62
Çizelge 5. ÇYYD’nde Yer Alan Bölümler ve İçeriği	72
Çizelge 6. “Bir Belge” Bölümünde İncelenen Belgeler	73
Çizelge 7. “Web’deki Belediyelerimiz” Bölümünde Yayınlanan Makaleler	75
Çizelge 8. Yerel Yönetim Makalelerinin Konularına Göre Dağılımı	79
Çizelge 9. Yerel Yönetim Birimlerine Göre Makale Sayısı	81
Çizelge 10. Yerel Yönetim Makalelerinde Konuların Yıllara Göre Dağılımı	84
Çizelge 11. 5 ve Daha Fazla Makalesi Yayınlanan Yazarlar	86
Çizelge 12. En Çok Makalesi Yayınlanan Yazarların İşledikleri Konular	88
Çizelge 13. Öğretim Üyelerinin Üniversitelerine Göre Yayınlanan Makale Sayısı	93
Çizelge 14. Yazarların Kurumları ve Akademik Unvanlarına Göre Makale Sayısı	95
Çizelge 15. Yazar Sayılarına Göre Makale Sayıları ve Oranları	99
Çizelge 16. Makalelerin Dayandığı Veri Türüne Göre Sınıflandırılması	100

Grafikler Dizini

Grafik 1. Makale Gruplarının Yüzde Dağılımı	77
Grafik 2. Yıllara Göre Yayınlanan Makale Sayısı	82
Grafik 3. Yazarların Çalıştıkları Kuruma Göre Makale Sayıları	90
Grafik 4. Kurumların Makale Sayılarının Yüzde Oranları	92
Grafik 5. Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Makale Sayısı ve Oranları	98
Grafik 6. Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Yazar Sayısı Oranları	98

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	:Avrupa Birliği
ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
AİD	:Amme İdaresi Dergisi
BM	:Birleşmiş Milletler:
ÇYYD	:Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi
DB	:Dünya Bankası
IMF	:Uluslararası Para Fonu
KAYA	:Kamu Yönetimi Araştırma Projesi
MEB	:Millî Eğitim Bakanlığı
MERNİS	:Merkezî Yönetim Nüfus İdaresi Sistemi
OECD	:Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
TKY	:Toplam Kalite Yönetimi
TODAİE	:Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜSİAD	:Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği
YEREP	:Yerel Yönetimler İçin Eğitim Malzemesi Geliştirme Projesi
YYAEM	:Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi

BİRİNCİ KESİM

ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

1. GİRİŞ

Bu bölümde, çalışma hakkında genel bilgiler verilmiştir. Bu bağlamda, çalışmanın konusu, amacı, önemi, yöntemi, denenceleri, temel kavramları ve sunuş sırası açıklanmaktadır.

1.1. Çalışmanın Konusu ve Amacı

1970’li yılların ortalarında ortaya çıkan ve bütün dünyayı saran ekonomik kriz, 1930’lu yıllardan beri uygulanan Keynesyen müdahaleci ekonomik yaklaşımların uygulanabilirliğinin sorgulanmasına neden olmuş, bu müdahaleci devlet anlayışının krizlere çözüm bulamadığını gören ülkeler tekrar 1929 öncesi liberal politikalara geçmeye başlamışlardır. Özellikle İngiltere’de Margaret Thatcher ile ABD’de Ronald Reagan tarafından başlatılan bu neo-liberal dönüşüm, bütün dünyayı etkilemeye başlamıştır. Artık devletin ekonomiye müdahale etmemesi gerektiğini ve olabildiğince küçültülmesi gerektiğini savunan bu görüşün dünyada egemen olmaya başlamasıyla, yönetim anlayışları da değişmiş, özelleştirmelere hız verilmiş, yeni kamu yönetimi anlayışı ve bunun uzantısı olarak da toplam kalite yönetimi kavramları gündeme gelmeye başlamıştır.

Diğer taraftan küreselleşme de dünya konjonktürüne damgasını vurmaya başlamış, ülkeler arasındaki sınırlar erimiş, uluslararası kuruluşların sermaye gruplarının dünya üzerindeki hakimiyetleri artmaya başlamıştır. Bütün unlara ek olarak, 1990’lı yıllara doğru teknolojiye baş döndürücü gelişmelerle birlikte, bilgi iletişim teknolojileri de inanılmaz boyutlara ulaşmıştır.

Dünya üzerinde görülen bu büyük değişimler, genelde kamu yönetimini, özelde ise yerel yönetimleri etkilemiş ve 1980 öncesi dönemde, gerek uygulamada ve gerekse de literatürde görülmeyen “yönetişim”, “yerelleşme”, “toplam kalite yönetimi”, “kamu işletmeciliği”, “e-devlet” gibi yeni kavramların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Artık “kamu yönetimi (public administration)” kelimesinin yerini

“kamu işletmeciliği (public management)” kelimesi almaya başlamıştır. Yerel yönetimler ise, bu süreçte genel olarak önemleri artan birimler olarak görülmektedir.

Bu çalışmanın konusu, genelde yerel yönetim yazınının, özelde ise Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi’nin, kısaca bahsedilen bu değişim ve dönüşüm sürecini nasıl yansıttığının irdelenmesidir. Çalışmanın amacı ise, Çağdaş yerel Yönetimler Dergisi’ni inceleyerek, Türk yerel yönetim yazınının geçirdiği dönüşümün yönünü belirlemektir.

1.2. Çalışmanın Önemi

Çalışma, 1980 sonrası dönemde yerel yönetimlerin geçirdiği dönüşümü anlamak bakımından, yerel yönetim yazınımızın önemli bir aktörü durumunda olan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi’ni incelemesi ve bu incelemeden elde edilen kapsamlı ve ayrıntılı verilerle, dönüşümün yönünü belirlemeye çalışması bakımından önemlidir.

1.3. Çalışmanın Denenceleri

Çalışmada, şu denenceler ispatlanmaya çalışılacaktır:

Birinci denence: ”1980’lerle birlikte uygulamaya konulan neo-liberal politikalar, tüm ekonomi ve kamu yönetimi yazınına olduğu gibi, yerel yönetimler yazınına da derinden etkilemiş, 1990’lı yıllarla beraber, bu etkilerin etkiler daha belirgin bir şekilde görülmeye başlanmıştır. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, yönetim yazınının 1980 sonrası en önemli yayınlarından birisi olup, geçirilen dönüşümü yansıtmaktadır”.

İkinci denence: “1980 sonrası dönemde gözlenen politika değişikliği, kamu yönetiminin aksine, yerel yönetimlere olumlu bir şekilde yansımış, bu dönemde yerel yönetimler adeta yeniden keşfedilmiştir. Yerel yönetimlere verilen önemin artmasına koşut olarak, yerel yönetim yazını da hızlı bir gelişim süreci içerisine girmiştir”.

1.4. Çalışmanın Yöntemi

Çalışmada, var olan duruma katkı yapılmadan, betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Bu bağlamda, öncelikle kuramsal çerçeve oluşturulmuş ve hemen ardından da, yerel yönetim yazını alanında kapsamlı bir literatür taraması yapılmıştır. Bu tarama sonucunda, Osmanlı döneminden günümüze kadar, yerel yönetim alanında basılan tüm kitaplar ve yayınlanan tüm süreli yayınlar listelenmiştir.

Ardından, çalışmanın uygulama bölümünde, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde 1992 – 2008 (2008 dahil değil) yılları arasında yayınlanan tüm makaleler, çeşitli açılardan gruplandırılarak irdelenmiştir. Bu yapılırken de, bilgisayar ortamında Windows Excel programından yararlanılmıştır. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde yayınlanan tüm makaleler ayrıntılarıyla incelenerek, bir takım notlar çıkarılmış ve bu notlar da, bilgisayar ortamında oluşturulan 17 ayrı bölüme, gruplandırılmak üzere kaydedilmiştir. Daha sonra da, bu bulgular tablolara dökülerek, bir takım sonuçlar elde edilmeye çalışılmıştır.

1.5. Çalışmanın Temel Kavramları

Çalışmanın temel kavramları şu şekilde sıralanabilir:

Yerinden Yönetim (Adem-i Merkeziyet): Bir kısım kamu hizmetlerinin, merkezî hükümetin hiyerarşisinin dışında bulunan ve ayrı tüzelkişilikleri ile malvarlıkları bulunan kamu tüzelkişileri tarafından yerine getirilmesidir (Gökçe ve Bayrakçı, 2002: 1-2)

Yerel Yönetim (Mahallî İdare): Yerinden yönetimin coğrafi ir bölge düzeyinde uygulanması demek olan yerel yönetim; merkezî yönetimin dışında, yerel bir topluluğun ortak gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşturulan, karar organlarını doğrudan halkın seçtiği, demokratik ve özerk bir yönetim kademesidir.

Yerel Özerklik: Yerel yönetimlerin görevlerini ne kadar serbest şekilde yapmalarını ifade eden bu terim, bu birimlerin merkezî yönetimin boyunduruğundan uzak tutulmasını ve kendi kendine kararlar alıp, bunları uygulayabilmesini anlatır.

İdarî Vesayet: Merkezî yönetimin, yerel yönetimler üzerindeki denetim yetkilerinden biri olup, yerel yönetimlerin kararları veya organları üzerinde olabilir.

1.6. Çalışmanın Sunuş Sırası

Çalışma dört Kesimden oluşmaktadır.

Çalışmaya bir giriş niteliği taşıyan Birinci Kesimde, çalışmanın konusu, amacı, önemi, denenceleri, yöntemi, temel kavramları ve sunuş sırası açıklanmıştır.

Kuramsal çerçeve oluşturmaya yönelik olan İkinci Kesim, iki bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde, yerel yönetimler tanımlanmış ve Türkiye'deki yerel yönetimler hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ise, ülkemizin yerel yönetim yazını, dönemlere ayrılarak incelenmiştir.

Çalışmanın uygulama kısmını oluşturan Üçüncü Kesim de üç bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde yayınlanan makaleler çeşitli açılardan gruplandırılmış ve sonuçlar, çizelge ve grafikler yardımıyla ortaya konulmuştur. İkinci bölümde, makalelerde ileri sürülen ve ispatlanan tezlerle ilgili yine makalelerde elde edilen bulgular, konularına göre gruplandırılıp, maddeler hâlinde sıralanmıştır. Üçüncü bölümde ise, makalelerde yer alan öneriler, yine konularına göre ve maddeler hâlinde sıralanmıştır.

Çalışmanın Dördüncü Kesiminde ise, çalışmada elde edilen bulgulara yer verilmiş ve genel bir değerlendirme yapılarak, bir takım öneriler geliştirilmiştir.

İKİNCİ KESİM

TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLER VE YEREL YÖNETİM YAZINI

2. YEREL YÖNETİM KAVRAMI

Yerel yönetimler, merkezî yönetimin sakıncalarını gidermek amacıyla oluşturulan ve halkın gündelik ihtiyaçlarının daha rasyonel bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla oluşturulan birimlerdir. Bu bölümde, yerel yönetim kavramının tanımına açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

2.1. Yerinden Yönetim – Merkezden Yönetim

Kamu yönetiminin örgütlenmesi açısından başlıca iki sistem mevcuttur. Bunlardan birincisinde, bütün kamu hizmetleri yalnız bir merkezden idare edilmesi söz konusudur. Bu yönetim biçimine “merkezden yönetim” adı verilir. Bu sistemde, bütün yetkiler ve sorumluluklar merkezde toplanmıştır. İkinci sistemde ise, kamu hizmetleri, merkezî yönetimin hiyerarşisinin dışında bulunan ve ayrı tüzelkişilikleri ve mal varlıkları bulunan kamu tüzelkişileri tarafından yerine getirilir. Bu yönetim sistemine de “yerinden yönetim (adem-i merkeziyet) sistemi” adı verilir (Gökçe ve Bayrakçı, 2002: 1–2).

Merkezden yönetim, hiçbir ülkede tek başına uygulanmaz; ya yerinden yönetim ilkesi ile birlikte, ya da yetki genişliği ilkesi getirilerek uygulanabilir. Ülkemiz, tarihsel süreç içerisinde, kuruluş ve varoluş koşulları gereği her zaman merkezden yönetime ağırlık vermiştir (Karakılçık ve Özcan, 2005: 12-13). Ancak, merkezden yönetimin de, bürokrasi ve kırtasiyeciliği arttırması, hizmetlerin yerel gereksinimlere göre yürütülememesi, demokratik ilkelere uygun olmaması, vb. önemli sakıncaları vardır (Günday, 2004: 59-60). İşte bu sakıncaların önüne geçmek amacıyla, ülkemizde yerinden yönetim sistemi de, merkezden yönetim sistemiyle beraber uygulanmaktadır. Başka bir anlatımla, kamu hizmetleri değişik yönetim birimleri arasında bölüşülmektedir (Pirler, 1993: 49).

Yerinden yönetim kuruluşlarının yetkileri, yer, konu ve biçim yönünden sınırlandırılmıştır. Bu kuruluşlar, ancak kuruldukları coğrafi sınırlar içinde, kuruldukları amaç çerçevesinde görev yapabilirler (Kaymak ve Kaya, 2004: 31).

2.2. Yerinden Yönetimin Türleri

Yerinden yönetimleri çeşitli açılardan sınıflandırma mümkün olmakla birlikte, burada en çok rastlanılan iki tür sınıflandırma üzerinde durulmuştur. Buna göre, yerinden yönetimler, önce siyasal – idarî yerinden yönetim şeklinde ayrılmakta, daha sonra da, idarî yerinden yönetimler de coğrafi yerinden – fonksiyonel yerinden yönetim şeklinde tasnife tabi tutulmuştur.

2.2.1. İdarî Yerinden Yönetim – Siyasî Yerinden Yönetim

Yerinden yönetim, siyasî adem-i merkeziyet ve idarî adem-i merkeziyet olarak ikiye ayrılabilir. Siyasî adem-i merkeziyet, daha çok federal devletler ortaya çıkan ve ulusal kimliğe sahip olmayan yerel birimlere tanınmış olan özerk ya da yarı özerk statüye dayanan bir yönetim biçimidir. Bu birimler, ülkesine göre, eyalet, federe devlet, canton, land, Cumhuriyet gibi isimler almaktadırlar. Siyasî adem-i merkeziyette, federal devleti oluşturan her federe devlet, geniş çapta idarî, malî ve siyasî özerkliğe sahiptir. Bu küçük federe devletler, yasama, yürütme ve belli oranlarda yargı yetkisine de sahiptirler. ABD, Almanya, İsviçre gibi ülkeler, federal devletlere en önemli örneklerdir (Keleş, 2000: 85).

İdarî adem-i merkeziyette ise, yerinden yönetim birimlerinin siyasî özerklikleri bulunmamaktadır. Bu kurumlar sadece idarî ve malî özerkliklere sahiptirler. Dolayısıyla, bu sistemde yerinden birimlerinin yasama ve yargı yetkileri bulunmamaktadır (Keleş, 2000: 85). Bu bağlamda, yukarıda açıklanan fonksiyonel – coğrafi adem-i merkeziyet ayrımı, idarî adem-i merkeziyetin bir türü olarak değerlendirilebilir. Çünkü; hem fonksiyonel hem de coğrafi adem-i merkeziyette, sadece idarî özerklik söz konusu olup, siyasî özerklikten söz edilemez.

2.2.2. Fonksiyonel Yerinden Yönetim – Coğrafi Yerinden Yönetim

Yerinden yönetim sistemi, yukarıdaki gibi, idarî yerinden yönetim ve siyasal yerinden yönetim olarak ikiye ayrıldıktan sonra, idarî yerinden yönetim de, kendi içinde fonksiyonel yerinden yönetim ve coğrafi yerinden şeklinde ikiye ayrılabilir.

Yerinden yönetim (adem-i merkeziyet) sistemi, “fonksiyonel (işlevsel) yerinden yönetim” ve “coğrafi yerinden yönetim (mahallî idare)” olarak da ikiye ayrılabilir. Fonksiyonel yerinden yönetim, belirli kamu hizmetlerinin, merkezin dışında bulunan ve merkezî yönetimin hiyerarşisine tabi olmayan, ayrı malvarlığı ve tüzelkişiliği bulunan özerk kuruluşlar tarafından yerine getirilmesini ifade etmektedir. Bu kuruluşlar, kendilerine bırakılmış kamu hizmetleriyle ilgili konularda yürütme ile ilgili her türlü karar alma ve uygulama yetkisine sahiptirler. İdarî, ekonomik, bilimsel, kültürel ve meslekî türde gruplara ayrılabilen bu kuruluşlara, Karayolları Genel Müdürlüğü, Kamu İktisadî Teşebbüsleri, Sosyal Güvenlik Kurumu, üniversiteler, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK) ve çeşitli odalar ve bunların birlikleri örnek olarak gösterilebilir (Yalçındağ, 1995: 3–9).

Coğrafi yerinden yönetimde ise, bir yörede yaşayanlara, ortak ve yerel nitelikteki ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabilmek, bunları kendi seçtikleri organları eliyle gerçekleştirebilmek için özerklik tanınması söz konusudur. Bu tür yönetim birimlerinin devlet tüzelkişiliğinden ayrı tüzelkişilikleri ve idarî özerklikleri mevcuttur. Coğrafi yerinden yönetim birimleri, halk tarafından doğrudan seçilerek oluşturulan karar ve yürütme organlarına sahip olmaları dolayısıyla, diğer yerinden yönetim birimlerinden ayrılmaktadır (Keleş, 2000: 21).

2.3. Yerinden Yönetimin Bir Türü Olarak Yerel Yönetimler

Yukarıda yapılan sınıflandırmalardan anlaşılacağı gibi, bizim çalışma konumuzu oluşturan yerel yönetimler (mahallî idareler), idarî yerinden yönetimin bir türü olan coğrafi yerinden yönetimin özel bir adıdır. Farklı bir ifade ile, yerinden yönetimin coğrafi bir bölge düzeyinde uygulanması, yerel yönetimleri ifade etmektedir.

TODAİE tarafından çıkarılan Kamu Yönetimi Sözlüğü'nde, yerel yönetim, “merkezî yönetimin dışında, yerel bir topluluğun ortak gereksinmelerini karşılamak amacıyla oluşturulan, karar organlarını doğrudan halkın seçtiği, demokratik ve özerk bir yönetim kademesi, bir kamusal örgütlenme” olarak tanımlanmaktadır (TODAİE, 2008: 258). Uluslararası Toplum Bilimleri Ansiklopedisi ise, yerel yönetimleri, “bir devletin ya da bölgesel yönetimin alt birimi olan, göreceli olarak küçük bir alanda, sınırlı sayıda kamusal politikaların belirlenmesi ve uygulanması ile görevli ve yetkili kılınmış bir kamu kuruluşu” olarak tanımlamaktadır (Keleş, 2000: 21). Bir başka tanıma göre ise, yerel yönetim: belli bir yöre halkının ihtiyaç duyduğu hizmetlerin, o bölgede devlet tüzelkişiliği dışında kurulmuş organlarca yürütülmesine dayalı idarî sistemdir (Dönmez, 2008: 82).

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılabilceği gibi, yerinden yönetim kavramı, yerel yönetimleri de kapsayacak şekilde geniş bir kavramdır. Yerel yönetim kavramı, diğer adıyla coğrafi adem-i merkeziyet, yerinden yönetimin sadece bir yöre itibariyle uygulanmasından ibarettir (Günday, 2004: 417).

Yerel yönetimlerin ortaya çıkış nedenleri ve amaçları dünyanın bütün ülkelerinde aynı olmasına rağmen, uygulama biçimleri ülkeden ülkeye değişmektedir. Dünyada uygulanan yerel yönetim sistemleri başlıca üç gruba ayrılabilir: Bunlardan birincisi, yerel yönetimlere ağırlık veren federal devletlerdir. Bu ülkelere, ABD, Almanya, Avustralya, Kanada örnek verilebilir. İkincisi, yerel yönetimlere ağırlık veren üniter (tekçi) sistemlerdir. Bu ülkelerde yerel yönetimler oldukça özerk bir statüye sahiptirler. İngiltere ve İskandinav ülkeleri bu grupta yer alan ülkelerdir. Üçüncü grup ise, Fransa ve onun yönetim sisteminden etkilenen ülkelerdir. Türkiye'nin de aralarında bulunduğu bu ülkelerde yerel yönetimler, merkezî yönetimin temsilcisi ve onun taşradaki uzantısı görünümündedirler (Gökçe, Bayrakçı, 2002: 7, 8).

Yerel yönetimlerin önemi, ülkenin demokrasi kültürüne yaptığı katkı noktasında kendini göstermektedir. Vatandaşların toplumla doğrudan ilişki kurdukları, tartıştıkları yerler, yaşadıkları ve çalıştıkları yerlerdir. Toplumsal bilinç, öncelikle buralarda gelişmeye başlamaktadır. Yerel yönetimler, demokrasinin tabandan tavana doğru yayılması işlevini görür (Zengin, 2000: 4-5). Yerel yönetimler, vatandaşların demokratik ilkelere alışmalarını ve demokratik

davranışlara sahip olmalarını sağlar. Bu yönden, yerel yönetimler, “demokratik terbiye” kuruluşlarıdır. Yerel konuları olgun bir şekilde tartışmayı ve birbirlerinin görüşlerine saygı duymayı orada öğrenirler. Eğer yerel yönetimler düzeyinde bu konuda başarı sağlanırsa, demokrasi ülke düzeyinde de köklü bir şekilde yerleşir (Tortop, 1992: 3). Kısacası, yerel yönetimler, bir ülkede demokrasinin gelişmesinde önemli etkileri olan yönetim birimleridir.

Ancak, yerel yönetimlerin önemini, yalnızca demokrasiye yaptığı katkı bağlamında düşünmek çok yanlış olacaktır. Bunun yanında, yerel ihtiyaçları daha iyi göz önünde bulundurması, gereksiz bürokrasiyi engelleyerek, kararların daha çabuk ve etkin bir şekilde alınmasını ve uygulanmasını sağlaması, merkezin iş yükünü hafifletmesi, vb. gibi çeşitli yararları sahiptirler. Sağladıkları çeşitli faydalar bakımından, yerel yönetim birimleri, dünyanın bütün ülkelerinde, farklı şekillerde uygulanmaktadır.

3. TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLER

Bu bölümde, Anayasalarımızdan başlanmak üzere, ülkemizde yerel yönetim birimlerimizin tarihsel gelişim süreçlerine ve günümüzdeki durumlarına değinilmiştir.

3.1. Anayasalarımızda Yerel Yönetimler

Yerel yönetimlerle ilgili genel kurallar, genellikle ülkelerin Anayasalarında yer almaktadır. Ülkemizde de, 1876 tarihli ilk Anayasamızdan itibaren, yerel yönetimler Anayasalarımızda yer almaya başlamıştır. Bu bölümde, 1876 tarihli bu ilk Anayasamızdan itibaren, bütün Anayasalarımızda yerel yönetimlerle ilgili hükümler incelenmiştir.

3.1.1. 1876 Kanun-i Esasi'de Yerel Yönetimler

1876 Anayasası'nda, 108. – 112. maddeler arasında yerel yönetimlerle ilgili hükümler yer almıştır. 108. maddede, il yönetiminin yetki genişliği (tevsi-i mezuniyet) ve görevler ayrımı (tefrik-i vezaif) ilkeleri üzerine kurulu olduğunu hüküm altına almıştır. 109. maddede, ülkenin mülkî idare birimleri olarak vilayet, liva ve kaza gösterilmiş, bu birimlerde seçimle oluşan idare meclislerinin ve il genel meclisinin bulunduğu belirtilmiştir. 110. maddede, il genel meclislerinin görevleri belirlenmiştir. 111. maddede, dinsel yerinden yönetim kuruluşları olarak cemaat meclisleri ve yetkileri düzenlenmiştir. 112. madde ise, yerel yönetimlere ilişkindir ve bu madde ile belediye, İstanbul'da ve taşrada tümü seçimle belirlenen belediye meclisleri tarafından idare edilen Anayasal bir kuruluş olarak düzenlenmiştir (Nalbant'tan Aktaran: Kırışik ve Sezer, 2006: 8; Güllüce, 2004: 13).

Görüldüğü gibi, 1876 Anayasası, yerel yönetimleri ciddi bir şekilde düzenlemiştir. 1982 Anayasası ile karşılaştırıldığında, bu durum daha iyi gözler önüne serilmektedir. Yerel yönetimlerin düzenlenişindeki bu ayrıntılı düzenlenişine rağmen, bu Anayasada yerel yönetimlere tüzelkişilik tanınmamıştır. Ayrıca,

görüldüğü gibi, Anayasada, yerel yönetim birimleri özerklik tanıyan bir hüküm de bulunmamaktadır.

3.1.2. 1921 Anayasasında Yerel Yönetimler

Olağanüstü koşullarda oluşturulduğu için, 1921 Anayasası'nda yerel yönetimlerle ilgili kısa ve öz ifadeler yer almıştır. 1921 Anayasası, yerel yönetimlerin gelişmesini öngören bir içeriğe sahiptir. Toplam 6 maddesinde yerel yönetimlerle ilgili hükümlere vermiş, ancak sadece iller ve bucaklara tüzelkişilik vermiştir. Belediyelere bu Anayasada da tüzelkişilik verilmemiştir (Kırışık ve Sezer, 2006: 12-13).

1921 Anayasası, 1876 tarihli Kanun-u Esasi'den farklı olarak, illere ve bucaklara özerk bir statü ve tüzelkişilik tanımıştır. İl tüzelkişiliğinin, İl Meclisi, İl Yönetim Kurulu ve İl Başkanı olmak üzere üç organı bulunuyordu. İlde, ayrıca, TBMM'nin temsilcisi ve vekili olmak üzere bir vali bulunuyordu. Ancak valinin görevi, yalnızca merkezî yönetim işleriyle yerel işler arasında bir aykırılık ortaya çıktığı durumlarda sınırlı bulunuyordu (Keleş, 2000: 130).

1921 Anayasası, daha sonra yürürlüğe giren anayasalardan farklı olarak, bucaklara da özerklik ve tüzelkişilik tanımıştır. Bucak Meclisi, Bucak Yönetim Kurulu ve Bucak Müdürü, bucak organlarını meydana getiriyordu. Bu Anayasaya göre, Bucak Meclisi üyeleri doğrudan halk tarafından seçilmekte; Bucak Müdürü ise, meclis üyeleri arasından seçilmekteydi (Keleş, 2000: 131).

3.1.3. 1924 Anayasasında Yerel Yönetimler

1924 Anayasası, 1876 tarihli Anayasa'da yer alan Görev Ayrımı ve Yetki Genişliği ilkelerini, olduğu gibi benimsemiştir. Her iki Anayasada da yer alan Görev Ayrımı, gerçekte erkler arasındaki ayrımı anlatmak üzere değil; merkezî yönetimle yerel yönetimler arasında ayrı görev alanlarının bulunduğunu anlatmak üzere kullanılmıştır (Keleş, 2000: 131).

1924 Anayasası'nda, il yönetimine ve yerel yönetimlere toplam üç maddede yer verilmiştir. 89. maddesinde, ülkenin illere, ilçelere ve bucaklara bölündüğü

belirtilmiş; 90. maddede, illere, şehirlere, kasaba ve köylere tüzelkişilik tanınmıştır; 91. maddede ise, illerin yetki genişliği ve yerinden yönetim ilkelerine sahip olduğu hüküm altına alınmıştır (Kırışık ve Sezer, 2006: 15).

Görüldüğü gibi, 1924 Anayasası, tıpkı 1876 Anayasası gibi, yetki genişliği ve görev ayrımı ilkelerini benimsemiştir. Yine 1924 Anayasası ile, yukarıda da belirtildiği gibi, illerden sonra, belediyelere ve köylere de ilk kez tüzelkişilik tanınmıştır.

3.1.4. 1961 Anayasasında Yerel Yönetimler

1924 Anayasası'nda yerel yönetimlerle ilgili hiçbir hüküm olmamasına rağmen, 1961 Anayasası, yerel yönetimler konusunda oldukça ayrıntılı bir düzenlemeye yer vermiştir. 1961 Anayasası, özerk ve güçlü bir yerel yönetim sisteminin oluşturulmasına fırsat sağlayacak düzenlemeler getirmiştir (Eryılmaz, 2002: 17).

1961 Anayasası, önce 112. maddesinde, idarenin kuruluş ve görevlerinin merkezden yönetim ve yerinden yönetim ilkelerine dayanacağını belirttikten sonra; 116. maddesinde de, yerel yönetimlerin tanımını yağımaktadır. Söz konusu madde, yerel yönetimleri şu şekilde tanımlamaktadır: “mahallî idareler, il, belediye ve köy halkının müşterek mahallî ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzelkişileridir” (Keleş, 2000: 132).

1961 Anayasası'nda “genel” sözcüğü yer almış, yerel yönetimlerin genel karar organlarının seçimle işbaşına gelmesi hüküm altına alınmıştı. Ancak, bu “genel” kelimesi 1982 Anayasası'nda yer almamıştır (Derdiman, 2005: 23). Bu demektir ki, 1982 Anayasası, bu kelimeyi kaldırarak, yerel yönetimlerin bütün karar organlarının seçimle işbaşına gelmesini öngörmektedir. 1961 Anayasası'nda yer alan “genel” karar organları tabiri, yalnızca belediye meclisi, il genel meclisi, köy ihtiyar heyeti gibi organlarını kastetmekte ve sadece bu organ üyelerinin seçimle görev gelmeleri istenmektedir.

1961 Anayasası, yerel yönetimlerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanmaları ve kaybetmeleri konusundaki denetimi, yargıya vermiştir. Anayasada yer alan bu hükme dayanılarak, 1963 yılında Belediye Kanunu'nda yapılan bir

değişiklikle, daha önceleri Bakanlar Kurulu'na verilmiş olan bazı hâllerde belediye meclisini feshetme yetkisi, Danıştay'a bırakılmıştır. Yine 1963 yılında yapılan bir başka değişiklikle de, belediye başkanlarını doğrudan halkın seçmesi sağlanmıştır. Bütün bu gelişmeler sonucunda, belediye yönetiminde “güçlü başkan” modeline geçilmiştir (Eryılmaz, 2002: 17).

3.1.5. 1982 Anayasasında Yerel Yönetimler

1982 Anayasası'nın yerel yönetimlerle ilgili düzenlemeleri, 1961 Anayasası'ndan daha ileride değil, hatta bazı bakımlardan ondan geridedir. 1961 Anayasası'nın idarî vesayetten söz etmemesine rağmen, 1982 Anayasası idarî vesayet kurumunu daha da genişletmiştir (Eryılmaz, 2002: 17).

1982 Anayasası, diğer hükümlerinde görülen temel düşünce yapısına uygun bir şekilde, yerel yönetimler hususunda da demokratik özgürlükleri sınırlayıcı bir düşünceyle hazırlanmıştır. Bir yandan yerinden yönetime ağırlık veriyor görünürken; diğer yandan da yerinden yönetimi işlemez hâle getirebilecek çok ağır vesayet hükümleri içermektedir (Çoker, 1992: 3).

1982 Anayasasının asıl sorunu yerel yönetimlere hâkim olan ilkeleri koymak değildir. Anayasa, demokratik ve özerk yerel yönetimlere ilişkin temel ilkeleri başarılı bir şekilde koymakta, ancak hemen sonra gelen ve “ancak” ile başlayan cümleler, yerel yönetimlerin bu demokratik ve özerk niteliklerinin sınırlarını çizmekte, hatta bazı durumlarda toptan ortadan kaldırmaktadır (Çoker, 1992: 6 – 9).

1982 Anayasası, 1961 Anayasası ile karşılaştırıldığında, yerel yönetim alanında bir takım yenilikler getirmiştir. Bunlar, aşağıda maddeler hâlinde açıklanmıştır (Keleş, 2000: 132 – 135):

- a) Seçimle oluşturulması zorunlu kılınan yönetim organları, 1961 Anayasasında “genel karar organı” olarak adlandırılmasına karşın; 1982 Anayasasında “karar organı” olarak adlandırılmıştır.
- b) Seçim yoluyla göreve karar organları, 1961 Anayasasına göre “halk”; 1982 Anayasasına göre ise “kanunda gösterilen seçmenler” tarafından seçilerek oluşturulacaktır.

- c) 1982 Anayasasında yer alan, yerel yönetimlerin kuruluş ve görevleriyle yetkilerinin, yasa ile, ancak “yerinden yönetim ilkesine uygun olarak” düzenlenmesi gerektiği yolundaki hüküm, 1961 Anayasasında yer almamaktadır.
- d) 1961 Anayasasında yer almayan bir düzenleme ile, 1982 Anayasasında, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim şekillerinin oluşturulabileceği hükme bağlanmıştır. Bu özel yönetimler, “Büyükşehir (anakent) belediyesi” adı altında, önce 195 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, sonra da 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile, 1984 yılından itibaren yönetim sistemimize girmeye başlamışlardır.
- e) İki anayasa arasındaki yerel yönetimler açısından en önemli fark, idarî vesayet ile ilgili olanıdır. 1961 Anayasasından farklı olarak, 1982 Anayasasının 127. maddesinde merkezî yönetimin yerel yönetimler üzerinde bir idarî vesayet yetkisi bulunduğu açıkça hüküm altına alınmıştır.

1982 Anayasası'nın yerel yönetimler alanında getirdiği en önemli yenilik, büyük yerleşim alanları için özel yönetim usulleri oluşturulmasına olanak tanınmasıdır (Eryılmaz, 2002: 17). Anayasanın bu hükmüne dayanılarak, 1984 yılında 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu çıkarılarak, ülkenin başlıca büyük kentlerinde, diğer belediyelerden ayrı bir sistem uygulanmaya başlandı.

3.2. Türkiye’de Yerel Yönetim Birimleri

Ülkemizde mahallî nitelikteki birçok hizmetin görülmesini sağlayan ve demokratik hayatın gelişmesinde önemli rolü olan yerel yönetimlerimiz, il, özel idareleri, belediyeler ve köylere dir. Bunların yanında, mahallî idarelere benzeyen, fakat tüzelkişilikleri bulunmayan mahalle yönetimleri de bulunmaktadır (Gözübüyük, 1971: 121).

3.2.1. İl Özel İdareleri

İl özel idarelerinin tarihi gelişim süreci ve günümüzdeki durumu, bu bölümde kısaca açıklanmıştır.

3.2.1.1. Tarihsel Gelişim

Ne yazık ki, yerel yönetimler bizim toplumsal yapımızda kendiliğinden oluşmuş ve gelişmiş değildir. Merkeziyetçi Osmanlı siyasal yapısı buna izin vermemiştir. Bu nedenle, yerel yönetim kurumunun Osmanlı yönetim sistemine girişi, biraz da zorlamayla ve ithal yoluyla olmuştur (Yalçındağ, 1992b: 3). İşte, il özel idarelerinin temelleri de, Fransız sistemine göre, 1864 tarihli Vilâyât Nizamnamesi ile atılmıştır. Ancak, bu Nizamname ile il özel idareleri tüzelkişilik kazanamamıştır (Gözübüyük, 2001: 111).

1864 tarihli Vilâyât Nizamnamesi ile, il genel yönetiminin yanında, valinin başkanlık ettiği ve her sancaktan seçilen dörder üyeden oluşan İl Genel Meclisi'nin bulunduğu bir il özel yönetimi de kurulmuştur. 1870 yılında çıkarılan Genel İdare Vilâyât Nizamnamesi de, aynı sistemi korudu (Tortop, 1991: 4).

İl özel idarelerinin tüzelkişilik kazanabilmeleri için, II. Meşrutiyet'i beklemek gerekmiştir. 1913 yılında çıkarılan ve “İdare-i Umumiye-i Vilayat Kanun-ı Muvakkati” adını taşıyan geçici kanun ile, il özel idareleri ayrıntılı bir düzenlemeye kavuşturulmuş ve tüzelkişilik kazandırılmışlardır (Gözübüyük, 2001: 111).

1913 tarihli İdare-i Umumiye-i Vilâyât Kanun-ı Muvakkati, II. Meşrutiyet döneminde gerçekleştirilen en önemli idarî reformdur. Bu kanuna göre, vilayet, hem merkezî idarenin mülki idare birimlerinden biri, hem de tüzelkişiliğe sahip bir yönetimdir. Kanuna göre, vilayet, I. Kısım'da, “İdare-i Umumiye-i Vilâyât”, 2. Kısım'da da “İdare-i Hususiye-i Vilâyât” olmak üzere iki temel işlev ve iki yetkili organdan oluşmaktadır. Vilayetin genel işleri, merkezin temsilcisi olan vali ve vilayet idare kurulları tarafından; vilayetin hususi işleri ise, üç organı bulunan idare-i hususiye-i vilâyât tarafından yerine getirilecekti. Bu üç organ şunlardı: idare-i hususiye-i vilâyâtın temsilcisi ve yürütme organı olan vali, karar organı olan meclis-i umumiye-i vilayet ve yürütme işlerinde valiye yardımcı olacak olan encümen-i vilayet. Bu vilayet yönetiminin il genel yönetimine dair bölümü, 1929 yılında çıkarılan 1426 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır (Reyhan, 2000: 130-131).

1913 tarihinde çıkarılan bu yasa yürürlüğe girdiğinde, geniş yetkiler ve çalışma alanına kavuşan il özel idareleri, sonraki yıllarda çıkarılan çeşitli düzenlemelerle, birçok alanda kendilerine verilen görevleri, merkezî idareye

bırakmak zorunda kalmışlardır. Malî kaynaklar da, il özel idarelerinden esirgenmiştir (Yeter, 1996: 37).

1913 tarihinde çıkarılan bu geçici kanun, Türkiye Cumhuriyeti döneminde de uygulanmaya devam edilmiş, bazı değişikliklerle birlikte, yürürlüğünü uzun müddet korumuştur. Ancak, 1980'lere gelindiğinde, bu Osmanlı kurumunun günün koşullarına ayak uyduramadığı anlaşılmış ve değiştirilmesi yönünde ciddi çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda, 1987 yılında 3360 tarihli İl Özel İdaresi Kanunu çıkarılmıştır (Gözübüyük, 2001: 111).

3360 sayılı yeni kanun ile, il özel idarelerinin etkinliklerinin artırılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, il özel idareleri birçok alanda, bakanlıkların il düzeyinde yapacakları yatırımlarda uygulayıcı olabilme olanağına kavuşturulmuştur (Gözübüyük, 2001: 111).

3.2.1.2. Günümüzde İl Özel İdareleri

22 Şubat 2005 tarihinde kabul edilen ve 4 Mart 2005 tarihinde de Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5312 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu 1913 tarihli İdare-i Umumiye-i Vilâyat Kanun-ı Muvakkati'ni yürürlükten kaldırmıştır. Toplamda 73 maddeden oluşan bu yeni kanun, il özel idareleri düzeninde önemli bir takım değişiklikler meydana getirmektedir. Bu değişikliklerin en önemlisi, valilerin, İl Genel Meclisi başkanlığından alınmaları olmuştur. Önceki kanunlarda, valilerin, İl Genel Meclisi'nin de başkanı olduğu hüküm altına alınmıştı. Merkezî hükümetin temsilcisi durumunda olan ve atama ile göreve gelen valinin, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan İl Genel Meclisi'ne başkanlık etmesi, yerel yönetim mantığına tamamen ters bir durumdu. Yeni kanun, bu engeli kaldırarak, İl Genel Meclisleri'ne, kendi üyeleri arasından ve yine kendi üyelerinin seçeceği bir üyenin başkanlık edeceği hükmü getirilmiştir (madde 11). Ayrıca, İl Genel Meclisi'nin gündemini belirleme yetkisi de validen alınarak, meclis başkanına verilmiştir (madde 13). Böylece, il özel idarelerinde bugüne kadar uygulanan bu son derece anti-demokratik hükme son verilmiştir.

5302 sayılı kanunla getirilen çok önemli bir değişiklik de, il genel meclisi kararlarının kesinleşmesi ile ilgilidir. Yeni düzenleme ile, meclis kararlarının

kesinleşme süreleri değiştirilmiş ve kararların valinin onayından geçme zorunluluğu kaldırılmıştır. Buna göre, valinin il genel meclisi kararlarını veto etme yetkisi devam etmekle birlikte, vali tarafından veto edilen karar tekrar meclise geldiğinde, meclis üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ısrar ederse, karar kesinleşecektir (madde 15). Bu da, il özel idarelerinin özerkliği yolunda atılmış çok önemli bir adımdır.

5302 sayılı kanun ile il özel idarelerine verilen görevler, 3360 sayılı kanun ile verilen görevlerden çok da farklı değildir. İl özel idarelerinin görevleri ve yetkileri, bu son kanunla birlikte tekrar kendilerine verilmiştir. Hatta eğitim hizmetleri göz önünde tutulursa, il özel idarelerinin görevlerinin azaltıldığı bile söylenebilir. Çünkü; yeni yasada il özel idarelerine eğitim ile ilgili bir görev verilmemiştir (Sobacı, 2005: 39).

Yeni yasa ile il genel meclisinin feshedilme gerekçeleri daraltılmıştır. 5302 sayılı kanunun 22. maddesine göre: il genel meclisi, kanunla kendisine verilen görevleri ihmal eder ve bunun sonucunda il özel idaresi işleri aksarsa ve il özel idaresi kendisi ile ilgisi olmayan siyasal konularda karar alırsa, İçişleri Bakanlığı'nın bildirisi üzerine Danıştay tarafından feshedilebilir. 3360 sayılı kanunun 125. maddesinde yer alan ve il genel meclisini feshetme nedenleri arasında sayılan olağan ve olağanüstü toplantılar dışında, yasal olarak sayılan hâller ve yerler dışında yapılan toplantılar düzenleme gerekçeleri yeni düzenlemede yer almamıştır. Ayrıca, siyasî meseleleri müzakere etme ve siyasî temennilerde bulunma nedenleri ile fesih, il genel meclisi lehine yumuşatılmıştır. Bütün bu düzenlemelerle, il genel meclisinin feshi, eski uygulamaya göre nispeten zorlaştırılmıştır (Sobacı, 2005: 41).

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, il daimî encümenine ilişkin olarak da önemli değişiklikler getirmiştir. Her şeyden önce, daha önceki kanunda "il daimî encümeni" olan ismi, "il encümeni" olarak değiştirilmiştir. İl encümeni olacakların içerisine, vali tarafından seçilecek birim amirlerinin de eklenmesini hüküm altına almıştır. Böylece, il encümeni yalnızca il genel meclisi tarafından seçilen üyelerden değil, bunların yanında, vali tarafından seçilen birim amirlerinden de oluşacaktır (madde 25). İl encümenin beş üyesi il genel meclisi tarafından seçilen üyeler, beş üyesi de vali tarafından seçilen birim amirlerinden oluşacaktır. Valinin il encümeninin başkanı olduğu da dikkate alınır, toplam 11 üyesinin 6 tanesi seçilmiş

görevliler değildir. Bu da, il encümenin bir yürütme organı ve uzmanlığa önem verilen bir birim olarak düşünüldüğünü akla getirmektedir (Sobacı, 2005: 41-42).

Ayrıca, 3360 sayılı kanunda yer alan, il genel meclisinin toplantı hâlinde olmadığı durumlarda acil işlere ilişkin karar alma yetkisini il daimî encümenine veren hüküm, 5302 sayılı yeni kanunda yer almamıştır. Yeni kanunda il encümeninin hiçbir konuda il genel meclisi yerine karar alma yetkisi bulunmamaktadır (Sobacı, 2005: 42).

5302 sayılı yasa, hizmetlerin süratli ve etkin bir şekilde sunulması için yetki devrine de yer vermektedir. 32. maddeye göre: vali, görev ve yetkilerinden bir kısmını, il özel idaresinin yöneticilik sıfatı bulunan bir görevliye veya kaymakamlara devredebilecektir (Sobacı, 2005: 43).

5302 sayılı kanun, il özel idaresinin teşkilatını da hem genişletmiş hem de esnekletmiştir. Buna göre: il özel idareleri teşkilatı, genel sekreterlik, malî işler, sağlık, turizm, imar, insan kaynakları ve hukuk işlerinden oluşmaktadır. Ayrıca, ihtiyaç duyulması durumunda bu birimlerin dışında birimlerin oluşturulmasına da olanak sağlanmıştır (madde 35).

Yeni yasanın getirdiği önemli yeniliklerden biri de, il özel idareleri için getirdiği genel sekreterlik birimidir. Yasanın 35. maddesine göre, genel sekreter, il özel idaresi hizmetlerini valinin adına ve onun emirleri doğrultusunda yerine getirmekle görevlendirilmiştir. Böylece, vali yardımcılarını etkinliklerini kaybetmişlerdir (Sobacı, 2005: 44).

5302 sayılı kanun, malî açıdan da il özel idarelerinin rahatlatacak pek çok hüküm içermektedir. Bu konuda, öncelikle il özel idaresi bütçe hazırlama çalışmalarını ve kabul edilme sürecini basitleştirmiştir. 3360 sayılı kanuna göre son derece karmaşık olan bu bütçe hazırlama süreci, en basit şekline indirilmiştir. Bu noktada yapılan en önemli değişiklik, bütçenin kesinleşmesi için gerekli olan İçişleri Bakanlığı'nın onayı şartını kaldırmıştır. Artık bütçenin kesinleşmesinde tek söz sahibi il genel meclisi olmuştur (madde 45). Böylece, il özel idareleri üzerindeki bu ağır vesayet kaldırılmıştır.

5302 sayılı kanunun bütün maddeleri ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde görülmektedir ki, bu yeni kanun, il özel idareleri üzerindeki idarî vesayet hükümlerinin birçoğuna son vermiş ve bu birimlerin özerkliklerini arttırmıştır.

3.2.2. Belediyeler

Belediye birimlerinin günümüzdeki durumlarına geçmeden önce, bu önemli birimlerin tarihsel gelişimlerine kısaca değinmekte yarar vardır.

3.2.2.1. Tarihsel Gelişim

Belediyelerin tarihsel gelişim süreci, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet sonrası dönem olmak üzere ikiye ayrılarak incelenmiştir.

3.2.2.1.1. Osmanlı Döneminde Belediyeler

Bütün geleneksel İmparatorluklar gibi Osmanlı Devleti de, mahallî demokrasiye yabancıydı. 19. yüzyıla gelinceye kadar, Osmanlı yönetimi, halkın yönetime katılmasını, demokratik yerel yönetimi aklına bile getirmemiştir. Zaten halkın da böyle bir talebi yoktu. Güçlü bir vali, komutan ve kadı karşısında, halka düşen görev, bunlara boyun eğmektir (Ortaylı, 1985: 15-16).

Klasik devirlerde Osmanlı Devleti'nin şehir yönetiminde söz sahibi olan en önemli görevliler kadılardı. Kadılar, Osmanlı yönetiminde sadece hukukî hükümler vermekle yetinmiyorlardı. Kent yönetimlerinin de başı durumunda olan kadılar, kentsel hizmetleri de, Yeniçeriler ve diğer çeşitli görevliler eliyle yürütüyorlardı. Ayrıca, Osmanlı kent yönetiminde, dinî cemaatlerin, vakıfların ve kentin ileri gelenlerinin de etkinlikleri vardı. Bu gruplar, çeşitli kentsel hizmetlerin görülmesini kendi aralarında bölüşmüşlerdi (Ortaylı, 1985: 19-21).

1808 yılında II. Mahmut'un tahta çıkışıyla Osmanlı devlet yönetiminde köklü değişiklikler yaşanmaya başlamıştır. Bunlardan en önemlilerinden birisi de, 1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın ortadan kaldırılmasıdır. Yeniçeriliğin kaldırılmasıyla, şehir yönetiminde geniş yetkilerle kontrolü sağlayacak yeni bir idarî sistem kurulması gerekiyordu. Bu boşluğu doldurmak amacıyla, 1826 yılında İhtisâb Nezareti kurulmuştur (Kazıcı, 2006: 35 – 36).

1839'da Tanzimat'ın ilanı, Osmanlı tarihinin en önemli devrimlerini de beraberinde getirdi. 1840'larla birlikte, pek çok alanda olduğu gibi, yerel yönetim

alanında da önemli reformlar yapılmaya başlandı. 1840 yılında, hazine gelirlerinin toplanmasında kolaylık sağlamak amacıyla muhassıllık kurumu oluşturulmuş, sancak merkezlerine birer muhassıl gönderilmiştir. Ayrıca, muhassıllara yardımcı olmak üzere, “muhassıllık meclisleri” adında birer kurul oluşturulmuştu. Bu kurullara, halkı temsil edecek birkaç üye, seçilerek girmeye başlamıştı. Böylece, seçim olayı, tarihimize ilk kez, Tanzimatçıların yaptıkları bu reform dolayısıyla girmiştir. Öngörülen seçim yönteminin çok ilkel olmasına ve yaygın bir şekilde uygulanamamasına rağmen, bu oldukça önemli bir gelişmedir. Çünkü, önemli olan, bir seçim usulünün toplumun gündemine gelmesi ve yasallaşmasıdır (Ortaylı, 1985: 23; Çadırcı, 1993: 7).

Başlangıçta şehir yönetiminde önemli yetkilerle donatılan İhtisâb Nezareti, 1845’te polis, 1846’da da zaptiye müşiriyetlerinin kurulmasıyla, yetki ve görevlerinden bir kısmını bu müesseselere devretmiştir. Kendisine ise, sadece narh ve esnaf denetim yetkileri kalmıştır. Ancak, İhtisâb Nezareti’nin bu yetkileri de diğer kurumlara dağıtılınca, Nezaret’in hiçbir etkinliği kalmamıştır. Nihayet, 1855’te yayınlanan bir resmî tebliğ ile İstanbul Şehremaneti idaresi kuruldu. Bu tebliğ ile, İhtisâb Nezareti de ortadan kaldırılıyordu (Kazıcı, 2006: 37 – 39).

Osmanlı Devleti’nde, 16 Ağustos 1854 tarihinde, İstanbul’da “Şehremaneti” adıyla yeni bir idarî birim kuruldu. Yerel yönetimleri ilgilendiren beledî hizmetleri görmek üzere kurulan bu teşkilatın kurulmasıyla, İstanbul’da çağdaş bir belediye idaresi kurma girişimi başlamış oluyordu. Bu da, Kırım Savaşı’nda Osmanlı Devleti ile aynı safta yer alan ve İstanbul’da bir müddet kalan İngiliz, Fransız ve İtalyan asker ve komutanlarının etkisiyle olmuştur. Bu dönemde İstanbul, yarım milyonu aşan nüfusuyla büyük bir düzensizliğe sahipti. İstanbul’un başıboş durumunu gören bu müttefik askerleri, kendi ülkelerinde uygulanan belediye yönetimlerinin Osmanlı’da da uygulanmasını tavsiye etmeleriyle olmuştur (Kazıcı, 2006: 38–39; Ortaylı, 1985: 119; Seyitdanlıoğlu, 1995: 86).

Yeni düzenleme ile, Şehremaneti, İhtisâb Nezareti’ne ait görevleri yerine getirecekti. İstanbul halkının zorunlu ihtiyaçlarını karşılayacak, kaldırım ve yollar yapacak, esnafları denetleyecek, şehrin temizlik işlerine bakacak ve devlet adına toplanacak vergileri tahsil edecekti. Şehremaneti’nin, “şehir meclisi” adında bir organı da bulunuyordu. Bu meclis, şehremini, iki yardımcısı ile halk ve esnafın ileri

gelenlerinden atanan 12 kişiyle birlikte, toplamda 15 kişiden oluşuyordu (Kazıcı, 2006: 39–40). Şehremaneti, Meclis-i Vâlâ'ya bağlanmıştı. Teşkilatın başında bulunan şehremini ise, Bab-ı Âli tarafından atanıyordu (Güllüce, 2004: 13). Ancak, bu düzenlemeyle Şehremanetinin bağımsızlığı sağlanamamış, merkezî idarenin bir şubesi olarak kurulmuştur (Ortaylı, 1985: 121).

1857 yılında çıkarılan yeni bir nizamname ile, İstanbul 14 belediye dairesine ayrılıyordu. Nizamnamede sadece, Beyoğlu ve Galata'yı kapsayan Altıncı Daireden bahsediliyordu. Altıncı Daire, pilot bölge olarak seçilmişti. Diğer dairelerin de, aşamalı olarak oluşturulacağı belirtiliyordu. Nitekim, 1868'de diğer daireler de kurulup, faaliyete geçmişlerdir (Kazıcı, 2006: 40). Ayrıca, 1868'den sonra, İstanbul dışında da belediye örgütü kurma girişimlerine başlanmıştır. 1870 yılında çıkarılan İdare-i Umumiye-i Vilâyat Nizamnamesi ile, vilayet, sancak ve kaza özeklerinde birer belediye örgütü kurulması zorunlu kılınmıştır. İlk belediyeler, İstanbul, İzmir gibi liman kentleri ile, Tuna, Bağdat, Edirne, Ankara gibi ticaret şehirlerinde kurulmuştur (Akkaya, 1998: 16-17).

1876 Anayasası'nın 112. maddesinde, Dersaâdet ve taşrada kentlerin seçimle kurulacak belediye meclisleri daireleriyle yönetileceği belirtiliyordu. Ayrıca, Anayasa'da, bu konunun bir kanunla düzenleneceği ilkesi de getirilmiştir (Güllüce, 2004: 13).

1876 Kanun-i Esasi'ye dayanarak, 1877 yılında çok önemli iki kanun çıkarılmıştır. Bunlar: Dersaâdet Belediye Kanunu ve Vilâyât Belediye Kanunu'dur. Toplamda 65 maddeden oluşan Dersaâdet Belediye Kanunu ile, İstanbul 20 mahalleye (daire-i belediye) ayrılmış ve İstanbul'da belediye teşkilatı ayrıntılı bir düzenlemeye tabi tutulmuştur. Kanun, belediyeye birçok önemli görev vermiştir. Bunların en dikkat çekici olanları şunlardır: yol, kanalizasyon ve kaldırım yapımı ve tamiri, su yollarının bakımı, defin ve mezarlık hizmetleri, belediye sınırları içerisindeki emlak ve arazilerin kaydedilmesi, şehir haritalarının hazırlanması, zabıta hizmetleri, umuma açık yerlerin denetimi, mezbaha hizmetleri, muhtaç çocukların barındırılması ve bakımı ile esnafın denetimidir (Ergin, 1995: 1624-1628).

Dersaâdet Belediye Kanunu, belediyelerin gelişme sürecinde bir dönem noktasıdır. Bu Kanun ile ilk defa tek dereceli seçim esası getirilmiş, gizli oy ve açık tasnif ilkesi benimsenmiştir. Ancak, oy kullanabileceklerin sayısı sınırlı tutulmuştur.

Buna göre, seçmen olabilmek için: ilgili belediye dairesinde oturmak, yılda belli bir miktar emlak vergisi vermek, Osmanlı vatandaşı olmak, cinayet suçundan mahkum olmamak ve erkek olmak gerekmektedir. Belediye meclis üyeliğine seçilebilmek için ise, bunlara ek olarak, 30 yaşını tamamlamış olmak, bir kişinin hizmetinde bulunmamak, bir yıl hapis ile cezalandırılmamış olmak, ecnebi tabiiyet iddiasında bulunmamak, belediye sınırları içerisinde hakimlik memuriyetinde bulunmamış olmak ve müflis olmamak gibi son derece sıkı şartlar gerekiyordu (Eryılmaz, 2002: 11).

Yine 1877 yılında çıkarılan ve toplamda 67 maddeden oluşan Vilâyet Belediye Kanunu'na göre ise, her çeşit ve kasabada bir belediye meclisi oluşturulacağı öngörülmüştür. Büyükşehirlerde ise, durumlarına göre alt daireler kurulacaktı. Kanuna göre, belediye meclisi, bina maliki olan Osmanlı vatandaşları arasından, beldenin nüfusuna göre 6 ilâ 12 üyeden oluşacaktı. Meclis üyelerinin görev süreleri 4 yıldır. Belediye meclisi, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile, haftada iki defa toplanacaktı (Ergin, 1995: 1659-1672).

1870'lerde çıkarılan ilk Anayasamız ve diğer önemli kanunlar, 1877 – 1878 Osmanlı – Rus Savaşı'nın başlaması ve bunun neden olduğu olumsuz koşullar nedeniyle uygulanamadılar. Meclis-i Mebusan'ın süresiz tatil edilmesiyle, halkın seçim hakkı da elinden alındı ve belediye meclis seçimleri yapılamadı. Hükümet, belediye dairelerinin başına birer reis atayarak, belediye işlerini yürütmeye çalıştı. Belediyecilik, özerkliğe sahip bir yerel yönetim birimi olarak değil, bir bayındırlık ve kent hizmeti olarak görülmeye başlandı (Eryılmaz, 2002: 12).

II. Meşrutiyet ile belediye yönetimleri tekrar gündeme gelmeye başladı. II. Meşrutiyet yönetiminin ilk icraatı, uzun zamandır yapılmayan belediye seçimleriyle başladı. 1908 yılında ilk belediye seçimleri yapıldı ve Cemiyet-i Umumiye-i Belediye toplantısı da yapıldı. Ancak, İttihat ve Terakki Partisi, merkeziyetçi anlayışına koşut olarak, belediyelerin özerkliğine son verildi. Çünkü, İttihat ve Terakki'ciler, çok uluslu Osman Devleti'nde adem-i merkeziyet fikrinin ülkenin parçalanmasına neden olacağını savunuyorlardı. Bu nedenle, Prens Sabahattin'in "adem-i merkeziyet" ve "teşebbüs-ü şahsî" esaslarına dayanan yönetim düşüncesi yerine, Ahmet Rıza'nın temsil ettiği "devletçi" ve "bürokratik" idare anlayışı, II. Meşrutiyet'in yönetim anlayışı oldu (Eryılmaz, 2002: 13-14; Bozan, 2003: 23).

30 Ocak 1913 tarihinde çıkarılan “Dersaâdet Teşkilat-ı Belediyesi Hakkında Kanun-ı Muvakkat” ile, İstanbul yönetimi daha merkeziyetçi bir yapı içerisinde toplanmıştır. Bu düzenleme ile, İstanbul tek belediye dairesi, 9 idare şubesinden meydana geliyordu. Organları ise, “Şehremaneti Meclisi”nin yerine kurulan “Encümen-i Emanet” ile, seçilecek altışar üyeden oluşan “Cemiyet-i Umumiye-i Belediye” idi (Kazıcı, 2006: 40).

3.2.2.1.2. Cumhuriyet Sonrası Dönemde Belediyeler

Cumhuriyet dönemindeki yerel yönetim yapısı, esas itibarıyla Osmanlı yerel yönetim sisteminin bir devamı niteliğindedir. Türkiye Cumhuriyeti’nde yerel yönetimler ve özellikle de belediyeler önemli bir evrim geçirmişse de, ilk oluşum yıllarındaki yapısal özellikler genelde korunmuştur (Güllüce, 2004: 13). Osmanlı Devleti’nin geleneksel merkeziyetçi yönetim anlayışı Cumhuriyet döneminde de sürdürülmüş, özerk, güçlü ve demokratik yerel yönetimler bir türlü kurulamamıştır. Bunun temel nedeni de, bürokratik kadroların siyasal güç ve kaynak paylaşma niyetinde olmamasıdır (Yalçındağ, 1992a: 8). Cumhuriyet dönemine Osmanlı İmparatorluğu’ndan toplam 389 adet belediye intikal etmiştir (Yeter, 1992: 13).

Cumhuriyetin ilanından 1930 yılına kadar olan süreçte, genellikle Osmanlı sistemi korunmuştur. Bu dönemde belediye başkanları hükümet tarafından atanıyordu ve genelde bu görevleri valiler yürütüyordu (Güllüce, 2004: 13). Cumhuriyet’in ilanından sonra çıkarılan ilk belediye kanunu ise, 417 sayılı Ankara Şehremaneti Kanunu’dur. 1924 yılında çıkarılan bu kanun, Ankara’ya özel bir yönetim biçimi getirmekteydi. Kanuna göre, Ankara belediye başkanı İçişleri Bakanı tarafından atanması öngörülmüyordu. Ayrıca, Ankara’da 24 üyeli bir Belediye Umumî Cemiyeti de kuruluyordu (Tortop, 1991: 23).

Ancak, 1930’lu yıllarla beraber, Türkiye’de belediyelerin önemi anlaşılmaya başlanmıştır. Bu dönemde belediyeler konusunda ciddi yasal düzenlemeler yapılmaya başlanmış; bu amaçla, 1930 yılında 1580 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştır (Güneş, 2009: 16–17).

1580 sayılı Belediye Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle, 1877 yılında çıkarılan Dersaâdet Belediye Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Yine bu Kanun ile,

daha önce çıkarılan geçici kanunlara da son verilmiş ve bütün belediyeler tek bir düzende toplanmıştır. Şehremanetini “belediye”, şehremanetini ise “belediye reisi” olarak değiştirmiştir (Kazıcı, 2006: 41). 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı karşısında devletlerin müdahaleci politikaları ve dönemin tek parti niteliği ve rejimin otoriter kimliği, belediyeler üzerinde de etkilerini hissettirmiş, 1580 sayılı yasa, ağır vesayet hükümleri ile kabul edilmiştir. Ancak, yasa yine de, belediyeler arası eşitlik, seçilmiş meclisler eliyle halkın denetimi, belediyelerin faaliyetlerinde serbest bırakılması gibi temel ilkeler getirerek, belediyeçiliğimizin gelişmesini sağlamıştır (Güneş, 2009: 17).

1580 sayılı Belediye Kanunu'nun demokrasimiz açısından en önemli yeniliklerinden biri, belediye başkanlarının seçim usulünü değiştirmesi noktasında kendisini göstermiştir. 1930 yılına kadar hükümet tarafından atanan belediye başkanları, 1580 sayılı Kanun ile birlikte, belediye meclis üyeleri tarafından ve kendi üyeleri içinden seçilmeye başlandı. Seçileni onaylama yetkisi de valiye verilmiştir. (Güllüce, 2004: 13).

1580 sayılı Belediye Kanunu'nun etkisi o kadar büyük olmuştur ki, uzun yıllar Türkiye'deki belediyeleşme, bu kanuna dayalı açık bir politika doğrultusunda ilerlemiştir. Kanunun geçerliliği, belediye olmak için aranan koşullarda değişiklik yapılarak, 2000'li yıllara kadar korunmuştur (Güler, 1993: 34).

Cumhuriyet döneminde yeni bir belediye kanununun kabul edilmesiyle, Türkiye'de belediyeleşme çabalarına başlanmıştır. 1930'lu yıllarda birçok belediye kurulmuştur (Güler, 1992: 22).

1946 yılında çok partili siyasal hayata geçilmesi de, belediyeleri olumlu yönde etkilemiş, belediyelere verilen önem daha da artmıştır. Bu dönemde, belediyelerle ilgili çeşitli sorunlar parti programlarında geniş bir şekilde yer almaya başlamıştır (Güllüce, 2004: 14). Çok partili siyasal hayata geçildikten sonra (1946) belediyeler konusunda atılan en önemli adım, belediye meclisi seçim usulünün değiştirilmesi olmuştur. 1580 sayılı Belediyeler Kanunu'nda yapılan bir değişiklikle, seçimlerin bir günde bitirilmesi hüküm altına alınmıştır (Eryılmaz, 2002: 16).

Ayrıca, 1950'li yıllarda, 1580 sayılı yasada, demokratikleşmeye doğru bazı değişiklikler de yapılmıştır. Ancak, belediyeler üzerinde merkezî hükümetin denetimi de sıkılaştırılmıştır. Bu dönemde, belediye gelirlerinde de önemli artışlar

sağlanmış, uzun yıllardır çıkarılmayan Belediye Gelirleri Kanunu çıkarılmıştır (Güllüce, 2004: 14).

1961 Anayasası'nın getirdiği köklü değişiklikler sayesinde, 1960'lı yıllar, belediyeler için oldukça önemli yıllar olmuştur. 1961 Anayasası, yerel yönetimler açısından, kendisinden önceki Anayasalarla kıyaslanamayacak kadar demokratik hükümlere yer vermiştir. Yerel yönetimlerin özerkliği arttırılmış, merkezî yönetimin vesayet denetimi azaltılmıştır. Yeni Anayasanın yerel yönetimler alanında getirdiği bu demokratik anlayışa paralel olarak, 1960'lı yıllar, belediyeler alanında devrim sayılabilecek bir düzenlemeye tanık oluyordu. 27 Temmuz 1963 tarihinde çıkarılan 307 sayılı Kanun ile, 1930 tarihli 1580 sayılı Kanunda bir değişiklik yapılarak, belediye meclisleri tarafından seçilen belediye başkanının, doğrudan halk tarafından seçilmesi öngörülmüştür (Eryılmaz, 2002: 17; Güllüce, 2004: 14-15). Böylece, tarihimizde ilk defa belediye başkanının, doğrudan halk tarafından seçilmesi usulü, biraz geç de olsa, benimsenmiş ve yasalaşmıştır.

1980'e gelindiğinde, ülkenin içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarılması için TSK yönetime el koymuştur. Bu askerî darbe, pek çok alanı olduğu gibi, belediyeleri de derinden etkilemiştir. Bu dönemde, askerî yönetim, belediyelere, birbiriyle çelişen iki farklı açıdan yaklaşmıştır. Bunlardan birincisi, darbeden önce birçok belediyeye partizan kadroların doldurulmuş olduğu ve belediyeciliğin, ülkede bir rejim değişikliğinin gerçekleştirilmesi için bir laboratuvar olarak kullanıldığı gerekçeleriyle, belediyelerin politikadan arındırılmasıydı. Müdahalenin hemen ardından birçok belediye başkanının görevden alınması, belediye meclislerinin feshedilmesi, görevinde kalmasına izin verilen belediye başkanlarının ise, partilerinden ilişkisinin kesilmesinin istenmesi, hep bu anlayışın bir sonucudur (Keleş, 1992: 9-10). Görevlerine son verilen belediye başkanları ile belediye meclis üyelerinin yerine ise, atamayla gelen belediye başkanları ve encümenler görev yapmışlardır (Güllüce, 2004: 15). Böylece, niteliği gereği siyasal bir kuruluş olan belediye, siyasetin dışına itilmiş oluyordu (Keleş, 1992: 11).

Askerî yönetimin belediyelere yönelik ikinci yaklaşımı, belediyelerin malî yönden güçlendirilmesi politikasıydı. Müdahale sonrasında, belediyelere genel bütçe vergi gelirlerinden önemli bir pay verilirken, aynı zamanda yeni bir Belediye

Gelirleri Kanunu (2464 sayılı yasa) çıkarılarak, belediyelerin malî açıdan rahatlaması sağlanmıştır (Keleş, 1992: 9-14).

Bütün bu gelişim sürecinde, 1930 yılından beri uygulanmakta olan 1580 sayılı Belediyeler Kanunu birçok değişikliğe uğramasına rağmen, temel mantığını, 2000’li yıllara gelinceye kadar korumuştur. Yaklaşık 75 yıllık bir uygulama devresinden sonra, yerini, 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu’na bırakarak, mevzuat tarihimizden silinmiştir.

3.2.2.2. Günümüzde Belediyeler

Belediyeler, günümüzde, 3 Temmuz 2005 tarihinde kabul edilen 5393 sayılı Kanunla düzenlenmiştir.¹ Bu kanunla, belediyeler kapsamlı bir değişime tabi tutulmuş, pek çok yeni hüküm getirilmiş, belediyelerin etkinliklerinin artırılması amaçlanmıştır.

5393 sayılı kanun 3. maddesinde, belediye şu şekilde tanımlanmıştır: “belediye, belediye sakinlerinin mahallî müşterek nitelikte ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzelkişisidir”. Görüldüğü gibi, kanuna göre, belediyenin sadece karar organının halk tarafından seçilerek oluşturulacağı güvence altına alınmıştır. Belediyenin karar organının belediye meclisi olduğu göz önünde tutulursa, belediye başkanları konusunda seçmenler tarafından seçilmek şartı yasal güvenceye kavuşturulmadığı gözlenmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre, belediyelerimiz üç organa sahiptir. Bunlar: belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olarak öngörülmüştür (madde 3). Belediyenin karar organı olarak belirtilen belediye meclisine önemli görevler verilmiş ve toplantıları aralıkları sıklaştırılarak, bu organın işlevselleştirilmesi amaçlanmıştır. Buna göre, belediye meclisinin, bir ay tatil dışında, her ay toplanması öngörülmüştür (madde 20). Yeni kanun, belediye meclisi kararlarının mülkî idare amiri tarafından onaylanması zorunluluğuna son vermiştir. Mülkî idare amirine, yalnızca kanuna aykırı gördüğü kararlar aleyhine idarî yargıya

¹ 5393 sayılı kanun hazırlanmadan önce, 2004 yılı içerisinde 5272 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştı. Ancak, bu kanun, daha yürürlüğe girmeden yürürlükten kaldırılmış, yerine 5393 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştır.

başvurma yetkisi tanımıştır. İdarî yargıya başvurma yetkisi, mülkî idare amirinin yanı sıra belediye başkanına da tanınmıştır (Ekici ve Toker, 2005: 10).

Yeni belediye kanununun getirdiği önemli bir değişiklik, belediyelerin kurulması koşullarında aranan asgarî nüfusun arttırılması noktasında görülmektedir. 1580 sayılı kanuna göre, bir yerde belediye kurulabilmesi için en az 2.000 nüfusa sahip olması gerektiği aranmaktayken, 5393 sayılı kanunla bu sayı, 5.000'e çıkarılmıştır (madde 4). Yine bu aynı maddede, iki yerleşim alanının meskûn sahaları arasındaki mesafelerin 5.000 metrenin altına inmesi durumunda, bu bu yerleşim yerlerinin birleşerek belediye oluşturabilecekleri belirtilmiştir. Bu iki hüküm birlikte değerlendirildiğinde, yasakoyucunun, küçük belediyeleri, taşıdıkları önemli sorunlar nedeniyle pek sıcak bakmadığı anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu yaygın bir katılım öngörmektedir. Katılımın güçlendirilmesi yönünde yapılan en önemli değişiklik, belediye meclislerinin, yılda üç defa olağan ve belli şartlar altında da olağanüstü toplanma yapılması sınırlamasından vazgeçilerek, meclis toplantılarının her ay yapılması yönündeki hükümdür. Kuşkusuz, bu düzenleme ile, belediye yönetiminde katılımın ve şeffaflığın sağlanması ve meclis denetimlerinin arttırılması amaçlanmıştır (Ekici ve Toker, 2005: 24).

Yeni kanun ile, belediye meclisinin feshedilme sebeplerinden bir azalma olduğu görülmektedir. Yeni kanuna göre, belediye meclisi, sadece işlerini aksatması veya kendisiyle ilgisi olmayan siyasal konularda karar alması durumlarında feshedilebilecektir (madde 30). Farklı bir ifade ile, önceki kanunlarda yer alan, toplantı yeri ve zamanının dışında toplanması nedeniyle fesih, artık söz konusu olmayacaktır. Bu durum, elbette ki, belediyelerin özerkliği konusunda atılan önemli bir adımdır.

Belediyenin seçilmiş personelinin görevlerine son verilmesi konusunda, yeni kanunda bir takım farklı hükümler bulunmaktadır. Buna göre, meclis üyelerinin görevlerine son verme yetkisi, valinin bildirisine üzerine Danıştay'a (madde 29); meclisin feshedilmesi ve belediye başkanını görevine son verilemesi yetkisi de, İçişleri Bakanlığı'nın bildirisine üzerine yine Danıştay'a (madde 30, 44) verilmiştir.

5393 sayılı kanunla belediyeler alanında getirilen önemli bir hüküm de, hizmetlerde aksama olması durumunda yapılacak işlemlerle ilgilidir. Kanunun 57.

maddesine göre, belediye hizmetlerinin ciddi bir şekilde aksaması ve bu durumun İçişleri Bakanlığı'nın başvuru üzerine yetkili sulh hukuk hâkimi tarafından belirlenmesi durumunda, İçişleri Bakanı, makul süre içerisinde bu hizmetlerin yerine getirilmesini belediye başkanından ister. Hizmette aksama giderilmezse, o hizmetin yerine getirilmesi o ilin valisinden istenir. Bu durumda vali, aksayan hizmeti o belediyenin ve diğer kamu kurumlarının kaynaklarını kullanarak yerine getirir. Ortaya çıkan maliyet İller Bankası'na bildirilerek, u kuruluş tarafından o belediyeye yapılacak yardımlardan düşülür. Bu hüküm, belediyeler üzerinde bir tür idarî vesayet oluşturulması olarak değerlendirilebilir.

Son belediye kanununda belediye bütçesi konusunda da çok önemli yeniliklere yer verilmiştir. İlk olarak, 1580 sayılı kananda oldukça ayrıntılı ve karmaşık bir şekilde düzenlenen bütçe süreci, bu son kanunla oldukça sadeleştirilmiş, uygulaması daha kolay hâle getirilmiştir. Ayrıca, bütçelerin onaylanma konusunda mülkî idare amirlerince onaylanması zorunluluğu kaldırılmış, belediye meclisinde kabul edilen bütçelerin kesinleşeceği hüküm altına alınmıştır (madde 62). Bu hüküm, belediyeler üzerindeki ağır bir idarî vesayet hükmünü kaldırması bakımından oldukça önemlidir.

5393 sayılı kanun, 76. maddesinde, kent yaşamında kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkesinin hayata geçirmek gibi amaçlarla kent konseylerinin kurulmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca, belediyelerin de, kent konseyi çalışmalarının etkili bir şekilde yürütülmesi için destek olması hükmü getirilmiştir. Yine aynı maddeye göre, kent konseylerinde dile getirilen görüşlerin, belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınması hükmünü getirerek, kent konseylerinin etkisinin artırılması amaçlanmıştır.

Belediyelerin günümüzdeki durumu genel olarak değerlendirildiğinde, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile, özellikle 1980 sonrası görülen gelişmelere uygun olarak, belediyeler üzerindeki idarî vesayetin azaltıldığı, özerkliklerinin artırıldığı ve katılımcı yönetim anlayışına uygun bir hâle getirildiği görülmektedir. Belediyelerimiz, günümüzde katılımcı ve demokratik yönetimin uygulandığı temel kurumlar durumundadırlar.

3.2.3. En Yeni Yerel Yönetim Birimimiz: Büyükşehir Belediyeleri

1980 sonrası uygulamaya konulan büyükşehir belediye sistemi, yerel yönetim sistemimize en son eklenen birimdir.

3.2.3.1. Büyükşehir Belediyelerinin Oluşum Nedenleri

Özellikle 1950'lerden sonra İstanbul, Ankara ve İzmir kentlerinin iç göçler sonucunda aşırı derecede büyümeleri, bir takım sorunları da beraberinde getiriyordu. Bu büyük kentlerin tek elden ve tek örgüt tarafından yönetilmesi, altyapı, su, kanalizasyon, planlama ve imar gibi temel kamu hizmetlerinin yürütülmesini imkânsız hâle getiriyordu. Ayrıca, bu kentlerin yakın çevrelerinde bulunan küçük yerleşmeler de, bu kentlerin büyümesine koşturarak büyüyor ve bunun sonucunda, adeta iç içe geçmiş birçok belediye kuruluyordu. Bu ise, yerel hizmetlerin sunumu açısından belediyeler arasında açık bir orantısızlık meydana getiriyordu. Belediyeler arası koordinasyonun olmayışı önemli bir sorun oluşturuyordu. Bu bağlamda, bazı yerel hizmetlerin, bu alanın bütününe kapsayacak şekilde sunulması ihtiyacı belirliyordu. Dolayısıyla, büyükşehirlerdeki bu ihtiyacı karşılayacak yeni ve özel bir yönetim sistemine ihtiyaç bulunuyordu (Arıkboğa, 2007: 31).

Bazı kentlerimizin aşırı derecede büyümeleri, yukarıda da belirtildiği gibi, bu büyük kentlerin çevreleriyle bütünleşmelerini arttırmış, bunun sonucunda ortaya büyük bir nüfus bölgesi çıkmıştır. Metroplitan bölge olarak nitelenen bu bölgede bulunan çeşitli birimler arasında karşılıklı bağımlılık bulunmaktaydı. Başka bir deyişle, 1980'li yıllarla beraber, sadece kent merkezleri büyümemekte, aynı zamanda, bu kentle yakın ilişkiler içerisinde olan çevredeki çeşitli yerleşmeler de büyümekteydi. Dolayısıyla, bu alanda bulunan bütün yerleşim birimlerinin birlikte ele alınması gerekiyordu.

Ancak, burada önemli bir yanılgıdan söz etmek gerekmektedir. Metropolleşme kavramı ile Büyükşehir kavramlarını birbirine karıştırmamak gerekir. Büyükşehir kavramı, her şeyden önce, kentsel büyümeyi ifade etmektedir. Başka bir ifade ile, büyükşehir olgusu, kentin bünyesi ve sınırları içindeki sosyo-ekonomik özelliklerdeki gelişmelerle ilgilidir. Metropol ise, esas itibarıyla, belirli bir coğrafi

bölgede birbirlerine yakın durumda olan çok sayıda yerel yönetim biriminin ortaya çıkması ve bu yönetimlerin ortak kent sorunlarına ortak çözüm yolları bulmaları ile ilgilidir. Bu bağlamda, büyükşehirler her zaman mutlaka metropoliten alan olamazlar (Yaşamış, 1995: 93).

İşte bu gerekçelerle, 1970’li yıllara gelindiğinde Türkiye’de büyükşehir belediye yönetimlerinin kurulması ciddi şekilde tartışılmaya başlandı. Ancak, 1961 Anayasası buna izin vermiyordu. 1980 askerî darbesinden sonra yeni Anayasanın oluşturulması, bu bakımdan bir dönüm noktasını teşkil ediyordu. 1982 Anayasası’na konulan bir hüküm, büyükşehirlerin kurulmasına yönelik olarak algılanıyor ve bu çalışmalara hız veriliyordu. Bu hüküm, Anayasa’nın 127. maddesinde ifade bulan, büyükşehirler için özel yönetim usullerinin oluşturulabileceğini içeren hükümdü. Anayasa’nın bu hükmüne dayanılarak 1983 yılında hız verilen büyükşehir belediyesi kurma girişimleri sonucunda, büyükşehir belediyelerine ilişkin düzenleme önce 195 sayılı kanun hükmünde kararname ile, hemen ardından da Temmuz 1984 tarihli ve 3030 sayılı yasa ile yapıldı (Arıkboğa, 2007: 31; Keleş, 2000: 278-279).

3.2.3.2. 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu Neler Getirdi?

Bir dizi hazırlıklardan sonra, 1984 yılına gelindiğinde, 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu yayınlanıp, yürürlüğe girmiştir. Kanun, Türk yönetim sistemine, o güne kadar görülmemiş yeni bir takım kurumlar ve uygulamalar kazandırıyor.

Büyükşehir belediyeleri yönetiminin hukukî statüsünü, hizmetlerin planlı, programlı, etkin ve uyum içerisinde yürütülmesini sağlamak amacıyla (madde 1) çıkarılan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine, idare ve mahallî idare ile ilişkilerine dair esas ve usulleri kapsamaktadır (madde 2).

3030 sayılı kanunla, ülkemizdeki büyükşehir belediye sınırlarındaki ilçe belediyelerinin üstünde, esas itibarıyla bu ilçe belediyeleri arasında koordinasyon sağlamakla görevlendirilmiş bir büyükşehir belediye organı kurulmuştur. Ancak, yasanın maddelerine baktığımızda, büyükşehir belediyelerine verilen görevlerin, salt koordinasyon sağlamak amacıyla verilmediği görülmektedir. Zira, kanunda, büyükşehir belediyelerine verilen görevler tek tek sayılmış olup, oldukça fazla

sayıdadır. Bu görevler daha çok, bütün kenti ilgilendiren hizmetlerdir. Kent izlencelerini ve planlarını hazırlamak, meydan, bulvar, cadde, sokak yapmak, bunların bakımını yaptırmak ve buralara isim vermek, şehir içi yolcu ve yük taşımacılıklarını düzenlemek, su, kanalizasyon, havagazı gibi hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yeşil alan, park, bahçe, spor, eğlence ve dinlenmeleri yapmak ve buraları denetlemek, toptancı halleri ve mezbahalar kurmak ve işletmek, itfaiye hizmetleri kurmak ve ilçe belediyeleri arasındaki anlaşmazlıklara aracı olmak gibi hizmetler, kanunla büyükşehir belediyelerine verilen en önemli hizmetlerdir (Keleş, 2000: 279-280).

Kanunla büyükşehir belediyelerine verilen bu kapsamlı görevlere karşılık, ilçe belediyelerine verilen görevler hem işlevsellik açısından hem de sayı bakımından yeterli düzeyde değildir. Buna göre, ilçe belediyeleri, 1580 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerin görevleri arasında sayıldığı hâlde, 3030 sayılı kanunla büyükşehir belediyelerinin görevlerine dahil edilmeyen tüm görevleri yürüteceklerdir. Bu görevler, daha çok cadde ve sokakların bakımı, park, bahçe, yol, kaldırım ve spor tesisleri yapımı, mezarlıkların düzenlenmesi gibi, daha çok ikincil nitelikte olan hizmetlerdir.

Genel olarak denilebilir ki: bu yeni düzenlemelerle, ilçe belediyelerine ait birçok görev büyükşehir belediyelerine verilmek suretiyle, bu belediyeler işlevselsizleştirilmiştir ve yetki kaybına uğratılmıştır.

3030 sayılı kanunda, büyükşehir yönetiminin üç organa sahip olduğu ve bunların da, büyükşehir belediye meclisi, büyükşehir belediye encümeni ve büyükşehir belediye başkanın olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanunda, büyükşehir belediye meclisinin, büyükşehir belediye başkanı, ilçe belediye başkanları ve ilçe belediyelerinin meclis üyeleri sayısının beşte birinden oluşacağı öngörülmüştür (Keleş, 2000: 281-282). Görüldüğü gibi, büyükşehir yönetiminin karar organı konumunda olan belediye meclis üyeleri, doğrudan halk tarafından seçilmiş üyelere oluşmamaktadır. Ancak, bu noktada, büyükşehir belediye meclis üyeliğine seçilen ilçe belediye meclis üyelerinin de, doğrudan seçimle göreve geldikleri gözden uzak tutulmamalıdır.

Büyükşehir belediye encümeninin ise, büyükşehir belediye başkanının başkanlığında, genel sekreter, imar, fen, hukuk, yazı, hesap ve personel işleri gibi hizmet birimlerinin başkanlarından oluşacağı belirtilmiştir (Keleş, 2000: 282).

Büyükşehir belediyesinin yürütme organı olan ve büyükşehir belediyesinin tüzelkişiliğın temsil eden büyükşehir belediye başkanının da, tıpkı ilçe belediye başkanları gibi, doğrudan halk tarafından seçilerek göreve geleceğı hüküm altına alınmıştır. Ancak, büyükşehir belediye başkanına, ilçe belediye başkanlarına verilmeyen, çok kapsamlı görevler verilmiştir. Bunlardan belki en önemlisi, hem büyükşehir belediye meclisi hem de ilçe belediye meclisi kararları üzerinde veto yetkisine sahip olmasıdır. Ancak, büyükşehir belediye başkanlarına tanınan bu yetki, “geciktirici veto” niteliğindedir. Buna göre, büyükşehir veya ilçe belediye meclisi tarafından kabul edilmiş olan bir karar, büyükşehir belediye başkanına sunulduğunda, başkan, bu kararları, tekrar görüşölmek üzere ilgili belediye meclisine tekrar gönderebilir. Ancak belediye meclisi bu kararında üçte iki çoğunlukla ısrar derse, karar kesinleşir. Ayrıca, büyükşehir belediye başkanına, ilçe belediyeleri arasında koordinasyon sağlama görevleri de verilmiştir.

3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, büyükşehir belediyelerinde bir de Genel Sekreter bulunacağını emretmiştir. Bu Genel Sekreter, Büyükşehir Belediye Başkanının önerisi üzerine İçişleri Bakanı tarafından atacak ve işlerinde büyükşehir belediye başkanına yardım edecektir (Keleş, 2000: 283).

Bu yeni kanunla, büyükşehir belediyelerinin, ilçe belediyelerinden ayrı bir bütçeye ve malvarlığına da sahip oldukları belirtilmiştir. Kanunda, Genel Bütçeden ilçe belediyelerine verilen paylardan bir kısmı kesilerek, bu payların büyükşehir belediyesine verileceğı belirtilmiştir. Büyükşehir belediyelerine, büyükşehir belediye sınırları içerisinde toplanan Genel Bütçe vergilerinden de pay verileceğı belirtilmiştir. Daha önceki dönemlerde belediyelere bırakılan Emlak Vergisinin bir kısmının da büyükşehirliere aktarılması sağlanmıştır. Bütün bunlara, büyükşehir belediyelerinin kendi hizmetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler de eklenirse, önemli malî kaynaklara sahip oldukları görölmektedir. Bu, elbette malî özerkliğın bir sonucudur. İlçe belediyelerinden ayrı bir tüzelkişi olarak tanınan ve kendisine birçok önemli görev yüklenen büyükşehir belediyelerinin güçlü bir malî yapısı olması son derece doğaldır.

Ayrıca, yeni kanunda, büyükşehir ve ilçe belediye bütçelerinin, büyükşehir belediye meclisince kabul edildikten sonra, valinin onayıyla yürürlüğe gireceği belirtilmiştir. Bu durum, büyükşehir ve ilçe belediyeleri üzerindeki idarî vesayetin tipik bir örneğidir.

3.2.3.3. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu Neleri Değiştirdi?

2000'li yıllarla beraber, Türkiye'de büyükşehir belediyelerinin sayısındaki artışla beraber, 3030 sayılı yasanın değiştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu amaçla hazırlanan yeni Büyükşehir Belediye Kanunu, Temmuz 2004'te kabul edilerek, yine aynı ay içerisinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, ilk olarak, bir belediyenin büyükşehir statüsüne dönüştürülmesi için gereken asgarî nüfus şartına 750.000 olarak belirlemiştir. Kanun, bir yerde büyükşehir belediyesinin kurulurken, o yerin nüfusunun yanı sıra, fizikî koşullarının ve ekonomik gelişmişlik düzeylerinin de göz önünde tutulmasını öngörmektedir (madde 4).

Yeni kanun, büyükşehir belediyelerine ve ilçe belediyelerine verilen görevler bakımından 3030 sayılı kanundan pek fazla ayrılmamakta, genelde eski kanunla büyükşehir belediyelerine verilen görevler tekrar edilmektedir. Büyükşehir belediyelerine yine çok sayıda görev verilmekte, ilçe belediyelerine ise yine ikincil ve az sayıda görevler verildiği görülmektedir (madde 7).

5216 sayılı kanun, büyükşehir belediyesinin organlarını aynen korumuştur. Bu organlar: büyükşehir belediye meclisi, büyükşehir belediye encümeni ve büyükşehir belediye başkanıdır. Yeni yasa bu organları değiştirmemesine karşın, işlevlerinde önemli değişiklikler getirmiştir. Bunlardan en önemlilerinden birisi, belediye meclisinin toplantı aralıklarını sıklaştırmasıdır. Eski kanuna göre yılda sadece iki defa toplanabilen belediye meclisinin, her ay toplanacağı hüküm altına alınarak, bu organa etkinlik kazandırılmak istenmiştir. Büyükşehir belediye meclisi konusunda çok önemli bir değişiklik de, valinin, belediye meclisi kararları üzerindeki veto yetkisini kaldırmasıdır. Valinin, belediye meclisinin kararlarını geri gönderme yetkisi kaldırılırken, büyükşehir belediye başkanının bu yetkisi devam etmektedir. Ancak, büyükşehir belediye başkanının geri gönderdiği kararların salt çoğunlukla

tekrar kabul edilmesi durumunda kararlar kesinleşir. Hatırlanacağı gibi, bu hükümde bulunan salt çoğunluk şartı, 3030 sayılı yasada üçte iki çoğunluk şeklindeydi. Başka bir ifade ile, büyükşehir belediye meclisinin karar alması kolaylaştırılmış ve belediye başkanı karşısında güçlendirilmiştir.

5216 sayılı kanuna göre, büyükşehir belediyelerinde başkanlık danışmanı görevlendirilebileceği de belirtilmiştir. Buna göre, nüfusu iki milyona kadar olan belediyelerde en çok eş; diğer belediyelerde ise, en çok on danışman atanabilecektir (madde 20).

Son olarak, bu yeni kanunun geçici 2. maddesi incelenmesi yerinde olacaktır. Söz konusu geçici maddeye göre, İstanbul İzmit büyükşehir belediyelerinin sınırlarının, il mülkî sınırlarıyla aynı olacağı belirtilmiştir. Farklı bir ifade ile, bu iki ilde çevre kalmamış, bütün ilçeler büyükşehir belediyelerine bağlanmıştır. Bu iki ilin büyükşehir belediye sınırları tespit edildikten sonra, yine aynı maddede, diğer büyükşehir belediyelerinin sınırlarının da tespit edilmesi ölçüleri belirtilmiştir. Buna göre: mevcut valilik binası merkez olmak ve il mülkî sınırları içinde kalmak şartıyla, nüfusu bir milyona kadar olan belediyelerde yarıçapı yirmi kilometre, nüfusu bir milyon ile iki milyon arasında olan belediyelerde yarıçapı otuz kilometre, nüfusu iki milyondan fazla olan belediyelerde ise yarıçapı elli kilometre olan dairenin sınırı, büyükşehir belediyesinin sınırını oluşturacaktır. Aynı maddenin 2. fıkrasına göre de: bu sınır içerisinde kalan ilçeler, büyükşehir ilçe belediyesi; beldeler, büyükşehir ilk kademe belediyesi¹; köyler ise, büyükşehir belediyesine bağlı mahalleye dönüştürülecektir. Görüldüğü gibi, büyükşehir belediyelerinin sınırları, oldukça ilginç bir şekilde belirlenmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu genel olarak incelendiğinde, görülecektir ki, yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması kapsamında hazırlanan ve yürürlüğe konulan yerel yönetimlerle ilgili diğer kanunlarda olduğu gibi, özerkliğin geliştirilmesi açısından oldukça önemli adımlar atılmış, idarî vesayet denetimini azaltan maddelere yer verilmiştir.

¹ İlk kademe belediyelerinin 2008 yılında çıkarılan 5747 sayılı kanunla kaldırılmış, bunlar, büyükşehir ilçe belediyelerine dönüştürülmüştür. Farklı bir ifade ile, buralarda da ilçe örgütü kurulmuştur.

3.2.3.4. Türkiye’de Büyükşehir Belediyeleri

Ülkemizde bugün 16 adet büyükşehir belediyesi bulunmaktadır. Büyükşehir yönetiminin kurulduğu 1984 yılında sadece üç (İstanbul, Ankara, İzmir) büyükşehir belediyesi bulunuyordu. 1986 – 1988 yılları arasında toplam beş tane daha büyükşehir belediyesi daha kurulmuştur. 1986 yılında Adana, 1987 yılında Bursa Gaziantep ve Konya, 1988 yılında da Kayseri, büyükşehir belediyelerine sahip olmuşlardır.

1993 yılında ise, yedi tane de daha büyükşehir kurulmuştur. Bunlar: Antalya, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Mersin, İzmit ve Samsun’dur. Ancak, bu defa farklı bir uygulama yapılmıştır. Bu uygulama ile, yeni kurulan bu yedi büyükşehirde ilçe belediyeleri yerine, ilk kademe belediyeleri adı altında bir örgütlenmeye gidilmiştir. Bu ilk kademe belediyeleri, gerçek anlamda bir ilçe belediyesi niteliği taşıyordu. Buralarda bir ilçe teşkilatı da kurulmamıştır. 2008 yılına kadar bu durum, bu yılda çıkarılan 5747 sayılı kanun ile değiştirilmiş, bu yedi büyükşehirde de ilçe örgütleri oluşturularak, ilk kademe belediyeleri ilçe belediyelerine dönüştürüldü.

2000 yılında Adapazarı’nda da büyükşehir yönetiminin kurulmasıyla süreç şimdilik tamamlanmış, ülkemizde toplam 16 adet büyükşehir yönetimi oluşturulmuştur.

Bugün, ülkemizde faaliyette bulunan 16 büyükşehir belediyesi, nüfus ve ilçe belediyesi sayıları itibariyle Çizelge 1’de gösterilmektedir.

Çizelge 1. Türkiye’de Büyükşehir Belediyeleri

Gruplar	Büyükşehir Belediyesinin Adı	Nüfusu (2008)	İlçe Belediyesi Sayısı
1. Grup	İstanbul	12.569.041	39
	Ankara	4.194.939	18
	İzmir	3.210.465	22
2. Grup	Adana	1.525,115	5
	Bursa	1.819.470	7
	Gaziantep	1.252.329	3
	Konya	980.973	3
	Kayseri	884.663	5
3. Grup	Antalya	911.497	5
	Diyarbakır	799.447	4
	Eskişehir	741.739	2
	Erzurum	359.752	3
	Mersin	825.615	4
	İzmit	1.392.733	12
	Samsun	502.924	4
4. Grup	Adapazarı	537.313	10

Kaynak: www.tuik.gov.tr

3.2.4. Geleneksel Yerel Yönetim Birimimiz: Köyler

Bu bölümde, yerel yönetim birimlerimiz içerisinde en eskisi olan köy yönetiminin, önce geçirdiği aşamalar değerlendirilmiş, sonra da günümüzdeki köy yönetiminin işleyişi hakkında bilgiler verilmiştir.

3.2.4.1. Tarihsel Gelişim

Yerel yönetim birimlerimizden en eskisi olmasına rağmen, Tanzimat Dönemine kadar herhangi bir düzenlemeye tabi tutulmayan köyler, 19. yüzyılın ortalarından itibaren, diğer yerel yönetim birimlerimizde görülen değişim sürecinden etkilenmiş ve bir takım düzenlemelere tabi tutulmaya başlanmıştır.

1858 yılında çıkarılan bir yönetmelikte ilk kez “köy” teriminin kullanıldığını görmekteyiz. Ancak, bunun tanımı ve içeriği yoktur. Köylerle ilgili ilk kapsamlı düzenleme için 1864 yılını beklemek gerekmiştir. Bu tarihte çıkarılan Vilâyat

Nizamnamesi ile, esas itibariyle il özel idarelerini ilgilendiren düzenlemeler yapılmakla beraber, köylere ilişkin hükümlere de yer verildiği görülmektedir. Bu Nizamname ile Osmanlı ülkesi vilayetlere, livalara, kazalara ve köylere ayrılmaktadır. Köy organları ise, muhtar ve ihtiyar kurulu olarak belirlenmiştir. Bu Nizamname ile, muhtar ve ihtiyar kurulunun köyün içinden seçileceği hükmü getirilmiştir. Seçilenleri onaylama yetkisi ise, merkezin vilayetlerdeki temsilcilerine verilmiştir (Erten, 1999: 105). Bu Nizamname ile köyler, birer yerel yönetim birimi konumuna getirilmiştir (Arıkboğa, 1999: 109).

1870 yılında yayınlanan İdare-i Umumiye-i Vilâyat Nizamnamesi ile, köyün üstünde bir de bucak örgütlenmesi kurulmuş; bucak yönetiminin organları olan bucak müdürü ve bucak meclisinin de seçimle göreve gelmeleri esası benimsenmiştir. Yine aynı Nizamname ile, köy yönetimlerine, köyde yapılacak hemen her türlü işle ilgili olarak görevlendirmeler yapılmış (Erten, 1999: 105); böylece, köy yönetiminin görevleri belirlenmek istenmiştir.

1913 yılına gelindiğinde, yerel yönetim tarihimiz açısından birçok önemli maddeler içeren İdare-i Umumiye-i Vilâyat Nizamnamesi ile, köyle ilgili olarak daha önce yapılan tüm düzenlemeler iptal edilmiştir. Cumhuriyetin ilânına kadar da bu konuda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu durum da göstermektedir ki, köy yönetimi ve genel olarak yerel yönetimlerde Osmanlı döneminde yapılan tüm düzenlemeler yukarıdan yapılmış, bunların halkın ihtiyaçlarına uyup uymadıkları göz ardı edilmiştir. Bu hazır reçeteler topluma uymayınca da, köy yönetimi örneğinde olduğu gibi, iptal edilmiştir (Erten, 1999: 105-106).

Cumhuriyet döneminde köylüye ve köy yönetimlerine verilen önem artmıştır. Köylerle ilgili ilk kanun, 1924 yılında, 442 sayılı Köy Kanunu adıyla çıkarılmıştır. Günümüze kadar geçerliliğini koruyan bu kanun, köyleri ayrıntılı bir düzenlemeye tabi tutmuştur. Bu kanunla birlikte, köyler ve köy muhtarlıkları ilk kez tüzelkişilik kazanmıştır. Kanuna göre, köy kurulabilmesi için nüfusun 150 kişi olması yeterli görülmüştür (Erten, 1999: 110). Cumhuriyetin ilk kanunlarından biri olan bu kanun, 1924 Anayasası'ndan bile önce çıkarılmıştır (Günday, 2004: 455).

1950'li yıllara doğru, çok partili siyasal hayata geçiş köyleri etkilemiş, partiler, köyleri birer ay potansiyeli olarak görmeye başlamışlardır. Bu durum, köylere olumlu bir şekilde yansırken, yine aynı dönemde ortaya çıkmaya başlayan

kırdan kente göç olgusu, köylerin küçülmelerine ve etkisizleşmelerine neden olmaya başlamıştır (Erten, 1999: 111).

1961 Anayasası'nda öngörülen planlı kalkınma anlayışına paralel olarak hazırlanan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, toplumun kalkınmasıyla köylerin kalkınmasının eşdeğer olduğu belirtilmiş ve köylerin gelişiminin sürdürülmesi istenmiştir. Çünkü, bu yıllarda hâlâ kentlerdeki nüfus kırsal alandaki nüfustan daha azdır. Bu nedenle, köylerin geliştirilmesi önem taşımaktadır (Erten, 1999: 111). 1963 yılında 442 sayılı Köy Kanunu, zamanın şartları uydurulmak için bir takım değişikliklere uğramış, ancak temel yapısı devam ettirilmiştir (Sencer, 1986: 308).

1980'li yıllar, köyler açısından bir dönüm noktasıdır. Cumhuriyetin ilanından itibaren sürekli olarak çok önem verilen köylere, bu dönemde pek fazla önem verilmemeye başlanmıştır. Köylerin kentlere karşı sürekli bir nüfus kaybetmeleri ve bu dönem içerisinde ilk defa kent nüfusunun kırsal nüfusu geçmesi ve bunun sonucunda da, siyasîlerin köyleri bir oy potansiyeli olarak görmemeye başlamaları, köylere verilen önemin azalmasında en önemli nedenlerdir. Köylere verilen önemin azalmasının bir sonucu olarak da, tarımsal ürünlerde hızlı bir düşüş görülmüş, ülke ilk defa tahıl ürünü ithal etmeye başlamıştır (Erten, 1999: 111-112).

3.2.4.2. Günümüzde Köy Yönetimi

Yukarıda da anlatıldığı gibi, en eski yerel yönetim birimimiz olan köy yönetimi, diğer yerel yönetim birimlerimizin aksine, tarih boyunca pek az düzenlemeye tabi tutulmuştur. Hatta, Cumhuriyetin ilânından sonra neredeyse hiçbir değişikliğe uğramıştır. 1924 yılında kabul edilen 442 Sayılı Köy Kanunu, aradan geçen onca yıla rağmen hâlâ yürürlüktedir.

442 sayılı Köy Kanunu, 1. maddesinde, nüfusu 2.000'den aşağı olan yerleşmeleri "köy" olarak tanımlamaktadır. Ancak, nüfusu 2.000'in altında olmasına rağmen, ilçe merkezi veya belediye teşkilatı buluna yerleşmelere, bu kanunun uygulanmayacağını hüküm altına alınmıştır. Kanunun 7. maddesinde ise köy şu şekilde tanımlanmaktadır: "bir yerden bir yere götürülebilen veya götürülemeyen mallara sahip olan ve bu kanun ile kendisine verilen işleri yapan başlı başına bir varlıktır". Tanımdan da anlaşılacağı gibi, köylere açık bir şekilde tüzelkişilik

tanınmıştır. Ayrıca, 8. maddede de, köy malları devlet malı statüsünde değerlendirileceği belirtilmiştir.

442 sayılı Köy Kanunu, köylerin tanımını birkaç maddesinde birden yapmasına rağmen, köylerin nasıl kurulacağı konusuna değinmemiştir. Köylerin eskiden beri varolması ve kendiliklerinden oluşması, kanaatimce, bu eski yasada bu konuda bir düzenleme yapma gereği duyulmamıştır. Bu boşluğu, 1949 yılında yürürlüğe giren 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu doldurmuştur. 5442 sayılı kanunun 2. maddesinde, bir yerde yeni bir köy kurulması ya da yerinin değiştirilmesi, İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile olur. Ayrıca, yine aynı maddeye göre, köy ve kasabaların aynı ilçe içinde bir bucaktan başka bir bucağa bağlanması, köy isimlerinin değiştirilmesi, köylerin birleştirilmesi ve ayrılması, bir köyün ve mahallenin o köyden alınıp başka bir köye bağlanması, yine İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile olur.

442 sayılı kanuna göre köy yönetimi iki organa sahiptir. Köyün karar organı olan ihtiyar heyeti, köy halkı tarafından seçilen üyelerden oluşur.¹ Görevleri ise, daha ziyade köyün işleri hakkında karar vermek, hangi işlerin köylü tarafından bizzat, hangi işlerin de para veya amele tutularak yaptırılacağına karar vermektir. İhtiyar heyeti, nüfusu 1.000'e kadar olan köyler de 8; nüfusu 1.000 ile 2.000 arasında olan köylerde 10; nüfusu 2.000'in üzerinde olan köylerde ise 12 kişiden oluşur (Günday, 2004: 459). Köy öğretmeni ve imamı, ihtiyar heyetinin doğal üyesidirler (madde 23).

Köyün yürütme organı olan muhtar ise, köylüler tarafından doğrudan seçilerek göreve gelir. Muhtar, ihtiyar heyetinin de başıdır (madde 20). Köy Kanunu'nda, muhtara iki tür görevler verilmiş olup, bunlar, devlet işleri ve köy işleridir (madde 35). Devlet işleri, daha ziyade, hükümet emirlerini halka duyurmak, köyün sınırları içinde dirlik ve düzeni sağlamak, köylüleri hastalıklardan korumak, vergi toplayan tahsildarlara yol göstermek gibi görevlerdir (madde 36). Köyle ilgili işler ise, köyün işleri için ne kadar harcama yapılacağını belirlemek ve ihtiyar heyetiyle birlikte köyle ilgili konularda kararlar almak ve uygulamaktır (madde 37).

¹ 442 sayılı Köy Kanunu'nun 20. maddesinde, bütün köy halkının katıldığı bir de "köy derneği" olduğu belirtilmiştir. Ancak, kanaatimce bu köy derneğini bir organ olarak düşünmek mümkün değildir. Çünkü; görevi sadece muhtarı ve ihtiyar heyeti üyelerini seçmektir. Bu bakımdan, köylerde doğrudan demokrasinin temsili olan bu durum, beldelerdeki seçmenlere denk gelmektedir. Beldelerdeki seçmenleri nasıl bir belediye organı olarak saymıyorsak, köylerde de, köy halkının tamamından oluşan köy derneğini bir organ olarak kabul edemeyiz.

Köy ihtiyar heyetinin kararları üzerinde herhangi bir idarî vesayet denetimi olmamasına rağmen, muhtarın kararları, mülkî idare amirinin onamasına tabidir (madde 40). Buna, ihtiyar heyetinin haftada en az bir defa toplanacağı hükmü (madde 42) de eklenerek değerlendirilirse, köy yönetiminde ihtiyar heyetinin oldukça etkili kılınmak istendiği açıkça görülecektir.

Son olarak, kısaca köy bütçesine değinmekte yarar vardır. 442 sayılı kanunda bütçe ile ilgili hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Köy bütçesi, 1942 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan Köy İdareleri Talimatı adlı yönetmelikle düzenlenmiştir. Buna göre, köy bütçesi, muhtar ve ihtiyar meclisi tarafından hazırlanır ve mülkî idare amirinin onayıyla yürürlüğe girer. Bütçenin değiştirilmesinde de aynı usul izlenir (Günday, 2004: 462).

3.2.5. Yerel Yönetim Birimi Niteliği Tartışmalı Bir Birim: Mahalle

Bu başlık altında ise, kendisine verilen görevler bakımından merkezî yönetimin bir temsilcisi durumunda bulunan, ancak organlarının halk tarafından seçilerek oluşturulması bakımında ise bir yerel yönetim birimi olan ve bu bakımdan da merkez ile yerel yönetimler arasında bir köprü durumunda olan (Bulut, 2001: 33-34) mahalle kurumunun gelişimine değinilecek ve günümüzde yapısı anlatılacaktır.

3.2.5.1. Tarihsel Gelişim

Bir idarî birim olarak mahalle, klasik Osmanlı yönetiminde, yerel düzeydeki geleneksel örgütlenmelerden birisi durumundadır. Bu dönemde Tüzelkişilikleri bulunmayan mahalleler, daha çok dinsel bir yapılanma arz ediyordu. Dolayısıyla, toplumsal yaşamın her alanında işlevlere sahip, kapsamlı bir örgütlenme tarzını yansıtıyordu. Klasik Osmanlı mahallesinde en çok söz sahibi olanlar ise, imamlardı. İmamlar, adeta merkezî yönetimin birer temsilcileri durumundadırlar. Ayrıca, Osmanlı merkezî idaresinin mahallelerin işlerine pek fazla karışmadığı, mahallelerin iç düzenini bozmak istemediği de görülmekteydi. Kısacası, klasik Osmanlı mahallesi, kendi kendine yeterli iktisadî birimler üzerine kurulu olan ve iktisadî, sosyal ve idarî bir bütündü (Arıkboğa, 1999: 104-105).

Klasik dönemin Osmanlı mahallesi, aynı zamanda, devlet ile yönetilenler arasındaki ilişkileri sağlayacak bir ara kurum özelliğini de taşıyordu. Hem malî hem de sosyal bir denetim alanıydı. Vergilerin toplanmasında, bazı temizlik, bakım ve onarım işlerinde, komşular arasındaki kimi uyuşmazlıkların çözümünde, mahalle imamlarının ve ileri gelenlerinin söz hakları vardı. Bu anlamda, mahalle, merkezi idareye yardımcı olma hizmeti görüyordu (Geray, 1995: 36).

Osmanlılar döneminde, mahalle muhtarlığının oluşturulması ve geliştirilmesi yönündeki çabalara ilk olarak III. Selim döneminde başlanmış olmasına karşın, yapılmak istenen düzenlemeler 1826 yılına kadar olumlu bir sonuç vermemiştir. Ancak, 1826'da Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra, bütün kurum ve kuruluşlar gibi, mahalle yönetimi de çağın gereklerine uydurulmak istenmiştir. Özellikle İstanbul'a olan göçün önlenmesi ve kentte güvenliğin sağlanması amacıyla, 1829-1830 yıllarında ilk mahalle muhtarlıkları burada oluşturulmaya başlanmıştır. Ancak, İstanbul'un mahallelerinde kurulan muhtarlıklar, birkaç yıl sonra Anadolu'da kurulmaya başlanan muhtarlıklardan önemli bir noktada ayrılmaktaydılar. İstanbul'da muhtarlar seçimle değil, atama ile belirleniyorlardı (Çadircı, 1993: 5).

Anadolu'da mahalle (ve aynı zamanda köy) muhtarlık örgütü ise, ilk olarak Kastamonu'nun Taşköprü ilçesinde 1833 yılında yönetim sistemimize girmiştir. Bu uygulama, birkaç yıl sonra, 1833-1836 yılları arasında, II: Mahmut'un emriyle ülkenin her yerine yaygınlaştırılmıştır. Anadolu'da oluşturulan ilk mahallelerde, muhtarlar, seçimle göreve geliyordu. İyi huylu oldukları bilinen ve becerikli olan kimseler arasından iki kişi (Muhtar-ı evvel, Muhtar-ı sâni), halk tarafından, oy çokluğu ile muhtar seçiliyorlardı (Çadircı, 1993: 5 – 6).

1944 yılına gelindiğinde, 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Yasa ve bunun ardından çıkarılan tüzük ile, mahalle muhtarlıkları düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre, mahallelerin başlıca iki biçimde kurulması öngörülmüştür: İlk olarak, bir kent veya kasabanın nüfusunun artması sonucunda, mevcut mahallelerin bölünmesi sonucunda; ikinci olarak da, bir yerde yeni bir belediye kurulması durumunda, bu belediyeye katılan köy tüzelkişiliklerinin mahalleye çevrilmesi suretiyle mahalle oluşturulabilmektedir. Söz konusu yasaya göre, belediye sınırları içerisinde mahallenin kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi ad ve sınırlarının değiştirilmesi, belediye meclisinin ve il ya da ilçe

yönetim kurulunun kararına ve valinin onayına bağlanmıştır. Ayrıca, yine bu düzenleme ile, kendilerine verilen görevler bakımından, mahalle muhtarlıkları, merkezî yönetimin bir uzantısı durumuna getirilmiştir (Keleş, 2000: 250).

1944 yılında çıkarılan bu düzenlemelerin dikkat çekici bir özelliği de, o zamana kadar bir yerel yönetim birimi olarak kabul edilmeyen mahalle muhtarlığı kurumunu yeniden yapılandırılması ve bir yerel yönetim birimi olarak kabul edilmesidir. Osmanlı Dönemi boyunca hep köy muhtarlığından ayrı olarak düşünülen, köylerin aksine, bir yerel yönetim birimi olarak kabul edilmeyen, içinde bulunduğu kentin “ayrılmaz ir parçası” olarak görülen ve her zaman “geçici” bir kurum olarak bakılan mahalle muhtarlığının statüsü bu düzenlemeyle değiştirilmiştir (Arıkboğa, 1999: 107-108).

Mahalle muhtarlığının geçirdiği dönüşüm, kronolojik devirlere ayrılarak, Çizelge 2’de gösterilmiştir.

Çizelge 2. Mahalle Muhtarlığının Kronolojik Gelişmesi

DÖNEMLER	AÇIKLAMA	ORGANLARI
1829 - 1864	<u>Muhtarlığın Kurulma ve Kurumsallaşma Dönemi</u> Muhtarlık 1829’da İstanbul’da, 1833’te taşrada kuruldu. Bu dönemde, çeşitli ferman ve düzenlemelerle muhtarlıklar oluşturulmaya çalışıldı.	- muhtar-ı evvel - muhtar-ı sani - imam (yardımcı)
1864 - 1913	<u>Yerel Yönetim Birimi Olma Dönemi:</u> 1864 ve 1871 Nizamnameleri ile köy muhtarlığı yetki, görev ve organları bakımından bir yerel yönetim birimi hâline geldi. Mahalleler köylere kıyas edildi.	- muhtar - ihtiyar meclisi
1913 - 1933	<u>Mahalle Muhtarlığı Hukuken Kaldırılması:</u> 1913 tarihli yasa ile kaldırılan mahalle muhtarlığı hükümetlerin izniyle fiilen varlığını sürdürdü.	
1933 – 1944	<u>Mahalle Muhtarlığın Kesin Olarak Kaldırılması:</u> Muhtarlara ait görevler belediyeye, jandarmaya, polise, bekçilere, vb. bırakıldı.	
1944 sonrası	<u>Mahalle Muhtarlığının Yeniden Kurulması:</u> Muhtar, merkezî yönetime yönelik kimi hizmetleri görmekle görevlendirildi.	- mahalle muhtarı - ihtiyar heyeti

Kaynak: Arıkboğa, 1999: 109.

3.2.5.2. Günümüzde Mahalle Yönetimi

Günümüzde, kendisine ait bir malvarlığı ve tüzelkişiliği olmayan mahallelerin yerel yönetim birimi olup olmadığı aslında tartışılabilir. Ancak, biz, organlarının seçimle işbaşına gelmesi ve yerel nitelikli bir takım işleri görmeleri nedeniyle, mahalle yönetimini, yerel yönetim birimi olarak ele alıyoruz.

Yürürlükte buluna 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 3. maddesinde mahalle, "belediye sınırları içerisinde yer alan, ortak ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkileri bulunan insanların yaşadığı idarî birim" olarak tanımlanmaktadır.

Günümüzde, sırf mahalle muhtarlıklarını düzenleyen bir genel kanun bulunmamaktadır. Mahallelere ilişkin genel esaslar Belediye Kanunu'nda bulunmaktadır. Söz konusu kanuna göre, mahalle iki organdan oluşmaktadır ki, bunlar da, muhtar ve ihtiyar heyetidir (madde 9). Gerek muhtar, gerekse de 4 üyeli ihtiyar heyeti, doğrudan halk tarafından seçilmektedirler.

Günümüzde pek fazla etkinliği kalmayan mahalle muhtarlarının en önemli görevleri, nüfus ilmuhaberi ve ikâmetgâh belgesi vermek, askerlik şubeleri tarafından kendilerine gönderilen belgeleri ilgililere tebliğ etmek, vekâletname imzalamak gibi daha çok merkezî yönetime ilişkindir. Bu görevlerin yürütülmesinden de mülkî idare amirlerine karşı sorumludurlar. Ancak, muhtarın kent ve belediyelerle ilgili görevleri de bulunmaktadır. 5393 sayılı kanunun 9. maddesinde sayılan bu görevler şöyle sıralanabilir: mahallenin ortak ihtiyaçlarını belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediye sınırları içerisinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adları ve sınırlarının belirlenmesi ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı, kaymakamın görüşü ve valinin onayıyla olur (madde 9).

4. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM YAZINI

4.1. Türk Yerel Yönetim Yazınının Genel Görünümü

Bu bölümde, Türkiye’de yerel yönetim yazını, üç bölüme ayrılarak incelenmiştir.

4.1.1. Osmanlı İmparatorluğu Dönemi

Osmanlı döneminde köklü bir yerel yönetim geleneğinden söz edilemediği gibi, yerel yönetim yazınından da söz edilemez. Bunda, İmparatorluğun son yıllarında görülen özel koşulların etkisi büyük olduğu kanaatini taşımaktayım. Özellikle 19. yüzyılın son yılları ve 20. yüzyılın başlarında ülkenin içinde bulunduğu karışık durum, güçlü yerel yönetimlerin oluşmasını frenlediği gibi, yerel yönetim yazınına da etkilemiştir.

Bilindiği gibi, Osmanlı Devlet yönetiminde yerel yönetimlerin temelleri 1839 Tanzimat Fermanı’nın ilan edilmesiyle atılmaya başlanmıştır. Daha sonra ardı ardına atılan adımlarla, devlet örgütlenmesinde yerel yönetimlere verilen ağırlık da artmaya başlamış, çeşitli modeller denenmiştir. Yerel yönetimlerin kurumsallaştırılması konusunda tam da en ciddi adımların atıldığı 1870’li yılların sonlarında patlak veren Osmanlı – Rus Savaşı, bütün yerel yönetim reformlarının rafa kaldırılmasına sebep olmuştur. 1878 yılından itibaren ülke tekrar Padişahın tek adam yönetimine dönmüş, o güne kadar yapılan yenilikler göz ardı edilmiştir. Yerel yönetimlerin faaliyet gösteremediği, ülkenin baskıcı bir rejimle yönetildiği böyle bir dönemde yerel yönetim yazınından söz etmek de elbette ki mümkün değildir. Bu keyfi yönetim 1908 yılına kadar sürmüştür. Bu yılda ilân edilen II. Meşrutiyet ile, yerel yönetim alanında, hem yasal hem de yazınsal anlamda gelişmeler görülmeye başlanmıştır.

II. Meşrutiyet ile birlikte, ilk düzenleme konusu yapılan alanlardan biri, yerel yönetimler olmuştur. Bunun sonucunda da, yerel yönetimler yazınında da bir takım kıpırdanmalar yaşanmaya başlanmıştır. Bu gelişmelerde, kanaatimce, Prens Sabahattin tarafından temsil edilen adem-i merkeziyetçilik ve Teşebbüs-i Şahsî yaklaşımlarının etkisi büyük olmuştur.

Bu dönemde Sıtkı Bey ile Ziya Gökalp tarafından yazılan kitaplar dikkat çekmektedir. Ayrıca Prens Sabahattin tarafından önemli eserler yazılmıştır. Prens Sabahattin'in kitapları, daha çok ülkenin içinde bulunduğu koşulları yansıtmaktadır. Yazdığı iki önemli kitap ise, yerel yönetimlerin gelişimini ve yazını etkilemiştir. Bu kitaplar, "Teşebbüs-ü Şahsî ve Adem-i Merkeziyet Hakkında İkinci Bir İzah" ve "Teşebbüs-ü Şahsî ve Tevsi-i Mezuniyet Hakkında Bir İzah" adlarını taşımaktadırlar.

Dönemin siyasal yaşamında ve yazınında, Prens Sabahattin temsil ettiği liberal ve yerelci görüşler ile, İttihat ve Terakki'cilerin temsil ettiği müdahaleci ve merkeziyetçi anlayışın karşılaştığı ve yazıların bu eksen etrafında geliştiği görülmektedir.

Osman Nuri Ergin tarafından yazılan ve 8 ciltten oluşan Mecelle-i Umur-u Belediye isimli eser de, yerel yönetimler alanında Osmanlı döneminin önemli yayınlarından biri olmuştur. Kitapta, Osmanlı Devleti'nde yerel yönetimlerin oluşum ve gelişim süreci oldukça ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Osmanlı Devleti'nin yerel yönetimler ve özellikle belediyeler konusunda çıkarılan tüm kanunlar, çok ayrıntılı bir incelemeye tabi tutulmuş, bütün düzenlemeler ve gelişmeler anlatılmıştır. Kitapta, aynı zamanda, dünyada ilk kentlerin ortaya çıkışından, farklı kültürlerdeki kent işlevlerine kadar olan geniş bir yelpazede önemli bilgilere yer verilmiştir. Bu yönleriyle tam bir başvuru kaynağı olan kitap, günümüzde bile yerel yönetim tarihini anlatan makale ve kitapların temel bir başvuru kaynağı durumundadır.

4.1.2. 1923 – 1980 Yılları Arası Dönem

Cumhuriyetin ilanından 1980'lere kadar olan bu dönemde yerel yönetim yazınına egemen olan yazarlara baktığımızda, bazı yazarların ön plana çıktığı görülmektedir. Özellikle, Fehmi Yavuz - Cevat Geray - Ruşen Keleş tarafından temsil edilen kuşak, bu dönemde yerel yönetim yazınında etkili olmuştur. Genellikle kentleşme ve kent politikaları konusunda önemli yazıları ve kitapları olan bu üç yazar, yerel yönetimler yazınına da damgalarını vurmuşlardır. Bunlardan başka, Mübeccel Kıray, Osman Nuri Ergin, Şeref Gözübüyük gibi yazarlar da, yerel yönetim yazınına hatırı sayılır katkılar yapmışlardır. Bunlardan başka, İller Bankası,

Ankara Belediyesi, Türk İdareciler Derneği gibi kurumlar da, yayınladıkları çeşitli eserlerle yazına etkide bulunmuşlardır.

Bu dönemde öne çıkan konulara baktığımızda, bazı konuların sıklıkla incelendiği, bazı konulara ise neredeyse hiç değinilmediği görülmektedir. İlk dikkat çeken nokta, 1950'lere kadar olan dönemde, yazında daha çok mevzuat incelemelerine ağırlık verildiğidir. Bu dönemde, henüz yeni yeni şekillenen yerel yönetimler mevzuatlarının değerlendirilmesine yer verilmiştir. Personel, maliye, bütçe, çalışma raporları, başlıca üzerinde durulan konular olmuştur. 1950'li yıllara gelindiğinde, Türkiye'de kırdan kente göçler başlamıştır ki, bu durum, yerel yönetim yazınına da yansımıştır. Bu dönemden itibaren, daha çok kentleşme üzerine durulmuş; 1970'li yıllardan itibaren kentleşmenin hızlanması ile, kent ve kentleşme politikaları, en çok değinilen ve hakkında en çok yazılar yazılan konular olmuştur. 1980'li yıllara doğru, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyükşehirlerin aşırı kentleşmesi ve bu durumun çeşitli sorunlara yol açması nedeniyle, dikkatler bu noktaya kilitlenmiş, bu büyük kentlerin sorunlarının çözülmesi birinci dereceden öncelik kazanmıştır. 1970'li yıllarda bu konuda birçok eser yayımlandığı görülmektedir.

1923 sonrası dönemde çıkarılmaya başlanan ve yerel yönetim yazınının en önemli yayını olmaya başlayan Türk İdare Dergisi'nin yerel yönetim yazını açısından önemi büyüktür. 1928 yılının Nisan ayında yayın hayatına başlayan dergi, harf devriminden önce yayımlanmaya başladığı için, eski harflerle basılmıştır. İlk yıllarda "İdare" adını taşıyan dergi, İçişleri Bakanlığı tarafından yayın hayatına kazandırılmıştır. Yayın süreci iki kez kısa sürelerle kesintiye uğrayan dergi, çeşitli isim ve içerik değişiklikleriyle günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Derginin değindiği konular ise şöyle sıralanabilir: Cumhurbaşkanı, Başbakanlar ve İçişleri Bakanları tarafından yapılan konuşma metinleri, personele ilişkin konular, mevzuat incelemeleri, İttihadi Birleştirme ve Danıştay kararları, mülkî idare birimlerine ilişkin gelişmeler ve sorunlar, çalışma raporları, iç ve dış yönetime ilişkin haberler ve yerel yönetimlere ilişkin konulardır. Dergide, 1944 yılından itibaren, makalelere ağırlık verilmeye başlanmıştır. Günümüze kadar yayınlanan toplam 500'e yakın sayısı dikkate alındığında, derginin kamu yönetimine ve yerel yönetimler yazınına yaptığı katkı daha kolay anlaşılabilir.

Bu dönemde çıkarılmaya başlayan en önemli yayınlardan biri de, Türkiye Belediyeler Birliği tarafından 1945 yılından itibaren düzenli olarak yayınlanmaya başlanan İller ve Belediyeler Dergisi'dir. Dergide, yerel yönetim alanında önemli gelişmeler yer almakta, bilimsel yazılar yayınlanmak ve uygulamaya yönelik bilgiler verilmektedir. 1945'ten günümüze kadar kesintisiz olarak yayınlanan bu dergi, ülkemizin en uzun soluklu dergilerinden birisi olmuştur.

1958 yılında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)'nin kurulması, tüm kamu yönetimini olduğu gibi, yerel yönetimleri de etkilemiştir. Bu kuruluşun yönetim araştırmalarına eğitime yaptığı katkı yadsınamaz. Ancak, yazın açısından asıl önemli gelişme, 1965 yılında Amme İdaresi Bülteni'ni yayınlamaya başlamasıdır. 1968 yılından itibaren Amme İdaresi Dergisi (AİD) adını alan bu yayın, kamu yönetimi alanında yazılan önemli makalelere sahiptir. Yerel yönetimler alanında da önemli yazılara yer veren dergi, 1950 sonrası yayınlanan en önemli yayınlardan biridir. Yılda dört defa (Mart, Haziran, Eylül, Aralık aylarında) çıkarılan dergi, 40 yılı aşkın süredir, kesintisiz bir şekilde yayın hayatına devam etmektedir. AİD, Türkiye'de siyasal bilgiler/iktisadî idarî bilimler alanında SSCI'de taranan ilk ve tek dergidir (www.todaie.gov.tr).

1966 yılında, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunları tarafından çıkarılmaya başlanan Mülkiyeliler Birliği Dergisi de, kamu yönetimi ve yerel yönetim yazınında etkide bulunmuş yayınlardan biridir. Özellikle mülkî idare birimleri ve kamu yönetimi alanında yazılar yayınlanan dergide, yerel yönetimlere ilişkin olarak da önemli makaleler yayınlanmaktadır. Dergi, üç ayda bir yayınlanmaktadır.

Bu dönemde, yine TODAİE tarafından, 1974 yılında Turkish Public Administration Annual adında bir süreli yayın daha çıkarılmaya başlamıştır. İngilizce, Fransızca ve Almanca olarak yayınlanan ve Türk kamu yönetimi alanında yapılan akademik incelemelere yer veren derginin, bir danışma kurulu da bulunmakta olup, ulusal ve hakemli bir yayındır.

Dönemin sonlarına doğru, sadece yerel yönetimler açısından değil, tüm sosyal bilimler açısından önemli bir konumda olan Toplum ve Bilim Dergisi yayın hayatına başlamıştır. 1977 yılında ilk sayısı çıkan bu dergi, yılda dört defa yayınlanmaktadır. Dergi, toplum bilimleri alanındaki kuramsal gelişmeleri, yeni tartışmaları ve yeni

kavramları tanıtmaya yönelik yayınlar yapmaktadır. 1993 yılından itibaren de, her sayısında belirli bir konuya ağırlık vererek, bir dosya düzeni oluşturmaktadır. (www.birikimdergisi.com).

Son olarak, yine bu dönemde, bazı üniversitelerin fakülteleri ve enstitüleri tarafından da, çeşitli süreli yayınlar çıkarılmaya başlanmıştır. Bu yayınlarda da, yerel yönetimlerle ilgili çeşitli akademik yazılar ve araştırma sonuçları yayınlanmıştır.

4.1.3. 1980 Sonrası Dönem

1980 sonrası dönemde, dünyada görülen sosyal ve siyasal gelişmelere paralel olarak yerel yönetim yazınında değinilen konuların da bir dönüşüm geçirdiği görülmektedir. Daha önceki dönemlerde daha çok mevzuat incelemeleri ve yerel yönetim birimlerinin tanıtıcı nitelikteki kitap ve makalelerin yer aldığı yazında, bu dönemle birlikte, küreselleşme, yerelleşme, yönetişim, e-devlet, toplam kalite yönetimi, özelleştirme, yeni kamu yönetimi anlayışı gibi kavramların yer almaya başladığı gözlenmektedir.

Yine bu dönemde, yerel yönetimlere verilen önemin artışıyla birlikte, genel olarak yönetim bilimi ve kamu yönetimi yazınında da yerel yönetimlerle ilgili yazıların ve kitapların arttığı görülmektedir. 2000'li yıllara doğru, bu konuda yazılan kitap ve makalelerin sayı olarak da arttığı görülmektedir. Ek 1'de de görüldüğü gibi, her yıl, daha önceki yıldan daha fazla sayıda yazı yazılmaya başlanmıştır.

1980 sonrası dönemde, yerel yönetimler alanında yayın yapan süreli yayınların sayısında da önemli artışlar yaşanmıştır. Başta belediyeler olmak üzere, yerel yönetimlerle ilgili birçok dergi yayınlanmaya başlanmıştır. Birçok üniversite bünyesinde, İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergileri de yayın hayatına başlamışlardır. Ayrıca, çeşitli yerel yönetim birimlerimiz de, kendi faaliyetleri ile ilgili olan ve genel nitelik taşıyan yazıların yayınlandığı birçok süreli yayın çıkarmaya başlamışlardır.

1990'lı yıllara gelindiğinde, değişimin etkileri daha net bir şekilde görülmeye başlanmıştır. Bu değişimlere paralel olarak, yerel yönetim birimlerinde reform yapılması gerektiği, hem uygulamada hem de yazında sıklıkla dile getirilmeye başlanmıştır. Bu dönemde, birçok hükümet, merkezî idare teşkilatı ve sivil toplum

örgütleri tarafından, kamu yönetiminde ve özelde de yerel yönetimlerde çok sayıda reform tasarıları hazırlanmıştır. Yerel yönetim yazınında da, doğal olarak, bu reform tasarılarını inceleme konusuna ağırlık verilmiştir. Birçok makale, sadece bu reform tasarılarını değerlendirmek üzere kaleme alınmıştır.

Ayrıca, yerel yönetim yazını alanında da, yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması konusunda çeşitli kitaplar ve makaleler yayınlanmıştır. Çeşitli yazarlar, yerel yönetimlerin düzeltimi noktasında çeşitli öneriler geliştirmişlerdir.

Genel olarak denilebilir ki: 1980 sonrası dönemde küreselleşme, özelleştirme, yerelleşme, yönetişim, e-devlet gibi kavramlara yönelen yerel yönetim yazını, 1990'lı yıllardan itibaren, daha çok yönetimde reform sorunu kapsamında, yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması konusuna ağırlık vermeye başlamıştır.

Daha önce de değinildiği gibi, bu dönemde yerel yönetimler alanında çıkan süreli yayınların sayısında önemli miktarlarda artışlar yaşanmıştır. Bu yayınlarda yayınlanan makaleler, yerel yönetim yazınının gelişmesine büyük katkılarda bulunmuşlardır. 1980 sonrası dönemde yayın hayatına başlayan dergiler ve bunların hakkında genel açıklamalar, çıkış tarihlerine göre aşağıda sayılmıştır:

- **İdarecinin Sesi Dergisi:** Türk İdareciler Derneği tarafından 1987 yılında yayınlanmaya başlanan dergi, iki aylık periyotlarla çıkarılmaktadır. Daha çok mülkî idare birimleri hakkında bilgiler verilmek amacıyla çıkarılan dergide, yerel yönetim birimlerini ilgilendiren yazılara da yer verilmektedir. Dergide, ayrıca, mülkî idarelerle ilgili haberlere, duyurulara da yer verilmektedir (www.tid.web.tr).
- **Belediyeler Dergisi:** Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından, 1987 yılından bu yana yayınlanan dergi, üç ayda bir çıkarılmaktadır. Dergide, daha çok imar konusunda çeşitli haber ve makalelere yer verilmektedir.
- **Yeni Türkiye Dergisi:** 1994 yılının başında yayın hayatına başlayan dergi, iki ayda bir çıkarılmaktadır. Dergide, kamu yönetiminden Türk dış politikasına, insan haklarından yerel yönetimler kadar, pek çok alanda önemli makaleler yayınlanmaktadır.
- **Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi:** Dergi, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü Mahallî İdare Kontrolörleri Derneği tarafından çıkarılmaktadır. İlk sayısı 1996 yılında yayınlanan ve aylık olarak yayınlanan

dergide, daha çok kontrolörler tarafından yazılan yazılar yayınlanmaktadır (www.kontder.org.tr).

- **Mevzuat Dergisi:** Yalnızca internet üzerinden yayınlanan ve hakemli bir dergidir. Ocak 1998'den bu yana her ay düzenli olarak çıkarılan Mevzuat Dergisi, konusunda uzman ve ağırlıklı akademik kariyere sahip insanlar tarafından yazılmış makaleleri bünyesinde toplayan elektronik bir dergidir. Dergide, ayrıca, ilgililerin işine yarayacak pratik bilgiler de verilmektedir (www.mevzuatdergisi.com).
- **Şehir ve Başkan Dergisi:** İlk sayısını 2000 yılının Haziran ayında yayınlayan Derginin merkezi İzmir'de bulunmaktadır. Dergi, daha çok belediyelere ve belediye başkanlarına yönelik yazılar yayınlamaktadır (www.sehirvebakan.com).
- **Anadolu Yerel Yönetimler Dergisi:** 2003 yılının Ekim ayında yayın hayatına başlayan dergi, bünyesinde oluşturduğu haber merkezi ile Türkiye'deki tüm belediyelerin faaliyetlerini incelemektedir. Dergi, aylık olarak çıkarılmaktadır (www.yerelyonetimler.com.tr).
- **Memleket Mevzuat Dergisi:** Temmuz 2005 tarihinde yayın hayatına başlayan dergi, danışma kuruluna da sahiptir. Dergide, yerel yönetim alanında önemli bilimsel araştırmalara ve makalelere yer verilmektedir.
- **e-Belediye Dergisi:** Ocak 2006 tarihinde, iki aylık periyotlarla çıkarılmaya başlanan dergi, kamu yatırımları açısından yönlendirdiği yatırım bütçeleri, toplumsal yaşamı kolaylaştırmaya yönelik kentsel alt yapı projeleri ile yerel yönetim uygulamalarını, başarılı belediyelerimizi tanıtmayı ve örnek oluşturmayı amaçlamaktadır. Dergide, belediye hizmetleri konusunda uygulama dosyaları, belediyecilikle ilgili panel, konferans, kongre, seminer, forum ve sergiler, bilgi ve iletişim teknolojileri, başarılı yerel yönetimlerin tanıtımları ve söyleşi türünde yazılar yayınlanmaktadır (www.ebelediye.info).
- **Sosyal Politikalar Dergisi:** 2006 yılının Güz aylarında yayın hayatına başlayan dergide, yerel yönetimlerle ilgili makaleler de yayınlanmaktadır.
- **Özel Kalem Dergisi:** Aylık olarak yayınlanan ve bir de danışma kurulu bulunan dergi, belediyeler başta olmak üzere, yerel yönetimler üzerine makalelerden oluşmaktadır (www.ozelkalem.com.tr).
- **Kent ve Belediye Dergisi:** Dergi aylık olarak yayınlanmaktadır.

4.2. 1980 Sonrası Dönemde Yazında Öne Çıkan Kavramlar

1970’li yıllarda görülen ciddi malî krizler, müdahaleciliğe dayanan Keynesyen ekonominin artık uygulanamayacağını göstermiştir. Artık tüm dünyada devletin küçültülerek, klasik sınırlarına dönmesi konusunda bir eğilim görülmeye başlanmıştır. bu yeni eğilimlere göre, devletin verimlilik esasına göre örgütlenmesi ve özel sektör değerlerini, tekniklerini ve pratiklerini kullanması isteniyordu. Çünkü; özel sektörde verimlilik daha yüksekti. Kısacası, özel sektör kaynaklı yönetim fonksiyonlarının, klasik kamu yönetiminden daha önemli olduğu anlaşılmıştır. 1980 sonrası dönemde ortaya çıkan ve 1990’lı yıllara damgasını vuran bu anlayış değişiklikleri, “Yeni Kamu Yönetimi” anlayışının temellerini oluşturmuştur. Bunun sonucunda, kamu yönetimi ve yerel yönetimler yazınına bir çok “yeni” kavram dahil olmuştur (Özer, 2005: 221-224).

Bu “yeni” kavramlar, elbette ki yerel yönetimleri de derinden etkilemiş, bir takım köklü anlayış değişikliklerine neden olmuş ve bu da yerel yönetim yazınında yansımaları bulmuştur. Bu bölümde, 1980 sonrası dönemde, genelde kamu yönetimini, özelde de yerel yönetimleri etkileyen temel kavramlar anlatılmıştır.

4.2.1. Küreselleşme

İlk defa Marshall McLuhan tarafından, “Komünikasyonda Patlamalar” adlı kitapta kullanılan küreselleşme kavramı, “global köy” teriminin karşılığı olarak kullanılmıştır. Daha sonra, OECD, IMF gibi uluslararası kuruluşların etkisiyle hızla yaygınlaşmaya başlamış, çok uluslu şirketlerin siyaset sahnesine girmesi, bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki gelişimin de etkisiyle, yaygınlaşma sürecini hızlandırmıştır (Özer, 2005: 343).

Küreselleşme, ideolojik olarak devletin küçültülmesini, yerel yönetimlerin güçlendirilmesini ve refah devleti anlayışına son verilmesini önermektedir. Bunun gereği de, devlet aygıtlarının yeniden yapılandırılmasıdır. Bu yeni yapılandırma ise, merkezî yönetimin egemenliğinin sınırlandırılması ve bu egemenliğin bir kısmının yerel idarelere devredilmesi noktasında kendini göstermektedir (Baykal, 2008). Küreselleşmenin, merkezî kontrolü zayıflatan, sınırları aşındıran, büyük ölçekli ve

karmaşık yapılı örgütleri verimsizleştiren, dikey hiyerarşileri ve bu yapı içerisindeki tek yanlı iletişimi işlevsizleştiren ve her türlü korumacı politikayı geçersiz hâle getiren etkileri, yerinden yönetim eğilimlerinin güçlendirilmesini ve yerel yönetimlerin önem kazanmasını sağlamıştır (Saran, 2004: 39).

Küreselleşmenin bu etkisini gören bazı yazarlar, küreselleşmenin yerellik ilkesini geliştireceğini ve bunun sonucunda da yerel yönetimlerin daha güçlü ve demokratik bir konuma sahip olacaklarını savunmaktadırlar (Karakılçık ve Özcan, 2005: 5). Küreselleşme, kent ve kent yönetimine olan etkisi, “kent yönetimi” adı verilen yeni bir kavramın ortaya çıkmasına neden olmuştur (Tek ve Güneş, 2009: 21).

Yukarıdaki olumlu yönünün yanı sıra, bazı yazarlar ise, küreselleşmenin yabancı sermayeye hizmet edeceğini savunmaktadırlar. Çünkü; küreselleşme, küresel sermayenin isteği doğrultusunda gerçekleşmektedir. Küresel sermaye, dünya üzerinde herhangi bir engelle karşılaşmak istememektedir. Bu bağlamda, ulus – devletlerin bir an önce çözülmesini ve yerel yönetimlerin ön plana çıkmasını teşvik etmektedir. Sonuçta, ekonomik ve malî piyasaya merkezî idarenin hiçbir müdahalesinin olmadığı, uluslararası sermaye ile yerel yönetimlerin aynı düzlemi paylaştığı ve uluslararası ve bölgesel bütünleşmelerin meydana geldiği bir dünya düzeni yaratılmış olacaktır (Baykal, 2008; Karakılçık ve Özcan, 2005: 5).

Küreselleşmenin etkisi elbette ki sadece yerel yönetimler üzerinde hissedilmemektedir. Küreselleşme, inançlarda, geleneklerde, değer yargılarında ve kurumsal oluşumlarda da değişim ve dönüşümler meydana getirmekte ve bunun sonucunda toplumların sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarında da köklü değişimler meydana getirmektedir. Ayrıca, küreselleşme, ekonomi ve demokrasi alanlarında da bir takım köklü değişiklikler yaratmaktadır. Bu değişikliklerin en önemlileri şöyle sıralanabilir: yeni pazarların oluşumu ve uluslararası rekabetin sertleşmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinde ilerlemeler, yeni teknolojik buluşlar, üretim maliyetlerini düşüren gelişmeler, ürün niteliği ve kalitesi konusunda müşteri beklentilerinin değişmesi, çalışanlarda yönetime katılma isteğinin ve demokratik yönetim beklentilerinin artması, devletin ekonomideki ağırlığının zayıflaması, örgütlerde insan unsurunun ve insan kaynakları yönetiminin öneminin anlaşılması, insan hakları ve demokrasi alanında yaşanan gelişmelerdir (Baykal, 2008).

4.2.2. Toplam Kalite Yönetimi

Teknoloji ve kamu yönetiminde son yıllarda görülen hızlı değişimle birlikte, vatandaş/hemşehri beklentileri de artmış, düşük nitelikli mal ve hizmetlerden daha yüksek nitelikli mal ve hizmetlere doğru bir yönelim içerisine girmiştir. Bu yönelimin temel noktasını ise, “kalite” kavramı oluşturmaktadır. Halkın bu yükselen beklentileri, kamu yönetimini, yeni arayışlar içerisine sokmuştur. Bu arayışlar sonucunda, kamu yönetiminde çağdaş yönetim teknikleri uygulanmaya başlanmıştır. Toplam Kalite Yönetimi (TKY) de, çağdaş yönetim tekniklerinin son halkası olarak ortaya çıkmış, firmaların yanında kamu örgütlerinde de uygulamaya konulmuştur (Öztürk ve Coşkun, 1998: 114). TKY, 20. yüzyılın ikinci yarısında Japonya’da geliştirilip uygulanmaya başlanmış, Japonya’nın 1980’lerde uluslararası rekabette üstünlük kazanmasından sonra da, ABD ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkede uygulanmaya başlanmıştır. Son 25 yılda da, özel sektörden kamu sektörüne de aktarılan bu model, yönetim bilimi ve örgüt kuramları yazınında en çok yer alan yaklaşımlardan biri durumuna gelmiştir (Nohutçu, 2003: 231).

Toplam kalite yönetimi, dar anlamda, “mal ve hizmet kalitesini”; geniş anlamda da, kurum ya da örgüt kalitesini sürekli olarak iyileştirmek ve geliştirmek için organizasyonda yapılması gerek bütün teşebbüsleri ifade etmektedir. “Kalite yönetimi” kelimelerinin önüne “toplam” kelimesinin eklenmesinin nedeni, örgütsel verimliliği ve performansı arttıracak bütün alanlarda kalite geliştirmesinin amaçlanmasıdır (Yatkın, 2003: 20-21). Bu “toplam” kelimesi ile, bir taraftan kuruluş veya işletmenin örgütsel yapısının bütünü, diğer taraftan da kuruluştaki tüm işlev, faaliyet ve süreçlerin tamamı anlatılmak istenmiştir. Bu anlamda TKY, kuruluş veya işletmenin bütün örgütünün ve bu örgütün bütün faaliyetlerinin sürekli olarak iyileştirilmesi çabasıdır (Saran, 2004: 57). Nohutçu’ya göre (2003: 237) ise; TKY, özel veya kamu kurum ve kuruluşlarının, müşterilerinin memnun etmek amacıyla ve çalışanlarının da gönüllü katılımıyla ürün kalitesini arttırarak ve verimliliği sağlayarak, vatandaş beklentilerine cevap vermeyi sağlayan bir yönetim modeli, yaklaşımı ve felsefesidir. Bu bağlamda, TKY’nin temel ilkeleri şunlardır: müşteri odaklılık, çalışanların tam katılımı, sürekli gelişme, üst yönetimin desteği ve liderlik, örgütsel kültürün değişimi ve süreçlerle yönetim (Nohutçu, 2003: 237-241).

TKY, bir örgüt tarafından üretilen mal ve hizmetlerin niteliklerini arttırmak amacıyla, yönetimin ve örgüt çalışanlarının, bilgi ve becerilerini bu amaca yönlendirdikleri bir tür katılımlı yönetim sürecidir. Bu süreçle birlikte, hem örgütün ürettiği malların maliyetlerinde bir azalma görülmekte, hem de üretilen malların niteliklerinde bir artış sağlanmaktadır (TODAİE, 2008: 233-234).

TKY, üst yönetim ile en alt düzeyde çalışanlar arasında çeşitli idarî birimlerin olduğu geleneksel hiyerarşik yönetim yaklaşımından da ayrılmaktadır. TKY’nde, üst ve alt birimler arasındaki hiyerarşi ve yönetim düzeyi sayıları minimuma indirilmiştir. Bu bakımdan, TKY, klasik yönetim yaklaşımlarına göre daha esnek bir yapıya yer vermektedir (TODAİE, 2008: 234).

TKY, Japon şirketlerinin üstünlüğü karşısında zor durumlara düşen ABD ve Avrupa şirketleri tarafından nasıl kullanılmaya başlandıysa, özel sektör ürünlerinin üstünlüğü karşısında kamu sektöründe de o şekilde uygulanmaya başlanmıştır. Farklı bir ifade ile, kamu kurumları, özel sektör firmalarına ayak uydurabilmek amacıyla TKY’ni uygulamaya başlamışlardır. Bunda da, özel sektör tecrübelerinden ciddi şekilde yararlanmışlardır. Elbette ki, kamu kuruluşlarının bu uygulamadan beklentileri kâr elde etmek değildir. Amaç, vatandaşa yönelik üretilen hizmetin daha etkin ve verimli olması ve bu sayede de, vatandaş tatmininin en yüksek düzeyde gerçekleştirilmesidir (Saran, 2004: 93).

Kamu hizmetleri alanında, sorunlara müşteri odaklı bir yönetim anlayışı ile yaklaşmanın önemini anlayan ilk ülke ABD olmuştur. 1990’lı yıllara doğru başlatılan kamu yönetiminde TKY çalışmaları, ilk sonuçlarını 1990’lı yılların başlarında vermiştir. ABD’nde, Vergi İdaresi (IRS), Çevre Koruma Ajansı (EPA), Savaş Gazileri Departmanı (DVA), Savunma Bakanlığı (DOD) gibi kuruluşlarda bağlayan ve daha sonra da eğitim, sağlık, yerel hizmetler, posta ve iletişim hizmetleri alanlarına yayılan TKY uygulamaları, genelde olumlu sonuçlar vermiş ve bu durum, diğer kamu kuruluşlarında da TKY’ne yönelme istekleri uyandırmıştır (Saran, 2004: 93-94).

Türkiye’de ise, TKY, özellikle 1990’lı yıllarla beraber giderek yaygınlık kazanmıştır. Bu gelişmede, 1980’li yıllardan itibaren Türk ekonomisinin dışa daha çok açılması, küreselleşme, özelleştirme, yerelleşme gibi kavramlar ile dış rekabetin artmasının büyük etkisi olmuştur. Dünyadaki gelişmelere paralel olarak, ülkemizde

de önce özel sektörde uygulamaya konulan TKY, TSE, KalDer, TÜSSÜDE gibi kurumların desteğinde, ticarî rekabetin bir ön koşulu olarak görülen ISO 9000 Standartlarına uyum sağlamak için özel sektörü bir yarış içerisine girmesini sağlamıştır. ISO 9000 Standartlarına uyum sağlama girişimleri, Türkiye’de TKY’nin yerleşmesi için uygun bir ortam hazırlamıştır (Nohutçu, 2003: 253).

Türkiye’de kamu kurumlarında TKY uygulamaları, 1995 yılında yerel yönetimlerde (Değirmendere Belediyesi’nde) başlamıştır. Bunu, Kadıköy, Aydın ve Bodrum Belediyeleri takip etmiştir. Merkezî yönetim düzeyinde ise, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Devlet Su İşleri, bazı askerî kuruluşlar ile üniversiteler başta olmak üzere, hızla yayılmıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, bu konuda önderlik yapmıştır (Nohutçu, 2003: 253).

1990’lı yıllardaki bu hızlı gelişim, 2000’li yıllarla beraber giderek hızını kaybetmiştir. Bunda, bazı kamu kuruluşlarının, hizmet üretiminde verimliliğin sağlanması konusunda TKY’nin etkisinin sınırlı olacağını, hatta bir takım sorunlara yol açacağını düşünerek, bu modeli uygulamaktan vazgeçmeleri etkili olmuştur. Ancak, buna rağmen, toplam kalite kültürünün yayılması sonucunda, tüm dünyada konuya olan ilgi devam etmekte, birçok kamu kuruluşu, bu modelin tekniklerini kullanarak hizmet üretmeye devam etmektedirler (Saran, 2004: 94).

Kısaca ifade etmek gerekirse, TKY, mükemmelliğe yolculuğun adıdır. İlk olarak, kolektivist kültürün temsilcisi olan Japonya’nın özel şirketlerinde uygulanan ve gösterdiği yararlar neticesinde Avrupa ve ABD başta olmak üzere birçok ülkede uygulanmaya başlanan ve kamu sektörüne de ithal edilen bu kavram, dünya üzerindeki pek çok uygulamaların da gösterdiği gibi, vatandaş beklentilerini en iyi şekilde karşılanması noktasında çok başarılı olmuştur (Nohutçu, 2003: 255). TKY’nin yerel yönetimlerde (belediyelerde) uygulanması durumunda da, yerel yönetimler daha etkili ve verimli işleyen bir yönetim yapısına sahip olacaklardır. Çalışanların verimlilikleri artacak, örgüte ve yönetime olan bağlılıkları artacaktır. Bu da, hizmetlerin sunumunda kaliteyi yükseltecektir (Öztürk ve Coşkun, 1998: 116).

4.2.3. Yerellik (Subsidiarite) İlkesi

Yerellik ilkesi, ilk kez, ekonomik kriz ile boğuşan Avrupa’da, 1931 yılında XI. Pius’un “Quadragesimo enno” adlı sosyal fermanında formüle edilen ve 20. yüzyıl Katolik sosyal öğretisi bağlamında gelişen bir ilkedir. Yerellik ilkesi, dönemin sosyal hayatına yön veren ekonomik kriz ile totaliter rejimlere karşı, Kilisenin bireylere öncelik veren tutumunun bir ürünüdür. Bu Katolik formülasyonundan iki sonuç çıkarılmıştır: bunlardan birincisi, alt düzeydeki birim, kendi başına görevlerini gerçekleştirebildiği sürece, bu görevler, onun görev ve sorumluluk alanı içinde kalmalıdır. İkincisi ise, eğer alt düzeydeki birim görevini yapamayacak durumda ise, söz konusu birim desteklenmelidir ve hiçbir şekilde görevinden tamamen el çektirilmemelidir (Özel, 2000: 27-29).

Subsidiarite ilkesi ilk kez, Katolik Kilisesi tarafından, aşırı bireyci veya totaliter anlayışlara karşı dile getirilen bir ilke iken, 1987 yılında yürürlüğe giren Avrupa tek Senedi ile AB hukuksal sistemi içerisine taşınmıştır. Ardından Maastricht Anlaşması da bu ilkeye yer vererek, Topluluğun belirlenmiş yetkilerinin dışında bu ilkeye göre hareket edeceğini hüküm altına almıştır. Daha sonra, birçok AB üyesi ülke de, Anayasalarında bu ilkeye yer vermişler; kısaca, ilke, bir Avrupa ürünü olma niteliği kazanmıştır (Bezci ve Coşkun, 2007: 24).

Subsidiarite terimi, Fransızca’daki “subsidiare” kelimesi ile İngilizce’deki “subsidiary” kelimelerinden türetilmiş ve Türkçe’ye “yetki paylaşımı”, “yetki ikamesi”, “hizmette yerellik”, “hizmette halka yakınlık”, “yerellik” olarak çevrilmektedir. Bu ilke ile, her yönetim faaliyetinin etkin olarak görülebileceği en alt yönetim düzeyinde yürütülmesi gerektiği anlatılmaktadır (Sayın, 2007). Yerellik (subsidiarite) ilkesi, en geniş anlamıyla, kamusal ihtiyaçları karşılamak amacıyla kurulan çeşitli yönetim birimleri arasında yetki bölüşümüdür (Kocabaş, 1998: 88). Üskül’e (1995: 23) ise, yerellik ilkesini, “kamusal ihtiyaçları karşılamak üzere oluşturulan, farklı yönetim düzeyleri arasında yetki bölüşümünü öngören ve yetkinin, görülmesi gereken kamusal ihtiyaca en yakın yönetimce kullanılması” olarak tanımlamaktadır. Alt düzey yönetim birimi, ancak bir zorunluluk olduğunda yetkisini üst düzey yönetim birimine devredecektir (Karakılçık ve Özcan, 2005: 10). Sözen (2005: 81) de, yerellik ilkesinin tanımının son yıllarda genişlediğini vurgulamakta ve

merkezî idarenin kaynak aktarımını yalnızca yerel yönetim birimlerine değil, taşra kuruluşlarına, meslek kuruluşlarına ve gönüllü kuruluşlara aktarılmasını da ifade etmeye başladığını anlatmaktadır.

Subsidiarite ilkesi, Bezci ve Coşkun (2007: 8) tarafından anne baba ile çocukların ilişkilerine benzetilmektedir. Çocuğun tek başına güç yetiremeyeceği işlere anne baba yardım eder. Çocuğun tek başına yapabileceği işlere ise, anne babanın karışması hoş görülmez. Çünkü, işine karışılan çocuklar, zaman içerisinde sorumluluk alma ve işin altından kalkma yeteneklerini yitirirler. Kısacası, ilke, hem özerkliğin, hem de korumacılığın bir arada bulunduğu bir sistem gerektirir.

Yerellik ilkesi, yerel yönetimler üzerindeki idarî vesayet denetiminin kaldırılmasını, her yerel yönetim biriminin kendi icra organına sahip olması ve vali ile kaymakamların sadece devletin temsilcisi durumuna getirilmelerini, benzer nitelik kamusal faaliyetlerin farklı kademelere göre ayrı yönetimler arasında paylaşılmasını, merkezî yönetim sahip olduğu yetki, araç, gereç, bina ve personelin yerel yönetimlere devredilmesini içermektedir (Karakılçık ve Özcan, 2005: 17-18). Ancak, merkezî idareden yerel yönetimlere yetki devrinde ve hizmetlerin bölüşümünde bir ölçütün bulunması da gerekmektedir (Özdenkoş, 1999: 78).

Yerellik ilkesine olumsuz bir açıdan bakanlar da bulunmaktadır. Bunlardan biri olan Deniz Sayın'a (2007) göre: yerellik ilkesi, alt düzeydeki yönetimlere yönetme hakkı veriyor gibi görünse de, aslında yurttaşlık kavramını yok eden, yurttaşı hizmetten yararlanan durumuna iten ve hizmetin maliyetini bu hizmetten yararlananlara yükleyen bir ilkedir. bu ilke, liberalizmin kurucu ilkesidir ve ulus devletleri (merkezî yönetimi) dağıtmanın ilkesidir. Bu nedenle, AB'nin varlığını koruyan bir ilkedir (Sayın 2007). Bilecen (2009) ise, yerellik ilkesinin ekonomik yönden bir riskine dikkat çekmektedir. Buna göre, subsidiarite ilkesinin, sermaye gruplarının çıkarları için bir araç olarak kullanılma tehlikesi vardır.

4.2.4. Yönetişim

Küreselleşmenin etkisiyle, sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanda olduğu gibi, yönetim alanında da önemli değişimler olmuştur. Önceden tek bir beynin kontrolünde gelişen her şey, artık bütün beyinlerin ortak katılımıyla

gelişmeye başlamıştır. Bu bağlamda yönetişim, siyasal, ekonomik ve idarî otoritenin ortak kullanımı anlamına gelmektedir. Bu ise, zorunlu olarak, yerel yönetim anlayışının merkezî yönetim anlayışı karşısında güç kazanmasını beraberinde getirmiştir (Malkoç, 2005). Bu süreç sonucunda, devlet, egemen güç olmaktan çıkmakta, tek belirleyici güç olma özelliğini kaybetmekte, bir kısım kurumlar ve aktörler de kamu politikalarının oluşturulması ve uygulanması süreçlerinde etkin bir konuma gelmektedirler (Coşkun, 2003: 53). İşte, devletin sorunların çözüm yeri değil, sorunların nedeni olarak gösterilmesi, yeni devlet modeli olarak yönetişimi ön plana çıkarmıştır (Akbulut, 2007: 15).

Küreselleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıktığı belirtilen yönetişim, yine küreselleşmenin etkisiyle önemleri artan Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler (BM), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma örgütü (OECD), Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi uluslararası örgütler tarafından, gelişmekte olan ülkelerin yönetim sistemlerinin değerlendirmesine yönelik teknik bir terim olarak geliştirilmiştir. Terim, ilk defa 1989 yılında, BM tarafından yayınlanan bir raporda, siyasal ve ekonomik kriz içerisinde bulunan ülkelerde kronikleşen yönetim sorunlarının kalkınma çabalarının başarısızlığa uğraması üzerindeki etkilerini açıklamak üzere kullanılmıştır (Saran, 2004: 22-23).

Yukarıda da işaret edildiği gibi, çok boyutlu bir kavram olan yönetişimin belirli bir tanımını yapmak son derece güçtür. Tanımlar genelde görece ve eklektiktir. Çünkü, yönetişim, kamu sektöründen özel sektöre, yerelden küresele pek çok alanda yapılan düzenlemeleri kapsamaktadır. Kavram, daha çok sezgisel bir niteliğe sahip olduğu için, kullanıcılar tarafından pek tanımı yapılmamaktadır (Coşkun, 2003: 40). Kavram, yönetim olayında merkezî gücün tek boyutlu ve yukarıdan aşağıya doğru egemenliğini değil, yönetimin sisteminin bütün parçalarının ve herhangi bir şekilde yönetim sürecinde rol oynayan diğer aktörlerin karşılıklı işbirliği ve uzlaşma ile ve yatay koordinasyona dayalı ortak bir katılımı sağlamalarını anlatmaktadır (Saran, 2004: 22).

Aşağıdaki tabloda, ekonomik, idarî ve siyasal alanın aktörlerinin birlikte oluşturduğu yönetişim kavramları yer almaktadır (Steinberg'den aktaran Çukurçayır, 2003: 263):

Çizelge 3. Yönetişimin Boyutları

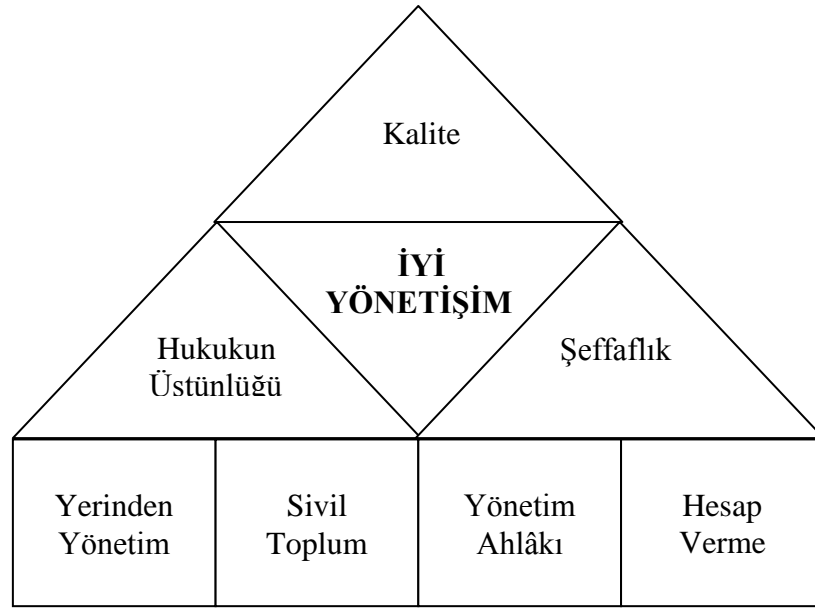
ALAN	EKONOMİK SEKTÖR	SİYASAL ALAN	TANIM
Örgütler	özel – kamusal şirketler, örgüt	yönetimsel birimler	ortaklaşa yönetim
Sektörel Kurum ve Kuruluşlar	endüstri: ticaret ve sanayi odaları gibi dernekler	sektörel – siyasal kurumlar: Sendikalar	endüstriyel ekonomi / yeni korporatizm
Ulusal ve Bölgesel Örgütler AB	pazar ekonomisi	ulusal siyasal alan	network (ağ) / ekolojik yönetim, sosyo-politik yönetim, yeni liberalizm ve yönetim
Küresel Toplum	Küresel endüstriyel yapılar: ortak yatırımlar, stratejik birleşmeler, ticaret rejimleri	uluslararası örgütler ve rejimler: ulusüstü siyasal alanlar	küresel yönetim

Kaynak: Çukurçayır, 2003: 263

Yönetişim, sivil toplum ve yerel katılımı da sağlayarak hukukun üstünlüğü ve demokrasi konusuna vurgu yaparken; aynı zamanda da, yönetimin hesap verme sorumluluğunu ve yönetimsel ahlâkı geliştirerek yönetimde şeffaflığın geliştirilmesini sağlamaktadır. Bu unsurlar iyi yönetim ile birleştiğinde ise, ortaya “kalite” çıkmaktadır.

Çizim 1. İyi Yönetişimin Bileşenleri

Kaynak: Saran, 2004: 25.

Şurası bir gerçektir ki, bütün çağdaş yönetim teknikleri gibi, yönetim de, yönetim sürecinin daha etkili bir hâle getirilmesi amacını gütmekte, bu yönde çözüm önerileri üretmektedir (Coşkun, 2003: 53).

4.2.5. Özelleştirme

Gerek kavram gerekse de uygulama olarak 20. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan özelleştirme, serbest piyasa ekonomisinin alanını genişletmeye çalışan liberal politikalarından en önemlisidir. Özelleştirme, 2000'li yıllara doğru, giderek artan bir şekilde gelişmekte olan ülkelere doğru yayılmaya başlamıştır (Ersöz, 2001: 31).

Özelleştirme, genel olarak; serbest piyasa ekonomisinin işleyişini güçlendiren, serbest piyasaların gelişimini ve atıl tasarrufların ekonomiye kazandırılması yoluyla ekonomik verimliliği artıran bir uygulamadır. Ayrıca, özelleştirme, kamu mülkiyetinde bulunan işletmelerin kısmen veya tamamen özel sektör işletmelerine satılmasını, devredilmesini de anlatmaktadır. Geniş anlamda özelleştirme ise, belediyelere ve diğer yerel yönetim birimlerine ait olan menkul ve gayrimenkullerin bir özel firmaya kiralanarak, kamu hizmetlerinin bu işletmeler tarafından kurulmasını ve işletilmesini kapsamaktadır. Aynı şekilde, özelleştirme,

kamu mülkiyetindeki bir gayrimenkul üzerine bir aynî hak tesis edilmesini de içermektedir (Doğan ve Dağ, 1995: 48-49).

Özelleştirme, öncelikle merkezî idarenin serbest rekabet koşulları altında piyasada sağlanması mümkün olan ekonomik içerikli faaliyet ve hizmetlerinin özel sektöre devredilmesini hedef alarak uygulamaya konulmasına rağmen; zamanla yerel yönetimleri ve sosyal hizmetleri de kapsayacak şekilde genişlemiştir (Ersöz, 2001: 31). Yerel yönetimler açısından, öncelikle yardımcı hizmetlerden başlayan özelleştirme, belediyelerin kolluk gücü olan zabıta hizmetlerine de sıçramıştır. Özellikle 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'ndan sonra belediye zabıtasının özelleştirilmesine hız verilmiştir (Aslan, 2007: 56).

4.2.6. e – devlet

1980 sonrası yönetim bilimi yazınına giren kavramlardan olan e-devlet, vatandaşın ön plana çıkararak, kamu görevlisini verdiği hizmetin kalitesinden sorumlu tutan, kamu görevlisinin performansını ölçen, iyi performansı ödüllendiren ve yetersiz performansı iyileştirmeye çalışan, kamu hizmeti sürecini sadece kamu kurum ve kuruluşlarının olanakları ile sınırlı görmeyen ve bu sürece özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını da dahil etme çabasında olan bir yaklaşımdır. Bu anlamda e-devlet, sadece kamu kuruluşlarının web sayfalarını ve bu sayfalarla verilen bilgi ve hizmetleri, böyle bir sistem için gereken teknik altyapıyı ve sistemi işleten ve sorunlarına çözüm bulan idarî ve teknik personeli kapsamamaktadır. Tüm bunların yanı sıra, e-devlet kavramı, kamu kuruluşlarının diğer kamu kuruluşları, özel şirketler ve en önemlisi de vatandaşlarla ilişkilerinde dönüşüm yaratabilecek bir potansiyeli temsil etmektedir (Yıldız, 2003: 305–307).

Elektronik Devlet (e-devlet), kısaca, kamu hizmetlerinin yapılması ve halka sunulması sırasında bilgi ve iletişim teknolojilerinin olanaklarından yararlanılmasıdır (Balcı, 2003: 266). Farklı bir ifade ile, devlet ile vatandaş ve özel sektör arasındaki mal, hizmet ve bilgi alışverişi şeklindeki işlemlerin elektronik ortamda (internet) gerçekleştirilmesidir (Aktan, 2003). Bu uygulamadan, hem kendilerine hizmet sunulan vatandaşlar, hem de hizmeti sunan kamu çalışanları kazançlı çıkmaktadırlar.

Bu tanımlardan hareketle, e-devlet uygulamalarının amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz (Aktan, 2003):

- a) Devlet tarafından, daha kolay erişilebilir bilgiler sunmak, vatandaşların kamu kurum ve kuruluşları ile sundukları hizmetler hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak.
- b) Hizmetlere olan talebin daha hızlı bir şekilde karşılanmasını sağlamak.
- c) Vatandaşların istek ve taleplerini daha etkin değerlendirmek ve müşteri memnuniyetini daha kolay bir şekilde tespit etmek.
- d) Bilgi–iletişim teknolojileri sayesinde tele–demokrasi anlayışını kurumsallaştırmak ve katılımcı demokrasiye daha fazla yaklaşmak.
- e) Devlet hizmetlerindeki gereksiz işlem maliyetlerini azaltmak.
- f) Saydam bir kamu yönetimini gerçekleştirmektir.

E-Devlet modeli, klasik yönetim anlayışından çeşitli açılardan farklılıklar taşımaktadır. Bu farklılıklar, Çizelge 4’te gösterilmiştir. Buna göre, e-devlet modelinin getirdiği en önemli yenilik, vatandaşları edilgen durumdan çıkarmasıdır. Bu modelle birlikte, vatandaşlar daha etkin duruma getirilmekte, bir müşteri muamelesi görmektedirler. Modelde yönetim ön plana çıkmakta, vatandaşların yönetimi etkilemesine olanak sağlanmaktadır. Yine bu modelde, yatay örgütlenme, dikey ve hiyerarşik örgütlenmenin yerini almaktadır.

Çizelge 4. E-Devlet Modeli İle Klasik Yönetim Anlayışlarının Karşılaştırılması

	KLASİK YÖNETİM	E-DEVLET
Yurttaşların Rolü	Pasif yurttaş	Aktif yurttaş / Müşteri
İletişimin Temeli	Evrak üzerinden veya yüz yüze iletişim	Elektronik iletişim
Örgütsel Yapı	Dikey örgütlenme, hiyerarşi	Yatay örgütlenme
Hizmet Sunum Tipi	Tek tip hizmet	Farklılaştırılmış hizmet
Yönetim Anlayışı	Klasik yönetim	Yönetişim
İlişki Tipi	Uyruk ilişkisi (tek yönlü)	Katılım ilişkisi

Kaynak: Balcı, 2003: 267

Kamu hizmetlerini bürokratik yapı içerisinde sunan geleneksel devlet ile ağ yapılanması içerisinde sunan elektronik devlet karşılaştırıldığında, elektronik devletin ciddi bir takım üstünlüklere sahip olduğu görülmektedir. Geleneksel devlet yapılanması içerisinde sunulduğu takdirde aylar, hatta yıllar alan bir hizmet, elektronik devlet yapılanması içerisinde saniyeler içerisinde gerçekleşebilmektedir. Bu zaman avantajının yanında, e-devlet uygulamalarının malî yönden de çok önemli avantajları da vardır. Her şeyden önce, bu uygulama ile, gereksiz kâğıt ve belge tüketimi ortadan kalkmakta, hizmetlerin maliyeti düşmektedir. Vatandaşın bilgiye daha çabuk ve en az masrafla ulaşması da, yine bu uygulamayla sağlanmaktadır. Bu modelde halk sadece bilgi kaynağına kolay bir şekilde ulaşmamakta, buna ek olarak, yönetimin faaliyetleri hakkında da bilgi edinmekte ve yönetimi denetleme olanağına da sahip olmaktadır. Elektronik devlet uygulamalarının bir diğer üstünlüğü de, vatandaşlar arasındaki hizmetten yararlanma noktasındaki farklılıkları ortadan kaldırarak, bütün vatandaşların aynı oranda hizmet almalarını sağlamasıdır (Saran, 2004: 32-36). Ayrıca, kamu hizmeti yürüten personelin iş yükü de hafiflemektedir. Hizmetler daha hızlı ve verimli bir şekilde halka sunulmakta, halktan gelen talepler de daha rasyonel ve çabuk bir şekilde değerlendirilmektedir.

Bütün bu anlatılanlardan çıkan sonuç; e-devlet modelinin, salt teknolojik olanaklardan yararlanmak demek olmadığı, vatandaşları yönetişimin bir ögesi hâline getirmek demek olduğudur (Balcı, 2003: 267). Hatta, Saran (2004: 32), yönetişimi, “elektronik tabanlı yönetişim” olarak nitelendirmektedir.

Ülkemizde e-devlet uygulamalarına da kısaca bir göz attığımızda, bu yöndeki gelişmelerin 2000’li yıllarla birlikte arttığını görmekteyiz. 1998 yılında yayınlanan bir Başbakanlık genelgesiyle, e-devlete geçiş konusunda vizyonu oluşturmak amacıyla KamuNET Teknik Kurulu oluşturulmuş ve bu örgüt 2002 yılında yeniden düzenlenmiştir. Bu gelişme, ülkemizde e-devlet uygulamalarının temelini oluşturmuştur. Ancak, bu kurulun çalışmalarına rağmen, ülkemizde bu tür çabalarda bir koordinasyon sağlandığı söylenemez. Her kurum, kendi başına buyruk bir şekilde uygulamalarına başlamış; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu, Elektronik Ticaret Koordinasyon Kurulu, İnternet Kurulu, KamuNet Üst Kurulu gibi kuruluşlar kurulmalarına rağmen, bunlara benzer ve birbiriyle çakışan görevler verilmiştir. Bu

durumlar, kuruluşlar arasındaki koordinasyon eksikliğinin en önemli sebepleridir (Balcı, 2003: 272).

Türkiye’de e-devlet uygulamalarının en önemlisi, “Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi – MERNİS”tir. Tamamlanması yaklaşık 30 yıl süren bu proje ile, bütün vatandaşların kimlik bilgileri ortak bir veri tabanına işlendikten sonra, hepsine birer kimlik numarası verilmiş ve ilgili kuruluşların istedikleri zaman bu bilgilere ulaşmaları sağlanmıştır (Balcı, 2003: 272).

Yerel yönetimlerimize yönelik en önemli gelişme ise, 1999 yılında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) bünyesinde bulunan Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi (YYAEM) tarafından başlatılan Yerel Yönetimler İçin Eğitim Malzemesi Geliştirme Projesi (YEREP) kapsamında geliştirilen YerelNET web portalıdır. 2001 yılının başında yayına başlayan bu web site paylaşım ağı ile, YYAEM bünyesinde derlenmiş olan veri ve bilgilerin internet üzerinden paylaşımını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Kurulduğu yıldan beri çeşitli defalar güncellenen bu siteden, belediyeler, il özel idareleri, köyler, kendilerine ayrılan özel sayfalar vasıtasıyla yararlanmaktadırlar. Bu birimler, kendilerine verilen şifrelerle, web sayfalarına istedikleri şekilde bilgi aktarabilmekte ve halktan gelen istekleri de değerlendirebilmektedirler. Ayrıca, merkezî idarenin taşra teşkilatı organları da bu uygulamadan yararlanmaktadır. İl ve ilçelerin web sayfalarında, bu il ve ilçelere yönelik çeşitli bilgiler verilmektedir (Akay, 2007: 75-78).

Araştırmalardan da anlaşılacağı gibi, yerel yönetim birimleri, en çok duyuruları halka iletme konusunda bu sistemden yararlanmaktadırlar (Akay, 2007: 78-80). Elbette ki, bu uygulamadan yalnızca yerel yönetim birimleri kazançlı çıkmamaktadır. Bu uygulama, yerel yönetim birimleriyle beraber, vatandaşlara ve yerel yönetimler üzerine çalışma yürüten araştırmacılara kolaylıklar sağlamaktadır.

4.2.7. Yerel Gündem 21

Yerel Gündem 21’in de içinde bulunduğu Gündem 21’in temelleri, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi konusunda çevresel faktörlerin de dikkate alınması hususunu içeren, ilk kez 1972 yılında Stockholm’de toplanan “İnsan

Çevresi Konferansı”nda atılmıştır. Çevre sorunlarının ilk kez ulusların gündemine resmî bir şekilde girdiği bu Konferans’ta çevre ile kalkınma konuları bütünleştirilmiş ve “insanlığın geleceği tehlikededir” mesajı tüm dünyaya duyurulmuştur. Bu Konferans doğrultusunda 1987 yılında Dünya ve Kalkınma Komisyonu Brundtland Raporu’nu yayınlamıştır. Rapor, giderek ağırlaşan çevre sorunlarının çözümü noktasında, çevresel gelişme ile ekonomik gelişme arasında bir köprü kurulması gerektiğine dikkat çekmektedir. 1992 yılında Rio’da toplanan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı’nda, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleşmesi için, Gündem 21 adında bir eylem planı ortaya çıkarılmıştır. Gündem 21, öncelikle kalkınma ve çevre konularının birlikte ele alınmasının gerekliliğini vurgulayan bir belgedir. Bu Belgede, o güne kadarki uygulamaların bir başarı sağlayamadığı, bu nedenle de yeni unsurların devreye sokulması gerektiğini vurgulamakta; bu yüzden de, toplumsal öğelerin ve bunların katılımının da sağlanması gerektiğine dayanmaktadır. İşte, Gündem 21 bağlamında hazırlanan raporlardan birisi de, Yerel Gündem 21’dir (Uzan, 1999: 96-97).

Yukarıda kısaca oluşum süreci anlatılan Yerel Gündem 21, çevre sorunlarının çözümünün yerel düzeyde aranması gerektiğine dayanmaktadır. Çünkü, çevre sorunları öncelikle ve çoğunlukla yerel ve bölgesel düzeyde hissedilmektedir. Bu nedenle, sorunun da bu düzeyde çözülmesi önemli olmaktadır. Bunun için de, yerel toplumsal grupların da yönetime katılması şart koşulmakta, merkezî yönetimin ve uluslararası kuruluşların etkinliğinin kısılanması gerektiğine inanılmaktadır. Bunun sonucunda, 1992 yılından sonra, çok sayıda kent, kendi Yerel Gündem 21’lerini kurma yoluna girmişlerdir. Çünkü, yerel düzeydeki çevre sorunlarının çözümünün, başta belediyeler olmak üzere yerel yönetimlere bırakılması, merkezî yönetim ve onun taşra teşkilatlarının bu alanda görevlerinin ise, ölçüm, standart saptama ve uygulatma ile sınırlandırılması gerektiği görüşü ağırlık kazanmaya başlamıştır (Uzan, 1999: 98).

Yerel Gündem 21, son yıllarda yerellik ilkesinin öneminin artmasına paralel olarak gelişen ve yerel yönetimi sağlamaya yönelik olan bir kavramdır. Kavram, karşı karşıya kalınan yeni gündemin uygulanması görevini yerel yönetimlere vermekte ve katılım unsurunu ön plana çıkarmaktadır. Demokratik yönetimin beşiği

olarak kabul edilen yerel yönetimlerde, karar alma sürecine halkın katılımının sağlanmasının gerekliliğini vurgulayan bir uygulamadır (Özer, 2005: 363-364).

Yerel Gündem 21 süreci, “gönüllülük” ilkesi doğrultusunda ve gevşek bir yapılanma içerisinde örgütlenmiş bir sivil harekettir ve hiçbir resmî kuruma bağlı değildir. Bugün uygulanan “Kent Kurultayı”, “Kent Konseyi” gibi örgütlenmeler, Yerel Gündem 21 uygulamalarının en önemli göstergeleridir. Bunlar, kentte yaşayan tüm halkın katılımına, bir ayırım gözetilmeksizin, açıktır (Adıgüzel, 2003: 51). Kent konseyleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nda düzenlenmiş bir kurumdur.

Türkiye’de de Yerel Gündem 21’ler teşvik edilmektedir. Bu bağlamda, Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği – Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı (IULA-EMME) tarafından Bursa Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen “Türkiye’de Yerel Gündem 21’lerin Teşviki ve Geliştirilmesi” projesi, hükümet tarafından 1997 yılında imzalanarak, uluslararası bir anlaşma niteliği kazanmıştır (Uzan, 1999: 98).

Yerel Gündem 21’in dört temel hedefi vardır (Sağır, 2003: 32):

1. İlk hedef, yerel yönetimlerin o yöre halkının katılımıyla kentin ortak görüşünü elde etmeleridir.
2. Uluslararası topluluklar ile yerel yönetimler arasındaki işbirliğinin artırılması ve uluslararası ölçekte yerel yönetimler arası işbirliğini güçlendirici girişimlerin desteklenmesi.
3. Deneyim ve bilgi alışverişini zenginleştirmek amacıyla yerel yönetim birlikleri ile diğer yerel yönetim temsilcileri arasındaki koordinasyon ve işbirliği düzeyinin geliştirilmesi.
4. Son olarak, her ülkedeki yerel yönetimlerin karar alma, planlama ve uygulama süreçlerine, kadınların ve gençlerin etkin olarak katılımını sağlamaktır.

Adıgüzel (2003: 52), yerel yönetim sürecinde Yerel Gündem 21’lerin yerine getirdikleri işlevleri şu şekilde sıralamaktadır:

1. Yerel karar alma süreçlerine katılım geliştirici işlevi,
2. Kentsel yaşamı kolaylaştıran almasıç projeler geliştirici işlevi,
3. Geliştirilen almasıç projelere finansman sağlayıcı işlevi,
4. Yerel yönetimsel dizgenin önünü açıcı ve sorun çözücü işlevi,
5. Demokratik yaşamın yerleşmesine katkı sağlayıcı işlevi,

6. Kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesine katkı sağlayıcı işlevi,
7. Yetişmiş ve kent sorunlarına duyarlı insan kaynakları oluşturma işlevi,
8. Baskı grubu olarak kentsel sorunların çözüm sürecine katkı sağlayıcı işlevi.

4.3. Yerel Yönetimlerde Reform Sorunu

Kamu yönetimi ve yerel yönetimlerin yeniden düzenlenmesine ilişkin çabalar, 1960'lı yılların başlarına kadar götürülebilir. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından başlatılan Merkezî Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP) çalışmaları çerçevesinde, biri merkezî yönetimin taşra teşkilatına ilişkin Prof. Dr. Arif Payaslıoğlu, diğeri de yerel yönetimlere ilişkin Prof. Dr. Fehmi Yavuz tarafından gerçekleştirilen çalışmalar oldukça önemlidir. 1971'den sonra da, yine TODAİE, kamu yönetiminin genelinde bir çalışma yaptırmış, yazanağını da ayrı bir kitap olarak bastırmıştır (Geray, 1993: 13).

Özellikle 1980'lerden sonra, tüm kamu yönetimi alanında olduğu gibi, yerel yönetimler alanında reform gereksinimleri ortaya çıkmış, çeşitli çalışmalarda ve kanun tasarı ve tekliflerinde bu konuya değinilmiştir. Aşağıda, bu çalışmaların önemlileri açıklanmıştır.

4.3.1. KAYA Projesi'nde Yerel Yönetimler

Devlet Planlama Teşkilatı'nın isteği üzerine TODAİE tarafından 1988 yılında başlatılan proje, 3 yıl süren bir araştırmanın ürünüdür. 1991 yılında tamamlanarak hükümete sunulan bu proje, genellikle İçişleri Bakanlığı bürokratlarından oluşan yedi araştırma grubu tarafından yürütülmüştür. Bu araştırma gruplarından birisi de, Yerel Yönetimler Araştırma Grubu idi (Yalçındağ, 1992: 3).

Yerel Yönetimler Araştırmasının amacı, KAYA Projesi'ndeki genel amaç doğrultusunda; "topluma yerel düzeyde sunulan hizmetlere ilişkin olarak, bir yandan toplumun hizmet beklentilerine, demokrasi özlemlerine ve Avrupa Birliği'ne girme arifesindeki koşullara uyum sağlayacak, öte yandan yönetsel etkililik ve verimlilik açılarından en uygun çözümler getirecek örgütsel yapıya ve işleve sahip bir modelin niteliklerinin incelenmesi ve bu bağlamda ineriler getirilmesi" olarak belirtilmiştir.

Günümüzde hâlâ merkeziyetçi – bürokratik nitelikleri ağır basan yerel yönetim kurumumuza, güçlü, demokratik ve verimli hizmet üreten bir yerel yönetim kurumu niteliği kazandırılması, araştırmanın temel hedefidir (TODAİE, 1992: 2).

KAYA Projesi'nde, yerel hizmetlere ilişkin olarak, yönetim sistemimiz bakımından yeni bir model önerilmiştir. KAYA Projesi Yerel Yönetimler Araştırma Grubu, yerel hizmetlerin ülkemizde daha etkin ve verimli yürütülmesi ve yerel yönetimlerimizin daha demokratik ve katılımcı bir yapıya kavuşturulması hususlarının altını çizerek işe başlamıştır. Bu bağlamda, ülkemiz yerel yönetimleriyle ilgili iki bulgu ortaya çıkarılmıştır: a) yönetim sistemimiz demokratik değildir, b) yerel yönetimlerimiz etkili ve verimli hizmet üretememektedirler (Yalçındağ, 1992: 4).

Projede yapılması istenen en köklü değişikliklerden birisi, ilçe özel yönetimlerinin kurulması önerisidir. Bunda, ülkemizde kırsal alan yönetiminde aşırı derece bir merkezileşme görülmesi etkili olmuştur. Araştırmacılara göre, ilçe, halkın yönetime katılımına ve demokratik denetimine en optimal düzeyde cevap verebilecek bir birimdir. Ayrıca, ilçe, yönetsel etkililik ve verimliliğin sağlanmasında uygun alan ve nüfus boyutlarına da sahiptir. Bu nedenlerle, ilçe özel idareleri kurulması önemli görülmektedir (TODAİE, 1992: 3-4).

KAYA Projesi'nde köy yönetimine ilişkin de bir takım reformların yapılması önerilmektedir. Çünkü, köyler, insan gücü ve malî kaynaklarının yetersiz olması nedeniyle, üstlendikleri görevleri artık yerine getirememektedirler. Araştırma Grubu'nun bu konudaki ilk önerisi, nüfus sınırının çok altında bulunan köylerin, çok uzun olmayan bir geçiş süreci sonunda belediye statüsüne kavuşturulmasıdır. Belediye statüsüne ulaşamayan çok küçük köylerin görevleri ise, mümkün olduğunca aza indirilmeli; köylerle, ilçe sınırları içindeki küçük belediyelerin yürütemedikleri veya yürütmeleri rasyonel olmayan görevler ise, yeni kurulacak olan ilçe yerel yönetimlerine bırakılmalıdır (TODAİE, 1992: 4).

4.3.2. Diğer Çalışma ve Tasarılarda Yerel Yönetimler

KAYA Projesi'nden başka, özellikle 1990'lı yıllarda, yönetimin yeniden yapılandırılması konusunda çeşitli çalışmalar yapılmış, tasarılar ortaya çıkarılmıştır.

Bu çalışmalar, hükümetler tarafından olduğu kadar, sivil toplum örgütleri tarafından da yapılmıştır. Yönetimin günün şartlarına uyum sağlayabilmesi için kapsamlı bir reforma tabi tutulması gerekliliği, çeşitli platformlarda ve bu arada da yerel yönetim yazınında sıkça tartışılmaya başlanmıştır.

1992 yılında Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) tarafından 1992 yılında gerçekleştirilen bir çalışma da, KAYA Projesi'nde hedeflenen ilkelere benzer özellikler taşımaktadır. Bu modelin önerilerinden en dikkat çekici olanı, kırsal ve kentsel yöreler için, ayrı idarî basamaklar öngörmesidir (Erençin, 1994: 9).

ÜÇÜNCÜ KESİM

ÇAĞDAŞ YEREL YÖNETİMLER DERGİSİ İNCELEMESİ

Adından da anlaşılacağı gibi, yerel yönetimler üzerinde yayınlanan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi (ÇYYD), genelde kamu yönetimi ve özelde de yerel yönetimler üzerine çok fazla süreli yayının olmadığı ülkemizde önemli bir bilimsel katkı sağlamaktadır. Türkiye’de yerel yönetimlerin kurumsal, hukuksal, toplumsal ve kültürel boyutlarda beliren sorunlarını tartışmak ve bu sorunlara getirilecek çözüm önerileri hususunda ilgili çevrelerin görüşlerini aktarmak amacıyla yayınlanmaya başlanan ÇYYD, hizmetlerin yerindeliği (subsidiarite) ve özerklik kavramlarının çok tartışıldığı günümüzde, bu alandaki boşluğu doldurmaya yönelik önemli bir girişimdir (Önder, 2003: 48).

Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü’ne (TODAİE) bağlı Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi (YYAEM) tarafından 1992 yılında yayın hayatına başlayan ÇYYD, 1997 yılına kadar yılda 6 kez (Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül, Kasım) yayınlanmış, 1997 yılından itibaren ise yılda 4 kez (Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim) yayınlanmaya başlanmıştır. Yerel yönetimlerle ilgili akademik ve uygulama ağırlıklı çalışmaların yayınlandığı dergide, makalelerin dışında, “sorular – cevaplar”, “yasal gelişmeler”, “yargısal gelişmeler”, “ülke ülke yerel yönetimler”, “oluşumlar – gelişmeler”, “etkinlikler”, “yeni yayınlar” isimleri altında çeşitli bölümler de bulunmaktadır (www.todaie.gov.tr, 2008).

Bu çalışmamızda, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi’nde Ocak 1992 – Ekim 2007 tarihleri arasında yayınlanan makalelerin ayrıntılı bir analizi yapılmıştır. Ancak, şunu hemen belirtmeliyim ki, bu analiz kesinlikle bir değerlendirme analizi değildir. Amacımız, sadece dergiden öne çıkan konuları, yazarları, yöntemleri, bulguları, önerileri, vb. tespit etmektir. Çalışmanın hazırlanışı sırasında, Özgür Önder’in 2003 yılında yaptığı ve ÇYYD’nin ilk 11 ciltlik kısmını analiz eden çalışmasından yararlanılmışsa da, kapsam olarak ondan daha geniş bir çalışmadır.

Bu bağlamda, öncelikle derginin 1992 – 2008 yılları arasında yayınlanan bütün sayıları elde edilmiş, bu sayılarda yayınlanan bütün makaleler tek tek incelenerek bir takım notlar çıkarılmıştır. Elde edilen notlar, bilgisayar ortamında

Microsoft Excel çalışma sayfasına, 17 ayrı kategori oluşturularak aktarılmıştır. Bu kategoriler şunlardır:

1. Makalenin adı
2. Cilt
3. Sayı
4. Makalenin yayınlandığı ay ve yıl
5. Yazar adı
6. Yazarın çalıştığı sektör
7. Yazarın çalıştığı kurum
8. Yazarın unvanı
9. Makalenin alanı
10. Makalenin konusu
11. Makalenin amacı
12. Makalenin tezleri
13. Makalenin yönetimi ve veri türü
14. Yeni kavram ve kavramlaştırmalar
15. Anahtar kelimeler
16. Makalenin bulguları
17. Makalenin önerileri

Daha sonra, bu verilerden yararlanarak bir takım sayısal bilgiler üretilmiş ve son olarak da, makalelerin bulguları ve önerileri gözler önüne serilmiştir. Bu sayede, yerel yönetim yazınında önemli bir yer işgal eden ÇYYD'nin 16 yıllık serüveninde, yazarların çeşitli çalışmalardan elde ettikleri bulgular ve öngördükleri öneriler ortaya çıkarılmıştır.

5. ÇYYD'NDE YAYINLANAN MAKALELERİN SINIFLANDIRILMASI

Dergide, yalnızca makaleler yer almamakta, farklı başlıklar altında çeşit bölümler de bulunmaktadır. Makalelerin sınıflandırılmasına geçmeden önce bu bölümlere kısaca değinmekte yarar görüyorum.

5.1. Dergide Yer Alan Bölümler

ÇYYD’nde yer alan bölümler ve bu bölümlerin içerikleri Çizelge 5’te gösterilmiştir.

Çizelge 5. ÇYYD’nde Yer Alan Bölümler ve İçeriği

BÖLÜM ADI	İÇERİK
Sorular – Cevaplar	Yerel yönetimler ilgili kişi ve kuruluşlardan gelen soruları, alanında gereken bilgi ve tecrübeye sahip kişiler tarafından cevaplandırılmaktadır.
Yasal Gelişmeler	Konuyla ilgili ortaya çıkarılan son yasal düzenlemeler hakkında bilgi verilmektedir.
Yargısal Gelişmeler	Önemli uyuşmazlıklardan dava konusu olanlar hakkında verilen yargı kararları açıklanmaktadır.
Etkinlikler	Yerel yönetimlerle ilgili yurt çapında düzenlenen etkinlikler hakkında bilgiler verilmektedir.
Oluşumlar – Gelişmeler	Yerel yönetimler arasında gerçekleşen birlik, kardeş kent, vb. oluşumlar hakkında bilgi verilmektedir.
Yeni Yayınlar	Yerel yönetimler ile ilgili son dönemlerde çıkan yayınlar hakkında bilgi verilmektedir.
Bir Belge	Özellikle Osmanlı devrinde yürürlüğe giren mevzuat hakkında bilgi verilmektedir.
Serbest Kürsü: Görüşler ve Yorumlar	Çeşitli yazarlar, toplumun gündeminde önemli sorunlar hakkında görüşlerini aktarmaktadırlar.
Ülke Ülke Yerel Yönetimler	Dünya çeşitli ülkelerinin yerel yönetim sistemleri hakkında bilgiler sunulmaktadır.
Web’deki Belediyelerimiz	İnternet ortamına geçen büyükşehir belediyelerinin, web tasarımları ve hizmetleri incelenmektedir.
Yerel Yönetimlerimizi Tanıyalım	Yerel yönetimlerimiz hakkında istatistikî bilgiler verilmektedir.

Dergide yer alan bölümler, makale niteliğinde olmadıklarından sınıflandırmamıza dahil edilmemiştir. Ancak, “Bir Belge”, “Ülke Ülke Yerel Yönetimler” ve “Web’deki Belediyelerimiz” bölümlerinde yer alan yazılar, makale olarak değerlendirilmiş ve analize tabi tutulmuştur. “Serbest Kürsü: Görüşler ve Yorumlar” bölümünün ise özel bir durumu söz konusudur. Bu bölümde yer alan

yazıların bir kısmı, bilimsel makale özelliği göstermemekte, sırf görüş ve yorum bildirmektedir; diğer bir kısmı ise, konuyu bilimsel açıdan ele almaktadır. Ancak, çalışmada bütünlüğü sağlamak açısından, bu bölüm tümüyle tasnif dışı bırakılmıştır.

Analize dahil edilen “Bir Belge” bölümünde yer alan makalelerin listesi, makalenin bulunduğu derginin cilt ve sayı numaraları ve yayın yılı ile yazarı, Çizelge 6’da gösterilmiştir.

Çizelge 6. “Bir Belge” Bölümünde İncelenen Belgeler

BELGE ADI	CİLT SAYI YIL			YAZAR ADI
1861 Hersek İsyanı, 1863 Eyalet Teftişleri ve 1864 Vilayet Nizamnamesi	13	2	2004	Erkan TURAL
1864 ve 1871 Vilayet Nizamnameleri ve 1876 İdare-i Umumiyye-i Vilayat Talimatnamesi	14	1	2005	Erkan TURAL
1871 Tarihli Vilayet Genel İdaresindeki Değişikliğe Dair Geçici Kanun	9	2	2000	Cenk REYHAN
1871 Vilayet Nizamnamesi ve Getirdikleri	5	5	1996	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
1871 Vilayet Nizamnamesi ve Getirdikleri	5	6	1996	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
1875 Tarihli Aza Seçimine Dair Genel Talimat	11	3	2002	Cenk REYHAN
1913 Tarihli Vilayet Genel İdaresi Geçici Kanunu	9	1	2001	Cenk REYHAN
Başkent İstanbul Belediye Kanunu – 1877	3	6	1994	TODAİE
Beledi İspençiyarlık San'atının İcrasına Dair Nizamname	15	3	2006	Erkan TURAL
Bir Akdeniz Adasının Serencamı ve 1868 Girit Vilayet Nizamnamesi	14	3	2005	Erkan TURAL
Cumhuriyet Döneminde Belediyelerde İşçi Hareketleri (1923 - 1980)	13	4	2004	Ercan UYANIK
Da'ire-i Belediye Meclislerinin Tertibi Hakkında Talimat	7	4	1998	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Dâire-i Belediyenin Teşkiline ve Memurlarının Vezaifine Dair Nizamname	4	6	1995	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Dersaadet Belediye Kanunu ve Getirdikleri	8	4	1999	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Der-saadet Teşkilat-ı Belediyesi Hakkında Kanun-u Muvakkat (30 Aralık 1912)	12	3	2003	Erkan TURAL
Devair-i Belediye Çavuşlarının Vezaifine Dair Talimat	6	4	1997	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Ebniyye Memurlarının Suret-i Tertip ve Tayiniyle Vezaif-i Memuriyetlerine Havi NizamnameLayihasıdır	14	4	2005	Erkan TURAL
Emval-ı Miriyye Tahsilatı İçin İstihdam Olunacak Tahsildarların Sıfat ve Hareketleri ve Vezaif-i Memuriyetleri Hakkında Talimat	10	1	2001	Cenk REYHAN
Eshab-ı Hayvanatdan Ahz ve İstihsal Olunacak Rüşumat Nizamnamesi	8	2	1999	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Esnaf Cem'iyetleri Hakkında Talimatname	8	1	1999	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Etmekçilik (Ekmekçilik) Hakkında Nizamname	7	1	1998	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Gedik Uygulamasının Kaldırılması (1 Mart 1913)	12	2	2003	Erkan TURAL

Gedikler Nizamnamesi (17 Haziran 1861)	12	1	2003	Erkan TURAL
Habsburg ve Osmanlı İmparatorluğu'nun En Uzun Asrı ve 1864 - Tuna Vilayet Nizamnameleri	13	3	2004	Erkan TURAL
Her Nev'i Ebniyyeden Alınacak Harç ve Rûsumat Nizamnamesi	7	3	1998	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
İcar-ı Akar Nizamnamesi (Nakdî Gelir Getiren Mülklerin Kiralanmasına Dair Nizamname)	11	1	2002	Cenk REYHAN
İdare-i Nevahi Nizamnamesi	11	2	2002	Cenk REYHAN
Kuzeybatı Anadolu Kentlerinde İki Osmanlı Aydını ve Ahmed Vefik Paşa Raporu	16	2	2007	Erkan TURAL
Men'-i Harik Hakkında Nizamname ve Düşündükleri	8	3	1999	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Minyatür Bir Tanzimat Ülkesi Lübnan ve 1861 Lübnan Vilayet Nizamnamesi	14	2	2005	Erkan TURAL
Osmanlı Kenti, Romanov - Osmanlı Belediyeciliği ve 1868 Nizamnamesi	12	4	2003	Erkan TURAL
Osmanlı Vilayet Bütçe Nizamnamesi	9	4	2000	Cenk REYHAN
Osmanlı Vilayet Genel Masrafları Hakkında Bir Talimat	10	2	2001	Cenk REYHAN
Osmanlı Vilayet Tapu Mesalihi Hakkında Bir Talimat	9	3	2000	Cenk REYHAN
Rıhtımlara Dair Nizamname	6	3	1997	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Rumeli Taşrası Teftiş Raporu, 1860'larda Osmanlı Maliyesi ve Emperyalist Adab	16	1	2007	Erkan TURAL
Rûsum-ı Belediye Kanunu	6	2	1997	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Şehremaneti Çavuşları Hakkında Nizamname	7	2	1998	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Şehremaneti Çavuşları Hakkında Nizamname	5	3	1996	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Tababet-i Belediye Nizamnamesi	6	1	1997	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Taşra Mülkiye ve Mal Müdürlerine Verilen 1857 Tarihli Talimat	10	3	2001	Cenk REYHAN
Tuna Vilayeti Nizamnamesi	5	2	1996	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Turuk ve Ebniye Nizamnamesi ve Getirdikleri	5	4	1996	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU
Türkiye, Hollanda, İngiltere ve Amerika'da Modern İtfaiye Teşkilatının Kuruluşu ve Harik (Yangın) Nizamnameleri	13	1	2004	Erkan TURAL
Vilayet Belediye Kanunu – 1877	3	5	1994	Muammer KUTLU
Vilayet Memur-in-i Sıhhiyesinin 1331 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanun-u Muvakkati Mucibince Suret-i Tayin ve Azillerine Dair Nizamname	15	2	2006	Erkan TURAL
Vilayet İdare-i Sıhhiye Nizamnamesi	15	1	2006	Erkan TURAL
Zabtiyye Memurlarının Hukuk Davalarında İlgili Kişileri Mahkemeye Celbetme İşlerinden Alacakları Ücret Hakkında Talimat	10	4	2001	Cenk REYHAN
Zokaklara Dair Nazamname	5	1	1996	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU

Analize dahil edilen “Ülke Ülke Yerel Yönetimler” bölümünde, dünyanın çeşitli ülkelerinde uygulanan yerel yönetim sistemleri incelenmektedir. Ancak, dünya

ülkelerinin yerel yönetimleri yalnızca bu bölümde incelenmemektedir. Bu bölümün dışında da bir çok ülke, yerel yönetim düzenleri bakımından incelenmiştir. Yerel yönetimleri incelenen bütün ülkeler, bu çalışmada, “Dünyada Yerel Yönetimler” başlığı altında toplanarak sınıflandırılmıştır.

Analize dahil edilen son bölüm olan “Web’deki Belediyelerimiz” bölümünde ise, büyükşehir belediyelerinin internet siteleri incelenerek, bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Türksel Kaya Benschir tarafından bu bölümde incelenen büyükşehir belediyelerinin web sayfalarının, genel olarak yetersiz olduğu, belediyelerin tek taraflı bir iletişim aracı olduğu ve halkın yönetime katılımına pek fazla olanak sağlamadığı tespit edilmiştir. Bu bölümde yer alan belediyeler, makalenin cilt ve sayı numaraları ile yılı, Çizelge 7’de gösterilmiştir.

Çizelge 7. “Web’deki Belediyelerimiz” Bölümünde Yayınlanan Makaleler

BELEDİYE ADI	CİLT	SAYI	YIL
Ankara Büyükşehir Belediyesi	9	2	2000
Antalya Büyükşehir Belediyesi	10	1	2001
Bursa Büyükşehir Belediyesi	9	4	2000
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	11	1	2002
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	9	3	2000
İzmir Büyükşehir Belediyesi	10	2	2001
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	10	3	2001
Konya Büyükşehir Belediyesi	10	4	2001

5.2. Yönetim İle İlgili Makaleler – Yönetim Dışı Makaleler

ÇYYD’nde yayınlanan makaleler, ilk olarak, yönetim ile ilgili olup olmamalarına göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre, yönetimle ilgili olmayan makale sayısı sadece 12 adet olup (Çizim 2), bu makalelerin toplam makale içinde yüzde payı ise %2,5’tir (Grafik 1). Yönetim dışı makaleler, çeşitli konularla ilgili olup, bu konular Çizelge 8’de gösterilmiştir. Yönetimle ilgili makaleler ise,

toplam 467 adet olup, toplam makale sayısına oranı ise %97,5 gibi çok yüksek bir rakamdır.

Çizim 2. Yönetim ile İlgili – Yönetim Dışı Makaleler Dağılımı

Yönetimle ilgili makaleler ise, kendi içinde ikiye ayrılarak değerlendirilmiştir. Yönetimle ilgili olan toplam 467 makalenin 38 tanesi merkezî yönetim, 429 tanesi ise yerel yönetimlerle ilgilidir. Merkezî yönetimle ilgili makalelerin konularına göre dağılımı Çizim 2’de gösterilmiş olup, en fazla makale, toplam 17 makale ile “yönetim tarihi” alanında yazılmıştır. Bunu, 5 makale ile “memurlar”, 4 makale ile “taşra teşkilatı¹” ve 3 makale ile de “idarede reform” konuları takip etmektedir.

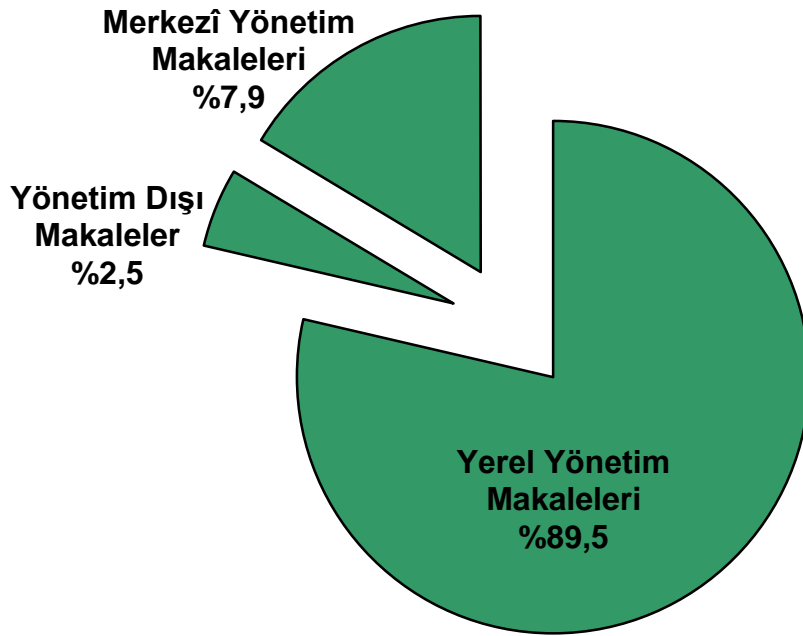
Yerel yönetimlerle ilgili yayınlanan makale sayısı ise 429 olup, toplam makale sayısı içerisindeki oranı ise %90 civarındadır. Bu oran, ÇYYD’nin, adını taşıdığı yerel yönetimler konusuna büyük önem verdiğini göstermektedir. Merkezî yönetimin taşra örgütleri (il, ilçe, bucak) konusunda sadece 4 makale yayınlanmasına

¹ Taşra teşkilatı, il, ilçe ve bucak idaresini kapsamaktadır. Merkezî idareye bağlı olmaları, özerkliklerinin olmaması gibi özelliklerinden dolayı, bu birimler yerel yönetimler içerisinde değerlendirilmemiştir.

rağmen, yerel yönetim birimleri (il özel idaresi, belediye, köy, mahalle¹) konusunda 429 adet makale yayınlanmıştır.

Yerel yönetimlerle ilgili makalelerin konularına göre sınıflandırılması Çizim 2’de gösterilmemiş olup, “Makalelerin Konularına Göre Sınıflandırılması” başlığı altında bu konu ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Grafik 1. Makale Gruplarının Yüzde Dağılımı

5.3. Makalelerin Konularına Göre Sınıflandırılması

Bu bölümde, ÇYYD’nde, yerel yönetimlerle ilgili olan toplam 429 makale, 17 ayrı başlık altında sınıflandırılmış olup, bu konulara göre yayınlanan makale sayıları ve yüzde oranları Çizelge 8’de gösterilmiştir.

Bu sınıflandırmaya göre, en fazla makale, “Dünyada Yerel Yönetimler” konusunda yazılmıştır. Bu konuda toplam 61 adet makale yayınlanmış olup, bunun,

¹Mahalle birimi, özerkliğinin olmaması, kendi malvarlığının olmaması ve yetkileri açısından daha çok merkezi idarenin bir uzantısı görünümünde olmasına rağmen, organlarının seçimle işbaşına gelmesinden dolayı, bir yerel yönetim birimidir. Bu nedenle, çalışmamızda, mahalle birimini, bir yerel yönetim birimi olarak değerlendirilmiştir.

yerel yönetim makaleleri içerisindeki oranı %14,2'dir. "Dünyada Yerel Yönetimler", kendi içerisinde de çeşitli bölümlere ayrılarak sınıflandırılmıştır. İlk sınıflandırma, kıtalar esas alınarak yapılmış olup, bu durum Çizelge 8'de gösterilmiştir. Buna göre, en fazla makale, toplam 37 adet ile Avrupa ülkeleri hakkında yazılmıştır. Bunu, 15 makale ile Asya ülkeleri izlemektedir. 4 makale uluslararası kuruluşlar, 2 makale ise genel konularda yazılmıştır. 2 makale yayınlanan Amerika kıtasında, makalelerin ikisi de Amerika Birleşik Devletleri'ni konu edinmiştir. Afrika kıtasında ise, makalesi yayınlanan tek ülke Mısır'dır. İkinci sınıflandırma, ülkeleri baz almaktadır. Buna göre, hakkında toplam 11 makale yayınlanan Fransa yerel yönetimleri, en çok makale yayınlanan ülke yerel yönetimleri olmuştur. Bunda, elbette ki, Türk yönetim sisteminin Fransa'dan ihraç edilmiş olması büyük rol oynamıştır. Fransa'yı, 6 makale ile İngiltere, 5 makale ile Japonya, 4'er makale ile Almanya ve Azerbaycan, 3 makale ile İtalya, 2'şer makale ile İspanya, Macaristan, KKTC, Hindistan ve ABD takip etmektedir. Bulgaristan, Çekoslovakya, İsveç, Norveç, Belçika, Hollanda, Finlandiya, Kırgızistan, Özbekistan ve Mısır yerel yönetimleri hakkında ise, 1'er makale yayınlanmıştır. Toplamda 21 ülkenin yerel yönetimlerini konu edinen makale yayınlanmıştır.

Çizelge 8'de görüldüğü gibi, "Dünyada Yerel Yönetimler" bölümünden sonra, hakkında en çok makale yayınlanan ikinci konu, "İdarede Reform"dur. Bu konuda toplamda 48 makale yayınlanmış olup, tüm yerel yönetim makaleleri içindeki oranı %11 dolaylarındadır. Bu durum, son yıllarda yerel yönetimlerin yeniden düzenlenmesi yönünde istek ve çabaların yoğunluk kazandığını göstermektedir.

"Kentleşme ve Çevre Politikaları" ile "Yerel Yönetim Hizmetleri" hakkında toplam 39'ar adet makale yayınlanmıştır. Kentleşme ve çevre politikaları konusunda yayınlanan 39 makalenin 26'sı kent ve kentleşme politikaları, 13'ü ise, çevre sorunları ve çevre politikaları hakkındadır. Bu durum, artan kentleşme oranları ve nüfus miktarının çevreye ve özellikle kentlere verdiği zararları göstermektedir ki, bu konuyla ilgili bütün makalelerde, bu sorunlara değinilmekte ve çözüm önerileri getirilmektedir.

Çizelge 8. Yerel Yönetim Makalelerinin Konularına Göre Dağılımı

MAKALENİN KONUSU	MAKALE SAYISI	%
YEREL YÖNETİMLER MEVZUATI	24	5,5
YEREL YÖNETİM PERSONELİ * Seçilmiş Görevliler ..... (13) * Atanmış Personel ..... (21)	34	7,9
YEREL YÖNETİMLER MALİYESİ	37	8,6
YEREL YÖNETİM HİZMETLERİ	39	9,0
YEREL YÖNETİMLER TARİHİ	38	8,8
BAĞLI BİRİM ve İŞLETMELER	10	2,3
YEREL YÖNETİM ORGANLARI	8	1,9
DÜNYADA YEREL YÖNETİMLER * Avrupa Ülkeleri ..... (37) * Amerika Ülkeleri ..... (2) * Asya Ülkeleri ..... (15) * Afrika Ülkeleri ..... (1) * Genel ..... (2) * Uluslar arası Kuruluşlar ..... (4)	61	14,2
YEREL DEMOKRASİ	16	3,8
YENİ KAVRAMLAR * Özelleştirme .....(4) * Subsidiarite ..... (6) * Toplam Kalite Yönetimi ..... (3) * Yerel Gündem 21 ..... (3) * Küreselleşme ..... (2) * Yönetişim ..... (2)	20	4,6
İDAREDE REFORM	48	11,1
KENTLEŞME ve ÇEVRE POLİTİKASI * Kentleşme Politikası ..... (26) * Çevre Politikası ..... (13)	39	9,0
YEREL YÖNETİM – MERKEZİ YÖNETİM İLİŞKİLERİ	22	5,1
TEKNİK HİZMETLER	13	3,0
YEREL SEÇİMLER	3	0,7
TANIM ve KURAMSAL ÇERÇEVE	12	2,7
YEREL YÖNETİM BİRLİKLERİ	5	1,1
TOPLAM	429	100

“Yerel Yönetimler Tarihi” ve “Yerel Yönetimler Maliyesi” hususlarında, sırasıyla 38 ve 37 adet makale yayınlanmıştır. Yerel yönetimler tarihi konusunda yayınlanan makalelerin büyük bir kısmı, “Bir Belge” bölümünde yayınlanan ve Osmanlı döneminde çıkarılan bir kısım belgelerin incelenmesi niteliğindedir. Farklı bir ifade ile, bu bölüm daha çok mevzuat incelemesi niteliğindedir.

“Yerel Yönetim Personeli” konusunda yayınlanan toplam 34 makalenin sadece 13 tanesi seçilmiş görevliler hakkında, diğer 21 tanesi ise atanmış personel hakkındadır. Bu durum, özellikle 1990’lı yıllarda belediyelerin karşı karşıya kaldıkları personel sorunlarının bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Dergide, ayrıca, “Yerel Yönetim Mevzuatı” hususunda 24, “Yerel Yönetim – Merkezî Yönetim İlişkileri” hususunda ise 22 adet makale yayınlanmıştır. Asıl dikkat çeken nokta, “Yeni Kavramlar” başlığı altında topladığım ve özelleştirme, küreselleşme, yerelleşme, vb. son dönemlerde dünyada değişen konjonktürle ortaya çıkan kavramlar hakkında, yeteri sayıda makale yayınlanmayışıdır. Bu alanlarda toplam 20 makale yayınlanmış olup, tüm yerel yönetim makalelerine oran sadece %4,6’dır. Özellikle son 25 – 30 yıla damgasını vuran bu önemli kavramların Dergide yeterince yer almadığı kanaatindeyim. Ancak, burada şunu da belirtmem gerekir ki, bu bölümü, yukarıda açıkladığımız “İdarede Reform” bölümünden ayrı düşünmemek gerekir. Çünkü; bu yeni kavramlar, aynı zamanda “İdarede Reform” bölümünde de değerlendirilmiştir. “Yeni Kavramlar” bölümünün “İdarede Reform” bölümünden ayrıldığı nokta ise, bu bölümde daha çok kavramların tanımlarına yer verilmiş olmasıdır. Bu iki bölüm birlikte değerlendirildiğinde, toplam makale sayısı 68, oran ise %15,7 olmaktadır.

Ayrıca, bu sınıflandırmadan ayrı olarak, makaleler, ilişkin oldukları yerel yönetim birimlerine göre de sınıflandırılabilir. Makalelerin yerel yönetim birimlerine göre sınıflandırılmaları Çizelge 9’da gösterilmiştir. Bu çizelgede, makalelerin ilgili oldukları yerel yönetim birimi, bu birimler konusunda çıkan toplam makale sayısı ve bu sayının toplam yerel yönetim makalelerine oranı gösterilmektedir.

Çizelge 9. Yerel Yönetim Birimlerine Göre Makale Sayısı

MAKALENİN İLGİLİ OLDUĞU YEREL YÖNETİM BİRİMİ	MAKALE SAYISI	%
Belediyeler	180	42,1
Büyükşehir Belediyeleri	32	7,3
İl Özel İdareleri	8	1,8
Köyler – Mahalleler	6	1,4
Bölge Yönetimi	4	0,9
Genel Olarak Yerel Yönetimler	199	46,2
TOPLAM	429	100

Çizelge 9’da da görüldüğü gibi, en çok makale yerel yönetimlerle ilgili genel konularda yayınlanmıştır. Yerel yönetim birimlerinin tamamını ilgilendiren bu kategoride toplam 199 adet makale yayınlanmış olup, bunların tüm yerel yönetim makalelerine oranı %46,2’dir. Belediyeler hakkında toplam 180, büyükşehir belediyeleri hakkında ise toplam 32 adet makale yayınlanmıştır. Bu ikisi birlikte değerlendirildiğinde, yerel yönetimlerle ilgili makalelerin yaklaşık olarak yarısı, sadece belediyeler hakkındadır. Bu orana, “Genel Olarak Yerel Yönetimler” bölümü içerisinde sayılan ve belediyeleri ilgilendiren makaleler de dahil edilirse, oldukça büyük bir rakam ortaya çıkacaktır.

Devlet örgütlenmesinde ve yönetiminde ihmal edilen, pek fazla önem verilmeyen il özel idareleri ile köylerin, ÇYYD’nde de pek fazla yer almadıkları görülmektedir. Dergide, il özel idareleri hakkında toplam 8, köy ve mahalleler hakkında ise, sadece 6 makale yayınlanmıştır. Bunların toplamdaki oranı ise, %3’ü ancak geçmektedir. Bu durum açıkça göstermektedir ki, kamu yönetiminde ihmal edilen il özel idareleri, köyler ve mahalleler, ÇYYD özelinde ve yerel yönetimler yazını genelinde de ihmal edilmiş ve gereken önem verilmemiştir.

Ülkemizde pek fazla gelişme kaydedemeyen bölge yönetimleri konusunda da 4 makale yayınlanmıştır. Bu konudaki makaleler de, daha çok değişik ülkelerin bölge yönetimi uygulamalarını değerlendirmek amacıyla yazılmıştır. Daha açık bir ifade ile, ülkemizde bölge yönetimlerine de neredeyse hiç önem verilmemektedir.

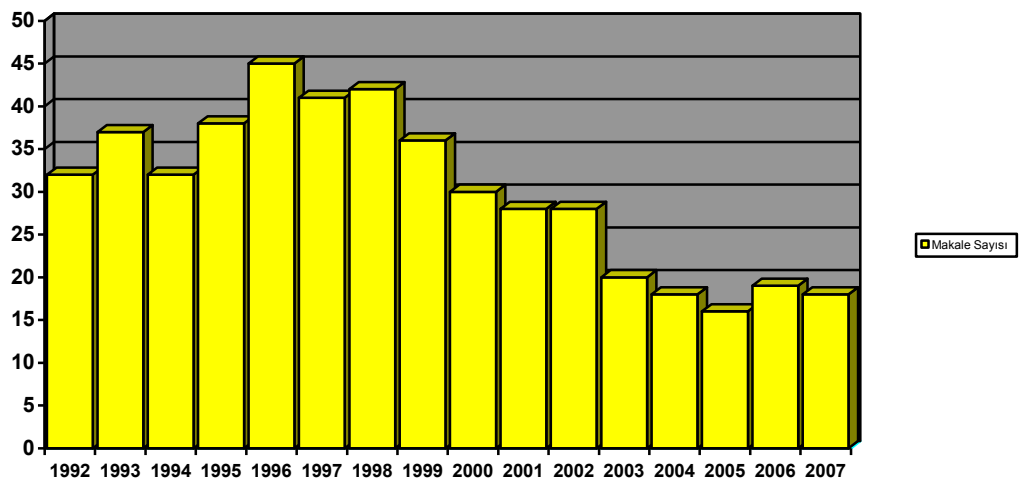
Çizelge 9'un incelenmesinden çıkarılabilecek genel sonuç ise kanaatimce şu olmalıdır: yerel yönetim birimlerimizden en güçlü, en etkili, en özerk, en yetkili birimi olan belediyeler, ÇYYD bağlamında yerel yönetimler yazınında da büyük bir öneme sahiptir. Hem devlet idaresinde, hem de bilim çevrelerinde belediyeler büyük ilgi görmekte; buna karşılık, il özel idareleri ve köyler, adeta üvey evlat muamelesi görmektedirler.

Zaten, özellikle yukarıda "İdarede Reform" bölümü kapsamında değerlendirilen 48 makalenin hemen hepsi, il özel idareleri, köyler ve mahallelerin daha etkin hâle getirilmesi konusuna değinmekte, bu konuda bir takım yasal değişiklikler yapılması gerektiğine dikkat çekmektedirler.

5.4. Makalelerin Yıllara Göre Sınıflandırılması

Yıllara göre Dergide yayınlanan makale sayıları Grafik 2'de gösterilmiştir. Buna göre, en çok makale yayınlanan yıl 1996'dır. 1996 yılından itibaren ise, Dergide yayınlanan makale sayısı giderek azalmaktadır. 1996 yılında 45 adet makale yayınlanmışken, 2005 yılında sadece 16 makale yayınlanmıştır.

Grafik 2. Yıllara Göre Yayınlanan Makale Sayısı

1996 yılından sonra gelen yıllarda yayınlanan makale sayısının azalmasının temel nedeni, 1997 yılından itibaren Derginin iki aylık periyotlar yerine, artık üç

aylık periyotlarla yayınlanmaya başlamasıdır. 1997 yılıyla beraber, Dergi, her yıl, Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim ayları olmak üzere toplam dört adet çıkarılmaktadır. Yayınlanan makale sayısının son yıllara doğru giderek azalmasının bir diğer nedeni ise, makalelerin özet ve kaynakçalarının da yayınlanmaya başlaması ve bunun sonucunda hacim olarak genişlemesidir. 2000 yılından itibaren, makalelerde kaynakça ve özet de yayınlanmaya başlamıştır.

Bu noktada, farklı bir analiz daha geliştirilebilir. Yukarıda, makalelerin konularına ve yıllara göre yapılan sınıflandırmaları birleştirerek, yeni bir değerlendirme yapabiliriz. Çizelge 10, bize bu konuda yardımcı olacaktır. Çizelge 10, yerel yönetimlerle ilgili makalelerin konularının, yıllara göre dağılımı gösterilmektedir.

Çizelge 10'un incelenmesinde de görüleceği gibi, yerel yönetimler mevzuatı hususunda 1992 yılında yayınlanan makale sayısı 7 olup, sonraki yıllarda bu sayı çok düşüktür. Yani, mevzuat incelemesi konusunda 1992 yılının belirgin bir üstünlüğü vardır. Yerel yönetim personeli konusunda da, 7 makale ile 1995, yılı önde gelmektedir. Yerel yönetim organları konusunda yayınlanan toplam 8 makalenin 3 tanesi 1994 yılında yayınlanmıştır. Yerel yönetimler maliyesi konusunda yayınlanan makalelerin yıllara göre dağılımında bir dengesizlik göze çarpmaktadır. Bu konuda 2000, 2001, 2003, 2004 ve 2005 yıllarında hiç makale yayınlanmamışken, 1995'te 7, 1994 ve 1997'de 6 makale yayınlanmıştır. Kentleşme ve çevre politikaları konusunda 2002 yılı, 5 makale ile, en çok makale yayınlanan yıl olmuştur. Yeni kavram hususunda 1998, 2000 ve 2003 yılları, 3'er makale karşımıza çıkmaktadır. İdarede reform konusunda, 7 makale ile 1992 yılı yine ilk sırada gelmektedir. 1993 yılında ise 6 makale yayınlanmıştır. Bu konuda genel bir denge söz konusudur. 2003 yılı hariç, her yıl bu konuda makale yayınlanmıştır. Bu da, idarede reform konusunun, sürekli olarak gündemde olduğunu göstermektedir. Aynı dengeli dağılım, yerel yönetimler tarihi konusunda gözlenmektedir. Dünyada yerel yönetimler konusunda 1997 yılında 9, 1995 yılında 8 makale yayınlanmıştır. Yine bu konuda da, her yıl makale yayınlanmıştır. Yerel yönetim – merkezî yönetim ilişkileri konusunda 5 makale ile 1996 yılı, yerel demokrasi konusunda 3'er makale ile 1992 ve 1996 yılları, yerel yönetim hizmetleri konusunda 5'er makale ile 1993 ve 1998 yılları, bağlı birim ve işletmeler konusunda 3 makale ile 1993 yılı ön plana çıkmıştır.

Çizelge 10. Yerel Yönetim Makalelerinde Konuların Yıllara Göre Dağılımı

MAKALE KONUSU / YILI	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	TOPLAM
Yerel Yönetim Mevzuatı	7	2	3	-	4	1	1	1	1	1	1	-	1	-	1	-	24
Yerel Yönetim Personeli	1	5	2	7	1	2	3	4	3	3	-	-	1	-	1	1	34
Yerel Yönetim Organları	-	1	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	8
Yerel Yönetimler Maliyesi	2	1	6	7	3	6	4	5	-	-	1	-	-	-	1	1	37
Kentleşme ve Çevre Pol.	2	2	3	1	2	4	2	2	1	2	5	4	2	4	3	-	39
Yeni Kavramlar	-	-	-	2	2	2	3	2	3	-	-	3	-	1	-	2	20
İdarede Reform	7	6	1	2	3	4	5	4	2	3	4	-	1	2	1	3	48
Yerel Yönetim Tarihi	1	3	2	1	3	4	3	4	1	2	3	3	2	2	2	2	38
Dünyada Yerel Yönetimler	3	4	3	8	5	9	5	5	3	2	4	3	2	2	2	1	61
Yerel – Merkez İlişkileri	2	2	1	-	5	2	3	1	2	-	1	-	2	1	-	-	22
Yerel Demokrasi	3	-	1	1	3	1	1	-	1	2	1	-	-	-	-	2	16
Yerel Yönetim Hizmetleri	1	5	2	1	3	2	5	4	1	4	4	-	1	1	2	3	39
Bağh Birim ve İşletmeler	-	3	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	10
Diğer	1	1	2	4	2	-	1	3	4	6	2	1	3	-	1	2	33
TOPLAM	30	35	30	38	36	37	38	35	23	25	26	14	16	14	14	18	429

Çizelge 10'a, ters açıdan da bakabiliriz. Farklı bir ifade ile, konuların yıllara göre dağılımını inceledikten sonra, yılların konulara göre dağılımını da irdeleyebiliriz. Bu takdirde, bazı genel sonuçlara ulaşabiliriz: Buna göre, 1992 yılında yerel yönetimler mevzuatı ve idarede reform konularının; 1993 yılında idarede reform konusunun; 1994 yılında yerel yönetimler maliyesinin; 1995 yılında dünyada yerel yönetimler konusunun; 1996 yılında dünyada yerel yönetimler ve yerel yönetim – merkezî yönetim ilişkilerinin; 1997 yılında dünyada yerel yönetimler konusunun; 1998 yılında idarede reform, dünyada yerel yönetimler ve yerel yönetim hizmetleri konularının; 1999 yılında yerel yönetimler maliyesi ve dünyada yerel yönetimler konularının; 2000 yılında diğer konuların; 2001 yılında yerel yönetim hizmetlerinin; 2002, 2003, 2005 ve 2006 yıllarında kentleşme ve çevre politikaları konusunun; 2004 yılında diğer konuların; 2007 yılında ise idarede reform ve yerel demokrasi konularının ön plana çıktığı görülmektedir. Burada belki de en dikkat çekici nokta, 2000'li yıllarda, kentleşme ve çevre politikaları konularında daha fazla makale yayınlanmaya başlamasıdır.

5.5. En Çok Makalesi Yayınlanan Yazarlar

ÇYYD'nde yayınlanan makalelerin yazarlarına baktığımızda, bazı yazarların ön plana çıktığını görmekteyiz. Buna göre, Dergide 5 ve daha fazla makalesi yayınlanan yazarların sayısı 19'dur. Bu 19 yazarın toplam makale sayısı 215 olup, oransal olarak, Dergide yayınlanan toplam makale sayısının %44,8'ine denk gelmektedir. Başka bir ifade ile, Dergide yayınlanan makalelerin neredeyse yarısı, bu 19 yazar tarafından kaleme alınmıştır.

Çizelge 11'de, ÇYYD'nde 5 veya daha fazla makalesi yayınlanan yazarların adları, çalıştıkları kurum¹, yayınlanan makale sayısı ve yüzde oranları gösterilmiştir. Buna göre, Dergide en çok makale yayınlanan yazar, 19 makale ile Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Mehmet SEYİTDANLIOĞLU'dur. Ancak, burada belirtmemiz gereken nokta, M. Seyitdanlıoğlu'nun yayınlanan bu 19 makalesinin,

¹ Yazarların çalıştıkları kurumlar belirlenirken, o yazarın en son çalıştığı kurum dikkate alınmıştır. Örneğin; Prof. Dr. Ruşen Keleş birçok üniversitede çalışmasına rağmen, bu sınıflandırmada, en son görev yaptığı kurum olan Doğu Akdeniz Üniversitesi dikkate alınmıştır.

“Bir Belge” bölümünde yayınlanan makalelerden oluşmasıdır. Yâni, bu makaleler, daha çok Osmanlı İmparatorluğu döneminde çıkarılan yerel yönetim metinlerinin incelenmesi amacıyla kaleme alınmıştır. Bu nedenle, bu makaleler, daha çok mevzuat incelemesi niteliğindedir. Erkan TURAL tarafından kaleme alınan 16 adet makalede de benzer bir durum söz konusu olup, bu makaleler de daha çok mevzuat incelemesi niteliğindedir. Oysa, Nuri TORTOP, Birgül AYMAN GÜLER, Celal GÜVENÇ, vb. yazarlar tarafından kaleme alınan makaleler, çeşitli konuları irdeleyen bilimsel yazılardır.

ÇYYD’nde en çok makalesi yayınlanan yazarların çalıştıkları kurumlara baktığımızda ise, ilk göze çarpan nokta, TODAİE ve İçişleri Bakanlığı çalışanlarının çokluğudur. En çok makalesi yayınlanan 19 yazarın 4’ü TODAİE öğretim üyesi; 7’si ise, İçişleri Bakanlığı bürokratıdır. 5 veya daha fazla sayıda makalesi yayınlanan yazarlarda görülen bu durum, aslında tüm yazarları kapsayan bir değerlendirme yaptığımızda da ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, bu durum, ÇYYD özelinde ve yerel yönetimler yazını genelinde, TODAİE’nin kuramsal çerçevede; İçişleri Bakanlığı’nın ise uygulamada ön plana çıktığını göstermektedir.

Çizelge 11. 5 ve Daha Fazla Makalesi Yayınlanan Yazarlar

YAZAR ADI	YAZARIN ÇALIŞTIĞI KURUM	MAKALE SAYISI	%
Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	Hacettepe Üniversitesi	19	3,9
Nuri TORTOP	Başkent Üniversitesi	18	3,7
Birgül AYMAN GÜLER	TODAİE	16	3,3
Erkan TURAL	TODAİE	16	3,3
Celal GÜVENÇ	İçişleri Bakanlığı	15	3,1
Enis YETER	İçişleri Bakanlığı	15	3,1
Cevat GERAY	Ankara Üniversitesi	14	2,9
Orhan PİRLER	İçişleri Bakanlığı	14	2,9
Selçuk YALÇINDAĞ	TODAİE	12	2,5
Cenk REYHAN	Ankara Üniversitesi	11	2,2
Türksel Kaya BENSGHİR	TODAİE	10	2,0
Ruşen KELEŞ	Doğu Akdeniz Üniversitesi	9	1,8

Şevki PAZARCI	İçişleri Bakanlığı	8	1,6
Ziya ÇOKER	İçişleri Bakanlığı	8	1,6
Atilla İNAN	Sayıştay	8	1,6
Şerif ÖNER	Kocatepe Üniversitesi	6	1,2
Uğur YILDIRIM	Sütçü İmam Üniversitesi	6	1,2
Abdurrahman ACAR	İçişleri Bakanlığı	5	1,0
Firuz Demir YAŞAMIŞ	İçişleri Bakanlığı	5	1,0
TOPLAM		215	44,8

Çizelge 12’de ise, ÇYYD’nde en çok makalesi yayınlanan 11 yazarın, hangi konuları inceledikleri gösterilmektedir. Bu çizelge, hangi yazarların, daha çok hangi alanlarda uzmanlaştıkları ve hangi konulara eğildiklerini göstermesi açısından önemlidir. Buna göre, yazarlar daha çok belli alanlara yönelmekte, bazı konularda fazla sayıda kaleme almalarına rağmen, bazı konularda ise makale yazmadıkları görülmektedir. Örneğin, toplamda 18 adet makale bulunan Nuri Tortop, 9 makalesini dünyada yerel yönetim sistemlerini incelemek amacıyla yazmıştır. Buna karşın, Nuri Tortop’un, kentleşme ve çevre politikaları, yerel yönetim mevzuatı, yerel yönetim organları, yerel yönetimler maliyesi, yerel yönetim – merkezî yönetim ilişkileri gibi konularda hiç makalesi yayınlanmıştır. Birgül Ayman Güler ise, 4’er makale ile yerel yönetimler maliyesi ve dünyada yerel yönetimler konularına ağırlık vermiştir. Emekli Vali Celal Güvenç 6 makale ile yerel yönetim personeline ağırlık verirken; müsteşar Enis Yeter, çeşitli konularda yazdığı makalelerle dikkat çekmektedir. Ankara Üniversite öğretim üyelerinden Prof. Dr. Cevat Geray, kentleşme ve çevre politikaları konusunda tam bir otorite durumundadır. Geray’ın bu konuda toplam 5 makalesi yayınlanmıştır. Ayrıca, Geray, idarede reform konusunda da 5 makale kaleme almıştır. Yine bir bürokrat olan Orhan Pirlar, daha çok mevzuat incelemesi ve değerlendirmesine yönelirken; TODAİE’den Selçuk Yalçındağ, idarede reform konusuna eğilmiştir. Prof. Dr. Ruşen Keleş yerel yönetim – merkezî yönetim ilişkilerine, bürokrat Ziya Çoker ise, geleneğe uyarak mevzuat incelemesine yönelmişlerdir.

Çizelge 12. En Çok Makalesi Yayınlanan Yazarların İşledikleri Konular

MAKALE KONUSU / YAZAR	Nuri TORTOP	B. A. GÜLER	Celal GÜVENÇ	Enis YETER	Cevat GERAY	Orhan PIRLER	Sıfak YALÇINDAĞ	Ruşen KELEŞ	Şevki PAZARCI	Ziya ÇOKER	Atilla İNAN
Yerel Yönetim Mevzuatı			4	1		4			1	3	
Yerel Yönetim Personeli	2	1	6	2	1		1		2		1
Yerel Yönetim Organları			2	1		1			1		
Yerel Yönetimler Maliyesi		4	2	1		3			2		3
Kentsel ve Çevre Politikaları				1	5						
Yeni Kavramlar		2						1			
İdarede Reform	3	1		1	5		4	2		3	
Yerel Yönetim Tarihi		2									
Dünyada Yerel Yönetimler	9	4		2	1		1	3			
Yerel – Merkez İlişkileri		1				2				1	2
Yerel Demokrasi	1						3	1			
Yerel Yönetim Hizmetleri	1			1	2	2	1		1		
Bağılı Birim ve İşletmeler	1					1					
Diğer	1	1	1	5		1	2	2	1	1	2
TOPLAM	18	16	15	15	14	14	12	9	8	8	8

Çizelge 12’yi tersten okuyarak da bir takım genellemeler yapabiliriz. Buna göre: mevzuat incelemelerinde daha çok bürokrat kökenli yazarlar ön plana çıkmaktadır. Yerel yönetimler maliyesinde ise, B. A. Güler, 4 makale ile, en çok makalesi yayınlanan yazar konumundadır. Kentleşme ve çevre politikaları alanında Cevat Geray, açık ara öndedir. Bu alanda C. Geray’ın büyük bir ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. İdarede reform konusunun ise, daha çok akademisyenler tarafından incelendiğini görmekteyiz. Bu konuda C. Geray’ın 5, S. Yalçındağ’ın 4, N. Tortop’un 3 ve R. Keleş’in ise 2 makalesi yayınlanmıştır. Yönetim sistemimizde yıllardır yapılması istenen reform çalışmalarının teorik temellerini oluşturmaları açısından, bu akademisyenlerin çalışmaları, elbette ki idareye yol gösterici niteliktedir.

Ayrıca, dünyada yerel yönetimler konusunda, 9 makale ile N. Tortop’un; yerel demokrasi konusunda ise, 3 makale ile S. Yalçındağ’ın ön planda olduğunu söyleyebiliriz. Yerel yönetim hizmetleri konusu ise, daha çok O. Pirlir, E. Yeter, Ş. Pazarcı gibi bürokrat yazarlar tarafından ele alınmıştır.

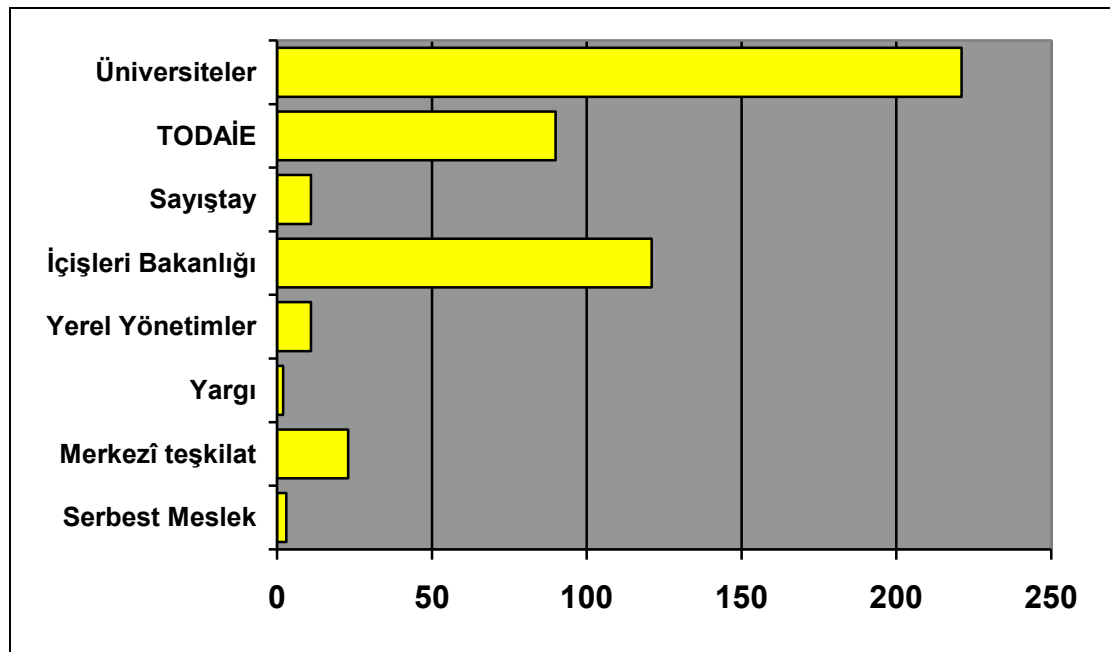
Çizelge 12’nin incelenmesinden genel olarak kanaatimce şu sonuç çıkarılabilir: C. Güvenç, O. Pirlir, E. Yeter, Ş. Pazarcı, Z. Çoker, A. İnan gibi bürokrat kökenli yazarlar, daha çok mevzuat incelemesi, yerel yönetim personeli, yerel yönetim organları ve yerel yönetim hizmetleri gibi uygulamaya dönük alanlarda yazılar yayınlarken; N. Tortop, B. A. Güler, C. Geray, R. Keleş, S. Yalçındağ gibi akademisyenler de, kentleşme ve çevre politikaları, dünyada yerel yönetimler, idarede reform, yerel demokrasi gibi teoriye yönelik alanlarda yazılar yazmışlardır.

5.6. Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı

Makale yazarlarının, çalıştıkları kurumlara göre sınıflandırmasını yapmak, hangi kurumların yazında daha etkili olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Bu sınıflandırmada, yazarlar, bağlı oldukları kurumun niteliğine göre 8 gruba ayrılmıştır (Grafik 3). Buna göre, kamu veya vakıf üniversitesi olmasına bakılmaksızın tüm üniversiteler bir grupta toplanmıştır. Ayrıca, yurt dışı üniversiteler de bu grupta değerlendirilmiştir. İkinci grup, TODAİE öğretim üyelerinden oluşmakta olup, bu

grup, büyük ağırlığa sahip olmasından dolayı, üniversitelerden ayrı bir sınıflandırma içine alınmıştır. Sınıflandırmada, Sayıştay ve yargı grupları da ayrı ayrı sınıflandırılmıştır. Yerel yönetimler grubunda, çeşitli yerel yönetim birimlerinde görev yapan belediye başkanı, müfettiş gibi, hem seçilmiş hem de atanmış personel yer almaktadır. Son olarak, İçişleri Bakanlığı bürokratlarının yazında işgal ettiği önemli yer dolayısıyla, bu bakanlık, merkezî teşkilat grubundan ayrı bir sınıfa ayrılmıştır.

Grafik 3. Yazarların Çalıştıkları Kuruma Göre Makale Sayıları

Grafik 3'e bakıldığı zaman ilk olarak göze çarpan nokta, üniversiteler, İçişleri Bakanlığı ve TODAİE personelinin, ÇYYD'nde yayınlanan makalelerin çok büyük bir kısmını yazmış olmalarıdır. 16 yıllık zaman dilimi içerisinde Dergide yayınlanan toplam 221 makale, üniversitelerde görevli öğretim üyeleri, araştırma görevlileri, doktora ve yüksek lisans öğrencileri tarafından kaleme alınmıştır. Bunun tüm makaleler içindeki oranı ise %45,8'dir. Çizelge 13'te, hangi öğretim üyelerinin üniversitelere göre dağılımı ayrıca gösterilmiştir.

Üniversitelerden sonra en çok makale yayınlanan grup, İçişleri Bakanlığı bürokratlarıdır. İçişleri Bakanlığı bürokratları tarafından toplamda 121 makale yazılmış olup, bunun tüm makaleler içindeki oranı ise %25,1'dir. Bu grupta yer

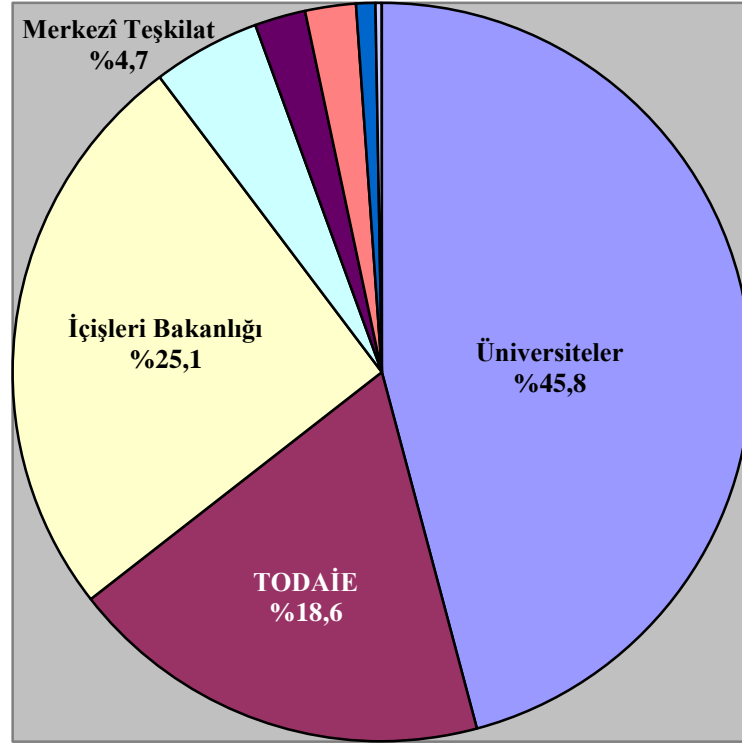
alan yazarların önemli bir kısmı ise valilerdir. Mülkiye müfettişleri ve Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü'nde çeşitli görevler üstlenen bürokratlar da, ÇYYD'nde çok sayıda makaleleri yayınlanan ve yerel yönetim yazınımıza katkıda bulunan yazarlar olmuşlardır. İçişleri Bakanlığı dışında, diğer bakanlık ve kamu kurumlarında çalışan bürokratlarının ise, toplamda 23 makaleleri yayınlanmıştır. İçişleri Bakanlığı ve diğer merkezî yönetim bürokratlarının toplamda Dergideki ağırlığı ise yaklaşık %30'u bulmaktadır. Bürokratların Dergide önemli bir yer tutmaları, yazın genelinde uygulamaya yönelik yazılara verilen önemin bir göstergesi olarak düşünülebilir.

TODAİE personelinin (öğretim üyesi, asistan, uzmanlık programı öğrencisi) Dergide ağırlığı %18,6 düzeyindedir. Bu grupta bulunan yazarlarca toplamda 90 adet makale yayınlanmıştır. TODAİE ve üniversiteler grubunu birlikte dikkate alırsak, neredeyse her üç makaleden ikisinin, bu kurumlarda görevli akademik personel tarafından kaleme alınmış olduğunu görebiliriz.

ÇYYD'nde, Sayıştay ve yerel yönetim birimleri, toplamda 11'er makale ile temsil edilmektedir. Dergide makalesi yayınlanan Sayıştay personelinin tamamı denetçilik görevini yürütmektedirler. Yerel yönetim birimlerinde görevli olan yazarların 4'ü belediye müfettişi, 2'si belediye avukatı, 1'er tanesi de şehir plancısı, çevre mühendisi, şube müdürü, il özel idaresi genel sekreteri ve belediye başkanıdır. Görüldüğü gibi, Dergide yayınlanan toplam 479 makaleden yalnızca bir tanesi, seçilmiş bir yerel yönetici tarafından yazılmıştır ki, bu isim, Aliağa Belediye Başkanı Hakkı Ülkü'dür. Yerel yönetimler konusunda en çok ele alınan, en çok tartışılan ve üzerinde en çok düşünülen birim belediyeler olmasına rağmen, seçilmiş belediye yöneticilerinin yazında pek fazla söz sahibi olmadıkları görülmektedir. Mülkî idare amirlerinin konuya verdikleri önem, ne yazık ki belediye başkanları tarafından verilmemektedir. Belediye başkanları, belediye meclis üyeleri ve encümenlerinin, uygulamaya yönelik önemli birikimlere sahip oldukları kabul edilirse, bu birikimlerini yerel yönetim yazınına taşımaları oldukça önemli olacaktır.

Grafik 4. Kurumların Makale Sayılarının Yüzde Oranları

Çizelge 13'te ise, ÇYYD'nde makalesi yayınlanan akademisyenlerin ve müstakbel akademisyenlerin, üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir. Dergide makalesi yayınlanan üniversiteler, Çizelge 13'te, makale sayılarına göre sıralanmıştır. Buna göre, en fazla makale, 48 adet ile Ankara Üniversitesi akademisyenlerince yazılmıştır. Ankara Üniversitesi'nin tüm üniversiteler içerisindeki ağırlığı, yaklaşık %21 dolaylarındadır. Ankara Üniversitesi'nden toplam 16 adet faal ve müstakbel öğretim üyesinin makalesi yayınlanmıştır. İkinci sırada bulunan Hacettepe Üniversitesi'nin üniversiteler içindeki payı %10,5'tir. Dergide, Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı 7 öğretim üyesinin, toplam 24 adet makalesi yayınlanmıştır. Bunu da, 13 öğretim üyesi ve 17 makale ile, ilk iki üniversite gibi yine Ankara'da bulunan Gazi Üniversitesi izlemektedir. Kahramanmaraş'ta bulunan Sütçü İmam Üniversitesi'nin 14 elemanının toplamda 13 makale yayınlanmıştır. Bu demektir ki, bu üniversite öğretim elemanları daha çok grup hâlinde çalışmayı sevmektedirler. Çünkü; birçok makale birden fazla yazar tarafından kaleme alınmıştır.

Çizelge 13. Öğretim Üyelerinin Üniversitelerine Göre Yayınlanan Makale Sayısı

ÜNİVERSİTE ADI	MAKALE SAYISI	%	MAKALESİ YAYINLANAN ÖĞRETİM ÜYE SAYISI
Ankara Üniversitesi	48	21,1	16
Hacettepe Üniversitesi	24	10,5	7
Gazi Üniversitesi	17	7,4	13
Sütçü İmam Üniversitesi	13	5,7	14
ODTÜ	11	4,8	9
Dokuz Eylül Üniversitesi	9	3,9	9
Kocatepe Üniversitesi	7	3,1	4
Selçuk Üniversitesi	6	2,6	5
Marmara Üniversitesi	6	2,6	5
İstanbul Üniversitesi	6	2,6	3
Akdeniz Üniversitesi	5	2,2	8
Mustafa Kemal Üniversitesi	5	2,2	5
Muğla Üniversitesi	5	2,2	4
Pamukkale Üniversitesi	5	2,2	4
Mersin Üniversitesi	5	2,2	3
Karadeniz Teknik Üniversitesi	4	1,7	4
Harran Üniversitesi	4	1,7	4
İnönü Üniversitesi	3	1,3	4
Karaelmas Üniversitesi	3	1,3	4
Kırıkkale Üniversitesi	3	1,3	3
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	3	1,3	3
Qafgaz Üniversitesi	3	1,3	3
Doğu Akdeniz Üniversitesi	3	1,3	2
Adnan Menderes Üniversitesi	2	0,9	3
Trakya Üniversitesi	2	0,9	3
Cumhuriyet Üniversitesi	2	0,9	2
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2	0,9	2
Erciyes Üniversitesi	2	0,9	2
Polis Akademisi	2	0,9	2
Başkent Üniversitesi	2	0,9	1
Çukurova Üniversitesi	1	0,4	2
Onsekiz Mart Üniversitesi	1	0,4	2
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	0,4	1
Atatürk Üniversitesi	1	0,4	1
Ege Üniversitesi	1	0,4	1

Fırat Üniversitesi	1	0,4	1
Galatasaray Üniversitesi	1	0,4	1
Niğde Üniversitesi	1	0,4	1
Kocaeli Üniversitesi	1	0,4	1
Osmangazi Üniversitesi	1	0,4	1
Sakarya Üniversitesi	1	0,4	1
Uludağ Üniversitesi	1	0,4	1
Yakın Doğu Üniversitesi	1	0,4	1
Paris Üniversitesi	1	0,4	1
Bordeaux Üniversitesi	1	0,4	1
TOPLAM	227	100	168

Çizelge 13'te de görüldüğü gibi, ÇYYD'nde toplam 45 adet üniversiteden akademisyenlerin makaleleri yayınlanmıştır. Bunlardan üç tanesi yabancı ülkelerde bulunan üniversitelerdir. Paris ve Bordeaux Üniversiteleri Fransa; Qafqaz Üniversitesi ise Azerbaycan'da bulunmaktadır. Ayrıca, iki adet üniversite de KKTC'nde (Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Yakın Doğu Üniversitesi) bulunmaktadır. Bunların dışında kalan diğer 40 üniversite ise, Türkiye'de bulunan üniversitelerdir.

5.7. Makale Yazarlarının Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

ÇYYD'nde makalesi yayınlanan yazarların çalıştıkları kurumlara göre dağılımını inceledikten sonra, bu bölümde, akademik unvana sahip olan yazarların, bu unvanlarına göre dağılımını incelenecektir. Dolayısıyla, bu bölümde, sadece akademisyenler ve akademisyen olma yolunda ilerleyen yüksek lisans ve doktora öğrencileri dikkate alınmıştır. Bu sınıflandırma, hangi akademik seviyede daha çok makale yayınlandığını göstermesi açısından önemlidir.

Dergide makalesi yayınlanan akademik personelin akademik unvanı, bu unvandaki toplam yazar sayısı ve bu unvandaki personelce yazılan toplam makale sayıları, bağlı oldukları kurumlara göre Çizelge 14'te gösterilmiştir. Buna göre, akademik unvana sahip yazarların üç kurumda (üniversiteler, TODAİE, merkezî teşkilat) toplandıkları görülmektedir. Merkezî teşkilat bünyesinde görev yapan bazı yazarların ve diğer kurumlarda görevli yazarların ise, akademik unvana sahip

olmadıkları görülmektedir. Bu nedenle, akademik unvana sahip olmayan bu yazarlar, değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.

Çizelge 14. Yazarların Kurumları ve Akademik Unvanlarına Göre Makale Sayısı

KURUM	AKADEMİK UNVAN	MAKALE SAYISI	YAZAR SAYISI	MAKALE SAYISI	YAZAR SAYISI
ÜNİVERSİTELER	Prof. Dr.	47	21	273	176
	Doç. Dr.	25	16		
	Yard. Doç. Dr.	79	54		
	Dr.	54	31		
	Öğrenci	68	54		
TODAİE	Prof. Dr.	18	5	79	28
	Doç. Dr.	9	4		
	Yard. Doç. Dr.	1	1		
	Dr.	27	10		
	Öğrenci	24	8		
MERKEZİ TEŞKİLAT	Prof. Dr.	3	1	20	11
	Doç. Dr.	2	1		
	Yard. Doç. Dr.	-	-		
	Dr.	15	9		
	Öğrenci	-	-		
TOPLAM		372	215	372	215

Çizelge 14’te de görüldüğü gibi, üniversiteler bünyesinde çalışan toplam 176 adet öğretim üyesi ve öğretim üyesi adayı, toplamda 273 tane makaleye imza atmışlardır. Bu 176 yazarın 21 tanesi “profesör” unvanına sahip olup, bunlara ait toplam 47 adet makale yayınlanmıştır. “Doçent” unvanına sahip yazarların ağırlığı nispeten daha az olup, bu unvana sahip 16 yazar, toplamda 25 makaleye imza atmışlardır. Üniversitelerde görevli akademisyenler içinde en büyük ağırlığa sahip olan grup, “yardımcı doçent” unvanına sahip olan akademisyenlerden oluşmaktadır. Bu unvana sahip 54 akademisyen, toplamda 79 adet makaleyi kaleme almışlardır. Üniversiteler bölümünde dikkat çeken bir başka nokta da, “öğrenci” kategorisinde bulunan yazarların oldukça fazla sayıda makale yazmış olmalarıdır. Araştırma görevlileri, yüksel lisans ve doktora öğrencileri gibi akademik bir unvana sahip

olmayan yazarlardan oluşan bu grupta bulunan 54 yazar tarafından toplam 68 adet makale yazılmıştır.¹

TODAİE bünyesinde bulunan 28 yazar, toplamda 79 adet makaleye imza atmışlardır. Bu gruptaki yazarların 10 tanesi (27 makale) “doktor”, 8 tanesi (24 makale) “öğrenci”, 5 tanesi (18 makale) “profesör”, 4 tanesi (9 makale) “doçent” ve 1 tanesi de (1 makale) “yardımcı doçent”tir.

Merkezî teşkilat bünyesinde “memur” olarak çalışan ve ÇYYD’nde makalesi yayınlanan yazarlardan 11 tanesi, akademik unvana sahiptir. Bu yazarların büyük bir kısmı İçişleri Bakanlığı bünyesinde çalışmaktadırlar. Akademik unvana sahip bu 11 yazar tarafından ise toplamda, 20 adet makale yayınlanmıştır. Akademik unvana sahip 11 yazarın 9’u “doktor” unvanına sahip olup, 20 makalenin 15’i de bu yazarlar tarafından kaleme alınmıştır.

Toplamda, ÇYYD’nde 215 adet akademisyenin, 372 adet makalesi yayınlanmıştır.²

Yazarların akademik unvanlarına göre yayınlanan makale sayılarının, toplam makale sayısı içerisindeki oranları, Grafik 5’te gösterilmiştir. Grafik 1, yukarıdaki Çizelge 16’da gösterilen akademik unvanlara göre yayınlanan makale sayılarının, Dergide yayınlanan toplam makale sayısına oranlanması ile elde edilmiştir.

Grafik 5’ten de anlaşılacağı gibi, ÇYYD’nde yayınlanan makalelerin yaklaşık %70’inde akademik bir unvana sahip en az bir yazarın katkısı vardır. Bu demektir ki, makalelerin yaklaşık olarak %30’unda akademik personelin katkısı hiç yoktur. Bu %30’luk dilim içerisinde kalan makaleler, daha çok merkezî yönetim teşkilatında çalışan bürokratlar, yerel yönetimlerde çalışan personel ve Sayıştay denetçileri tarafından yazılan makalelerden oluşmaktadır. Akademik unvana sahip

¹ Burada dikkat edilmesi gereken nokta, makale sayıları sütununda bulunan sayıların, gerçek makale sayılarını göstermiyor olmasıdır. Önemli olan nokta, akademik unvanların yayınlattıkları makale sayıları değil, makalelere yaptıkları katkısıdır. Örneğin; bir makale çeşitli akademik unvanlara sahip yazarlar tarafından yazılmışsa, bu makale, bütün akademik unvanların bölümüne işlenmiştir. Bu durumda, bulunan makale sayısı, gerçekte olan makale sayısından fazla çıkmaktadır. Örneğin; 4 yazarlı bir makaleyi ele alalım: makalenin bu 4 yazarın da unvanları aynı ise, kayıtlara tek bir makale olarak geçmektedir. Ancak, bu 4 yazarın unvanları da farklı ise, o zaman her unvana bir makale yazılacaktır ki, ortada tek bir makale varken, kayıtlarımıza 4 adet makale geçmektedir.

² Ancak hemen belirtmek gerekir ki, bu rakamlar, makalenin yayınlandığı sırada yazarın taşıdığı akademik unvana göre tespit edilmiştir. Örneğin; 1992 yılında “doktor” sıfatıyla bir makalesi yayınlan bir yazarın, 2007 yılında “doçent” olarak bir başka makalesi daha yayınlanmışsa, değerlendirmemizi, bu iki unvanı ayrı ayrı dikkate alarak yapmış bulunmaktayız. Bunun sonucunda, bir yazar, iki ve hatta daha fazla unvan bölümünde değerlendirilmiş olmaktadır ki, bu da yazar sayısının şişmesine neden olmuştur. Dolayısıyla, Çizelge 1’de, yazar sayılarının belirtilmiş olmasının bir anlamı olmadığı düşünülebilir. Çünkü; gerçek yazar sayısı bu rakamların biraz altında kalmaktadır. Aynı durum, makale sayıları açısından da geçerlidir. Çünkü; bir makale, farklı akademik unvanlara sahip yazar tarafından yazıldığı takdirde, iki veya daha fazla akademik unvan bölümünde dikkate alınmıştır ki, bu da, makale sayılarının da olduğundan daha fazla çıkmasına neden olmuştur. Burada önemli olan, makale sayıları değil, akademik unvanların ÇYYD’ne katkılarıdır.

yazarlar içerisinde ise, en yüksek paya, %18 ile “doktor” unvanını taşıyan yazarlar sahiptir. “Doçent” unvanına sahip personelin makalelere katkısı ise, sadece %7 dolaylarındadır. “Profesör” unvanlı akademisyenlerin makale sayısına katkısı, “doçent” unvanına sahip akademisyenlerin katkısının neredeyse iki katına eşittir.

Grafik 6’da ise, akademik unvanlarına göre, makalesi yayınlanan yazar sayısının, toplam yazar sayısı içerisindeki oranları gösterilmektedir. Grafik 6, yukarıda gösterilen Çizelge 16’nın yazar sayıları sütununda gösterilen rakamların, toplam yazar sayılarına oranlanması sonucu oluşturulmuş yüzde dilimleri göstermektedir.

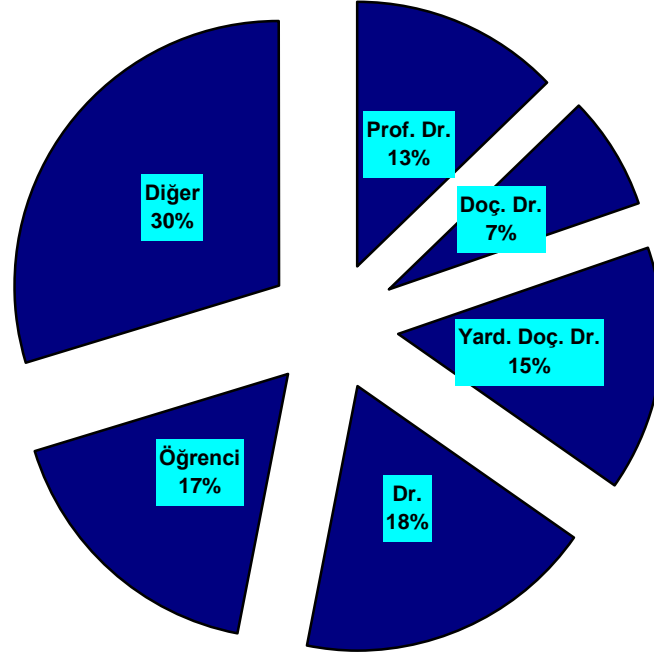
Grafik 6’nın gösterdiğine göre, ÇYYD’nde makalesi yayınlanan yazarların yaklaşık %25’inin herhangi bir akademik unvanı bulunmamaktadır.¹ Geriye kalan %75’lik kesimde bulunan yazarların ise, çalıştıkları kurum ne olursa olsun, bir akademik unvanları vardır.

Grafik 5 ile Grafik 6 karşılaştırılarak da bir takım sonuçlara varmak mümkündür. Akademik unvana sahip olmayan yazarların, toplam yazarlar içerisindeki oranı yaklaşık %25 iken; bu yazarların yazdıkları makalelerin, toplam makale sayısı içerisindeki payı %30 civarındadır. Bunun anlamı, akademisyen olmayan yazarların, kişi başına daha fazla makale yazmış olmalarıdır. Bir diğer anlam, akademisyenler arasında görülen ekip çalışmaları, bu yazarlar arasında pek fazla görülmemekte, bunlar daha çok tek yazarlı makaleler yazmaktadırlar. Oysa, akademisyenler tarafından yazılan makalelerin önemli bir kısmı, iki veya daha fazla yazarlı makalelerdir.

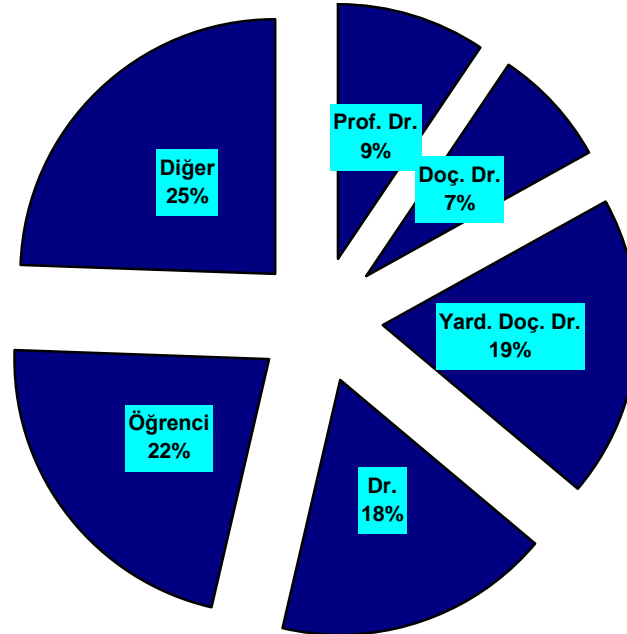
---

¹ Bu %25’lik oran, gerçekte biraz daha fazladır. Çünkü; yukarıda da anlatmaya çalıştığımız gibi, Çizelge 1’de bulunan toplam yazar sayısı, gerçekte olduğundan daha fazla gösterilmiştir. Bu yazar sayıları gerçek rakamlara çekildiğinde, bu %25’lik oran da yükselecektir.

Grafik 5. Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Makale Sayısı ve Oranları

Grafik 6. Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Yazar Sayısı Oranları

5.8. Yazar Sayılarına Göre Makalelerin Dağılımı

Makaleleri yazar sayılarına göre gruplandırdığımızda, makalelerin yaklaşık %90 gibi çok büyük bir kısmının, tek yazar tarafından kaleme alındığını görmekteyiz (Çizelge 15). İki yazarlı makale sayısı ise 43'te kalmış olup, tüm makaleler içindeki oranı ise %10 dolaylarındadır. Toplam 5 adet makale ise, üç yazarın ortak çalışması ile meydana gelmiştir. 4, 5 ve daha fazla yazarlı makale sayısı, toplamda sadece 3'tür. Bunlardan bir tanesi ekip çalışması olup, yazar sayısı belirli değildir. Bu çalışma, 1877 tarihli İstanbul Belediyesi Yasası'nı incelemek amacıyla TODAİE tarafından gerçekleştirilen bir ekip çalışmasıdır.

Çizelge 15. Yazar Sayılarına Göre Makale Sayıları ve Oranları

YAZAR SAYISI	Tek Yazarlı	2 Yazarlı	3 Yazarlı	4 Yazarlı	5 Yazarlı	Ekip Çalışması	TOPLAM
MAKALE SAYISI	428	43	5	1	1	1	479
%	89,3	8,9	1,1	0,2	0,2	0,2	100

5.9. Makalelerin Dayandıkları Veri Türüne Göre Sınıflandırılması

Bu bölümde ise, makaleler, dayandıkları veri türüne göre sınıflandırılmıştır. Buna göre, veri türleri toplam yedi kategoride toplanmıştır. Bunlar şunlardır: Belge veya mevzuata dayanan makaleler (Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, hükümet programı, bütçe kanunu, uluslararası antlaşmalar, vb.), birinci el verilere dayanan makaleler (anket, mülakat, gözlem, vb.), elektronik bilgiye dayanan makaleler (web portalından elde edilen bilgiler), istatistiklere dayanan makaleler, kavramsal ve kuramsal çerçeve çizmeye yönelik makaleler, literatür tarama ve derlemeye yönelik makaleler, uygulamaya dayalı makalelerdir. Ayrıca, bu veri türlerinden bazıları kendi aralarında birleştirilerek, üç yeni kategori daha oluşturulmuştur. Bir makalenin, birden fazla veri türüne de sahip olması durumunda, makale bu kategorilere

alınmıştır. Bu üç yeni kategorinin oluşturulmasında, birbirleriyle en yakından ilişkili olan kategoriler seçilmiştir. Bu bağlamda, hem belge/mevzuata dayanan hem de kuramsal çerçeveye dayalı makaleler; hem belge/mevzuata dayanan hem de uygulamaya yönelik olan makaleler; hem kuramsal çerçeveye dayanan hem de literatür taramaya dayanan makaleler, ayrı kategoriler oluşturmuşlardır.

Çizelge 16. Makalelerin Dayandığı Veri Türüne Göre Sınıflandırılması

MAKALENİN DAYANDIĞI VERİ TÜRÜ	MAKALE SAYISI	%
Belge ve Mevzuat (A)	216	45,1
Birinci El Veri (Anket, mülakat, vb.)	11	2,2
Elektronik Bilgi	9	1,6
İstatistikî Bilgi	25	5,2
Kuramsal Çerçeve (B)	87	18,1
Literatür Tarama ve Derleme (C)	56	11,6
Uygulama (D)	37	7,9
A + B	8	1,6
A + D	6	1,2
B + C	24	5,0
TOPLAM	479	100

ÇYYD’nde yayınlanan makalelerin kullandıkları veri türüne göre sınıflandırılması, veri türleri, makale sayıları ve yüzde oranları itibariyle Çizelge 16’da gösterilmiştir. Buna göre, makalelerin yaklaşık %45’lik kısmı, yalnızca belge veya mevzuat incelemesine dayanmaktadır. Bu veri türünü kullanan toplam 216 adet makale yayınlanmıştır. Bu oranlar, sadece belge veya mevzuat incelemesine dayanan makaleleri kapsamaktadır. Dolayısıyla, belge/mevzuat incelemesi ile birlikte kuramsal çerçeveye de dayanan 8 makale (A+B) ve belge/mevzuat incelemesi ile birlikte uygulamaya da dayanan 6 makale de (A+D) eklenecek olursa, toplam 230 makalede belge veya mevzuat incelemesi yapılmıştır ki, bu sayı toplam makalelerin neredeyse yarısıdır. Farklı bir ifade ile, ÇYYD’nde yayınlanan makalelerin yaklaşık

yarısı belge veya mevzuat incelemesine dayanmaktadır ki, bu durum, yerel yönetimlerin yapısı dikkate alınırca, oldukça normal bir durumdur.

Belge ve mevzuat incelemesinden sonra, en fazla makale yayınlanan ikinci tür ise, kavramsal ve kuramsal çerçevedir. Toplam makale sayısının %18,1'ini oluşturan kavramsal ve kuramsal çerçeveye yönelik olan makale sayısı ise 87'dir. Bu rakamlara, kuramsal çerçeveye birlikte literatür derlemeye de dayanan 24 makale de (B+C) eklenirse, toplamda 111 adet makalenin, kuramsal çerçeveye dayandığı ortaya çıkmaktadır. Kuramsal çerçeveye dayanan makaleler, en fazla makale yayınlanan ikinci veri türü olmasına rağmen, yine de yeterli değildir. Çünkü; kuramsal çerçeve, son yıllarda çok tartışılan ve bir şeyler yapılması gerektiğine inanılan yönetimde reform çalışmalarına büyük katkılar sağlayabilir.

ÇYYD'nde ayrıca, literatür tarama ve derlemeye dayalı 56, uygulamaya yönelik 37, istatistikî bilgiye dayalı 25, birinci el veriye dayalı 11 ve elektronik bilgiye dayalı 9 makale yayınlanmıştır. Elektronik bilgiye dayanan 9 makalenin 8 tanesi, Türksel Kaya Bensghir'in büyükşehir belediyelerinin (İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Konya, Kayseri, Eskişehir ve Antalya) web sitelerini değerlendiren makaleleridir. Geriye kalan tek makale ise, Aslı Akay'ın YerelNET uygulamalarını değerlendirdiği makalesidir.

5.10. Yeni Kavramlar ve Kavramlaştırmalar

Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde yayınlanan makalelerde, yazarlar tarafından geliştirilen ve tanımlanan çeşitli kavramlara rastlanmıştır. Burada, bu yeni kavramları sıralamakta yarar olduğu düşüncesindeyim. Bu yeni kavramlar ve kavramlaştırmalar şunlardır:

- ☉ **Garson Devlet:** Birgül Ayman Güler tarafından, 1998 tarihli ve “1998 Reform Tasarısı Üzerine İnceleme” isimli makalede değinilen bu kavram, vatandaşın bütün işlerini gören, her görevi yerine getiren, halkın isteklerini ilk öncelik olarak gören devlet anlamlarında kullanılmıştır.
- ☉ **Cifte Bağımlılık:** Birgül Ayman Güler tarafından, 1992 tarihli ve “Doğu Avrupa'da Yerel Yönetimler” isimli makalede dile getirilen bu kavram ile, federal devletlerde yaşayan insanların, hem federe devlete hem de federal devlete olan

bağlarını belirtmek üzere kullanılmıştır. Çünkü, bu insanlar, hem federe devletin hem de federal devletin vatandaşlarıdır.

- ☉ **Yerel İdareler Savıstay'ı:** Aslında yeni bir kavram olmayan bu terim, Nuri Tortop tarafından, 1995 yılında yayınlanan “Fransa’da Yerel İdare Bütçeleri” adlı makalede değinilmiştir. Fransız yerel yönetim sisteminde mevcut olan bir birimdir.
- ☉ **Süper Vali:** Cevat Geray tarafından kaleme alınan ve 1993 yılında yayınlanan “Nasıl Bir Yerel Yönetim Düzeltimi?” adlı makalede dile getirilen bir kavramdır. Kavram, yerel yönetimler konusunda üstün yetkilerle donatılmış bulunan valilik sistemini anlatmaktadır.
- ☉ **Bürokrasi Hastalığı:** Kendisi de bir bürokrat olan Recep Yazıcıoğlu tarafından, 1992 yılında yazılan ve “Yönetim Sistemimizin Yeniden Düzenlenmesi” adını taşıyan makalelerde tespit edilen bir kavramdır. Esas itibariyle, kırtasiyeciliğin çok yüksek boyutlara ulaşması ve bu durumun da kamu işlerini ciddi şekilde aksatmasına verilen isimdir.
- ☉ **Yerel Hile:** 1993 tarihinde yayınlanan ve Birgül Ayman Güler tarafından kaleme alınan “Belediyeleşmede Siyaset ya da Yerel Hile” isimli makalede dile getirilen bir kavramdır. Bu kavram ile, belediye kurulma aşamasında olan bir yerleşim biriminde, nüfusun yüksek gösterilmesi için çeşitli yöntemlere başvurulması anlatılmak istenmiştir.
- ☉ **Yerel Federasyon:** Sırrı Uyanık tarafından 1993 yılında yayınlanan ve “Londra’nın Yerel Yönetimi” adlı makalede değinilen bir kavramdır. Kavram ile, iki kademeli bir yönetim sistemi ile yönetilen özellikle büyükşehirlerin durumu anlatılmak istenmiştir.
- ☉ **Bölgesel Devlet:** Ruşen Keleş tarafından 1993 yılında yazılan “İspanya’da Yerel Yönetimler” adlı makalede, İspanyol yerel yönetim sistemini betimlemek amacıyla kullanılmıştır. Keleş, İspanya’da yerel yönetimlere geniş özerklik ve hatta otonomi verilmesinden yola çıkarak, bu ülkeyi bölgesel bir devlet olarak nitelendirmiştir.
- ☉ **Su Yoksulluğu:** Nilgün Görer tarafından 2001 yılında kaleme alınan “İçmesuyu ve Kanalizasyon Sektöründe İzlenen Küresel Politikalar Üzerine Bir Değerlendirme” adlı makalede yer alan bir kavramdır. Bu kavram ile, giderek ticarileşen içme suyu ve kanalizasyon hizmetlerinin, bazı yerleşmelerde bu

hizmetlerden yararlanamayacak kişilerin ortaya çıkmasına yol açacak durumların oluşabileceği anlatılmaktadır.

- **Yerel Alan Yönetimi:** Bu kavram, 2000 yılında yayınlanan “Köy Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması” adlı makalesinde Cevat Geray tarafından kullanılmıştır. Geray, bu kavram ile, köylerle küçük belediyelerin birleşik yönetiminden oluşan bir yönetim modelini kastetmiştir. İl özel idareleri gibi, ilçe özel idareleri de oluşturulabilir.

6. MAKALELERDE ELDE EDİLEN BULGULAR

Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde, yerel yönetimlerle ilgili çok sayıda akademik ve uygulamaya yönelik çalışma yayınlanmış ve her makalede bir takım tezler ileri sürülmüş ve bu çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular yer almıştır. Yerel yönetim yazınında işgal ettiği önemli konum nedeniyle, ÇYYD'nde yayınlanan makalelerde ileri sürülen tezler ve elde edilen bu bulgular, yerel yönetim yazınının gelişmesi açısından elbette ki çok önemlidir. Bu nedenle, çalışmamın bu bölümünde, makalelerin incelenmesinden elde ettiğim bulguları ve ispatlanmış tezleri, konuları itibariyle ayırarak, maddeler hâlinde saymayı uygun gördüm.

6.1. İdarede Sorunlar ve Reform İle İlgili Bulgular

- ✿ Türkiye'de yerinden yönetim ve yerel yönetim konularında, genelleşmiş ve kemikleşmiş bazı temel yanlışlıklar bulunmaktadır.
- ✿ Osmanlı'dan devren alınan ve Cumhuriyet döneminde pek az değişikliğe uğrayan yönetim yapımız, tamamen eskimiş, tükenmiş, çağın gelişmelerinin çok uzağında kalmıştır.
- ✿ Belediyelerimiz, çok önemli örgütsel ve yönetsel sorunlar içinde bulunmaktadır. Belediyelerimizin kurtuluşu, kuramsal gelişme tekniklerinin yoğun bir biçimde kullanılmasından geçmektedir.
- ✿ İçişleri Bakanlığı, doyurucu, etkin, ekonomik ve hızlı hizmet üretememekte; ağır, yavaş ve pahalı çalışmaktadır.
- ✿ Türkiye'de anakent yönetimi, bazı hizmetlerin koordinasyonu ve etkinliği açısından ve kısmen de demokratikleşme açısından başarılı olmuştur. Ancak, gerek yasa yapılırken yapılan bazı eksik ve yanlışlıklar, gerekse de uygulamada ortaya çıkan başarısızlıklar nedeniyle yeniden düzenleme bir zorunluluk hâlini almıştır.
- ✿ Yerel Yönetim reformu, merkezî yönetimin yeniden yapılanmasının bir parçası, hatta bir sonucudur.
- ✿ Yerel yönetimlere çağdaş bir kimlik kazandıracak adımlar atılmamıştır, atılamamıştır.

- ✿ Siyasal partiler ve merkezî bürokrasi, yerel yönetimler reformunun istememektedir.
- ✿ Yerelleşme olayında sadece yerel yönetimler ele alınmış, merkezi idarenin taşraya yetki devri konusuna fazla değinilmemiştir. Yerel yönetim kavramı ile belediyeler özdeşleştirilmiş, diğer yerel yönetim birimlerinin varlığı gözardı edilmiştir.
- ✿ Türkiye, ulusal ve uluslar arası gelişmelere paralel olarak, yeniden yapılanma arayışlarının tüm platformlarda tartışılması ile, tarihi, ekonomik ve coğrafi yapısına uygun yeni bir devlet yapısına geçme çabası içinde görülmektedir.
- ✿ Türk kamu yönetiminin sorunlarından birisi de, koordinasyon ve işbirliğinin yeterli düzeyde olmayışıdır. Yönetimsel iletişim, kuruluşun varlığına temel teşkil etmekte ona canlılık kazandırmaktadır.
- ✿ İdarî yapılanma konusunda her zaman ve her ülke için ideal olabilecek bir modelden söz edebilmek imkânsızdır. Ülkelerin idarî yapılanmalarını, ekonomik ve coğrafi yapıları, gelenekleri, stratejik kurumları gibi unsurlar belirlemektedir.
- ✿ Ülkemizde yerel yönetimler reformu için gerekli olan yeterli kamuoyu desteği mevcuttur.
- ✿ Günümüzde zor şartları altında faaliyet gösteren belediyelerimizin, birer organizasyon olarak, yönetimi geliştirme çabalarına girişmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.
- ✿ Günümüzde yerel yönetimlerin sayılarında ve işlevlerinde önemli artışların olduğu görülmektedir.
- ✿ Avrupa ülkelerindeki yerel yönetim reformlarının ilk basamağını, küçük ölçekli belediyelerin konsolide edilerek, geniş ölçekli birimlerin meydana getirilmesi oluşturmuştur. Geniş ölçekli ünitelerin küçük olanlara oranla daha etkin ve verimli olması, konsolidasyonun temel dayanağını oluşturmuştur. Avrupa ülkelerinde 1950-60 ve 70'li yıllarda konsolidasyon uygulamaları yoğunluk kazanmış ve belediye sayılarında %80'lere varan olağanüstü azalmalar gerçekleştirilmiştir.
- ✿ Yerel yönetimlerin yetki, sorumluluk ve malî imkanlarını arttırıcı düzenlemeler 1980'li yıllarda başlatılmıştır.
- ✿ 3030 sayılı yasa İstanbul metropoliten yönetiminin sorunlarına çözüm bulamayınca, yeni modeller geliştirilmeye başlanmıştır. İstanbul'un için yeni bir

model önerisi yeni değildir. Özellikle 1950'li yıllardan itibaren birçok model önerilmiştir.

- ✿ Kamuoyunda sık sık sözedilmesine, siyasal parti programlarında yer almasına, hükümet izlencelerinde yansımaları bulmasına karşın, yerel düzeltim konusunda bir arpa boyu bile gidilememiştir. İlçe yönetimi, yerel kaynakları harekete geçirecek insangücü, makine, para, vb. kaynaklardan yoksun durumdadır. Köy muhtarlıklarının pek çok görevleri merkezi idare tarafından yerine getirilmektedir. Köylerde yerel ihtiyaçların giderilmesi, sorunların çözümü, devlet desteğine bağlı kalmaktadır. Köy muhtarlıklarının akçal olanakları, personel, araç ve gereç olanakları, kırsal gelişmenin gereklerini karşılayamamaktadır.
- ✿ İstanbul metropolitan yönetimi, 21. yüzyıla birçok sorunla girmektedir ki, bu sorunların başında yönetim sorunu bulunmaktadır.
- ✿ Türk yönetim sisteminde nesnel ölçütlere dayandırılmayan metropol tanımı, büyükşehir yönetiminde ve planlamasında bugün yaşanmakta olan birçok sorunun da temelini oluşturmuştur.
- ✿ Ülkemizde genelde yerel yönetimler, özelde de il özel idareleri ihmal edilmiştir. İl özel idareleri bugün işlevsizleştirilmiş ve varlığı tartışılır hâle sokulmuştur.
- ✿ Ülkemizde gerek köy muhtarlığı, gerekse mahalle muhtarlığı, yerel yönetim birimi olarak değerlendirilemeyecek kadar merkeze bağımlıdır.
- ✿ Dünyadaki ekonomik gelişmeler ve anlayış değişiklikleri yerel yönetimlerin olabildiğince güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

6.2. Yerel Yönetim Mevzuatı Hakkında Elde Edilen Bulgular

- ✿ 1580 sayılı yasa kendi içinde istikrarlı olup, son derece mükemmel hükümler içermektedir.
- ✿ Anayasamız, yerel yönetimlerle ilgili anti-demokratik hükümlerle doludur.
- ✿ Türkiye'nin sorunu, öncelikle yeni yasalar yapmak değil, mevcut yasaları uygulamaktır.
- ✿ Ülkemiz, imzaladığı Viyana Bildirisi ile, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı da bir kez daha teyit etmiş olmuştur.
- ✿ 1982 Anayasası, yerel yönetimler reformuna engel teşkil etmektedir.

- ✿ Belediye kanunu konusunda uzun zamanlardan beri pek çok mürekkep tüketilmiş, pek çok rapor, tasarı ve taslakların yaprakları sararmış, bir türlü ortaya arzu edilen metin çıkarılamamıştır.
- ✿ Yerel yönetimler çalışanlarının tabi oldukları personel hukuku, hayli karışık bir kurallar manzumesi hâlini almıştır.
- ✿ Yerel özerklik ilkesi yasalarımızda yer almamasına rağmen, 7. BYKP, AYYÖŞ'na paralel birçok düzenlemeyi kapsamaktadır. Ayrıca, AYYÖŞ'na aykırı bazı yasa maddeleri hâlen mevcuttur.
- ✿ Çok olağan bir belediye işlevi olan esnaf ve gıda denetimi, 560 sayılı KHK ile yerel yönetimlerden alınarak merkezi yönetime aktarılmıştır. 560 sayılı KHK, Türkiye'de yerel yönetim anlayışının geliştirilmesi ve yerel yönetimin etkinliğinin artırılması yolunda uzun süreden beri verilmekte olan uğraşlar açısından önemli bir geri adımdır.
- ✿ Yerel yönetimler 1996 Tasarısı, merkez ile yerel yönetimler arasında görev bölüşümü ve yerel yönetimlerin etkinliklerinin artırılması yönünde önemli bir adımdır.
- ✿ Yerel yönetimlere ilişkin en kapsamlı hükümler, 1961 Anayasası ile getirilmiştir. 1982 Anayasası, tüm hükümlerinde görülen temel düşünce yapısına uygun olarak, yerel yönetimler açısından da demokratik özgürlükleri sınırlayıcı bir anlayışla düzenlenmiştir. 1961 Anayasası, 1982 Anayasası'na göre, yerel yönetimler açısından oldukça özgürlükçü düzenlemeler getirmiştir.
- ✿ Yeni tasarıda (1998), belediye başkanlarının 1580 sayılı kanun kapsamındaki görev ve yetkileri ana hatlarıyla korunmakla birlikte, belediye idaresinin daha etkili ve verimli çalışabilmesi için gerekli önlemler alınmıştır. Tasarı ile, AYYÖŞ'nin bir ölçüde ulusal mevzuat yansımaları amaçlanmıştır.
- ✿ TÜSİAD tarafından 1998 yılında hazırlanan düzenleme, Türkiye'nin geleneksel merkezici ve bürokratik yönetim anlayışını tümünden bir yana bırakarak, insanı, yerel toplulukları ve demokrasi değerlerini ön plana çıkaran çok önemli ve devrimsel nitelikli bir girişimdir.
- ✿ 1998 Yerel Yönetimler Reform Tasarısı, tüm bulanıklığına karşın, kurduğu mekanizmalar nedeniyle bir adem-i merkezileşme tasarısıdır; yerel/bölgesel yönetimcidir. Tasarı, devlet örgütlenmesini adem-i merkeziyetçi esaslara oturtmak

amacındadır. Tasarının özü, kamu varlıklarını ve hizmetlerini özelleştirme ve ticarileştirmedir.

- ✿ 3194 sayılı yasa, planlama ve uygulama aşamalarında yetki kargaşası yaratmış ve bu da çarpık kentleşmeye ve karmaşık bürokrasilere yol açmıştır. İmar Yasasının çeşitli maddelerinde değişik plan türlerine atıfta bulunulmakta ise de, bunların tanımları ya yetersiz ya da hiç yoktur.
- ✿ Uzun bir süredir belediye reformu konusunda tartışmalar yaşanmasına rağmen, bu konudaki asıl önemli adımlar, 59. hükümet döneminde atılmıştır. Yeni kanunda yer alan encümenlerin seçimi, açıkça anayasaya aykırıdır.
- ✿ 1580 sayılı kanunda, belediye başkanlarının özlük hakları konusunda bazı boşluklar bulunmaktadır.
- ✿ Belediyelerimiz merkeze bağımlılıktan kurtarılamamıştır. 1982 Anayasası'nın yerel yönetimlerle ilgili düzenlemeleri, 1961 Anayasası'ndan ileri değildir.
- ✿ 1580 sayılı Belediye Kanunu'nda hayvanları koruma ile ilgili hükümler, oldukça çağdaş ve korumacıdır.
- ✿ Gerek 1876, gerekse 1961 ve 1982 Anayasalarında, yerel yönetimler, merkezin, yasa koyucu aracılığıyla ortaya çıkan iradesiyle çevrilmiştir.
- ✿ Türkiye'de çok uzun bir geçmişe sahip yerel yönetim geleneği bulunmamaktadır. Her bir anayasa, yerel yönetimlere birbirini tamamlar şekilde yer vermiş; ancak aralarında yer yer önemli farklılıklar da bulunmaktadır.
- ✿ 5302 sayılı kanun, il özel idareleri üzerindeki idarî vesayet hükümlerinin çoğuna son vermiştir.

6.3. Yerel Yönetim Organları Hakkında Elde Edilen Bulgular

- ✿ Bugün yerel yönetimlerin karar organları olan meclislerin gerçek halk katılımını sağlayacak temsili özelliklere sahip olduklarını söylemek zordur.
- ✿ Belediye meclisleri ile belediye encümenleri, belediyenin iki önemli karar organı olmalarının yanı sıra, birbirleriyle yakın ilişkiler içinde bulunmaktadır.
- ✿ Belediye meclisleri, demokratik katılımın gerçekleştiği yerler olmadığı gibi, oluşumu ve işleyişi itibariyle çağdaş demokrasi kavramından çok uzağa düşmektedirler.

- ✿ İl genel meclisleri ve belediye meclislerinde bütçe komisyonlarının oluşumu konusunda bazı tereddütler ve yanlış uygulamalar görülmektedir.
- ✿ Mahalle muhtarları, seçimle işbaşına gelmelerine rağmen, diğer yerel yöneticilerin sahip oldukları yetki ve ayrıcalıklara sahip değillerdir ve bu durum, onları hizmet üretiminde etkisizleştirmektedir. Mahalle muhtarları, hiyerarşi ve denetim bakımından mülkî idareye bağımlıdırlar. Mahalle muhtarları, halkın beklentilerine, malî yetersizlikleri dolayısıyla yanıt verememektedirler.

6.4. Yerel Yönetim Personeli Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✿ Belediye personelinin kamu hizmetlerine girme hakkı zedelenmiş ve birçok işçi boynuna geçirilen geçici işçi yaltasıyla yaşamlarından bezdirilmiştir. Bu görüntünün ortaya çıkışında usulsüz geçici işçi istihdamının etkisi büyük olmuştur.
- ✿ Yerleşmelerin nüfusu arttıkça, belediye başkanlarının meslekî-sektörel özellikleri değişiklik göstermektedir.
- ✿ Belediye başkanlığı, memur - esnaf - çiftçi meslekler bloğunun izini taşımaktadır.
- ✿ 1984 seçimlerine göre, 1989 seçimlerin seçilen belediye başkanlarının eğitim durumları daha yüksektir.
- ✿ Belediyelerde başkanvekilliği, meclis başkanvekilliği ve başkan yardımcılığı görevlerinin birbirleriyle çok yakın ilişkileri vardır.
- ✿ Belediye başkanları ve meclis üyeleri, hem kendilerinin hem de belediye çalışanlarının eğitimlerine pek sıcak bakmamaktadırlar.
- ✿ Seçilmiş belediye yöneticileri, yerel hizmetlerin yerine getirilmesine, yerel özerklik ve demokrasiden daha çok önem vermektedirler.
- ✿ Belediye başkan yardımcısının özellikle meclis üyeleri arasından görevlendirilmesi konusunda, uygulamada bir takım tereddütler mevcuttur.
- ✿ Bugün yürürlükte olan mevzuatımızda personel alımı konusunda belediyeler çeşitli kısıtlamalara tabidirler.
- ✿ Belediyeler, memur, işçi, sözleşmeli ve geçici işçi olarak çok sayıda personel alımı eğilimindedirler.

- ✿ Ülkemizde hizmet içi eğitim uygulamasını gerçekleştiren başlıca kurum TODAİE'dir. Belediyelerimizin çoğunda hizmet içi eğitimle ilgili bir birim mevcut değildir.
- ✿ 1980'li ve 1990'lı yıllar, belediye işçilerinin 1980 öncesi döneme göre sınıf bilinci düzeyinde önemli bir gerilemenin yaşandığı dönem özelliği taşımaktadır. 2) Sınıf sendikacılığı yönündeki zayıf adımlar, 1980 sonrasında yerini tekrar ücret sendikacılığına bırakmıştır. 1980 sonrası dönemde, belediye işçilerinin Türkiye işçi hareketindeki yeri ve önemi kaybolmuştur. Belediye işçilerinin yeniden hareketlenmeleri için, Refah Partisi'nin iktidara gelerek, özelleştirmelere hız vermesini beklemek gerekmiştir. 2) 1990'lı yıllar, işten çıkarmalara, sendikal baskılara ve özelleştirmeye karşı eylemliliğin yükseldiği yıllar olmuştur.
- ✿ Belediye işveren sendikacılığı, geçmişi eskiye dayanmayan ve kendine özgü yönleri olan "üçüncü tür" işveren sendikacılığıdır. Belediye işveren sendikacılığının, güçlü belediye başkanı karşısında güçsüzlüğü, geçmişten bu yana devam etmektedir.
- ✿ Belediyelerin işveren sendikalarına üye olmaması, belediyeler arasında ücret ve sosyal haklar açısından farklılıklar getirmektedir. İşveren sendikalarına üyelik, belediyeleri işçi sendikalarına karşı güçlü kılmaktadır.
- ✿ Belediye başkanları, belde sorunlarının çözümlerinde giderek belediye dışı gelişmelere daha çok önem vermektedirler. Başkanlarda belediyecilik deneyimi arttıkça, sivil toplum örgütlerine olan inanç azalmaktadır. Belediye başkanları, hem örgütü hem de çevreyi dışlayarak, belediye başkanı odaklı yönetimi öne çıkarmaktadırlar.
- ✿ Günümüzde karmaşıklaşan kent yaşamında belediye zabıtasının rolü giderek artmaktadır. Belediye Zabıta yönetmelikleri günümüzün kentsel yaşam anlayışını kucaklayıcı bir düzenleme değildir. Çoğunlukla eğitim ve gelir düzeylerinin düşük olması nedeniyle, zabıta görevlileri, yaşam ölçümlerinin altında bir yaşam sürmektedirler. Zabıta elemanları, hem nicelik, hem nitelik olarak yetersizdir.
- ✿ Ülkemizde belediyelerde yeterli hizmet içi eğitim uygulamaları yoktur; bu nedenle, hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulmakta ve hizmet içi eğitim konusuna bakış yakın geçmişe göre çok büyük farklar taşımamaktadır.

- ✱ Belediye işçileri, sayısal ve örgütsel açıdan geç oluşmuş ve örgütlenmiş bir işçi kesimini oluşturmasına rağmen, Türkiye'nin en hareketli işçileri olma özelliğine sahiptirler. 1960'lı ve 1970'li yıllar, belediye sendikalarının genişlediği yıllar olmuştur. Belediye işçileri, grev, iş yavaşlatma, açlık grevi gibi çeşitli yollara başvurmuşlardır.
- ✱ Mahallî idarelerin daha kaliteli, etkili ve verimli hizmet üretmesinin önündeki en büyük engellerden biri, niteliksiz personeldir. Yerel yönetimlere ara eleman yetiştirmede ülkemizde büyük eksiklikler vardır. Gerek eğitim kurumlarının az olması ve gerekse de belediyelerin bu konuda politik davranması nedeniyle, yerel yönetimlerde nitelikli personel istihdamı son derece azdır. Bugün ülkemizde mahallî idareler lisans eğitimi verilmemektedir.

6.5. Kentleşme ve Çevre Politikaları Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✱ İl özel idarelerinin, çevre yönetimi kavramı altında tanımlanan geniş yelpazede, gereken inisiyatifi ele almadıkları görülmektedir. Ülkemizde çevre yönetiminin örgütlenmesinde merkezi yönetim ağırlıklı bir yapı görülmektedir.
- ✱ Çevre hizmetleri alanında belediyelere diğer yerel yönetimlere göre daha fazla yetki verilmiştir.
- ✱ Bütün yasal düzenlemelere rağmen, kentlerimiz hep tecavüze uğramıştır ve hâlen de uğramaktadır.
- ✱ İyi ve etkili bir çevre yönetimi, özellikle çevre kalitesinin ve bu kaliteyi etkileyen etmenlerin doğru bir şekilde araştırılmasına ve irdelenmesine dayalıdır.
- ✱ Kontrolsüz gelişme kenti ve çevreyi olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca, ekonomik büyüme ve hızlı kentleşme, kentleri bir rant alanına dönüştürmüştür.
- ✱ Çevre yönetimi gelişmiş ülkelerde birçok kirletici standartlarla düzenlenmiştir. Ülkemizde ise, son yıllarda çevresel standartların geliştirilmesi yolunda bazı adımlar atılmıştır.
- ✱ Çevre yönetiminin kapsamına giren kurumların en önemlilerinden biri, belediyelerdir.
- ✱ Ülkemizde Çevre Bakanlığı ve taşra örgütlerine halk katılımı olanakları sınırlıdır.

- ✿ Belediyeler, çevre yönetimi açısından önemli olanaklara ve yetkilere sahip olmalarına karşın, bunlardan yeterince yararlanılmamaktadır.
- ✿ Özel çevre koruma bölgelerinde, koruma ve geliştirme önlemleri, mülkî ve yerel yönetimler arasında koordinasyon sağlanamaması nedeniyle yeterince uygulanamamaktadır.
- ✿ Belediyelerin sınırları içerisinde yaşanan en önemli sorun, katı atıklardan kaynaklanan sorunlardır. Belediyelerde katı atık hizmetleri, finansal kaynak yetersizliği nedeniyle etkin olarak verilememektedir. Katı atık yönetiminin önemi tam olarak anlaşılamamıştır.
- ✿ Çevre koruma çabalarında iki yönelti bulunmaktadır: Bunlar: kirleten öder ilkesi ve önleme ilkesidir.
- ✿ Gecekondulaşma, ülkemiz kentlerinde ciddi sorunlar yaratmıştır ki, bu sorunun önlenmesinde, sık sık çıkarılan imar afları bir engel olarak ortaya çıkmıştır. İmar aflarının, arazi gaspı ve bu yolla yerleşmeyi meşrulaştırması gelenek hâline gelmiştir. 2) Plansız yerleşim ve arazi kullanımı, denetlenemeyen ve yönlendirilemeyen bir kentsel büyüme oluşturmuştur. İmar afları toplum yararı amacından uzaklaşmıştır; siyasal çıkar uğruna toplumsal haklara zarar verilmiştir.
- ✿ Çevre değerlerimizin ve doğal kaynaklarımızın önemi giderek daha çok anlaşılırken, bunlardan biri olan hayvanlara gereken önem verilmemektedir.
- ✿ Su, dünya gündeminde sadece çevre biliminin değil, uluslar arası politikanın ve uluslar arası ticaretin de önemli bir konusu hâline gelmiştir. İçme suyu ve kanalizasyon sektöründe izlenen politikaların ilk adımı, 1977 yılında BM'nin düzenlediği Mardel Plata Su Konferansı'nda atılmıştır.
- ✿ İngiltere'de içme suyu hizmetlerini özel sektörün vermeye başlamasıyla, "su yoksulluğu" kavramı ortaya çıkmıştır. İçme suyu ve kanalizasyon hizmetleri giderek ticarileşmektedir.
- ✿ Kadın - Toplum ilişkisinin irdelenmesinde 1970'li yıllar önemli bir dönem noktası oluşturmaktadır. Günümüzde kentsel planlama, kadın hakları ve gereksinimlerinin öncelikle dikkate alındığı alanlardan biri değildir. Cumhuriyetten sonra kamuda çalışan kadın sayısında önemli bir artış sağlanmıştır. Kamuda çalışan kadınların nitelikli bir kesim oluşturmalarına rağmen, yöneticilik görevlerindeki kadın oranı çok azdır.

- ✿ Çıkan bütün yasalara rağmen, kentlerimiz hep tecavüze uğramıştır ve halen de uğramaktadırlar. Ülkemizde tarihi eser korumasında tam bir ihmal yaşanmaktadır.
- ✿ Kent ve kentleşme, modernliğin en önemli toplumsal görünümünden biri olarak değerlendirilmektedir.
- ✿ Kıt kaynakları etkin bir şekilde kullanarak kentsel ihtiyaçların üstesinden gelmek için yeni bir yönetim anlayışının gereği olarak yerel yönetimlerde stratejik planlama yapmak, bir zorunluluk hâline gelmiştir.
- ✿ Hızla artan ve çeşitlenen kentsel ihtiyaçlar, bu hizmetleri kentlerde karşılamakla daha çok yükümlü olan yerel yönetimlerin, etkin hizmet verme zorunluluğunu ortaya koymuştur.
- ✿ Türkiye'de görülen kentleşme olgusu, düzenli bir şekilde ve bir plan doğrultusunda yaşanmamaktadır. Türk kentleşmesi, her geçen gün daha fazla yarılmakta, zengin - yoksul ya da düzenli kentli - enformel kentli gecekonducu ayrımını içeren ikili yapısını daha fazla derinleştirmektedir.
- ✿ Ankara Büyükşehir Belediyesi uygulamaları, islamî hayat tarzı ile çağdaş kent yaşamını ve teknolojiyi bağdaştırma çabalarını yansıtmaktadır. Bir yandan geleneksel Osmanlı ve islam mimarisini muhafaza eden, diğer yandan da kentin simgelerini bu anlayış doğrultusunda oluşturan M. Gökçek idaresindeki Ankara anakent yönetimi, Ankara'yı, T. C. Başkenti olmasının ötesinde, islamî kökenleri vurgulanmış bir kent hâline getirmiştir.
- ✿ Yerel düzeyde çevre yönetiminde belediyeler, hem kendi temel nitelikleri, hem de çevresel gerçekler nedeniyle, öteki yerel yönetim kurumlarından daha çok önem taşımaktadır. Çevre yönetiminde önemli olanaklara sahip olan belediye gizilgüçlerinden yeterince yararlanılamamaktadır.
- ✿ Optimal kent büyüklüğü ülkeden ülkeye ve belki de bölgeden bölgeye farklılık gösterse de, söz konusu olabilmektedir. Orta ölçekli kentlerde daha verimli hizmet sunulmaktadır. 150 - 250 bin arasındaki nüfus büyüklüğü, Türkiye koşullarında ve yerel kent hizmetleri bağlamında optimum kent ölçeğini yansıtır.

6.6. Yerel Demokrasi Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✿ 12 Eylül askerî yönetimi, belediyeleri politikadan arındırmak istemiştir.

- ✿ Belediyeleri siyasetten arındırmakla, kaynaklarını arttırmak arasında ters yönlü bir ilişki bulunmaktadır.
- ✿ Bir ülkede demokrasinin sağlıklı işleyip işlemediğinin en önemli göstergelerinden birisi, o ülkede özerk, güçlü ve demokratik yerel yönetim kurumunun durumudur.
- ✿ Özerk ve demokratik yerel yönetimler, bizim toplumsal yapımızda kendiliğinden oluşmuş ve gelişmiş değildir.
- ✿ Mahallî idareler düzeyinde demokrasi alanında başarılı olunursa, demokrasi ülke düzeyinde de başarılı olur.
- ✿ Belediye seçimlerinde, seçmenler, siyasal partilerin yanında, belediye başkanlığına seçileceklerin kişiliklerine de büyük değer vermektedirler.
- ✿ Yönetim sistemimiz demokratik değildir. Ülkemizde yerel yönetimler demokrasiye değil, keyfi yönetime beşiklik yapıyor.
- ✿ Hemşehrilerin belediye meclis toplantılarına katılımı çok düşük düzeydedir. İlgililer, meclis kararlarına itiraz haklarını kullanmamaktadırlar. Belediye meclis toplantıları genellikle belediye başkanının odasından yapılmaktadır.
- ✿ Ülkemizde 1970'lerden itibaren yoğunlaşan yerel yönetim tartışmalarında özellikle yerel yönetimlerin demokrasi açısından önemi vurgulanmasına rağmen, demokratik yerel yönetim konusunun gereken ağırlıkla üzerinde durulmamıştır.
- ✿ Belediyeler bağlamında yerel yönetimler, orijin itibarıyla sivil toplum kurumu olarak gelişmeye başlamışlardır. Demokrasi önce yerel yönetimlerde ortaya çıkmış, daha sonra ulusal düzeye intikal etmiştir.
- ✿ Büyükşehir belediyelerimiz, daha kurulduğu ilk andan itibaren ciddi temsil sorunlarıyla çalışmaya başlamışlardır. 5216 sayılı yasa, temsil sorunlarını daha da arttırmıştır. Büyükşehirlerdeki temsil adaletsizliği, küçük ölçekli belediyelerin lehine sonuçlar doğurmaktadır. Nüfusla meclis üye sayısı arasında yakın bir korelasyon gözlenmemektedir.
- ✿ Ülkemizde katılımcı kent yönetimi anlayışının varolduğundan söz etmek mümkün değildir.
- ✿ Sivil toplum örgütleri, katılımcı belediye yönetiminin kurumsallaşmasına yönelik olarak genelde olumlu yaklaşımlar geliştirmişlerdir.

6.7. Yerel Yönetimler Maliyesi Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✿ Belediyeler, akçal olanaksızlıklar yüzünden, arsa ve konut üretimi konusunda etkin bir duruma gelememişlerdir.
- ✿ Borçlanma, Türk yerel yönetimlerinin gündemine 1985 yılında gelmiş ve kısa zamanda yaygınlık kazanmıştır.
- ✿ Türkiye'de başından beri devlet kaynaklarının kullanımı merkezî yönetim elinde tutulmuştur.
- ✿ Ülkemizde belediyeler, 1925 yılından itibaren, genel bütçe gelir tahsilatının ortalama %8,81'ine sahip olmuşlardır.
- ✿ Belediye gelirlerinin yapısı 1970'li yıllarda köklü değişikliklere uğramıştır.
- ✿ Savaş, bunalım, darbe gibi olağanüstü gelişmeler, yerel yönetim gelirleri üzerinde negatif etki yaratmıştır.
- ✿ Çevre temizlik vergisinin, katı atıklarla ilgili kısmı, belirli bir baza veya kıstasa oturtulmadığı için, beraberinde uygulamada bazı sorunlar ve vergi adaletsizliği getirmektedir.
- ✿ Türkiye'de bilgi birikiminin yetersiz kaldığı alanlardan birisi de, yerel yönetimler ve özellikle yerel yönetimler maliyesi konularıdır.
- ✿ Mahallî idarelerin ve devlet yapımızın bir reforma muhtaç olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü; Türkiye'de mevcut merkezci - üniter devlet anlayışı, giderek hedef alınan piyasa ekonomisine ters düşmektedir.
- ✿ Özel idare, ülke ekonomisinde kırsal alanın ağırlığını yitirmesine koşut olarak gerilemiştir ve bu gerileme sürmektedir.
- ✿ Yerel yönetimler tarafından yapılan harcamalar, ilgisini asıl olarak "gelirler"e çevirmiş olan maliye disiplini pek ilgi görmemiştir.
- ✿ Belediyeler ile özel idareler arasındaki malî paylaşım, zaman ilerledikçe özel idareler aleyhine dönmüştür. İl özel idareler giderek küçülmüş, yatırımcı - harcamacı kuruluş olmaktan çıkmıştır.
- ✿ 1980 sonrasında, belediyelerin borçlanma miktarları artmış, İller Bankası'nın yerel yönetimlere finansman konusunda yardımları azalmıştır.
- ✿ 1925 - 1990 yılları arasında yerel yönetimler, genel bütçe gelirlerinin %16, GSMH'nin %2,6'lık bölümünü kullanmışlardır. 1950'li yıllarda özel idarelerin

önemi azalmıştır. Yerel yönetim gelirlerinde 1960 ve 1970'li yıllarda yaşanan gerileme, 1985 yılından sonra durmuştur.

- ✿ Belediyeler ve il özel idarelerinin ayniyat muhasebesi uygulamaları yetersiz de olsa, kısmen güncelleştirilmiştir. Ayniyat mevzuatı gerektiği gibi tatbik edilememiş ve güncelleştirilememiştir.
- ✿ Dış borçlanma, belediyelerin hizmet kalitesini çağdaş bir kent yaşamının öngördüğü düzeye yükseltmek için bir finansman modeli olarak kullanılmaktadır. Ülkemizde dış borçlanmanın başlangıcı, Osmanlı'nın son dönemlerine kadar uzanır. Belediyelerin dış borçlanmaları genellikle hazine kefaleti ile gerçekleşmektedir. Belediyelerin klasik gelirlerinden yatırıma ayrılabilen paylar yetersizdir.
- ✿ Kamu hizmetlerinin istenen düzeyde etkinlik ve verimliliğinin sağlanması, yerel yönetimlerin güçlendirilmesine bağlıdır. Belediyelerin gelirleri, artan görev ve sorumluluklarını yerine getirmelerine yetmemektedir.
- ✿ Eğlence vergisi, belediye gelirleri içinde önemli bir yeri tutmakla beraber, bazı belediyeler hiç uygulanmamakta, bazılarında ise yanlış uygulandığı ve dolayısıyla belediyelerimizin gelir kaybına uğradığı görülmektedir.
- ✿ 3986 sayılı Mali Denge Vergisi Kanunu, belediyelerin ve il özel idarelerinin gelirlerinin azalmasına neden olmuştur.
- ✿ Program bütçe sistemi, yerel yönetim bütçelerini daha etkin hâle getirmekte ve denetime imkân vermektedir. Ancak, program bütçe sistemi, bütün belediyelerde tam anlamı ile uygulanmamaktadır.
- ✿ Türkiye'de yerel yönetimlere görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanması anayasal boyutta ele alınsa da, bu konuda istenilen noktaya gelinememiştir. Yerel yönetimlerin gelirlerine ilişkin mevzuat arasında bir bütünlük bulunmamaktadır.
- ✿ Yerel yönetim harcamaları son yıllarda hızlı bir artış göstermiştir ki, bu artış, yerel yönetimin her işlevi için harcamaların eşit dağılımını engellemektedir.
- ✿ Belediye harcamaları giderek artış göstermektedir. Yatırım harcamalarının toplam harcamalar içindeki payı giderek artmaktadır. Belediyenin özgelirleri giderek azalmaktadır.

- ✿ Yerel malî sistemde İller Bankası işlevini yitirmiş, iç ve dış borç önem kazanmıştır. Dış borçlanma, yerel yönetimleri halktan koparmakta ve hizmetleri ticarileştirmektedir.

6.8. Yerel Yönetim – Merkezî Yönetim İlişkileri Konusunda Bulgular

- ✿ Devletin ekonomide ve yönetimde ağırlığı olağanüstü düzeylere çıkmış, vatandaş değersiz hâle gelmiştir.
- ✿ Köy yönetimi fiilen ortadan kaldırılmış, belediyeler etkisiz hâle gelmiştir.
- ✿ Kuvvetler ayrılığı ortadan kalkmış, asıl görevi yasama olan parlamenter fiilen yönetime el koymuştur.
- ✿ Zaman içerisinde köye götürülecek hizmetler merkezî idare tarafından üstlenilmiş, köy idaresinin güçlendirilmesi üzerinde durulmamıştır.
- ✿ Sakıncalı yönlerinden dolayı, MEB merkez örgütü, taşra örgütlerine yetki devri çalışmalarına başlamış ve bu devri büyük oranda gerçekleştirmiştir.
- ✿ Yerel yönetimlerin gelişme düzeyleri, büyük çapta merkezi yönetimin istediği ve izin verdiği düzeyde oluşmuştur.
- ✿ Yasal düzenlemeler, planlama konusunda yetkiyi birçok ele dağıtmakta ve bu da plan bütünlüğünü bozmaktadır.
- ✿ Yerel yönetimlerin denetimi konusunda, çeşitli denetim ve teftiş birimleri arasında yetki sorunları yaşanmaktadır.
- ✿ İller Bankası, planlama konusunu çok iyi bilmekte ve üstün bir deneyime sahip bulunmaktadır.
- ✿ Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü, yerel yönetimlere arsa sağlamak amacıyla kurulmuşsa da, bu görevini yerine getirdiğini söylemek mümkün değildir.
- ✿ Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının en önemli özelliği, yerel yönetim reformuna verdiği önemde görülmektedir. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, yerel yönetimlerin karşılaştıkları sorunlara değinilmekte ve daha sonra bir yerel yönetim reformu yapılması gerektiği vurgulanmakta, bu reformun amaç ve ilkeleri saptanmaktadır.
- ✿ Türkiye'deki yerel yönetimler ağır bir idari vesayet denetimi altındadırlar ki, bu denetim, onların etkin hizmet üretmelerinin önündeki en büyük engeldir.

Belediyeler, üzerlerinde belirgin bir vesayet denetimi olmasına rağmen, il özel idareleri ve köylere kıyasla daha fazla serbestlik alanına sahiptirler. Yerel yönetimlerde idari vesayete zemin hazırlayan unsurlardan birisi de, nitelikli personele sahip olmamalarıdır.

- ✿ Belediyeler, hem kurum içi iç denetim, hem de merkezî idare denetimi olan dış denetim ile denetlenmektedirler. İç denetim, hiyerarşik denetim, meclis ve encümen denetimi ve teftiş kurulu denetiminden ibarettir. Dış denetim ise, idarî vesayet, Sayıştay ve yargı denetiminden ibarettir.
- ✿ DPT ile ilgili mevzuatta, DPT ile yerel yönetimler arasında, bilhassa yatırımlar hususunda işbirliği yapılacak hususlara rastlanılmaktadır.
- ✿ Yerel yönetimlerin malî kaynaklarının yetersizliği, özerkliklerinin sınırlandırılmasına ve merkezî yönetimlerin daha çok müdahale etmelerine neden olmaktadır.
- ✿ Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile, demokratik yapılanma ve bölgesel kalkınmanın temel taşları olan yerel yönetimlerin yeni bir yapı ve çalışma düzenine kavuşturularak güçlendirilmesi hedeflenmiştir.
- ✿ İller Bankası, bir kalkınma bankası olmasına rağmen, kalkınma bankası işlevini gerçekleştirememektedir.
- ✿ Kamu yönetimi ve onun bir parçası olarak yerel yönetimler örgütlenmesine ülkemizde henüz sistemli bir yaklaşım geliştirilmemiştir.
- ✿ Yönetimin kolaylaştırılması ve kurumsallaştırılmasına yönelik düzenlemeler, yönetimler arası malî ilişkileri güçlendirmektedir.
- ✿ Avrupa'da ve ülkemizde yerel yönetimlerin çalışmaları üzerinde sürekli ve sonu gelmeyen bir denetim söz konusudur. Denetimin kapsamı ülkeden ülkeye değişmekle beraber, yerel yönetimlerin üstlendikleri görevlerin artışına paralel olarak genişlemektedir. Ülkemizde uygulanan denetim sistemi, kapsamlı bir düzenlemeye tabi tutulmadığı için etkinliğini yitirmiştir. İç denetçiler ile dış denetçiler arasında görev ve yetki sınırları belirsizdir.
- ✿ Belediyelerde İçişleri Bakanlığı'nca yapılan araştırmalar, seçim dönemlerinde normal dönemlere göre büyük artış göstermektedir. Belediye başkanının mensup olduğu siyasal partiler açısından en fazla araştırılan belediyeler, MHP'li belediyeler olmuştur.

- ✱ Merkezi idarenin denetimi her alanda yaygın ve etkin iken; belediyelerin iç denetimini yürüten teftiş birimlerinin işleyişini gösteren doğru dürüst bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.
- ✱ Güçlü bir merkez denetimi ve gelir kaynaklarının sınırlılığı, yerel yönetimlerin ülkemizde etkili bir konuma gelmelerini engellemiştir. Özellikle il özel idareleri ölü kuruluşlar hâline gelmiştir.

6.9. Dünyada Yerel Yönetimler Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✱ Dünya başkentlerinin çoğu, özel yönetim usulleri ile yönetilmektedir. Başkentlerde, diğer şehirlerden farklı bir uygulama yolunun seçilmesi, daha çok politik niteliklidir.
- ✱ İngiltere'de İşçi Partisi ile Muhafazakâr Parti arasındaki ekonomik görüş farklılıkları büyükşehir yönetimi konusunda da etkisini göstermiştir. İngiltere gibi demokrasinin gelişmiş olduğu bir ülkede, Londra Büyükşehir yönetim sistemi politik amaçlarla kullanılmış, kaldırılırken de bilimsel verilerden çok duygusal ve politik davranılmıştır.
- ✱ Demokratik ülkelerdeki son yıllardaki gelişmeler, yerel yönetimlerin yetki, görev ve gelir yönünden daha çok güçlendirilmesi yolundadır.
- ✱ Demokratikleşme süreci içinde İspanya, yerinden yönetim doğrultusunda önemli adımlar atmış ülkelerin başında gelmektedir. Yapılan düzenlemelerle, yönetsel yerinden yönetimle siyasal yerinden yönetimin bir karışımı bir sistem, İspanya'da uygulanmaya başlanmıştır.
- ✱ Türkiye, yerel yönetim sisteminde Fransa'yı örnek almıştır. Ancak, Fransa, 1980'li yıllardan itibaren değişmelere paralel olarak yerel yönetim sistemini değiştirmesine rağmen, Türkiye henüz bu konuda çok geridedir.
- ✱ Fransa'da Mitterand'ın 1981'de iktidara gelişiyle yerel yönetim reformu çalışmaları başlatılmış; ancak Chirac hükümeti döneminde bu çalışmalarda duraksamalar yaşanmıştır. 1980 sonrası, yerel yönetimler güçlendirilmiş ve bölge yerel yönetimleri kurulmuştur.
- ✱ Türkiye, Avrupa konseyi organlarından olan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi nezdinde geliştirilen Sınırotesi İşbirliği Sözleşmesi'ne taraf olarak,

Avrupa ülkeleriyle sadece devletler düzeyinde değil, yerel yönetimler düzeyinde de işbirlikleri oluşturmanın hukukî temellerini atmıştır.

- ✿ Macar yerel yönetimleri iki kademelidir. Üstte iller; altta kent ve köyleri kapsayan belediyeler bulunmaktadır. Başkent, ayrı ve özel bir yönetim biçimine sahiptir.
- ✿ Gerek yerel yönetimlerin gerekse de merkezî idarenin bir çaba göstermemesi sonucunda, Mısır'da yerel yönetim reformu istenen sonuçları vermemiştir. Bunun en önemli sebebi, yerel yönetimlerin kendilerine yetecek gelir kaynaklarına sahip olmamalarıdır.
- ✿ Çeşitli Batı ülkelerinde yerel yönetimlerin birleştirilmesi ve giderek sayısının azaltılması, onları daha etken hâle getirmek arzusundan kaynaklanmaktadır.
- ✿ Avrupa Konseyi, 1950'li yıllardan bu yana yerel yönetimlerin özerkliği konusuna ayrı bir önem vermiştir.
- ✿ Ülkemiz açısından İtalyan yerel yönetim sisteminden yararlanılabilecek yönler vardır. İtalya'da belediye başkanları iki türlü seçilmektedirler. İtalya'da yerel yönetimlere, devletin aldığı ek vergiler üzerine ek yüzde koyma yetkisi verilmiştir.
- ✿ Sistemin niteliklerini belirlemede son söz hakkı yasama organına aittir. Ancak, yerel yönetimler, özel bir yasa ile izin almadan da yeni görevler üstlenebilmektedirler. Finlandiya'da yerel yönetimler, merkezî yönetimden çok daha önce oluşmuşlardır. Yerel yönetim sistemi tek basamaklıdır.
- ✿ Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi gibi uluslar arası kuruluşların, bölge yönetimi konusundaki gelişmeleri özendirilen ve destekleyen çalışmaları vardır.
- ✿ Avrupa ülkelerinin birçoğu, devletlerin üniter yapısı terkedilmeksizin sosyo-lüktürel ve ekonomik yapıları hesaba katılarak, kimi bölgelerin halklarına yönetsel yerinden yönetimle siyasal yerinden yönetim arasında değişen özerk statüler tanımları görülmektedir.
- ✿ Macaristan da diğer bölge ülkeleri gibi sancılı bir dönüşüm süreci içindedir. 1989'daki rejim değişikliğinin en önemli özelliği, tüm toplum kesimlerinin değişimden yana olduğu barışçıl bir ortamda ve çok hızlı gerçekleştirilmiş olmasıdır.
- ✿ Londra Büyükşehir Belediyesi'nin kurulmasıyla, İngiliz yerel yönetim sistemine ilk defa seçimle gelen bir belediye başkanı girmiş oldu.

- ABD'de, ülkenin etnik açıdan çeşitliliğinden dolayı, tek bir tip yerel yönetim sisteminden söz edilemez. ABD'nin yerel yönetim sistemi, çağdaş Avrupa devletlerinin aksine, 1920'li yıllardan beri pek az değişmiştir. Federal yapının yerel yönetimlerle ilişkisi hemen hemen hiç yokken, eyalet yönetimi ile yakın ilişki içindedir. Yerel yönetimlerin yapısı ve görevleri, bağlı oldukları eyalete göre değişmektedir.
- Azerbaycan'da yapılan yeni düzenlemelere rağmen, Sovyet sisteminin etkisi ve ağırlığı devam etmektedir. Belediyelerle ilgili son düzenlemeler, demokratik katılım açısından olumlu unsurlar taşımaktadır.
- 1990'da kabul edilen Yerel Yönetimler Kanunu ile, Macar kamu yönetimi sistemini uluslar arası standartlara yükseltmiştir. Macar yerel yönetim sistemi, karşılaşılan yeni sorunlara yeni çözümlerin üretildiği sürekli bir reform süreci içindedir.
- Hindistan'da yerel yönetimler, kırsal alan ve kentsel alan yerel yönetimleri şeklinde ayrılmaktadır. Delhi'de mevcut yerel yönetimlerin hepsi, hem Federal yönetimin, hem de Delhi Genel yönetimin yoğun denetimi altındadır. Delhi Anakent Belediyesi hizmet alanı içinde, kentin en işlek alanı olan Yeni Delhi ayrı bir belediye olarak düzenlenmiştir.
- Dünya Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın hazırlık çalışmaları, büyük oranda Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'ndan etkilenmiştir. Böyle bir gereksinmeye ilk kez Habitat II Dünya İnsan Yerleşmeleri Konferansı sırasında (1996) İstanbul'da parmak basılmıştır.
- Anayasal hükümlerle, Hindistan'da yerel yönetimler, yerleşim yerinin kırsal ve kentsel değerlerine göre sınıflandırılmıştır. Yerel yönetim sınıflandırması ile, yerel yönetim birimlerinin yapıları ve görevleri de farklılaşmaktadır.
- Hollanda, hem monarşik, hem demokratik, hem üniter, hem parlamenter sistemi benimsemiş, hem de yerel yönetimlerini özerkleştirmiş bir ülkedir. Yoğun nüfusundan dolayı, Hollanda yerel yönetim birimlerinin sayısı yıllar geçtikçe birleşerek azalmaktadır. Hollanda yerel yönetim sisteminde büyükşehir belediyesi bulunmamaktadır. Yerel yönetim birimlerinin başı olan vali ve belediye başkanı, atama ile göreve gelmektedirler.

- ✿ İngiltere’de Yeni Kent Solu, izlediği muhalif politikalarda pek başarı gösterememiş, ancak Muhafazakâr Parti iktidarını ciddi şekilde tedirgin etmiştir. Yeni Kent Solu, 1987 yılından sonra anlayış değişikliğine gitmiş, daha sonra da yok olmuştur.
- ✿ İsveç'te uzun bir yerel yönetim özerkliği vardır. Yüzyıllar geçtikçe, belediyeler ve şehir meclisleri İsveç genel yönetiminin hayatî öğeleri hâline gelmişlerdir.
- ✿ Japonya'da yerel yönetimler merkezî yönetimce kurulmasına rağmen, hiçbir zaman onun alt birimi olmamıştır. Japonya tekçi bir devlet olmasına rağmen, merkezî yönetimin yerel yönetimler üzerindeki denetimi en aza indirilmiştir. Modern anlamda Japonya'da yerel yönetim birimlerinin kurulması, 1888 - 1890 yıllarında olmuştur. Eksiklerine rağmen, Japonya, yerel yönetim personelinin en iyi faydayı alan bir ülkedir. Ancak, vergileme yetkileri de bulunan yerel yönetimler, gelir bakımından hâlâ merkezî yönetime bağımlıdır.
- ✿ Borçlanma yoluyla elde edilen gelirlerin ulaştığı boyut, Japon yerel malî sistemini tehdit etmektedir.
- ✿ Japonya'da genel amaçlı ve özel amaçlı yerel yönetimler vardır. 3) Bazı valiliklerce uluslararası tahviller de çıkarılmaktadır. Toplam kamu gelirinin %30'unu toplayan yerel yönetimler, toplam kamu harcamalarının %70'ini gerçekleştirmektedirler.
- ✿ Fransa, kamu hizmet üretimi ve yönetimi alanında geliştirdiği özgün model ile diğer Avrupa ülkeleri arasında farklı bir yere sahiptir. Oligopolist şirketlerin kentsel hizmet üretiminde egemen olduğu bu model, hizmet ağı sistemi üzerine inşa edilmiştir. Fransız sistemi, kamu hizmet üretimi ve yönetiminde monopol, hatta oligopoller oluşmasını destekler görünmektedir. Rekabet, oldukça sınırlı ve alışılmamış bir olgudur.
- ✿ Kırgızistan'ın temel sorunlarından birisi, yerel yönetimlerin güçlü, demokratik ve özerk olmayışıdır. Kırgızistan yerel yönetim sorunlarının temel nedeni, 70 yıllık SSCB dönemindeki gelişimidir. Kırgızistan'da merkeziyetçi yönetimin devam etmesinin bir sonucu olarak, yerel yönetim yerel hizmetleri yürütme yetkisine sahip değildirler.

- ✿ KKTC belediyeleri bugünkü mali koşullarda çağdaş düzeyde hizmetlerin gerektirdiği yatırımları yapamamaktadır ki, bunun temelinde yetersiz mali kaynaklar bulunmaktadır.

6.10. Yerel Yönetimler Tarihi Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✿ Ülkemizde belediye sayısı zaman içinde hep yükselen bir çizgi sergilemiştir.
- ✿ Cumhuriyet döneminde belediyeleşme süreci 1950'li yıllarda hızlanmıştır.
- ✿ 19. yüzyılda köy ve mahalle muhtarlarının seçimle göreve gelmeleri, demokrasiye geçişimizde önemli bir merhaleyi oluşturmaktadır.
- ✿ Osmanlı düzeninde yerel yönetim birimlerinin çağdaş anlayışa benzer nitelikte ortaya çıktıkları dönem, Tanzimat dönemidir. Tanzimat'ın ilânı ile birlikte ülke yönetiminde çağdaş bir anlayışla köklü değişiklikler yapılırken, halkın, temsilcileri aracılığıyla belirli ölçüde yönetimde görev almasına özen gösterilmiştir.
- ✿ 1950 öncesi dönemde yerel yönetimlerin görev ve yetkileri daha fazlaydı.
- ✿ İllerimiz, Anayasanın öngördüğü ölçütlerle alanları belirlenmiş yönetsel birimler değildir. Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine olduğu gibi aktarılmış, miras kalmış birimlerdir.

6.11. Yerel Yönetim Hizmetleri Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✿ Yerel yönetimlerimiz etkili ve verimli hizmet üretememektedir. Kırsal yörelerimiz yönetsel özürdür.
- ✿ Turizm sektörünün gelişmesinde ve ülke ekonomisi için bir güç hâline gelmesinde yerel yönetimlerin rolü büyüktür.
- ✿ Yerel yönetimler, eğitim ve kültür gereksinmelerini karşılamak amacıyla yerel toplumun değerlerini, geleneklerini yaşatmak, geliştirmek, yenilerini yaratmak işlevlerini yüklenabilir durumdadırlar.
- ✿ Geçmiş yıllarda il özel idare yasasında yapılan bazı değişikliklere rağmen, il özel idareleri, aktif, verimli ve etkin hizmet üreten yönetim birimleri kimliğine kavuşamamışlardır.

- ✿ Yerel hizmetlerin istenen ölçüde gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin finansman açısından güçlü olmasına ve malî ihtiyaçlarının giderilmiş bulunmasına bağlıdır.
- ✿ İnsanların hizmet beklentilerinin dikkate alınması noktasında belediyeler daha fazla geridedirler. Kâr amacı güden kuruluşlarda uygulanan sistemin, belediyeler gibi kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda da uygulanabileceği genel kabul görmektedir.
- ✿ Sosyal yardım adı altında belediye kaynaklarının kullanılması demokrasimiz açısından kaygılar uyandırmaktadır. Belediyelerin sosyal yardımları, siyasal yönden ağırlık kazanmaktadır.
- ✿ Ülkemizde kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması kapsamında çıkarılan 5393, 5216 ve 5302 sayılı kanunlarla, sağlık hizmetlerinde yerinden yönetimin gerçekleştirilme imkânı daha da artmıştır.
- ✿ Su kaynaklarının yönetimi, 1970'lerden itibaren uluslar arası gündemde yer almıştır. Daha önce kaynakların desantralize birimlerce yönetilmesi üzerinde durulurken, son dönemlerde fiyatlandırma ve özelleştirme politikaları üzerinde durulmaktadır. Türkiye'de su kaynaklarının yönetiminde, ulusaldan yerele, politikaların üretilmesinde parçalı bir kurumsal yapı ve özellikle yerel düzeyde eşgüdümsüzlük görülmektedir.
- ✿ Batı ülkelerinde yerel yönetimler, maksimum sosyal refah düzeyini sağlama amaçlı görevlerle donatılmışken, ülkemizde yerel yönetimler minimum güvenç düzeyini koruma amaçlı görevlerle donatılmışlardır.
- ✿ Varolan yerel yönetim yapısı ve işleyiş düzeni, hem kamu hizmetlerinin sunulmasında, hem görevsel bütünlüğün sağlanmasında, hem de kamu yararının gerçekleştirilmesinde yetersiz kalmaktadır.
- ✿ Belediyeler, yapım işleri başta olmak üzere, temek işlevlerini piyasadan satın almaya başlamışlardır. Özellikle büyük kentlerde, zabıta hizmetleri büyük oranda piyasadan satın alınmaktadır. Özellikle Marmara Bölgesi, zabıta taşeronlaşmasında ön plana çıkmaktadır.

6.12. Yerel Yönetim Bağlı Birim ve İşletmeleri Konusundaki Bulgular

- ✿ Şirketlerdeki özel idare payları arttıkça, kâr/sermaye oranı düşmektedir.

- ✱ İl özel idarelerinin kurdukları ve iştirak ettikleri şirketlerin bölgelere göre dağılımında İç Anadolu Bölgesi ilk sıradadır. İl özel idarelerinin ortaklık sermayelerinin en yüksek olduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Ayrıca, kurulan şirketlerin üçte birine yakını çalışabilir durumda değildir.
- ✱ Belediye şirketlerinin zarar etmelerinin ve hizmetlerde etkinlik sağlayamamalarının temel nedeni, mevcut sermaye yapılarıdır.
- ✱ Günümüzde KİT'lerin özelleştirmeleri yönünde, henüz gerçekleşme de, güçlü bir eğilimin varlığına rağmen, yerel yönetimlerin yeni kamu işletmeleri kurdukları ve geliştirdikleri gözlenir.
- ✱ Belediye başkanlarının büyük bir kısmı, şirketleri hizmet üretiminde etkinliği sağlamak aracı olarak görmekteyiz. Belediye başkanlarının çok az bir kısmı, şirketlerin denetiminin etkili yapıldığı görüşündedir.
- ✱ Özellikle büyükşehir belediyeleri kapsamında faaliyet gösteren idare ve işletmelerin araç - gereç ve personel yönünden büyüklükleri giderek artmaktadır. İETT, EGO benzeri işletmelerde standart, çerçeve bir yönetim modeli bulunmamaktadır. Hızlı büyümenin sonucu olarak bu idare ve işletmeler de büyümektedirler.

6.13. Yeni Kavramlar Konusunda Elde Edilen Bulgular

- ✱ Özelleştirmenin, hükümet programında yer alarak bir devlet politikası hâline gelmesi 1983'den sonra gerçekleşmiştir.
- ✱ Belediyeler, etkinlik açısından özel sektör kuruluşları ile yapılacak kıyaslamada hep dezavantajlı konumdadırlar.
- ✱ Özelleştirmede model ve hizmet seçimleri ülkeden ülkeye farklılıklar gösterir.
- ✱ Yerel yönetimler özerk kuruluşlardır. Ancak ülkemizde, özerkliğin çerçevesi, söz konusu maddelerde olduğu gibi, yasal düzenlemelerle daraltılmıştır.
- ✱ Yurdumuzda özelleştirme hareketinin en zayıf olduğu alan yerel yönetimlerdir.
- ✱ Özelleştirme, ekonomimizin yapı değiştirmesinde, güçlenmesinde ve gelişmesinde önemli bir vasıta olmaktan çıkmış, hedefleri ve şartları belirsiz bir gaye hâline getirilmiştir. 1980'li yıllardan sonra özelleştirme, belediyelerde kapsamlı bir şekilde uygulandığı hâlde, kamuoyunda pek dikkat çekmemiştir.

- ✿ Bilgi ve kalite kavramları, 1980'li yılların sonuna doğru tüm örgütler için önemli bir kaynak konumuna gelmişlerdir.
- ✿ Toplam Kalite Yönetimi, günümüzde belediyelerin daha etkin hâle getirilmesini sağlayacak yöntem olarak görülmektedir.
- ✿ TKY, aslında bir yönetim tekniğinden çok, bir yönetim felsefesidir, bir yaşam tarzıdır. Bu noktada TKY, diğer yönetim anlayışlarından ayrılmaktadır.
- ✿ Yerel yönetimler, 1985 yılından bu yana, bazı hizmetlerini özel sektöre gördürmeleri konusunda teşvik edilmekte ve yönlendirilmektedirler.
- ✿ Belediye dünyasında özelleştirme uygulamaları sınırlı kalmıştır. Özelleştirme uygulamaları, bölgesel sosyo-ekonomik gelişmişlik derecesine göre herhangi bir farklılık göstermemektedir. Sağ partiler, sosyal demokrat partilere göre daha çok oranda özelleştirme uygulamalarını benimsemektedirler.
- ✿ Belediye hizmetlerinde özelleştirmenin ve ihale yönteminin tüm maliyetleri bir arada ele alındığında, bu uygulamanın daha ucuz olduğu söylenemez.
- ✿ Subsidiarite kavramının siyasal literatürde henüz tam bir tanımı yapılamamıştır. AB içinde farklı birimler ilkeyi kendi perspektifleriyle ele almış ve yorumlamışlardır.
- ✿ Yerelleşme, etkili ve verimli bir yönetim yaratma ve karar verme mekanizmalarında temsil yoluyla toplumsal temelde bir gelişim sağlama aracıdır. Yerelleşme, ülkelerin kendine özgü ekonomik, sosyal, siyasal ve malî yapılarına göre şekillenmektedir.
- ✿ Günümüzde yaşanmakta olan küreselleşme süreci ile birlikte subsidiarite ilkesi hemen hemen her platformda tartışılan bir konu hâline gelmiştir. Subsidiarite kavramı, genel olarak, AB ve üye ülkeler arasında yetki ve görev paylaşımı amacıyla kullanılmaktadır.
- ✿ Artık günümüz örgütlerinde insan kaynakları, üretim faktörleri arasında üzerinde en çok durulması gereken unsuru oluşturmaktadır.
- ✿ Yerel Gündem 21, son yıllarda, küreselleşen dünyada ortaya çıkan ve yerel yönetimleri derinden etkileyen bir kavramdır.
- ✿ Küreselleşmenin sonucunda ülkeler arasındaki gelir farklılığı uçurumu giderek büyümektedir. Küreselleşme, özellikle gelişmekte olan ülkelere dayatılan bir ekonomik kuşatmadır. Küreselleşme, yerelliği savunarak, yerel yönetimlerin

güçlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Küreselleşmenin olumsuz etkileri giderek artmaktadır.

- ✿ Dünyanın yaşamakta olduğu çok yönlü dönüşüm bağlamında yerel yönetimler de önemli değişiklikler geçirmektedirler. Küreselleşen ve bilgi toplumuna geçen dünya, daha önceki dönemin yerelinden farklı bir yeni yerel yaratmaktadır.
- ✿ Yönetişim kavramı, ilk çıkış noktasından, döneminden, mantığından ve amacından bağımsız olarak Türkiye'de yeni bir içerik ve dinamik kazanmıştır. Yönetişim kavramının, çoğu ögesiyle, 1970'lerden beri aşamalı gelişen ve bugün bir "benzeşme" sürecine girdiğini savlayabileceğimiz "yerel yönetim platformu" arasında benzerlikler ve kesişme noktaları vardır.
- ✿ Yeni kamu yönetimi tartışmaları, 1980'lerden günümüze yeni liberal düşüncenin izlerini taşıyarak, kamu kesimini etkilemiştir. İngiltere, Almanya, Hollanda ve Danimarka, yeni kamu yönetimi tartışmaları ve uygulamaları bakımından en önemli örneklerdir.
- ✿ Yerel yönetimler düzeyindeki özelleştirme tartışmaları, hizmetlerin özel sektöre bütünüyle devri yerine, bu hizmetlerin üretim ve dağıtımında özel sektörün yer alması noktasında yoğunlaşmaktadır. Bazı yerel hizmetler özel sektöre bırakılsa bile, yerel yönetimlerin sorumluluğu devam etmektedir.
- ✿ Yerellik ilkesi, ülkemizin siyasal, idarî, toplumsal ve tarihî gerçeklerine en azından şimdilik uygun görünmemektedir.

6.14. Diğer Konularda Elde Edilen Bulgular

- ✿ Köyler, belediye olabilmek için, genel sayımlarda nüfuslarını şişirerek, hileye başvurma yolu ile bu ölçütü kendi yararlarına kullanabilmektedirler.
- ✿ Devlet, belediye ve kooperatif üçgenine dayalı bir model olarak kent kooperatifçiliği başarılı sonuçlar vermiştir.
- ✿ Toplumsal ve siyasal baskılarla belediyeler spor kulüplerine yardım yapmakta ise de, bu durum sıklıkla teftişlere konu olmaktadır. Ancak, Sayıştay, spor kulüplerine yardım konusuna son zamanlarda hoşgörü ile yaklaşmaktadır.
- ✿ Yerel yönetimlerin taşınmaz mal edinmede en çok başvurduğu yol, kamulaştırmadır.

- ✿ 1961 Anayasasından sonra birçok bölge yönetimi kurulmasına rağmen, bunlar, çalışma yeri dahi bulunmadığı için hizmetlerini etkin bir şekilde sürdürememektedir.
- ✿ Her ülkenin farklılıklar taşıyan birikimleri ve mevcut yönetim yapısı, halkla ilişkiler çabalarını olumlu ya da olumsuz açılardan etkilemektedir.
- ✿ Yerel kuruluşların büyüklükleri ile ilgili olarak kesin bir asgarî ölçüt olmadığı gibi, optimal büyüklük de yoktur.
- ✿ Günümüzde pek çok alanda yaygın olarak kullanılan bilgi teknolojileri, değişimin lokomotifini olarak yerel yönetimlere de damgasını vurmaktadır. Yerel yönetimler, bilgi teknolojilerini kullandıkları oranda güçlenmekte ve daha iyi hizmet sunmaktadırlar
- ✿ Yerinden yönetim birimine göre iller arasında kurulmuş birlikler içerisinde hizmet alanı en geniş ve etkin olanı, Vilayet Hizmet Birliğidir.
- ✿ Günümüzde turizm, hem büyük yararları, hem de ev sahibi ülke tarafından denetim altında tutulması gereken bazı hedefleri olan modern bir kalkınma aracı olarak kabul edilmektedir.
- ✿ Habitat II'nin yerel yönetimleri ilgilendiren en önemli önerisi, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve demokratikleştirilmesidir.
- ✿ Yerel yönetim yazının incelenmesi, öncelikli konunun idarî yapı, örgütlenme ve etkililik boyutu olduğunu göstermektedir.
- ✿ Yeni Sağ, yeni düzen, öncelikle gelişmiş kapitalist ülkelerin sorunlarını çözmeyi hedeflemektedir. Bu anlayışta devlet, gelişmiş ülkelerin amaçlarını gerçekleştirmek için etkin müdahale etmektedir.
- ✿ Belediyeler, bir beldenin turizm bakımından gelişmesinde çok etkilidirler.
- ✿ Bölge kavramı, tüm dünyada önem kazanan ve üzerinde önemli tartışmaların yapılmakta olduğu bir kavram hâline gelmiştir.
- ✿ Ülkemizde mevcut yönetim anlayışı afet ortamlarının hızla değişen şartlarına adapte olabilme, kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon ve işbirliğinin sağlanmasında yetersiz kalmaktadır. Geleneksel bürokratik afet örgütlenmesi, afete zamanında ve etkin müdahale için gerekli olan kapasiteleri kriz öncesinde geliştirememekte, eşgüdüm sağlanamamaktadır.

- ✿ Derin ekoloji, yeşil hareket içerisinde oynadığı çağdaş ve çok daha popüler rollerle, ekoloji hareketinde daha önemli bir konumda bulunmaktadır. Bugün derin ekoloji, çevreye duyarlı bölgeciliğin yeniden oluşturulmasını sağlayacak, bilimsel, sosyal, kapitalist ve insaniçinci düşüncelerin zararlarını temizleyecek en güçlü akım olarak görülmektedir.
- ✿ Ticaret ve sanayi odaları, bir hizmet yerinden yönetim birimi olarak yerel yönetimlerle yakından ilişki içindedirler.
- ✿ Sendikalar, yerel sorunlar doğrultusunda alt örgütlenmeye gitmemekte, yerel yönetim kurumlarından çok, siyasal parti teşkilatlarını çözüm yeri olarak görmektedirler. Yerel işçi - sendika yöneticileri arasında siyasal ve bürokratik birimler karşısında bir yoksunluk duygusu bulunmaktadır.
- ✿ 3 Kasım 2002 tarihinde yapılan genel seçimlerin sonuçları, 2001 yılında yaşanan krizin yalnızca ekonomik bir kriz olarak değil, devlete ve siyasal sisteme yönelik bir meşruiyet krizi olarak geliştiğini göstermiştir.
- ✿ Yerel NET, 2006'da yayınlanan Bilgi toplumu Stratejisi'nin ilkeleri ile paralellik göstermektedir. YerelNET, gerek kamu kurumları gerekse yerel yönetimler çalışanları için bilgi kaynağı ve paylaşım platformu olma özelliğini taşımaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, sitede en yüksek memnuniyet erişim hızında duyulmaktadır. Ziyaretçilerin büyük bir kısmı sitenin tasarımından memnundur. Özellikle gurbetçilerin Yerel NET'e gösterdikleri ilgi çok büyüktür. YerelNET sitesinin tasarlandığı aşamalarda, öncelikli olarak belirlenen hedeflere başarılı bir şekilde ulaşılmıştır.
- ✿ Türkiye'de, iç içe girmiş, aynı anda birçok kurumun görev ve yetki alanına giren bir afet yönetim sistemi vardır.
- ✿ Ulusal siyaset ile yerel siyaset mutlak olarak birbirinden ayrı değildir. 1963 yerel seçimleri, söz konusu bütünlüğün Türkiye bütünlüğü açısından önemli örneklerinden birini oluşturmaktadır.
- ✿ Türkiye'de yerel yönetimlerle ilgili hizmet öncesi eğitimin orta öğretim bölümü Anadolu Mahallî İdareler Meslek Liseleri; yükseköğretim bölümü ise, mahallî idareler, zabıta, itfaiyecilik ve yangın güvenliği programları yoluyla yerine getirilmektedir.

7. MAKALELERDE YER ALAN ÖNERİLER

Bu bölümde de, ÇYYD'nde yayınlanan makalelerde dile getirilen çeşitli öneriler sıralanmaktadır.

7.1. İdarede Reform İle İlgili Öneriler

- ☞ Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uygun olarak öncelikli yapılacak iş, vesayet hükümlerinin büyük bir bölümünün mevzuatımızdan çıkarılması olmalıdır (Yeter, 1996).
- ☞ Denetim sistemimizin belirsizliklerden kurtulabilmesi için, başta Sayıştay ve Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu olmak üzere, mevzuat değişiklikleri yapılmalıdır (Ekici ve Toker, 2005).
- ☞ Gelecek yıllar, yerinden yönetimin daha çok ağırlık kazanması gereken yıllar olmalıdır. Yerel yönetimler, işlerini yürütürken ve karar alırken tam bir serbestiye sahip olmalıdırlar. İç denetimlerin etki alanları arttırılmalıdır. Belediyeler yerel vergi koyabilme yetkisine sahip olabilmelidirler (Yaşamış, 1993).
- ☞ Belediye başkanlarının kaliteyi üretip üretmediklerini izleyen "izleme komiteleri" kurulmalıdır (Peker, 1996).
- ☞ Bir Yerel Yönetim Bakanlığı ve bu bakanlığa bağlı bir Zabıta genel Müdürlüğü kurulmalıdır. Zabıtaların ücretleri yeterli hâle getirilmeli ve siyasal etkilerden uzaklaştırılarak, kariyer ve liyakate önem verilmelidir. Zabıta yükseköğretim kurumlarının sayısı arttırılmalı ve bir Zabıta Akademisi kurulmalıdır (Erkul ve Karakılıç, 2000).
- ☞ Belediye idare ve işletmelerinin, ülke çapında ele alınıp, ortak bir çerçeve içine oturtulması gerekir. Bu idare ve işletmeler Sayıştay denetimine tabi olmalı ve 4734 sayılı yasanın dışına çıkarılmamalıdırlar (Apan, 2004).
- ☞ Ülkemizde de yerel yönetimlerle ilgili değişim isteklerini anayasal platformlarda tartışmaktan ve uygulamaya geçirmekten çekinmemek gerekir (Canatan, 2001).
- ☞ Özerk, güçlü ve demokratik yerel yönetim kurumunu, demokrasimizin ve yönetim sistemimizin vazgeçilmez bir ögesi olarak benimsemeliyiz (Yalçındağ, 1992).

- ☛ İl özel idareleri alanında kapsamlı yeni düzenlemeye gereksinim vardır. İl genel meclisleri daha etkin hâle getirilmelidir (Yeter, 1996).
- ☛ İdari vesayet ya kaldırılmalı, ya da koordinasyon sınırları içinde tutulmalıdır. Encümen üyelerinin seçilmişlerden olması sağlanmalıdır. Bir kentte, anakent yönetimi uygulamasına geçişte bilimsel kriterler esas alınmalıdır (Yıldırım, Öner, Ayriçay ve Taş, 2006).
- ☛ İl sistemi ve yetki genişliğinden vazgeçilmemelidir. Valilerin yetkilerini kısıtlandıran düzenlemeler yapılmamalıdır. Vali atamalarında hükümetlerin tercih hakkını ortadan kaldırılmaması gerekir (Yüksel, 1995).
- ☛ Yerel nitelikli hizmetler üzerinde temel kararları alma, kaynak bulma ve bu kaynakları hizmetlere tahsis etme yetkileri, yalnızca yerel meclislere bırakılmalı; ilçe yerel yönetimleri kurulmalıdır (Yalçındağ, 1996).
- ☛ Vatandaşların kişisel başvurularının sağlanması, belediye - halk etkileşiminde etkin bir yöntem olacaktır. İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanlığı daha etkin bir örgütlenme yapısına kavuşturulmalı ve bu bakanlığa bağlı İnsan Hakları Araştırma Enstitüsü oluşturulmalıdır (Alkan ve Öner, 2001).
- ☛ İstanbul yönetiminin yeniden yapılanması, ülkenin genel yönetim yapısıyla birlikte ele alınmalıdır (Geray, 1999).
- ☛ Yerel yönetim reformu yapılırken komşuluk ve semt olgularını dikkate almak gerekir. Komşuluk biriminin geliştirilmesi, yerel yönetimlerimizin demokratikleşmesini sağlayacaktır (Geray, 1995).
- ☛ İller Bankası'nın temel işlevi, yerel yönetimlere gerekli yatırımların gerçekleşmesinde uygun finansman olanakları sağlamak olmalıdır. İller Bankası, sadece ya da çoğunlukla belediyelerin hissedarları olduğu bir yapılanma hâline getirilmelidir (Özkan ve Türker, 1998).
- ☛ Kırsal kalkınma, toplum kalkınması açısından ilçe en elverişli konumdadır. Kırsal kalkınmayı sağlayacak, güçlü, demokratik, özerk, çoğulcu bir ilçe yerel yönetimi oluşturulması zorunludur (Geray, 1999).
- ☛ Kırsal alanda yönetim dizgesinin yeniden yapılanması gerekir. Köy yönetimleri ve küçük belediyeler, yönetimin bütünlüğü içinde birlikte ele alınmalıdır. İlçe yerel yönetimleri kurulmalıdır (Geray, 2000).

- ☞ Planlama ve altyapı hizmetleri, bütün ülke düzeyini kapsayacak biçimde, tek bir Bakanlık elinde toplanmalıdır (Çoker, 1992).
- ☞ Mahalle muhtarları doğrudan belediye ile ilişkilendirilmelidir. Böylece, muhtarların şehir yönetimine katılmaları sağlanabilir. Mahalle, bir yerel yönetim birimi olarak yeniden düzenlenmelidir. Belediye meclisinde mahalle muhtarlarına mahalle halkını temsil yetkisi verilmelidir (Bulut, 2001).
- ☞ Vesayet ile özerklik arasındaki hassas denge çok iyi kurulmalı, kıt kaynakların toplum yararına etkili ve verimli bir biçimde kullanılması için duyarlı hareket edilmelidir. Aşırı merkeziyetçilik ne kadar zararlı ise, aşırı özerklik de o derece zararlıdır (Kapan, 1998).
- ☞ İstanbul yönetim alanında bölünmemeli, tek başlı bir yönetim benimsenmelidir. Ancak, ilçeler güçlendirilmelidir. Büyük projeler dışındaki yatırım planlaması ve personel atamaları il düzeyinde yapılmalıdır (Yeter, 2002).
- ☞ Belediyeler için getirilecek düzenlemeler, vesayet değil, denetim olmalı ve denetim mekanizması çok iyi işleyecek bir şekilde düzenlenmelidir (Karakaş, 2003).
- ☞ Yerel yönetimler, yönetsel ölümlerden soyutlanarak ele alınmamalıdır. İdarî vesayet en aza indirilmeli, yerindelik denetimi yerine, hukuka uygunluk denetimi getirilmelidir. Bölgesel yerel yönetim kuruluşları kurulmalıdır (Geray, 1993).
- ☞ Yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin tartışmalarda, neyin yapılacağı yanı sıra, nasıl yapılacağı üzerinde de durulmalıdır. Demokratik temsil ve katılma konusunda, bu konunun yerel yönetimlerle sınırlı olmadığı göz ardı edilmemelidir (Çitçi, 1996).
- ☞ Yeni hazırlanacak Anayasada yerel yönetimlere daha çok verilmeli ve bunların özerklikleri arttırılmalıdır (Kırışık ve Sezer, 2006).
- ☞ Gelişmiş ülkelerdeki gelişmelere uygun olarak tüm yerel hizmetler yerel yönetimlere terk edilmelidir. Yerel yönetimlerin sayısı bilinçsizce arttırılmamalı, ilçeler ilçe özel idareleri kurulmalıdır. Köy tüzelkişilikleri sembolik olmaktan çıkarılmalı, mahallelere özerklik verilmeli ve etkinlikleri arttırılmalıdır (Kocabaş, 1998).
- ☞ Belediyelerin mali yapılarının kurumlaştırılması, yasal güvence altına alınması ve siyasal çıkardan korunması gereklidir (Türkal, 1999).

- ☛ Yerel yönetimlerin daha etkili hâle getirilmesi için, idarî vesayet sınırlandırılmalıdır. Yerel meclislerin güçlendirilmesi yönünde bazı düzenlemelere gidilmelidir (Coşkun, 1996)
- ☛ İl özel idarelerinin günümüz koşullarına göre yeniden yapılandırılmaları gerekmektedir. Merkezî yönetim ile il özel idareleri arasında sağlıklı bir görev bölüşümünün sağlanması gerekir (Sobacı, 2005).
- ☛ Mahalle, yönetsel açıdan özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Vesayet denetimi tümünden kaldırılmalı, yerindelik denetimi vatandaşlara bırakılmalıdır. Köy yönetimi, merkezin taşradaki uzantısı görüntüsünden çıkartılmalı, halkın söz sahibi olması sağlanmalıdır (Yalçındağ, 1998).
- ☛ Köy yönetimleri güçlendirilmelidir. İlçe yerel yönetimleri kurulmalıdır. Vesayet yetkileri kaldırılmalı, yerindelik denetimi yerine sadece hukuka uygunluk denetimi yapılmalıdır. Yerel yönetimlerin öz gelirleri arttırılmalıdır (Yeter, 1992).
- ☛ 21. yüzyıl yerel yönetimlerini yaratmak için en uygun yol, merkeziyetçilik ilkesi temelinde yerel yönetimleri güçlendirmektir. Malî yapı yeniden düzenlenerek, yerel yönetimlere ayrılan pay arttırılmalı ve doğrudan vergileme ilkesi gözetilmelidir. Yerel yönetimlerin hem seçilmiş hem de atanmış yöneticilerine yönelik eğitim programları benimsenmelidir (Ayman Güler, 2001).
- ☛ Belediye yönetimleri ile halkla arasında karşılıklı iletişimin sağlanması amacıyla halkla ilişkiler birimleri kurulmalıdır. Belediye yönetimlerinde halkla ilişkilerin etkin olabilmesi için, katılımcı ve demokratik bir yönetim anlayışının benimsenmesi gerekir (Yatkın, 2007).
- ☛ Üniter devlet içinde katılımlı yönetim oluşturulmalıdır. Yönetim reformu mutlak zorunluluktur ve bu amaçla Anayasa ve kanunlarda köklü değişiklikler gerçekleştirilmelidir (Yazıcıoğlu, 1992).
- ☛ Yerel yönetimleri güçlendirmek zorunludur. Yerel yönetimlere yeni görev verilirken, bu görevin yapılmasına yetecek kaynağın verilmesi de gerekmektedir. Personel sayısı iyi planlanmalı, gereksiz şekilde artması önlenmelidir. İki turlu belediye başkanlığı seçimi, ülkemizde uygulanmalıdır. Yönetimde açıklık ve saydamlık sağlanmalıdır (Tortop, 2001).

7.2. Diğer Çeşitli Konular İle İlgili Öneriler

- ☞ Çevre yönetiminde çevre konusunda etkili olan ve olabilecek kurumlardan ve özellikle belediyelerden yararlanılmalıdır (Şengül, 2002).
- ☞ Belediye işçileri eylemleri ile doğrudan halkı ilgilendirdikleri için, önemli bir fırsata sahiptirler. Bu nedenle, hedeflerini dar ekonomik çıkarlar kadar geniş toplumsal çıkarlara yönlendirmek zorundadırlar (Akkaya, 1999).
- ☞ Teknik ağırlıklı imar komisyonları geliştirilmelidir. Plan yapmayı ve uygulamayı denetim faaliyetlerine önem verilmelidir. Halkın bilgilendirilmesi ve planlamaya katılımı sağlanmalıdır (Eke, 2000).
- ☞ Özürlülere yönelik yeni ve çeşitli hizmet projeleri üretilmesi gerekir. Kreş, huzurevi gibi hizmetlerin yaygınlaştırılması ve özelleştirilmesi gerekir. Çalışmalarda uzman kişilerden de yararlanılmalıdır (Özkaran, 1993).
- ☞ Evrensel kriterlere uyan anıtların uluslar arası listelere aday gösterilmeleri, korunmaları, iyileştirilmeleri konusu, yerel yönetimlerin temel görevlerine dahil edilmelidir (Kayır ve Salim, 2005).
- ☞ Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'nün elemanlarına, görevlerini yaparken belediyelerce gerekli yardım yapılması zorunludur (Açıl, 1992).
- ☞ Merkezi yönetimin desteği ile belediyelerin yönetim anlayışları modern hâle getirilebilir. Belediyelerde yapılmaya çalışılan idari reform kapsamında da yönetimi geliştirme çabaları yer almalıdır (İnan, 1993).
- ☞ Halkın yerel işlere, belediye yönetimine ve denetimine katılmasını geliştirmek açısından, yalnızca belediye yöneticilerine değil, halka yönelik eğitim etkinliklerine de gereksinim vardır (Geray, 1994).
- ☞ Belediye şirketlerinin denetimi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılmalıdır (Yıldız, 1998).
- ☞ Belediye yönetimleri, pazarlama bilincini yakalamalıdır. Pazarlama yaklaşımı çerçevesinde gereksiz kaynak israfının önüne geçilebilir (Torlak, 1999).
- ☞ Yürürlükteki Anayasal ve yasal kuralları 98 Sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesine uygun duruma getirmek için, köklü değişiklikler içeren düzenlemeler yapılmalıdır (Gülmez, 2001).

- ☛ Özel çevre koruma bölgelerinin yönetimi, yerel yönetimlere ve kaymakamlıklara bağlanmalıdır. Merkezî yönetim sadece teftiş görevini yerine getirmelidir (Sanal, 2001).
- ☛ Sürekli zarar eden belediye şirketleri kapatılmalıdır. Şirketlerdeki belediye hisseleri %50'nin altına düşürülmesi ve halkın denetimi sağlanarak şirketlerdeki kamu etkinliği azaltılmalıdır (Dilbirliği, 1995).
- ☛ Belediye şirketlerinin, kârlı etkin olarak çalışmalarını sağlamak için, belediye hisselerinin çoğu özel sektöre ya da halka satılarak azaltılmalıdır (Köksal, 1993)
- ☛ Kentsel arazilerin belediye mülkiyetinde olması ve bu arazilerin yerel yönetimlerce geliştirilmesi sağlanmalıdır. Emlak Vergisi, gayrimenkulün gerçek değerini yansıtacak hâle getirilmelidir. Kentleşme ve arsa sorunu konusunda politikalar, merkez ile yerel yönetimlerin koordinasyonu ile çözümlenmelidir (Üstünişik, 1998).
- ☛ Bir sayman bulunan belediyelerde bir sayman yardımcısı da bulunmalıdır. Çevre temizlik vergisinin emlak vergisine endekslenmesi, uygulamada kolaylık sağlayacaktır (Pirler, 1994).
- ☛ MEB merkez örgütü, sadece koordinasyon sağlayan, eğitim planlaması yapan, çalışmaları teşvik eden bir kurum olmalıdır (Sayın, 1993).
- ☛ Tehlikeli atıklar, ayrı depolama alanlarında daha güvenli bir şekilde bertaraf edilmelidir. Belediyelerin verimli katı atık hizmeti sunmaları için gerekli olan ilk şart, konuyla ilgili birimlerin oluşturulması ve tüm hizmetlerin tek bir elden yürütülmesidir (Akdoğan ve Güleç, 2005).
- ☛ Belediyelerimiz, gereken hâllerde özelleştirmeye gitmekten çekinmemelidirler (Doğan ve Dağ, 1995).
- ☛ Bağış ve yardımların denetimine de öncelik verilmelidir. Sonuçları itibariyle bağlayıcı olmayan, yönetime yardımcı olmayı amaçlayan tescil yöntemi basitleştirilmelidir (İnan, 1996).
- ☛ Belediyeler, dış borç kullanırken, itfa süresi açısından makul bir denge gözetmelidir. Hazine bünyesinde belediyelerin dış borçlanma işlemlerini takip edecek bir "Borçlanma ve İtfa İdaresi" kurulması, sağlıklı bir borçlanma ve ülke itibarının korunması için gereklidir (Doğanyigit, 1999).

- ☞ Belediyelere yönelik fon çeşitliliği artırılmalıdır. Belediyelere, borçlanma konusunda danışmanlık hizmeti sağlanmalıdır. Yerel sermaye piyasaları oluşturulmalıdır (Yıldırım ve Ayrıçay, 2007).
- ☞ Belediyelerde kulüpleşme faaliyetinden vazgeçilip, yerine uzman ve gelişmiş elemanlara sahip ayrı bir spor birimi kurulması gerekir. Sporun sosyal açıdan faydasından dolayı, mümkün olduğunca çok kişiye spor yaptırmayı hizmet anlayışı olarak kabul edilmelidir (Doğu, Kesim ve Sivrikaya, 2002).
- ☞ Büyükşehir belediyelerine bağlı olan küçük nüfuslu ilçe belediyelerinin üye sayılarında bir düzenleme yapılmalıdır. Büyükşehir belediye meclis üyelerinden, ilçe belediye başkanları dışındaki üyeler, seçimle göreve gelmelidirler (Arıkboğa, 2007).
- ☞ Belediye işçilerinin çalışma hayatından kaynaklanan sorunlar kadar, kent yönetimlerinin demokratikleştirilmesi için de mücadele etmeleri gerekmektedir (Akkaya, 1998).
- ☞ Çevre yöneltileri, sorunları önceden görebilen bakış açısına sahip olmalıdır. Çevre yönetimi, disiplinler arası çalışma biçimini, eşgüdümü ve ortak sorumluluğu da beraberinde getirebilmelidir (Mengi, 1998).
- ☞ Afete hazırlık ve müdahalelerin, il veya ilçelerin görevi olarak görmeyip, kolektif çalışmayı gerektiren karmaşık bir sistemin sorumluluğu olarak görülmesi ve tedbirlerin bu bakış açısına göre alınması gerekir. Mahallî ve ulusal afet yönetimleri arasında bağlantı sağlanmalıdır (Çorbacıoğlu, 2005).
- ☞ Belediye meclisi seçimlerinde, halk ile temsilciler arasında yakın bir ilişki ve iletişim kurulmasını sağlayacak dar bölge, iki turlu ve nispî takviyeli karma bir seçim sistemi uygulanmalıdır. İki turlu seçim sistemiyle seçilen belediye başkanının gücü, belediye meclisi ile dengelenmelidir (Özbey, 1999).
- ☞ Belediye başkanları, kamu hizmetlerini tüm vatandaşlara eşit, sürekli ve tarafsız biçimde götürmek için çaba göstermelidirler (Tortop, 1992).
- ☞ DPT ile yerel yönetimler arasında, yatırımların kalkınma planı stratejileri ve ilkeleri doğrultusunda yapılması hususunda işbirliğinin bulunması zorunludur. Bu işbirliği yol gösterici, teşvik edici olmalıdır. Katı bir idarî vesayet şeklinde olmamalıdır (Pirler, 1996).

- ☛ Vergi miktarı değerlerinde görülen azalmaların önüne geçebilmek için, yasal düzenleme yapılmak suretiyle gelirlerinin artırılması gerekir (Özyardımcı, 1998).
- ☛ Bütün kentsel hizmet harcamalarının birleştirilerek incelenmesinden ziyade, farklı faktörlerden etkilenen hizmetler için özel modellerin geliştirilmesi gerekmektedir (Marin, 2005).
- ☛ Çevre yönetimi, en alt düzeyden yukarı doğru büyüyen ve birbirinin içine giren düzeylerde yapılmalıdır. İl seviyesi çevre yönetiminde çok etkili bir birim olabilir (Toprak, Özmen ve Arbak, 1993).
- ☛ Belediyelerin turizmin gelişmesine yönelik üstlenecekleri hedef ve sorumluluk, bölge turizmi üzerinde olumlu etkiler yaratacak faaliyetleri ön plana çıkarmak ve olumsuzluk yaratabilecek unsurları ise en aza indirmek olmalıdır (Topal, 2003).
- ☛ Türkiye'de bürokratik örgütlerin kurumsal baskı grubu eğilimlerinin belirlenmesinde alan araştırmasına dayalı olarak yapılan çalışmaların çoğaltılması gerekir (Alkan ve Ateş, 2005).
- ☛ Belediyelere, her türlü koşulları kendileri tarafından belirlenecek şekilde personel istihdamı olanağı sağlanmalıdır. Mahallî İdareler Meslek Yüksekokulları kurulmalıdır. Mahallî İdareler Araştırma, Uygulama ve Eğitim Merkezleri kurulmalıdır (Özgür ve Azaklı, 2001).
- ☛ Merkezle yerel yönetimler arasındaki hizmet bölüşümünün çok açık bir biçimde kanunla düzenlenmesi gerekmektedir (Çoker, 1996).
- ☛ Sistemde karşılaşılan sorunların çözümü için program bütçe uygulamalarına ağırlık verilmelidir (Demirtaş, 1996).
- ☛ Şirket denetimleri daha etkin hâle getirilmelidir. Şirketlerin kuruluş amaçlarına sınır getirilmelidir. Şirket sermayelerinin iştirak oranlarına sınır getirilerek, bu şirketlerin KİT'leşmeleri önlenmelidir (Özhan, 1993).
- ☛ Sivil toplum örgütlerinin yönetime katılabilmeleri için, üzerlerine düşen görevleri yapmaları, demokratik ve şeffaf bir yapıya sahip olmaları ve iyi örgütlenmiş olmaları gerekir (Alkan ve Biçkes, 2000).
- ☛ Kuruluşların daha etkili olabilmeleri için yönetsel iletişime ihtiyaç vardır. Yönetsel iletişimin kuruluşu amacına ulaştırabilmesi için, kuruluşun dikey ve yatay iletişim kanallarının düzenli olarak işlemesine gerek vardır (Bilgin, 1996).

- ☞ İlk aşamada yapılacak iş, planlamada İller Bankası'nın daha aktif hâle getirilmesidir. Planlama sürecinde şehir plancıları ve mimarlardan geniş ölçüde yararlanılmalıdır (Gökçeer, 1993).
- ☞ Kentli kadını dikkate alan tasarım ve düzenlemelere ihtiyaç vardır. Mimarlık ve mühendislik dallarında kadınların payının artırılması teşvik edilmelidir. Konut stratejileri belirlenirken, aile yapısındaki değişiklikler gözönüne alınmalıdır (Eke, 2001).
- ☞ Merkez ile yerel arasında hizmet bölüşümüne ilişkin yetkinin bir yasa ile Bakanlar Kurulu'na devredilmesi akılcı olmayacaktır. Belediyelerimiz büyüklüklerine göre sınıflandırılmalı ve belediyelere büyüklüklerine göre gelir kaynakları tahsis edilmelidir (Polatoğlu, 1996).
- ☞ Eğitim yönetici ve denetçilerinin niteliği artırılmalıdır. MEB taşra teşkilatına daha fazla yetki ve sorumluluk verilmelidir. Bölge millî eğitim müdürlükleri oluşturulmalıdır (Bozan, 2003).
- ☞ Planlama, sadece metropolitan bölgelerde değil, tüm etki alanında ve eşgüdüm içinde yapılmalı ve uygulanmalıdır (Tekel, 2002).
- ☞ Kamu görevlilerinin görevleriyle ilgili müktesep haklarını kaybetmeleri endişesini duymadan hem yasama görevine hem de mahallî idare seçimlerindeki görevlere katılmaları, bu seçimlerde aktif görev almaları temin edilmelidir (Kaya, 2004).
- ☞ Yerel halkın demokratik bilince sahip kılınması sağlanmalıdır. Demokratik ve katılımcı modeller, ülke şartlarına ve mevcut kurumsal yapılara göre uyarlanması gerekir (Öner, 2001).
- ☞ Su yönetiminde gerekli olan, yerel ve ulusal alanda sosyal alanda hakkaniyetin, çevre bağlamında sürdürülebilirliğin gözetildiği ve ülkenin özgül koşullarının dikkate alındığı kurumsal düzenlemelerin yapılmasıdır. Kirletme harçları, tüm sektörlerde kirletme düzeyleriyle orantılı olarak uygulanmalıdır (Kartal, 1999).
- ☞ Şu anki durumu değil, gelecekteki durumları ve şartları da dikkate alan stratejik planlamaya dayalı yerel yönetimler daha etkili olacaktır (Yüksel, 2002).
- ☞ Çevre envanter usulleri geliştirilmelidir. Çevre programları halka tanıtılmalı ve yayılmalıdır. Uluslar arası kuruluşlarla iletişim ve işbirliği sağlanmalıdır (Gökçeer, 1994).

- ☞ Mahallî idareler, cari bütçelerinde personel harcamalarını finanse etmedikçe diğer harcama kalemlerine ödenek tahsis etmemelidirler (Zengin ve Kamalov, 2002).
- ☞ Afet yönetim sistemi birleştirilerek, tek çatı altında toplanmalıdır. Afetlerle ilgili aracı kurumlar tek bir bakanlık ya da müsteşarlık altında toplanmalıdır (Öztürk, 2003).
- ☞ Özelleştirmeyi sadece artan malî kamusal harcamalardan kaçış için iyi bir yol olarak değerlendirmemek gerekir. Özelleştirme kararı, eğer kamu hizmetinin amaçlarına zarar vermeden maliyeti düşürüyorsa alınmalıdır (Köksal, 1993).
- ☞ Kamu hizmetlerinden yararlananların sayısının artması ortalama maliyetleri düşüreceğinden, bazı belde belediyelerinin birleştirilmesi kaynak tasarrufu sağlar (Akdede ve Acartürk, 2005).
- ☞ Sulama birlikleri kamu tüzelkişiliği statüsünden çıkarılarak, özek hukuk tüzelkişiliği statüsüne sokulmalıdır (Çevikbaş, 2001).
- ☞ Türkiye, belli bir süre için yatırım yetersizliği nedeniyle kullanamadığı suyu makul bir bedelle fiyatlandırma suretiyle ihtiyacı olan ülkelere pazarlayabilir (Can, 2003).
- ☞ Üniversitelerin yerel baskı ve zorlamalardan uzak tutularak ufkunun genişletilmesinde kent belediyeleri üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidirler. Öğretim dönemleri süresince öğrenciler yerel seçimlerde oturdukları yerde oy kullanabilmelidirler (Öktem ve Kahraman, 2002).
- ☞ Belediyeler, varolan yetki ve olanakları etkili biçimde kullanılarak ve daha da geliştirilerek, yerel düzeyde çevre yönetiminin ana örgütü durumuna getirilmelidirler (Şengül, 1999).
- ☞ Yerel Gündem 21 uygulamalarının istenilen başarıyı yakalayabilmesi için, öncelikle bu sürecin yerel halka tanıtılması gerekir. Yerel Gündem 21 sürecini tanıtıcı "masa"lar oluşturulmalıdır (Adıgüzel, 2003).
- ☞ Bir yerel idarenin zorunlu görevlerini asgarî düzeyde yerine getirebilmesi için, belli bir büyüklüğü olması gerekir. Yeni bir idarî kademe kurulması için, ülke örgütlenmesinin iyi incelenmesi ve nesnel ölçütler bulunması gerekir (Tortop, 1995).

- ☞ Belediyeler, personel alımı konusundaki yetkilerini siyasal amaçlı kullanmamalıdır. Yerel yönetimler personeli için ulusal düzeyde örgütlenmelere ihtiyaç vardır (Tortop, 1995).
- ☞ Çevre araştırmaları, önce bir master planı şeklinde başlatılmalı ve daha sonra optimizasyon projeleri hazırlanmalıdır (Yaşamış, 1993).
- ☞ Yerel dinamikleri ülke kalkınması demokratikleşme sürecinde en etkin ve verimli biçimde kullanmanın en etkili yolu yerel yönetimler olmalıdır (Ertan, 2002).
- ☞ Sorunlara çözüm bulmak için, yönetimin tümüyle ameliyat masasına yatırılması gerekir. Yerel yönetim reformu konusunda sadece siyasal otoritenin kararı yeterlidir (Ünusan, 1994).
- ☞ Yerel nitelikli kamu hizmetlerinin çok önemli bir bölümü yerinden yönetilmelidir. İlçe yerel yönetimleri en uygun birimlerdir. Tüm vesayet yetkileri kaldırılmalıdır. Yerel yönetimler halkın denetimine açık olmalıdır. Yerel yönetimlere kaynak yaratma yetkisi tanınmalıdır (Çoker, 1993).
- ☞ Türkiye, kamu yönetiminde daha etkin, şeffaf ve katılımcı bir sistem oluşturulabilmesi için, internete ve Elektronik Kamu Bilgi Ağı'na gereken önem verilmelidir. İnternet hizmeti almanın ucuzlaması, yaygınlaşmasına katkı sağlayacaktır (Yıldız, 1999).
- ☞ Planlar, en üst ölçekten uygulama imar planına uzanan bir açılımla bütünlük arzmelidir. Turistik tesislerin denetlenmesinde merkezî idare ile yerel yönetimler birlikte çalışmalıdırlar (Yeter, 1993).
- ☞ Birlikler, yerel yönetimlerin daha etkin, süratli ve verimli hizmet üretmelerinde destek kurumlar olarak kabul edilmelidir. Bu bağlamda, Hizmet Birlikleri Kanunu'nun uygulamaya konulması yararlı olacaktır (Yüksel, 1996).
- ☞ Belediyeler, hizmetleri özelleştirme yerine, kendi birimleri aracılığıyla daha etkin hizmet yolları aramalıdır. Belediye birimi, özelleştirilen hizmet üzerinde kontrol görevini sürdürmelidir (Falay, 1998).
- ☞ Ülkemizde özelleştirmenin boyutlarını ortaya koyan araştırmalar yapılmalı ve özelleştirme rasyonel temellere dayandırılmalıdır (Ersöz, 2001).
- ☞ Anadolu Mahallî İdareler Meslek Liseleri kapatılarak, yerel yönetimlerde hizmet öncesi eğitim yükseköğretime kaydırılmalıdır. Genel nitelikli mahallî idareler programları yerine, alt uzmanlık alanları yaygınlaştırılmalıdır (Aslan, 2000).

- ☞ Halkla ilişkiler birimlerinin yüksek yöneticiye en yakın bir hiyerarşik konum içerisinde düşünölmek gerekir. Halkla ilişkiler faaliyetlerinin planlı ve düzenli bir şekilde yapılması gerekir (Ertekin, 1995).
- ☞ Yerel yönetimlerin etkili ve verimli işleyebilesi için, hemşehri odaklı, katılımcı ve şeffaf bir yöntem izlemesi gerekir. Yerel yönetimler, çağdaş yönetim tekniklerinden yararlanmak zorundadırlar (Öztürk ve Coşkun, 2002).”
- ☞ Yerel yönetimlerin dış borçlanmaları yakından izlenmelidir (Esen, 1998).
- ☞ Yerel yönetimlerin bazı çalışmalarının ve uygulamalarının ulusal düzeyde denetlenmesi gerekir. Yerel yönetimlerin öz gelirlerini arttıracak olanaklar verilmelidir (Tortop, 1996).
- ☞ KOBİ'lerin karşılaştıkları engellerin kaldırılması için herkesin çaba göstermesi gerekir. KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılması, karşılaştıkları engellerin azaltılmasına bağlıdır. KOBİ'lerin geliştirilebilmeleri için yerel yönetimlerin de katkı sağlamaları gerekir (Tortop, 1998).
- ☞ Kentlilerin kentle bütünleşmesini sağlamak için, belediyeler halkla ilişkileri kurumsallaştırmaya özen göstermelidirler (Uysal ve Sezer, 1996).
- ☞ Halk eğitimi etkinlikleri ilke olarak "sorun özekli" olmak zorundadırlar. Yerel yönetimler katılmaya açık olmalıdır. Yerel topluluklar da, katılmayı olanaklı kılacak bilgi, beceri ve tutuma sahip olmalıdır (Miser, 1993)
- ☞ 1982 Anayasasının demokratik bir yönde değıştirilmesi, genel ve yerel demokratikleşme için ön koşuldur. Gerçek bir katılım için yerel birimlerin nüfusunun küçük tutulması zorunluluktur (Yıldız, 1996).
- ☞ Yerel yönetimler dışarıda bırakılarak çevrenin korunması ve geliştirilmesi mümkün değildir. Belediyeler, hizmet ve etki alanları içindeki doğal kaynakları geliştirme sorumluluğunu da taşımalıdır (Geray, 1998).
- ☞ Yerel yönetimler TKY felsefesini anlayabilmeli ve benimsemelidirler. Yerel yönetimlere personel alımı liyakate göre olmalıdır. Yerel yönetimlerde faaliyetler halka açık olmalıdır. İdari vesayet tamamen kaldırılmalı veya en aza indirilmelidir (Öztürk ve Coşkun, 1998).
- ☞ Yerel yönetimlere verilen görevler gelirleri ile orantılı olmalıdır. Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim kurumları gereklidir. Temel gereksinmeler sürekli olarak karşılanmalıdır (Tortop, 2002).

- ☛ Sağlık hizmetlerinin yerinden yönetiminde merkez ile yerinden yönetim kuruluşları arasında stratejik ve operasyonel fonksiyonlar açısından açık bir ayrım yapılmalıdır. Stratejik rol merkezde kalmalı; operasyonel rol ise yerinden yönetim kuruluşlarına verilmelidir (Esen, 2006).
- ☛ Kamu yönetimleri, vatandaşların giderek artan beklentilerine daha iyi yanıt verebilir duruma getirilmeleri gerekmektedir. Teknolojik olanaklar kullanılarak idare daha basit hâle getirilmelidir (Altıntaş, 2003).
- ☛ Zorunlu deprem sigortasına ilişkin düzenlemelerin vergi yasalarında olduğu gibi, bütünü açısından yasa konusu olması gerekir. DASK'ın parlamento denetimi sağlanmalıdır (İnan, 2000).
- ☛ Birbirini dengeleyen ve değişen koşullara cevap verebilen esnek bir yönetim yapılanması zorunludur (Karakılçık ve Özcan, 2005).

DÖRDÜNCÜ KESİM

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

8. BULGULAR, ÖNERİLER, SONUÇ

Bu bölümde de, araştırma sonucunda elde edilen bulgular ortaya konularak, bir takım öneriler geliştirilmiş ve araştırmanın genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

8.1. Bulgular

Araştırma sonucunda elde ettiğimiz bulguları şöyle sıralayabiliriz:

1. Türkiye’de köklü bir yerel yönetim geleneği bulunmamasına rağmen, yaklaşık 150 yıl önce oluşturulmaya başlanan bu birimlerimiz, birçok gelişmiş Avrupa ülkesinden çok daha önce ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Bütün Türk Anayasalarında yer alan yerel yönetim birimlerimiz, sürekli bir gelişim içerisindedirler.

2. Ülkemizde yerel yönetimler, özellikle de il özel idareleri ve köyler, güçlü merkezî yönetim denetimi ve malî kaynaklarının sınırlılığı gibi nedenlerle, etkin bir konuma gelememişlerdir. İl özel idareleri ve köyler, ölü birer kuruluş görünümündedirler. Belediyeler ise, günümüzde temel yerel yönetim birimleri olma özelliğini taşımaktadırlar. Yerel yönetim yazınında belediyelerin büyük bir yer işgal etmesi de bunun bir göstergesidir.

3. Özellikle gelişmiş Avrupa ülkelerinde, verimliliğin artırılması amacıyla uygulanan belediyelerin konsolidasyonu (birleştirilmesi) eğilimleri ülkemizde pek fazla itibar görmemiştir. Bu konu, gerek uygulayıcılar, gerekse de teorisyenler tarafından göz ardı edilmiştir. Hatta, tam tersine, Cumhuriyet döneminden bugüne kadar, belediye ve il sayımızda sürekli bir artış gözlenmiştir.

4. Tüm dünyada önem kazanan bir kavram olan bölge yönetimi, Türk yerel yönetim dizgesinde hak ettiği konuma gelememiştir. Özellikle 1961 Anayasasından sonra bir çok bölge yönetimi kurulmasına karşın, bunlar etkin bir konuma getirilememiştir.

5. 1980 sonrası dönemde ortaya çıkan ve başta gelişmiş kapitalist ülkelerde ortaya çıkan ve bütün dünyayı etkileyen neo-liberal politikalar, diğer birçok alanı olduğu gibi, genelde kamu yönetimini, özeldde ise yerel yönetimleri de etkilemiştir. Bu dönemde ortaya çıkan ve hızla yayılan küreselleşme, yönetişim, toplam kalite yönetimi, e-devlet gibi kavramlar, yerel yönetimler üzerinde oldukça önemli sayılabilecek bir boyut kazanmıştır. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak, yerel yönetimlere verilen önem de artmıştır. Bu dönemde hem yerel yönetim birimlerine verilen görevlerde bir artış olmuş, hem de yerel yönetim birimlerinin özerkliklerinde gelişmeler yaşanmıştır.

6. 1980 sonrası dönemde yerel yönetim birimlerine verilen önemin artmasının bir sonucu olarak, ülkemizde de bu birimlerin geliştirilmesi hususunda önemli adımlar atılmıştır. Bu dönemde, ülkemizde yerel yönetim birimlerinin sayılarında ve işlevlerinde önemli artışların olduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte, dönemin liberal politikalarına tezat teşkil edecek şekilde, yerel yönetimler üzerinde bir takım etkili denetim mekanizmaları da devreye sokulmuştur. Farklı bir ifade ile, bir yandan yerel yönetimlerin özerklikleri arttırılmak istenirken, diğer yandan bu birimler merkezî idarenin ağır bir idarî vesayet denetimi altına itilmiştir. Bu durum, 2004 ve 2005 yıllarında gerçekleştirilen reformlara kadar sürmüştür.

7. Yerel yönetimlere bakış açısının değişmesiyle birlikte, yerel yönetim yazınında da bir takım değişiklikler ortaya çıkmıştır. 1980 öncesi dönemde, yazında daha çok mevzuat incelemeleri, kentleşme sorunları ve kent politikaları, yerel yönetim birimlerinin personellerinin durumu ve organlarının işleyişleri gibi konular ön planda iken; 1980 sonrası dönemde, yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması, neo-liberal politikaların yönetim sürecine etkileri, dünyada yerel yönetimlerin durumu, yeni kavramların yönetim olayına adaptasyonu gibi konular ağırlık kazanmaya başlamıştır.

8. 1980 sonrası yerel yönetim yazını yalnızca içerik olarak değişime uğramamış, süreli ve süresiz yayınların sayısı bakımından da önemli gelişmelere tanıklık etmiştir. Bu dönemde, yerel yönetimlere verilen önemin artmasına koşut olarak, yerel yönetimler üzerine yazılan kitapların sayısında da dikkate değer artışlar olmuştur. Ayrıca, bu dönemde yerel yönetimler üzerine yayın yapan çok sayıda süreli yayın da yayın hayatına başlamıştır. Önceki dönemde bir elin parmakları

sayısını ancak bulan yerel yönetim konulu dergiler, 1980 sonrası dönemde yaklaşık dört kat artış göstermiştir. 1992 yılında TODAİE tarafından yayınlanmaya başlanan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi de, yerel yönetimlere gösterilen ilginin bir sonucu olarak yerel yönetim yazını içerisindeki yerini almış ve günümüzde bu alandaki en önemli yayın olma konumunu yakalamıştır.

9. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 1980 sonrasında ortaya çıkan, ancak etkileri 1990'lı yıllara belirginleşmeye başlayan köklü dönüşümün, yerel yönetimler yazını üzerine yansımaları gösteren en önemli kaynaklardandır. Derginin 1992 – 2007 yılları arasında yayınlanan toplam 479 makale incelendiğinde, bu değişimin yansımaları net bir şekilde görülmektedir. Bu 479 adet makalenin birçoğu, küreselleşme, yönetim, toplam kalite yönetimi, e-devlet gibi, 1980 sonrası ortaya çıkan ve yönetim bilimi yazını etkileyen kavramlar ile; bu kavramların getirdikleri düşünce ve yaşayış değişikliklerine uyum sağlanabilmesi için yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılmaları gerektiği konularına değinmektedir.

10. 1980 sonrası yaşanan değişimlerin en önemli göstergeleri, özellikle 1990 sonrası dönemde başlatılan ve 2000'li yıllarda da ivme kazanan yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar ve hazırlanan yasa tasarılarıdır. Gerek çeşitli hükümetler tarafından, gerekse de TÜSİAD gibi sivil toplum örgütleri tarafından hazırlanan bu tasarılar, yerel yönetimlere verilen önemin artmasının sonucu olarak, bu birimlere daha fazla özerklik verilmesi ve merkezî yönetimin bu birimler üzerindeki idarî vesayet yetkilerinin kaldırılmasını öngörmekteydi. Ayrıca, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda da, yerel yönetimlerin daha da güçlendirilmesi bir amaç olarak gösterilmişti. Ancak, bütün bu reform isteklerine ve çabalarına rağmen, dönemin çok parçalanmış siyasal hayatı ve koalisyon hükümetleri nedeniyle, kapsamlı bir yerel yönetim reformu 2004 yılına kadar gerçekleştirilememiştir. 3 Kasım 2002 seçimleri sonucunda tek başına iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), 2004 ve 2005 yıllarında 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu gibi, yerel yönetimleri daha güçlü ve özerk kılan bir takım düzenlemelere imza atmıştır. Bu reformlar, elbette ki, yerel yönetimler alanında görülen anlayış değişikliklerinin bir sonucudur.

8.2. Öneriler

Bizim literatürümüzde, yayın inceleme araştırmaları ne yazık ki pek fazla yoktur. Gerek kitap incelemesi, gerekse de makale analizlerini konu edinen araştırmalara neredeyse hiç rastlanmamaktadır. Oysa, bu konu büyük bir öneme sahiptir. Örneğın; hangi konuda daha fazla makale yazıldığını bilmek, birçok araştırmacıyı ona göre yönlendirecektir ve daha az ele alınan konulara yönelmelerini sağlayabilecektir. Yine aynı şekilde, hangi yazarın daha fazla makalesinin yayımlandığını bilmek de, bir konuda hangi yazarın daha fazla öne çıktığını göstermesi bakımından yararlı olabilir. Bu takdirde, işe yeni başlayan araştırmacılar, ona göre hareket edecek, alanında en iyilerin eserlerini öncelikle takip edeceklerdir. Kısacası, yayın incelemeye yönelik araştırmalar, literatüre katkı sağlamalarından başka, istatistikî bilgiler vermektedirler ki, bu da en az bilimsel katkılar kadar önemlidir. Ancak, başta da söylediğimiz gibi, ülkemiz yönetim bilimi yazınında bu yola pek fazla başvurulmamaktadır. Bilim çevrelerinde bu tür araştırmaların artması, yazının gelişmesi açısından yerinde olacaktır.

Yerel yönetim yazınına genel olarak baktığımızda, belediye konulu süreli yayınların çok fazla olmasına rağmen, diğer yerel yönetim birimlerini konu edinen süreli yayının neredeyse hiç olmadığı görülür. Yalnızca il özel idarelerini konu edinen bir dergi neredeyse hiç yoktur. İl özel idareleri ve köyler, yalnızca ÇYYD gibi, genel olarak yerel yönetim konulu yayınlarda yer almaktadırlar. Hatta, buralardaki işgal ettikleri yerleri bile, belediyelere göre çok azdır. Bu duruma da bir son verilmeli, il özel idareleri ile köyler, yazında üvey evlat muamelesi görmemelidirler.

Bir önerim de, yerel yönetim personeline olacaktır. Makalelerin incelenmesinde de gördüğümüz gibi, ÇYYD'nde makalesi yayınlanan yazarlar içerisinde çok küçük bir kısmı yerel yönetim personelidir. Oysa, uygulamanın içerisinde olan bu kişilerin daha fazla makalelerinin yayınlanması gerekirdi. Yine uygulamanın içerisinde olan mülkî idare amirleri birçok makaleye imza atmışken; yerel yöneticilerin yazına daha fazla katkıda bulunmaları beklenebilir. Bu duruma, ister TODAİE'den isterse de yerel yöneticilerden kaynaklansın, bir son verilmeli, yerel yöneticilerin yazına katkıları artırılmalıdır.

İçişleri Bakanlığı bürokratlarının dışında, merkezî teşkilat bürokratlarının yazına katkısının yeterli düzeyde olmadığı bulgulanmıştır. Özellikle yerel yönetimlerle ilgili bazı kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan bürokratların, tecrübelerini aktarmak bakımından yazına katkılarının arttırılması son derece yararlı olacaktır. Aynı şekilde Sayıştay denetçilerinin de yerel yönetim yazınına ilgi göstermelerinin sağlanması da oldukça önemli olacağı kanaatindeyim.

Dergide yayınlanan makalelerin neredeyse yarısı belge ve mevzuat incelemesine yöneliktir. Bu duruma bir son verilmeli, kuramsal çerçeveye ve uygulamaya yönelik makalelere ağırlık verilmelidir.

Web teknolojilerinin yerel yönetimler alanında kullanımına hız verilmeli; ülkemizdeki e-belediye uygulamaları özellikle içeriklerinin geliştirilmesi hususunda teşvik edilmelidir. Ülkemizin en önemli e-devlet uygulamalarından biri olan YerelNET web portalı, genel olarak yeterli olmakla birlikte, bir takım eksikleri de mevcuttur. Sitenin en önemli eksikliği, iller hakkında yeterli düzeyde bilgiler sunulmasına rağmen, il özel idarelerinin faaliyetleri hakkında bilgi verilmemesidir. Oysa, belediyelerin faaliyetleri hakkında detaylı bilgiler verilmektedir. YerelNET, il özel idarelerine de açılmalıdır.

Türk yerel yönetim sistemine ilişkin de birkaç öneride bulunmak isterim. Bu önerilerimi, detaya girmeden şu şekilde sıralayabilirim:

1. Yerel yönetimlerin daha etkili hâle getirilmesinin bir yolu olarak Yerel Yönetim Bakanlığı kurulmalıdır.
2. Ülkemizde kırsal yönetim birimleri, yapılacak yeni düzenlemelerle daha etkili bir konuma getirilmelidir. İl özel idarelerine benzer şekilde ilçe özel yönetimleri de oluşturulmalıdır. Çünkü, ilçe, optimal hizmet sunabilecek ölçekteki.
3. Mahalle muhtarlıkları, mülkî idare amirleri ile değil, belediyelerle ilişki içerisine sokulmalıdırlar. Bu durum, mahallenin özerkliğinin artmasını sağlayacaktır.
4. Belediye ve il sayılarının sırf siyasal nedenlerle hızla artmasının önüne geçilmelidir. Küçük belediyelerin birleştirilmesine öncelik verilmelidir. Şurası bilinmelidir ki, belediyelerin konsolidasyonu uygulamaları, birçok Avrupa ülkesinde verimli sonuçlar ortaya çıkarmıştır.
5. Yerel yönetimlerin özerkliklerini arttıracak düzenlemeler yapılmalıdır. Ancak, vesayet ile özerklik arasındaki hassas denge çok iyi sağlanmalıdır. Ayrıca, belediye

ve il encümenlerinin tamamının seçimle göreve gelen kişilerden oluşması sağlanmalıdır. Bu organlarda atanmış üyeler bulunmamalıdır.

8.3. Sonuç

Dünya tarihinde kapitalist sistem çeşitli dönemlerde büyük krizlerle karşı karşıya kalmış, her kriz döneminde de kapitalist sistem yeniden sorgulanmaya başlanmıştır. 1929 yılında ortaya çıkan Büyük Buhran da, o güne kadar dünya üzerinde görülen en büyük ekonomik kriz olarak değerlendirilmiştir. Genel olarak, talebin yetersiz olmasından kaynaklandığı ifade edilen bu krizle, birçok kişi işini kaybetmiş, birçok firma, ürettiği mallara talep olmamasından dolayı iflasın eşiğine gelmiştir. Bu büyük krizle birlikte, o zamana kadar uygulanan liberal politikaların, bu krizin meydana gelmesinde etkili olduğu görüşü benimsenmiş ve krizden çıkış için yeni reçeteler aranmaya başlanmıştır. Bu noktada, John Maynard Keynes adlı ünlü iktisatçı tarafından geliştirilen yeni model, krizden çıkışın anahtarı olarak görülmüştür. Keynes'in, "Para, Faiz ve İstihdamın Genel Teorisi" adlı eserinde sunduğu çözüm önerileri, pek çok ülke için bir umut ışığı olarak görülmüştür. Keynes, bu önemli eserinde, krizden çıkışın başlıca yolunun, devletin ekonomiye etkin bir şekilde müdahale etmesi olduğunu savunmuştur. Çünkü, görülmüştür ki, piyasayı kendi işleyişi içerisinde serbest bırakmak, liberallerin söylediği gibi ekonomiyi kendiliğinden tam istihdama ve dengeye götürmemektedir. Ekonominin dengeye gelebilmesi için devletin piyasalara müdahalesi şarttır.

İşte, Keynes'in bu görüşleri doğrultusunda, 1930'lu yıllardan itibaren tüm dünyada müdahaleci politikalar yaygınlaşmaya başlamış; İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden 1950'li ve 1960'lı yıllarda ortaya çıkan refah ekonomisi ve sosyal devlet anlayışları da, devletin ekonomiye olan müdahalelerinin daha da artmasına neden olmuştur.

1970'lere gelindiğinde, dünya ard arda iki büyük krizle sarsılmıştır. 1973 ve 1974 yıllarında, petrol krizi ile ortaya çıkan ve malî piyasaları da etkisi altına alan bu kriz, ekonomi politikalarının yeniden gözden geçirilmesine neden olmuştur. 1930'lu yıllardan beri uygulanan Keynesyen müdahaleci iktisat politikalarının, bu krizi önlemede başarısız olduğu saptanmıştır. Birçok kişiye göre bu krizin başlıca nedeni,

kamu sektörünün aşırı derecede büyümesi olmuştur. Krizden çıkış yolu olarak da, kamu sektörünün ekonomideki ağırlığının, özel sektör lehine azaltılması olarak ön plana çıkmıştır. Çünkü, devlet, sosyal devlet ve refah ekonomisi anlayışlarının etkisiyle, ekonomiye oldukça sıkı bir şekilde müdahale etmeye başlamış, ölçsüz boyutlarda harcamalar yapmıştır. Teorik olarak, 1929 yılında ortaya çıkan krizle tamamen zıt yönde olan bu krizle birlikte, ekonomi politikalarının, tekrar 1929 öncesi dönemde uygulanan liberal politikalara dönülmesi yönünde güçlü talepler ortaya çıkmıştır. Bu görüşlere göre, müdahaleci devlet krizi önlemede başarısız kalmıştır. Krizin üstesinden gelebilmek için, piyasaların tekrar serbest bırakılması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Kuramsal alanda tekrar önem kazanmaya başlayan yeni liberal politikalar, 1979 yılında İngiltere Başbakanı olan Margaret Thatcher ile 1980 yılında ABD Başkanı olan Ronald Reagan tarafından uygulamaya konulmuştur. Farklı bir ifade ile, neo-liberal politikalar, bu Sağ'cı liderler tarafından ülkelerinde uygulamaya konulmuş ve siyaset sahnesine girmiştir (Yeni Sağ – New Right). Türkiye’de de bu dönüşümün yansımaları görülmeye başlanmış, 12 Eylül 1980 askerî darbesinin arifesinde, dönemin Başbakanlık Müsteşarı olan Turgut Özal öncülüğünde bir dizi kararlar alınıp, uygulamaya konulmuştur. Tarihimize “24 Ocak Kararları” olarak geçen bu politika değişikliğinin ana eksenini, devletin küçültülmesi oluşturmuştur. Bu amaçla, kamu mallarının özelleştirilmesine başlanmıştır.

1980 sonrası uygulanmaya başlanan bu neo-liberal politikalar, beraberinde yeni bir takım kavramları da getiriyordu. İlk olarak, devletin ekonomideki etkinliğinin azalmasıyla güçlenmeye başlayan özel sektör işletmeleri, ürettikleri malları dünyanın her yerine daha rahat pazarlayabilmek için, ülkelerin koydukları vergi, kota gibi engellerin kaldırılmasını istiyorlardı. Bu sayede, üretilen mallar, tüm dünyada, herhangi bir engelle karşılaşmadan pazarlanacaktı. Bu süreç, “küreselleşme” adı verilen bir olguyu beraberinde getirmiştir. Küreselleşme ile birlikte, ülke sınırları erimeye, ülkeler arasında mal ve benzeri türden alışverişler kolaylaşmaya başlıyordu.

Küreselleşmenin en büyük etkilerinden biri de, yerel yönetimler üzerinde kendisini hissettirmiştir. Zira, uluslararası çaplı işletmeler, ulus – devletin sınırlarını ortadan kaldırdıktan sonra, kendilerine yeni pazarlar aramaya başlamışlardır. Yerel

yönetimler ise, bu pazar arayışlarına en iyi yanıt veren birimler olmuşlardır. Başka bir ifade ile, küreselleşme, bir yandan ulus – devleti ortadan kaldırmaya çalışırken, diğer yandan da, yerel yönetimleri güçlendirmeye çalışmaktadır.

Ayrıca, küreselleşme sonucu çok yüksek boyutlara ulaşan uluslararası büyük işletmeler arasındaki rekabet, yönetimi geliştirme konusunda ve en iyi yönetim biçimini bulma konusunda şirketleri yeni arayışlara itmiştir. Artık her firma, rekabetten zararlı çıkmamanın yollarını aramaya aştırmıştır. İşte, “Toplam Kalite Yönetimi (TKY)” adı verilen bir anlayış, özel sektör işletmelerinin, dünya üzerindeki yıkıcı rekabetten korunmak amacıyla geliştirilen bir yönetim tekniği olarak ortaya çıkmıştır. Esasen, ilk olarak Japon firmalarında uygulanan bu teknik, Japon firmalarının 1980 sonrasında giderek dünya ticaret piyasalarına egemen olmaya başlamalarından sonra, ABD ve İngiltere şirketleri tarafından da uygulanmaya başlanmıştır. Yıkıcı rekabetten korunmak için, ürün kalitesinin artırılması esasına dayanan bu yönetim biçimi, vatandaşlara daha iyi nitelikte mal ve hizmet sunma yarışı olarak nitelendirilebilir.

Belirtildiği gibi, ilk olarak özel sektör işletmeleri tarafından ortaya çıkarılan TKY, kısa bir süre içerisinde kamu sektörünü de kuşatmış; özel sektör tarafından üretilen mal ve hizmetlerin kamu sektöründekilere göre çok daha iyi nitelikte olması, kamu kurum ve kuruluşlarını da bu yönetime yaklaştırmıştır. Kamu sektörünün, özel sektörle rekabet içerisine girebilmesi için bu yöntemi kullanması şarttı. TKY'nin kamu kurumları tarafından da kullanılmaya başlanmasıyla birlikte, halk artık yalnızca vatandaş olarak değil, aynı zamanda bir müşteri olarak görülmeye başlanıyor, bu müşterilerin beklentilerine uygun bir şekilde mal ve hizmet sunumu ön plana çıkıyordu. Literatüre, “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı” olarak giren bu değişim, “kamu yönetimi (public administration)” yerine “kamu işletmeciliği (public management)” kavramını getirmiştir. Kısacası, kamu yönetimine özel sektör yönetim usullerinin uygulanması ilkesi ağırlık kazanmaya başlamıştır.

Tüm bunlara ek olarak, yine 1980 sonrası dönemde bilimsel ilerlemeler ve küreselleşmenin yol açtığı uluslararası sıkı rekabet sonucunda, teknolojiye de baş döndürücü gelişmeler meydana geliyor; bilgisayar teknolojisindeki değişimleri kitle iletişim ve haberleşme araçlarının artması izliyordu. Küreselleşme sonucunda eriyen ulusal sınırlar nedeniyle teknoloji transferleri de artıyor, dünya büyük bir “elektronik

alan/köy” hâline geliyordu. Bu gelişmelerin en önemlisi, kuşkusuz, internet teknolojisinin gelişmesidir.

Teknolojideki bu inanılmaz değişim, elbette ki, yönetim bilimini de etkilemeye başlamış; “yönetişim”, “e-devlet” gibi yeni kavramların yönetim bilimi literatürüne girmesini sağlamıştır. Artık yönetim, halkın yalnızca yönetenlerin emirlerini yerine getirmeleri demek değildir. Yönetişim kavramı ile birlikte, yönetim, karşılıklı birbirini etkileyen unsurların oluşturduğu bir süreç hâline gelmiştir. Bu unsurlar da, devlet, sivil toplum örgütleri ve vatandaşlardır. Bu üç unsur, yönetim sürecinin ana aktörleridir. Farklı bir ifade ile, yönetişim, devletin, vatandaşların ve sivil toplum kuruluşlarının birbirleriyle etkileşime girmeleri sonucu oluşan bir katımlı yönetim sürecidir.

Teknolojide görülen hızlı gelişimin yönetim alanına yansıyan diğer bir sonucu, elektronik devlet (e-devlet) uygulamalarıdır. Özellikle 1990’lı yıllarla birlikte yaygınlaşmaya başlayan bu uygulamalarla birlikte, yönetenlere ve yönetilenlere bir takım önemli kolaylıklar sağlanmıştır. Her şeyden önce, kamu kurumları, duyurularını ve bildirimlerini halka daha çabuk ve masrafsız olarak iletmeye başlamıştır. Halk ise, istek ve beklentilerini yönetimlere daha kolay ve çabuk bir şekilde iletme imkânı bulmuşlardır. Ayrıca, bu uygulamalarla birlikte, yönetimin şeffaflaşması sağlanmış ve katımlı yönetime geçiş yapılmıştır. Kısacası, artık yönetim birimleri daha demokratik ve halka açık bir konuma gelmişlerdir.

Yukarıda özetlenen büyük değişim ve dönüşüm, esas itibarıyla 1980 sonrası dönemin bir ürünü olmakla beraber, asıl etkilerini 1990 sonrası dönemde göstermeye başlamıştır. Konumuz açısından bu değişimin en önemli sonucu, yerel yönetimlere verilen önemin artışı noktasında kendini göstermesi olmuştur. Bu gelişime paralel olarak 1990’larla birlikte, yerel yönetim yazını ve bu yazında bazı kavramların ön plana çıkmaya başladığı görülmektedir. Yerel yönetimleri bu yeni dünya düzenine uydurabilmek amacıyla çeşitli çalışmalar başlatılmış, çeşitli kurumlar kurulmuş ve çeşitli yayınlar hayata başlamışlardır. TODAİE bünyesinde 1989 yılında kurulan Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi (YYAEM) de, yerel yönetimlere verilen önemin bir sonucu olarak kurulan önemli kurumlardan birisidir. YYAEM, yerel yönetimlerde ve bağlı kuruluşlarında çalışanlara yönelik eğitim ve yetiştirme programları düzenlemek, bu kuruluşlara danışma hizmeti sağlamak, yerel yönetimlerin

geliştirilmesine, daha etkili ve verimli çalışmalarına katkıda bulunacak araştırma ve etkinlikleri planlamak amacıyla kurulmuştur.

YYAEM tarafından 1992 yılının Ocak ayında yayınlanmaya başlanan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi (ÇYYD) de, 1990 sonrası dönemde yerel yönetim yazınının geçirdiği dönüşümü yansıtması açısından oldukça önemli bir konumda bulunmaktadır. Yerel yönetimlerle ilgili olarak kaleme alınan önemli bilimsel makalelerin yanı sıra, uygulamaya ve yerel yönetim birimlerimizin mevcut durumlarına da yer veren Dergi, günümüzde yerel yönetimler alanında yayınlanan en önemli süreli yayın olma özelliğine sahiptir. Bu yüzden, Türk yerel yönetim yazınının geldiği noktayı belirleyebilmek açısından, ÇYYD'nin incelenmesi, bizi, oldukça önemli bir takım sonuçlara götürmüştür.

İlk olarak, ÇYYD'nde incelenen makaleler incelendiğinde, bazı konular hakkında oldukça çok sayıda makale yayınlanmasına rağmen, bazı konuların ise neredeyse göz ardı edildiği görülmektedir. Dergide 1992 – 2007 yılları arasında yayınlanan 479 makalenin 61 tanesi dünyada yerel yönetimlerin incelenmesi, 48 tanesi de, idarede reform konusunu ele almaktadır. 1980 sonrası ortaya çıkan yeni kavramlar hakkında ise toplamda 20 adet makale yayınlanmış olup, subsidiarite (yerellik) ilkesi, 6 makale ile, hakkında en fazla makale yayınlanan kavram olmuştur. Özelleştirme, yönetişim, küreselleşme, toplam kalite yönetimi de, 1980 sonrası ortaya çıkan ve 1990 sonrasında etkilerini daha fazla bir şekilde gösteren kavramların yerel yönetim yazınındaki yansımalarını göstermektedir. Bütün bu makaleler toplandığında, 1980 sonrası gelişmelerin, ÇYYD özelinde yerel yönetimler yazını üzerine yansması daha iyi görülecektir. Dünyada yerel yönetimler konulu makalelerin en fazla sayıda oluşu, 1980 sonrası gelişmelerin çeşitli ülkelerin yerel yönetimleri üzerindeki etkilerini göstermesi; idarede reform konulu makalelerin ise hakkında en fazla makale yayınlanan ikinci konu olması da, bu değişimlere yerel yönetim birimlerimizin ayak uydurabilmeleri için öneriler getirmeleri bakımından oldukça anlamlıdır.

ÇYYD'nde yayınlanan makalelerin, ilgili oldukları yerel yönetim birimlerine göre dağılımı incelendiğinde, belediyelerin açık ara önde olduğu görülecektir. Belediyeler hakkında toplam 180 adet makale yayınlanmış olup, buna genel olarak yerel yönetimleri inceleyen makaleler de eklendiğinde, makalelerin yaklaşık

%85'inin belediyeleri ilgilendirdiği görülecektir. Bu durum, yerel yönetim birimleri içerisinde belediyelere verilen önemin bir göstergesidir.

Makale konularının, yayınlandıkları yıllara göre dağılımı incelendiğinde ise, 1990'lı yıllarda ön plana çıkan bazı konuların, ülkede yaşanan gelişmelerle birlikte, 2000'li yıllarla önemlerini kaybettikleri görülmektedir. İdarede reform konusu, bunların başında gelmektedir. 2000'li yıllara kadar bu konuda çok sayıda makale yayınlanmasına rağmen, son yıllarda bu konunun önemi kaybolmuştur. 1990'lı yıllarda bu konunun sıklıkla makalelere konu olması, yerel yönetimlerimizin 1980 sonrası gelişmelere uyumlulaştırılması çabasının bir sonucudur.

Dergiden en çok makalesi yayınlanan yazarlara baktığımızda, 19 makale ile Mehmet Seyitdanlıoğlu'nun önde olduğu görülmektedir. Bunu, 18 makale ile Nuri Tortop, 16'şar makale ile Birgül Ayman Güler ve Erkan Tural takip etmektedir. Ancak, hemen belirtmeliyim ki, gerek Seyitdanlıoğlu ve gerekse de Tural'ın makaleleri, daha çok Osmanlı döneminde çıkarılan kanun metinlerini incelemeye yöneliktir. Tortop, Güler, Güvenç, Geray gibi yazarlar ise, çeşitli konularda bilimsel nitelikli makaleler kaleme almışlardır. Bu sınıflandırma, yazında hangi yazarların ön plana çıktığını göstermesi bakımından anlamlıdır.

Çalışmada, ayrıca, yazarların hangi konularda daha fazla sayıda makalesi yayınlandığı da belirlenmeye çalışılmıştır ki, bu da, hangi konularda hangi yazarların daha çok uzmanlaştığı ve öne çıktığını göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Bu sınıflandırmaya göre de, dünyada yerel yönetimler konusunda Nuri Tortop'un, yerel yönetim personeli konusunda Celal Güvenç'in, yerel yönetimler maliyesi konusunda Birgül Ayman Güler'in, kentleşme ve çevre politikaları konusunda Cevat Geray'ın ön plana çıktığı görülmektedir.

Makale yazarlarının çalıştıkları kurumlara göre sınıflandırılmasında ise, ilk dikkat çeken husus, TODAİE ve üniversite bünyesinde görev yapan akademik personel tarafından yazılan makalelerin oldukça büyük bir ağırlığa sahip olmasıdır. Dergide yayınlanan makalelerin yaklaşık üçte ikisi bu kurumlarda çalışan akademisyenler ve müstakbel akademisyenler (araştırma görevlisi, yüksek lisans ve doktora öğrencisi) tarafından kaleme alınmıştır. İçişleri Bakanlığı bürokratları tarafından kaleme alınan makalelerin oranı ise yaklaşık %25'tir. Bu bürokratların büyük bir kısmı vali statüsündedir.

Dergide en fazla makalesi yayınlanan üniversite öğretim üyelerinin üniversitelerine gör dağılımına bakıldığında ise, Ankara Üniversitesi öğretim üyelerinin, 48 adet makale ile önde oldukları görülmektedir. Bu üniversitemizin ÇYYD içerisinde ağırlığı ise %21,1'dir. Bunu, 24 makale ile Hacettepe, 17 makale ile Gazi ve 13 makale ile de Sütçü İmam üniversiteleri izlemektedirler.

Makalelerin, yazarlarının unvanlarına göre sınıflandırılmasında ise, müstakbel akademisyenler olarak nitelendirdiğim araştırma görevlileri, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin sayılarının fazla olması dikkat çekmektedir. Bu durum, elbette ki, yerel yönetim yazınının geleceği ve gelişimi açısından önemlidir. Kamu yönetimi alanında araştırma yapan genç akademisyenlerin fazla olması, bu bakımdan sevinilecek bir durumdur.

Makale sayılarının yazar sayılarına göre sınıflandırılmasında ise, tek yazarlı makalelerin büyük bir çoğunluğa (yaklaşık %90) sahip oldukları görülmektedir. Buna karşılık, dört veya daha fazla sayıda yazarlı makalelerin sayısı yalnızca üçtür. Bu durum ise, ekip çalışmasına pek fazla yer verilmediğinin bir kanıtı olsa gerek.

ÇYYD'nde yayınlanan makalelerin dayandıkları veri türüne göre tasnifinde ise, belge veya mevzuata dayanan çalışmaların daha fazla sayıda olduğu görülmektedir. Bu konuda toplam 216 adet makale yayınlanmış olup, bu sayıda toplam makalelerin yarısına yakındır (%45,1). Kavramsal ve kuramsal çerçeveye yönelik ise toplam 87 adet makale yayınlanmıştır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki: 1992 yılında yayın hayatına başlayan Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Türk yerel yönetim yazınında oldukça önemli bir konuma sahip olup, bünyesinde, yerel yönetimlerle ilgili gerek akademik düzeyde gerekse de uygulamaya yönelik önemli makalelere yer vermektedir. Ayrıca, 1980 sonrası dönemde ortaya çıkan ve 1990 sonrası dönemde de etkileri daha fazla görülmeye başlanan yeni anlayışların yerel yönetimler üzerinde yansımaları göstermesi bakımından da önemli bir süreli yayındır.

EK 1. Türk Yerel Yönetim Alanında Yayınlanmış Kitaplar

Yazar	Tarih	Yayın Yeri	Eser Adı
Sıdkı Bey	1909	İstanbul	Gedikler
Rıfat Müeyyid	1914	İstanbul	İstanbul Şehri Umûr-ı Belediyesine Dair lâyiha
Ziya GÖKALP	1917		“Cemiyette Büyük Adamların Tesiri”
Ziya GÖKALP	1923		“Şehir Medeniyeti.Köy Medeniyeti”
Osman Nuri ERGİN	1927	İstanbul	İstanbul Şehreminleri
Ahmet REFİK	1931	İstanbul	Eski İstanbul
Osman Nuri ERGİN	1932	İstanbul	Belediyecilik Dersleri
Cezmi EMİROĞLU	1934		Mahalli İdareler
Osman Nuri ERGİN	1936	İstanbul	“Türkiye’de Şehirciliğin Tarihi İnkişafı”
İhsan DEĞER	1937	İstanbul	İtfaiye Kurumu
Celal Esat ARSEVEN	1937	İstanbul	Şehircilik (Urbanizm)
Ankara Belediyesi	1937	Ankara	Ankara Belediye Zabıtası Talimatnamesi
Dilaver ARGUN Akif İŞCAN	1938	İstanbul	Belediyeler ve Hususi İdareler Rehberi
Osman Nuri ERGİN	1939	İstanbul	Türk şehirlerinde İmarat Sistemi
Fazıl BASKIN	1941	İzmir	Eski ve Yeni Devirlerde İzmir Belediyesi
Osman Nuri ERGİN	1942	İstanbul	Beledi Bilgiler
Osman Nuri ERGİN	1944	İstanbul	Türk İmar Tarihinde Vakıflar,Belediyeler,Patrikhaneler
Osman Nuri ERGİN	1944	İstanbul	Türk İmar Tarihinde Vakıflar,Belediyeler,Patrikhaneler
Behice S.BORAN	1944		Modern Şehir Örneği
Ergin NECMETTİN Ernst REUTER	1945	İstanbul	Belediye Maliyesi
Osman Nuri ERGİN	1945	İstanbul	Beledi Bilgiler
Ankara Belediyesi	1945	Ankara	Ankara Şehrinin Sınırları,Belgeleri ve Mahalle,Bölge Teşkilleri
Hamid Sadı SELEN	1945	Ankara	Türkiye’de Köy Yerleşmeleri ve Şehirleşme Hareketleri
Sıddık TÜMERKAN	1946	Ankara	Türkiye’de Belediyeler
TOBB	1946	Ankara	Mahalli İdarelerin Yeniden Yapılandırılması
Fehmi YAVUZ	1947	Ankara	Köy İdarelerimizin Maliyesi
Muhtar ACAR Halit BAYRI	1948	İstanbul	Mahalli İdareler Kılavuzu
İller Bankası	1949	Ankara	Belediyeler Yıllığı
Muzaffer AKALIN	1949	Ankara	Belediye Gelirleri
İller Bankası	1950	Ankara	Belediyeler Yıllığı
Bahattin SELÇUK	1951	Ankara	Belediye ve Köylerimiz Kitapı
Fehmi YAVUZ	1952	Ankara	Ankara’nın İmarı ve Şehirciliğimiz
Ankara Belediyesi	1952	Ankara	Ankara Belediyesinin 1952 Yılı Çalışma Raporu
Ankara Belediyesi	1954	Ankara	Ankara Belediye Meclisi 1952 Yılı Zabıtları
Muzaffer AKALIN	1956	İstanbul	Belediye Gelirleri Kanunu ve İzahları
Kazım PAMUK	1956		İl İdaresi Kanunu
İller Bankası	1956	Ankara	Belediyelerimiz-1
Mustafa ALPASLAN	1957	Ankara	Son Tadillere Göre,İçtihatlı ve Notiu Belediye Kanunu ve Belediyelerle İlgili Mevzuat
Mehmet Cemal GÖRKEY	1957	İstanbul	Ek ve Değişiklikleriyle Belediye Kanunu
Mustafa HIZAR	1958	Ankara	Belediye Tahsilat Talimatnamesi
Selahattin ÇORUH	1959	Ankara	Belediyelerimiz ve Turizm
İsmail Hakkı ÜLKEMEN	1960	Ankara	Mahalli İdareler Maliyesi
Tahsin Bekir BALTA	1960		Türkiye’de Orta Mahalli İdareler
İsmail Hakkı ÜLKEMEN	1960	Ankara	Mahalli İdareler Maliyesi
Türk Belediyecilik Derneği	1960	Ankara	Türkiye’de Metropolitan İdareler
Dündar EGEL	1961	İstanbul	Belediyecilik
Mümtaz SOYSAL	1961	Ankara	Mahalli İdareler ve Ulusal Kalkınma
Fehmi YAVUZ	1962	Ankara	Belediyelerimizin Mali İdaresi Hakkında Anket Raporu
Nüzhet ERMAN	1962	İstanbul	Gayrimenkul Kiraları ve Belediyeler
Nuri ÇELİK	1962	İzmir	Belediye Destanı
Fehmi YAVUZ	1962	Ankara	Belediyelerimizin Mali İdaresi Hakkında Anket Raporu
Türkiye İdareciler Derneği	1963	Ankara	Belediyeler El Kitabı
Ziya ÇOKER	1963		Belediye Meclisleri Vazife ve Selahiyetleri
Sedat ERDOĞAN	1963	Ankara	Mahalli İdareler ve Tatbikatı

TODAİE	1963	Ankara	Belediyeler El Kitabı
Hikmet KEMAHLIOĞLU	1963	Ankara	Belediye Başkanlarının El Kitabı
Muzaffer AKALIN	1964	Ankara	Belediye Gelirleri Hakkında İncelemeler
Sedat ERDOĞAN	1964	Ankara	Mahalli İdareler Mevzuatı ve Tatbikatı
Ruşen KELEŞ Cevat GERAY	1964	Ankara	Türk Belediye Başkanları
Fehmi YAVUZ	1964	Ankara	Mahalli İdarelerimizin Problemleri
Kemal Vehbi FÜL	1965		Köy ve Mahalle İdaresi
Fehmi YAVUZ	1966	Ankara	Türk Mahalli İdarelerinin Yeniden Düzenlenmesi Üzerine Bir Araştırma
Bahattin AKŞİT	1966	Ankara	Türkiye’de Azgelişmiş Kapitalizm ve Köylere Girişi
Şeref GÖZÜBÜYÜK	1967	Ankara	Türkiye’de Mahalli İdareler
Mümtaz SOYSAL	1967	Ankara	Local Government in Turkey
Şevket DOĞAN	1968	Ankara	İller Bankası:Belediyelerle Olan İlişkileri ve Yardımları
İlhan TEKELİ	1968		Türkiye’de Metropolitan Planlamaya Geçişte,Ortaya Çıkacak Sorunlar üstünde Düşünceler
Muzaffer AKALIN	1968	Ankara	Belediye Sorunları Üzerine Açıklamalar-Evlendirme İşleri
Şevket DOĞAN	1968	Ankara	İller Bankası ve Belediyelerle Olan İlişkileri ve Yardımları
Türk Belediyecilik Derneği	1968	Ankara	Belediyelere Yararlı Bilgiler
Ali İlhan UTKU	1969	Ankara	Belediyelerin Esenlik Görevleri
Hakkı Şinasi ÜNVER	1969	Ankara	İlgili Mevzuatıyla Belediye Kanunu
Cevat GERAY Ruşen KELEŞ	1969	Ankara	Küçük Belediyelerin Sorunları
Cevat GERAY Ruşen KELEŞ	1969	Ankara	Personelin Gözüyle Küçük Belediyelerin Sorunları
Bedri NAZLIOĞLU	1970	Ankara	Belediyelerin İktisadi Görevleri
Ziya ÇOKER	1970	Ankara	Türk Mahalli İdarelerinin Sorunları Açısından İngiliz Mahalli İdareleri
B.Cahit BAYAR	1970	Ankara	Mahalli İdarelerin Turizm Görevleri
Tahir AKTAN	1970	Ankara	Türkiye’de Mahalli İdareler ve Planlı Kalkınma
Yayın TEOMAN	1971	Ankara	Merkezi Hükümet ile Mahalli İdareler Arasındaki Mali İlişkiler
Nuri TORTOP	1971	Ankara	Belediye Personelinin Eğitimi
Rakım ZİYAOĞLU	1971	İstanbul	İstanbul Kadıları, Şehreminleri, Belediye Reisleri ve Partiler Tarihi
Arslan BAŞARIR	1972	Ankara	Mahalli İdarelerin Kuruluşu,Organları ve Görevleri
Hakkı BİLGEÇ	1972	Ankara	Ankara
Fethi AYTAÇ	1972	Ankara	Mahalli İdarelerin Mali Düzeni
Mübeccel B. KIRAY	1972	Ankara	Örgütlemeyen Kent
Ruşen KELEŞ	1973	Ankara	İzmir’in Mahalleleri
Cevat GERAY	1974	Ankara	Planlı Dönemde Köye Yönelik Çalışmalar
İlbey ORTAYLI	1974	Ankara	Türkiye İdare Tarihi
İlbey ORTAYLI	1974	Ankara	Tanzimattan Sonra Mahalli İdareler
İlbey ORTAYLI	1974	Ankara	Tanzimattan Sonra Belediyeler
Güngör ERDumlu	1975	Ankara	Türkiye’de Metropolitan Yönetim Sorunları
Ahmet BAŞSOY	1976		Mahalli İdare Bilimi Olarak İl Özel İdareleri
Nuri TORTOP	1976	Ankara	Çevre Sorunları ve Belediyeler
Şerif TÜTEN	1976	Ankara	Mahalli İdareler Düzeyinde İdari Planlama
Yılmaz ÇOLPAN	1976	Ankara	Tanıtma Çalışmaları ve Belediyelerle İlişkiler
Fethi AYTAÇ	1976		Açıklamalı Belediye Kanunu
Şerif TÜTEN	1976	Ankara	Mahalli İdareler Düzeyinde İdari Planlama
Fikri GÖKÇEER	1976	Ankara	Belediyelerimiz
Mülkiyeliler Birliği	1977	Ankara	Büyük Kent Belediyeleri ve Sorunları
Osman Nuri ERGİN	1977	İstanbul	Türk Tarihinde Evkaf, Belediyeler ve Patrikhaneler
Selçuk YALÇINDAĞ	1977	Ankara	İlçe Özel Yönetimi
Barlas TOLAN	1977	Ankara	Büyük Kent Sorunlarına Toplu Bir Bakış
Balıkhane Nazırı ALİ RIZA Bey		İstanbul	Bir Zamanlar İstanbul
Süleyman ARSLAN	1978		Merkezi İdarenin Mahalleli İdareler Üzerindeki Denetimi
Süleyman ARSLAN	1978	Ankara	Türkiye’de ve İngiltere’de Merkezi İdarenin Mahalli İdareler Üzerindeki Denetimi
Türk İdareciler Derneği	1978	Ankara	Türkiye’de Belediyeciliğin Evrimi
F. Yavuz, R.Keleş ve C.Geray	1978	Ankara	Şehircilik:Sorunlar Uygulama ve Politika
Mustafa GÖNÜL	1978	Ankara	Yerel Yönetim Birlikleri
İlhan TEKELİ İlber ORTAYLI	1978	Ankara	Türkiye’de Belediyeciliğin Evrimi
Gündüz HAŞTEMOĞLU	1978	Ankara	Belediye Başkanlarının Düşürülmesi, Belediye ve İl Genel Meclislerinin

			Feshi,Muhtarların Görevlerine Son Verilmesi Hakkında İnceleme
Kemal KARTAL	1978	Ankara	Kentleşme ve İnsan
Halil NADAROĞLU	1978	İstanbul	Mahallî İdareler Felsefesi, Ekonomisi, Uygulaması
İlhan TEKELİ	1978		Metropoliten Planlamanın Dayandığı Kuramlar Üzerine Bir Değerlendirme
İlhan TEKELİ	1978	Ankara	Türkiye’de Belediyeciliğin Evrimi.
Kemal Vehbi GÜL	1979	Samsun	Belediye İdaresi
İlber ORTAYLI	1980	Ankara	Türkiye İdare Tarihi
Ali Erkan EKE	1981		Yerel Yönetim Bankaları
Türk İdareciler Derneği	1981	Ankara	Yeni Bir Belediyeciliğe Doğru
Fikri GÖKÇEER	1981	Ankara	Atatürk Yılında Belediyelerimiz
Sedat ERDOĞAN	1981	Ankara	Belediye Tüzel Kişiliği ve Belediyeler Üzerindeki Vesayet Yetkileri
İlhan TEKELİ	1981	Ankara	2.Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye’nin Kent Planlaması Pratiğindeki Gelişmeler
Ali Erkan EKE	1982	Ankara	Anakent Yönetimi ve Yönetimlerarası İlişkiler
Yıldızhan YAYLA	1982	İstanbul	Anayasalarımızda Yönetim İlkeleri Tevsi-i Mezuniyet ve Tefrik-i Vezaiif
Halil NADAROĞLU	1982	İstanbul	Mahalli İdareler
Eyüp İŞBİR	1982	Ankara	Kentleşme, Metropolitan Alan ve Yönetimi
Ali EKE	1982	Ankara	Anakent Yönetimi ve Yönetimler Arası ilişkiler
Türk İdareciler Derneği	1982	Ankara	Yeni Bir Belediyeciliğe Doğru
Ruşen KELEŞ	1983	İstanbul	100 Soruda Türkiye’de Kentleşme,Konut ve Gecekondu
Sami BÖREKÇİ	1983		Çevre Sorunları ve Mahallî İdarelerin Görevleri
Fahir ARMAOĞLU	1983	Ankara	20. Yüz Yıl Siyasi Tarihi
İller Bankası	1983	Ankara	Cumhuriyetin 60. Yılında İller Bankası’nın Çalışmaları
Korel GÖYMEN	1983	Ankara	Bir Yerel Yönetim Öyküsü
Ruşen KELEŞ	1984	Ankara	Kentleşme ve Konut Politikası
Nuri TORTOP	1984	Ankara	Mahalli İdareler
Mustafa MİRALAY	1984	Lefkoşe	Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti’nde Merkezi Yönetim İle Yerel Yönetim İlişkileri
Mehmet ÇUBUK	1985	İstanbul	Türkiye’de Metropolitan Alan Planlama Deneyim ve Sorunları
İlber ORTAYLI	1985	İstanbul	Tanzimattan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği
Ahmet Sezai AYDIN	1986		Büyük Şehir ve İlçe Belediye Başkanları
Ahmet Sezai AYDIN	1986		Büyük Yerleşim Merkezleri Özel Yönetim Biçimleri
	1986	Ankara	İller Bankası ve Mahalli İdareler
İlhan TEKELİ	1986	Ankara	Türkiye’de 19.Yüz Yıl Ortalarından 1950’ye Kadar Kentsel Araştırmanın Gelişimi.
Muzaffer SENCER	1986	İstanbul	Türkiye’nin Yönetim Yapısı
Eyüp İSPİR	1986	Ankara	Şehirleşme ve Meseleleri
Cavit KINAY	1986	Ankara	Eski Eserlerin Korunması ve Bu Alanda Belediyelerin Rolü
Ziya KAZICI	1987	İstanbul	Osmanlılarda İhtisab Müessesesi
Ahmet Sezai AYDIN	1987		Büyük Şehir Belediye Meclisi
Zerrin Toprak KARAMAN	1988	İzmir	Kent Yönetimi ve Politikası
Kemal GÖRMEZ	1989	Ankara	Yerel Demokrasi ve Türk Belediyeciliği
Oya ÇİTÇİ	1989	Ankara	Yerel Yönetimlerde Temsili Belediye Örneği
Pertev AKSAKAL	1989	İstanbul	Bir Yerel Yönetim Deneyimi
Recep YAZICIOĞLU	1989	Tokat	Taşra Yönetiminin Yeniden Düzenlenmesi
Fethi AYTAÇ	1989		Avrupa Konseyi ve Mahalli İdareler
Selçuk YALÇINDAĞ	1990	Ankara	Çağdaş Belediyecilik ve Türk Belediyeleri
DPT	1991	Ankara	Mahalli Hizmetlerin Yerinden Karşılanması Özel İhtisas Komisyonu Raporu
Ruşen KELEŞ	1991	Ankara	Kentsel Katılım nedir? Ne Değildir?
Birsen YANKIN	1991	Ankara	Çevre, Katılım ve Yerel Yönetim
B.Ayman GÜLER	1992	Ankara	Yerel Yönetimler: Liberal Açıklamalara Eleştirel Yaklaşım
Bilal ERYILMAZ	1992	İstanbul	Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme
Andülkadir ATEŞ	1992		Yerel Yönetimler ve Turizm Sempozyumu
Veysel ATASOY	1992	İstanbul	Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Yapısı ve Yeniden Düzenlenmesi
M. OCAKÇI	1992	İstanbul	Metropolitan Gelişim Süreci
Belma ÜSTÜNİŞİK	1992	Ankara	Bazı Ülkelerde Yerel Yönetim Modelleri
Zerrin T. KARAMAN	1992	İzmir	Yerel Yönetimler
Selçuk YALÇINDAĞ	1992	Ankara	Federal Almanya’da ve Türkiye’de Yerel Yönetimler
Ali Erkan EKE	1992	Ankara	Anakent Yönetimi ve Yönetimlerarası İlişkiler
TÜSIAD	1992	İstanbul	Yerel Yönetimler: Sorunlar ve Çözümler
TODAİE	1992	Ankara	Kamu Yönetimi Araştırması(Yerel Yönetimler Araştırma Raporu)
TODAİE	1993	Ankara	İller Bankası Reorganizasyon Araştırması Raporu
Güngör ERDumlu	1993	Ankara	Büyük Şehir Belediyeleri Araştırması
Ruşen KELEŞ	1993	İstanbul	Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar (1975 – 1992)

Tunay KÖKSAL	1993	Ankara	Belediye Hizmetlerinin Özelleştirilmesi Yöntemleri ve Uygulamaları
Sadun EMREALP	1993	İstanbul	Belediyelerde Mali Yönetim
Eyüp İSPİR	1993	Ankara	Şehirleşme ve Meseleleri
Atilla DORSAY	1993	İstanbul	İstanbul'da Devr-i Sözen Bir Yerel Yönetimin Belge Romanı
Selahattin YILDIRIM	1993	İstanbul	Yerel Yönetim ve Demokrasi
Canan ARIKBAY	1993	Ankara	Yerel Yönetimlerde Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri
Halil ÜNLÜ	1993	İstanbul	Yerel Yönetimler Arası İşbirliği
Halil KALELİ	1993	Ankara	Çevre ve Yerel Yönetimler
Sadun EMREALP Selahattin YILDIRIM	1993	İstanbul	Yerel Yönetimlerde Başarının Yolları
TOKİ IULA-EMME	1993	İstanbul	Belediyelerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri
TOKİ IULA-EMME	1993	İstanbul	Türkiye'de Yerel Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi
İlhan TEKELİ	1994	İstanbul	The Development of İstanbul Metropolitan Area: Urban Administration and Planning.
B. ERYILMAZ M. ŞEN	1994	İstanbul	2000'li Yıllara Doğru Türkiye'de Yerel Yönetimler
Fethi AYTAÇ	1994	Ankara	Merkezi İdareden Mahalli İdarelere Devredilecek Hizmetler
Cevat GERAY Can HAMAMCI	1994	Ankara	Belediyeçilik Eğitimi
Sadun EMREALP	1994	İstanbul	Belediyelerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri
Oktay EKİNCİ	1994	İstanbul	İstanbul'u Sorsan On Yıl 1983-1993
Ferman DEMİRKOL	1994	İstanbul	Yerel Yönetimlerin Anayasal Güvenceleri
Halil NADAROĞLU	1994	İstanbul	Mahalli İdareler Teorisi, Ekonomisi, Uygulaması
Ali KUYAKSIL	1994	İstanbul	Türkiye'de Yönetimi Yeniden Düzenleme Çalışmaları Çok Partili Dönem
Asuman YÜCEL	1994	Ankara	Büyükşehir Yönetimi, İstanbul İçin Model ve İç Göçlerin Yönlendirilmesi
B. Ferzan YIKDIRIM	1994	İstanbul	Belediyelerde İnsan Kaynağı Yönetimi
Selçuk YALÇINDAĞ	1995	İstanbul	Yerel Yönetimler, Sorunlar, Çözümler
Ziya ÇOKER	1995	Ankara	Yönetimde Yeniden Yapılanma Kırsal Yörede Yeni Bir Yapılanma Modeli
Turgut CANSEVER	1995	İstanbul	Habitat II Konferansı İçin Şehir ve Konut Üzerine Düşünceler
Selçuk YALÇINDAĞ	1996	Ankara	Belediyelerimiz ve Halkla İlişkileri
İlhan TEKELİ	1996	Ankara	Yerel Yönetimler ve Habitat II
B. Ayman GÜLER	1996	Ankara	Yeni Sağ ve Devletin Değişimi: Yapısal Uyarılama Politikaları
TOBB	1996	Ankara	Mahalli İdarelerin Yeniden Düzenlenmesi
İçişleri Bakanlığı	1996	Ankara	Avrupa Kentsel Şartı
Zerrin T. KARAMAN	1996	İzmir	Yerel Yönetimler
Nihat FALAY Ersin KALAYÇOĞLU Ersin ÖZKIRIMLI	1996	İstanbul	Belediyelerin Mali Denetimi: İktisadi ve Siyasal Çözümleme
Teoman ÜNÜSAN	1996	Ankara	Avrupa'da Yerel Yönetimler
Mustafa DÖNMEZ	1996	Ankara	Mahalli İdarelerin Teşkilat Yapısı, Organları ve Görevleri
Kemal GÖRMEZ	1997	Ankara	Yerel Demokrasi ve Türkiye
Kemal GÖRMEZ	1997	Ankara	Kent ve Siyaset
Bilal ERYILMAZ	1997	İstanbul	Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması
M. ERSOY Ç. KESKİNOK	1997		Küreselleşme ve Yerelleşme
Azım ÖZTÜRK	1997	İstanbul	21. Yüzyıl Türkiye'si İçin Yerel Yönetim Modeli
Ayşegül KAPLAN	1997	Ankara	Küresel Çevre Sorunları ve Politikaları
TÜSİAD	1997	İstanbul	Yerel Yönetimler, Sorunlar, Çözümler
Yenal ÖNCEL	1997	İstanbul	Mahalli İdareler Maliyesi
Atilla NALBANT	1997	İstanbul	Üniter Devlet: Bölgeselleşmeden Küreselleşme
R. BOZDOĞAN	1997	İstanbul	Yerel Hizmetlerin Özelleştirilmesi ve Bağcılar Belediyesi Özelleştirme Uygulamaları
Veysel K.BİLGİÇ	1998	Ankara	Yerel Yönetimler
Nihat FALAY	1998		Belediyelerde Mali Yönetim
Hasan CANPOLAT	1998	Ankara	Cumhuriyetin 75. Yılında Rakamlarla Mahalli İdarelerimiz
B. Ayman GÜLER	1998	Ankara	Yerel Yönetimler-Liberal Açıklamalara Eleştirel Yaklaşım
Ayşegül MENGİ	1998	Ankara	Avrupa Birliği'nde Bölgeler Karşısında Yerel Yönetimler
Süreyya SAKINÇ	1998	Manisa	Kamusal Mali Yerel Yönetim ve Yerel Kamusal Malların Sunumunda Etkinlik
Ruşen KELEŞ	1999	Ankara	Avrupa'nın Bütünleşmesi ve Yerel Yönetimler
Bayram COŞKUN	1999	Muğla	Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Gelişimi, Niteliği ve Muğla ili Yerel Yönetimlerinin Uygulamada Karşılaştıkları Sorunlar
İçişleri Bakanlığı	1999	Ankara	Dünyada Mahalli İdareler
Metin ERTEN	1999	İstanbul	Nasıl Bir Yerel Yönetim?

Ziya ÇOKER	1999	Ankara	Belediye Başkanları Görev ve Yetkileri
Ziya ÇOKER	1999	Ankara	Belediye Meclisi Görev ve Yetkileri
Ziya ÇOKER	1999	Ankara	Belediye Encümeni Görev ve Yetkileri
Ziya ÇOKER	1999	Ankara	Belediye Mülki İdare Amirleri ilişkileri
İlhan TEKELİ	1999	Ankara	Modernite Aşılırken Siyaset
Birgül Ayman GÜLER	1999	Ankara	Belediye Personel Sistemi
TODAİE – YYAEM	1999	Ankara	Su Hizmetleri Yönetimi: Antalya Hizmetleri
TBR-KAV	1999	Ankara	İstanbul'un Yönetimi
Kolektif	1999	İstanbul	Katılımcı Demokrasi, Kamusal Alan ve yerel Yönetim
B. A. GÜLER O. E. ASLAN	1999	Ankara	Belediye Personel Sistemi
İlber ORTAYLI	2000	Ankara	Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)
Fethi AYTAÇ	2000	Ankara	Açıklamalı Köy Kanunları
Rana ASLANOĞLU	2000	Bursa	Kent, Kimlik ve Küreselleşme
M. Akif ÇUKURÇAYIR	2000	Ankara	Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi
Cevat GERAY	2000	Ankara	Belediye Kurulmasında Uyulacak Ölçütler ve Yöntem
Emin KÖKTAŞ	2000		Prens Sabahattin ve Yerinden Yönetim Düşüncesinin Sosyolojik Temelleri
H.Ömer KÖSE	2000	Ankara	Dünyada ve Türkiye'de Yüksek Denetim
Ruşen KELEŞ	2000	İstanbul	Yerinden Yönetim ve Siyaset
Yaşar HACISALİHOĞLU	2000	İstanbul	Küreselleşme-Mekansal Etkileri ve İstanbul
Cengiz SUNAY	2001		Modernleşme, Yerel Yönetim Kavramı ve Türkiye'de Belediyeciliğin Doğuşu
Zerrin Toprak KARAMAN	2001	İzmir	Yerel Yönetimler
E. ÖZTEMEL	2001		Belediyelerde Toplam Kalite Yönetimi
Ahmet ULUSOY Tekin AKDEMİR	2001	Ankara	Mahalli İdareler
Metin MERİÇ Mustafa SAKAL	2001	İzmir	Mahalli İdareler ve Finansmanı
Bahtiyar AKYILMAZ Murat SEZGİNER	2001	Konya	İdare Hukuku Dersleri
TODAİE	2001	Ankara	Çöp Hizmetleri Yönetimi
Onur KARAHANOĞLU	2002	Ankara	Kamu Hizmeti-Kavram ve Hukuksal Rejim
Sabri YETKİN Fikret YILMAZ	2002	İzmir	İtfaiye Binasından İzmir Kent Müzesine ve Arşivine
A. ULUSOY T. AKDEMİR	2002	Ankara	Mahallî İdareler Maliyesi, Teori, Uygulama, Politika
Orhan GÖKÇE Erdal BAYRAKÇI	2002	Konya	Yerel Yönetimler Maliyesi
Hüseyini KAVRUK	2002	Ankara	Anakente Bakış:Türkiye'de Anakent Belediyeciliği ve Kent Hizmetlerinin Yönetimi
Ziya ÇOKER	2003	Ankara	Mülki Yönetim ve Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma
M. Akif ÇUKURÇAYIR	2003	Konya	Yurttaş Odaklı Yerel Yönetim
Sarya BARAN	2003	İstanbul	Demokrasi Mücadelesinde Yerel Yönetimler
Ruşen KELEŞ	2003	Ankara	Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye,Avrupa Birliği ve Yerel Yönetimler
Metin ERTEN	2004	İstanbul	Karşıyaka kent Meclisi, Kent Yönetimine Bir Katılım Deneyimi
Muharrem GÜNEŞ	2004	Ankara	Yerel Gündem 21: "Ulusal" Kentlerden "Ulusal" Köylere
İdris GÜLLÜCE	2004	İstanbul	Yerel Yönetimlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri
R.Cengiz DİRDİMAN	2005	İstanbul	Yeni Düzenlemelere Göre Yerel Yönetimler
Halil KALABALIK	2005	Ankara	Yerel Yönetim Hukuku
Şerif ÖNER	2006	Ankara	Yeni Mevzuat Çerçevesinde Türkiye'de Belediye Yönetimi
Ziya KAZICI	2006	İstanbul	Osmanlı'da Yerel Yönetim (İhtisab Nezareti)
Veysel K. BİLGİÇ	2006	Ankara	Yerel Yönetimler
Zerrin T. KARAMAN	2006	Ankara	Yerel Yönetimler
Türksel K. BENSĞİR	2007	Ankara	Yerel Yönetimlerde Coğrafi Bilgi Sistemleri Türkiye Uygulamaları
Semih ERYILDIZ	2007	Ankara	Yeşil Yerel Yönetim
Mustafa ÖKMEN Bekir PARLAK	2008	Bursa	Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler
Murat AYDIN	2008	İstanbul	Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler
Muharrem GÜNEŞ	2009	Ankara	Belediyecilik Sanatı: Ankara'nın Belediye Başkanları (1973 – 1994)
Muharrem GÜNEŞ Murat TEK	2009	Ankara	Antakya Kent Sorunları ve Çözüm Önerileri
Kamil MUTLUER	2009	İstanbul	Mahallî İdareler Maliyesi

EK 2. Yerel Yönetimlerle İlgili Yazılara Yer Veren Süreli Yayınlar

YAYIN ADI	ÇIKIŞ TARİHİ	YAYIN PERİYODU
Türk İdare Dergisi	1928	Aylık
İller ve Belediyeler Dergisi	1945	
Mülkiyeliler Birliği Dergisi	1966	Üç aylık
Amme İdaresi Dergisi	1968	Üç aylık
Turkish Public Administration Annual	1974	Yıllık
Toplum ve Bilim Dergisi	1977	Üç aylık
İdarecinin Sesi Dergisi	1987	İki aylık
Belediyeler Dergisi	1987	Üç aylık
Yeni Türkiye Dergisi	1994	İki aylık
Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi	1996	Aylık
Mevzuat Dergisi	1998	Aylık
Şehir ve Başkan Dergisi	2000	
Anadolu Yerel Yönetimler Dergisi	2003	Aylık
Memleket Mevzuat Dergisi	2005	
E-Belediye Dergisi	2006	İki aylık
Sosyal Politikalar Dergisi	2006	
Özel Kalem Dergisi		Aylık
Kent ve Belediye Dergisi		Aylık

EK 3. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde 1992 – 2008 Yılları Arasında Yayımlanan Makalelerin Listesi

MAKALE ADI	CİLT	SAYI	YIL AY	YAZAR ADI	MAKALENİN AMACI	ANAHTAR KELİMELER
"Çevre Yönetimine Halk Katılımı" Yolu Olarak "Belediye Yönetimine Halk Katılımı"	11	2	2002 Nisan	Mihriban ŞENGÜL	Çevre yönetimi konusunda önemli görev veyetkileri bulunan belediye yönetimine halk katılımının önemini ve uygulamasını irdelemek.	çevre, çevre yönetimi, yönetime katılım
1580 Sayılı Kanununun 73.ve 74. Maddeleri Üzerine Kısa Bir İnceleme	3	3	1994 Mayıs	Zühal DÖNMEZ	1580 sayılı kanunun, belediyeler üzerindeki vesayet denetimine ilişkin olan 73. ve 74. maddelerini incelemek	Sınırötesi İşbirliği Sözleşmesi, Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, Avrupa Konseyi
1980 Sonrasında Belediyelerde İşçi Hareketleri	8	2	1999 Nisan	Yüksel AKKAYA	Belediye işçi hareketlerini, 1980 sonrası dönemde görülen değişimler açısından değerlendirmek.	belediye işçileri, sendikacılık, grev, işçi eylemleri
1980 Sonrasında Yerel Yönetimlerin Finansman Açığı Sorunu ve Türkiye	4	5	1995 Eylül	Nihat FALAY	Merkezî yönetim ve sermaye odakları ile yerel yönetimler arasındaki etkileşimler ve finansman açığının temel nedenlerini ele alarak, ülkemizdeki durum ve başvuru çözümleri irdelemek.	yerel yönetimler maliyesi, finansman, borçlanma, İller Bankası
1982 Yerel Yönetim Reform Yasası Sonrası Fransa'da Yerel Yönetimler ve Yerel Özerklik Şartı	12	3	2003 Temmuz	Sabrina KAYIKÇI	Fransa'da yerel yönetimlerin 1982 yılında yapılan reformlardan sonra aldıkları yeni biçimi değerlendirmek.	yerel yönetimler, yerel özerklik, Fransa, Türkiye
1989 ve 1994 Yerel Seçimlerinin Belediye Başkanları Açısından Değerlendirilmesi	3	6	1994 Kasım	Fikri GÖKÇEER	1989 ve 1994 tarihlerinde yapılan yerel seçimlerin, sadece belediye başkanları açısından sayısal ve siyasi değerlendirilmesini yapmak.	yerel seçim, belediye başkanları, siyasi partiler
1993 Mali Yılı Bütçe Kanunu ve Yerel Yönetimler	2	2	1993 Mart	Orhan PİRLER	1993 yılı bütçesi ile yerel yönetimlere verilen payları değerlendirmek.	harcama planı, ödenek, harcırah, yerel yönetimler maliyesi
1993 Yılında Belediyelerde İdarî Para Cezasının Uygulanması	2	4	1993 Temmuz	Şevki PAZARCI	^Belediyelerce verilen idarî para cezalarının genel hatlarıyla ele alınarak aydınlatılması ve hataların işlemlerin önlenmesi konusunda yol gösterilmesi.	katsayı, tahsilat, yasak, yükümlülük
1994 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nda Yerel Yönetimler	3	1	1994 Ocak	Uğur YILDIRIM	1994 yılı bütçesinde yerel yönetimlerin durumunu ortaya koymak.	1994 mali yılı, bütçe, yerel yönetim gelirleri, yerel hizmetler
1994 Yılında İdarî Para Cezalarının Uygulanması	3	2	1994 Mart	Şevki PAZARCI	İdarî para cezaslarında 1994 yılında uygulanacak artış oranlarını açıklamak.	idarî para cezası, katsayı, misli cezalar, bütçe
1995 Yılında İdarî Para Cezalarının Uygulanması	4	3	1995 Mayıs	Şevki PAZARCI	İdarece uygulanacak para cezalarının, 1995 yılında uygulanacak katsayılarını incelemek.	idarî para cezaları, katsayı, misil uygulaması
1997 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nda Yerel Yönetimler	6	2	1997 Nisan	Şerif ÖNER Uğur YILDIRIM		mali yıl, bütçe kanunu, yerel yönetimler
1997 Yılında İdarî Para Cezalarının Uygulanması	6	3	1997 Temmuz	Celal GÜVENÇ		idarî para cezası, belediyeler
1998 Reform Tasarısı Üzerine İnceleme	7	4	1998 Ekim	Birgül AYMAN GÜLER	"Merkezî idare ile Mahalli İdareler Arasında Görev Bölüşümü ve Hizmet İlişkilerinin Esaslarının Düzenlenmesi ve Çeşitli Kanunlarda Mahalli İdareler ile İlgili Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun" tasarısını değerlendirmek.	yerelleşme, özelleştirme, yerel yönetimler, adem-i merkezileşme

20. Yüzyıl Kent Ütopyaları	13	3	2004 - Temmuz	Kıvılcım ERTAN	20. yüzyılda ortaya atılan kent ütopyalarını açıklayarak, önceki yüzyıl ütopyalarıyla karşılaştırmak.	kent ütopyaları, ütöpic sosyalistler, bahçe kent
21. Yüzyıla Giren Turizmde Genel Eğilimler ve Türkiye	5	3	1996 - Mayıs	Korel GÖYMEN	Son yıllarda turizm eğilimlerini inceleyerek, ülke kalkınmasında turizmin rolünü irdelemek.	turizm, ulusal kalkınma, turist güvenliği
21. Yüzyılda Yönetimlerarası Malî ilişkiler	13	1	2004 - Ocak	Zeynel BAKICI	Yerelleşmede gözlenen yeni yaklaşımları ve bunun sonucu olan yönetimlerarası malî ilişkilerde geline düzeyi değerlendirmek ve etkinliğinin alanını belirlemek.	yerelleşme, yerel yönetim hizmetleri, yetki genişliği
3030 Sayılı Kanuna Tabi Belediyelerin İşlemleri Üzerinde İdarî Vesayet	2	6	1993 - Kasım	Zühal DÖNMEZ		büyükşehir, ilçe belediyesi, itiraz
3194 Sayılı İmar Yasasına Eleştirisel Bir Bakış	9	3	2000 - Temmuz	Feral EKE	İmar Yasasının, gerek Anayasa Mahkemesi kararları ile iptal edilen maddelerinin gerekse uygulayıcılar ve vatandaşlar arasında ihtilaf yaratan maddeleri irdelemek.	3194 sayılı İmar Yasası, planlama, imar planı
4 Mayıs 2000 Büyükşehir Belediyesi Seçimlerinin Getirdikleri: Londra'da Yeni Dönem	9	3	2000 - Temmuz	Muhammet KÖSECİK	Londra Büyükşehir Belediyesi'nin kaldırılması ve yeniden kurulması sürecinde gerçekleşen olayları değerlendirmek.	Londra Büyükşehir Belediyesi, belediye meclisi, seçim sistemi
57.Hükümeti Oluşturan Partilerin Yerel Yönetimlere Yaklaşımları	9	1	2000 - Ocak	Şerif ÖNER	57. hükümeti oluşturan siyasal partilerin programlarında yer alan yerel yönetimlerle ilgili hükümleri incelemek.	57. hükümet, koalisyon, yerel yönetimler, DSP, MHP, ANAP
59. Hükümet Döneminde Yapılan Belediye Reformunun Kısa Bir Değerlendirmesi	15	2	2006 - Nisan	Ramazan YILDIRIM	5393 ve 5216 sayılı kanunların belediye ve büyükşehir belediyeleri sistemimize getirdikleri yenilikleri belirlemek.	belediye kanunu, büyükşehir belediyesi kanunu, vesayet denetimi
ABD Yerel Yönetimlerinde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri: Özelleştirme	6	4	1997 - Ekim	Hakkı ODABAŞ		özelleştirme, ABD yerel yönetimleri, yerel yönetim hizmetleri
Aliğa Kent Parlamentosu	6	4	1997 - Ekim	Hakkı ÜLKÜ		kent parlamentosu, Aliğa, halk katılımı, yerel meclis
Amerika Birleşik Devletleri'nde Yerel Yönetimler	8	2	1999 - Nisan	Mustafa ŞAHİN	ABD'nde ülke çapına yayılmış olan yerel yönetimlerin ortak ve farklı özelliklerini baz alarak, bir resim ortaya koymak.	Amerikan yerel yönetimleri, eyalet yönetimi, federal yapı
Amme Alacaklarının Tahsilinde Uygulanan Gecikme Zamları	5	1	1996 - Ocak	Celal GÜVENÇ	6183 sayılı kanunun gecikme zammına ilişkin hükümlerini inceleyerek, uygulamada karşılaşılan sorunları açıklığa kavuşturmak.	amme alacakları, gecikme zammı, gecikme faizi, vergi tahsili
Anayasa ve Yerel Yönetimler	1	5	1992 - Eylül	Ziya ÇOKER	Anayasa'nın ve Yerel Yönetim Mevzuatının yerel yönetim alanında noksanlıklarını ortaya çıkarmak	anayasa, idarî vesayet,
Ankara Büyükşehir Belediyesi İle Çankaya Belediyesi'nde Sosyal Hizmet Uygulamaları	2	3	1993 - Mayıs	Nuray ÖZKARAN	Ankara ve Çankaya'da belediyelerin sosyal hizmet uygulamalarını değerlendirmek.	sosyal hizmet, sosyal yardım, sosyal refah
Ankara'da Köprülü Kavşak Uygulaması	5	4	1996 - Temmuz	Zühal DÖNMEZ	Ankara kentinde köprülü kavşak uygulamaları konusunda yaşanan gelişmeleri değerlendirmek.	Ankara Büyükşehir Belediyesi, belediye hizmeti
Antalya Kaleiçi'ndeki Tarihsel, Kültürel, Anıtsal Yapılar ve Yönetmel	14	3	2005 - Temmuz	Gülser ÖZTUNALI KAYIR / Şebnem	Antalya'nın tarihi eserlerini korumada belediyenin üzerine düşeni yapması konusunda değerlendirme yapmak.	anıt, tarihsel ve kültürel varlık, koruma, restorasyon, tarihsel belge

Sorunları				SALİM		
Antalya Kenti Evsel Çöp Bilinci ve Çöp Yönetimi Değerlendirmesi	11	3	2002 - Temmuz	Gülser ÖZTUNALI KAYIR / Can Deniz KÖKSAL / Zeynep Tuğçe ÇİFTÇİBAŞI	Antalya şehir merkezinde yaşayan insanların çöp konusuna bakışını, bilincini ve belediyenin çöp hizmetlerinden memnuniyet dereceleri saptamak.	çöp, çevre, Antalya Belediyesi, çöp yönetimi
Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü ve Belediyeler	1	3	1992 - Mayıs	Güray AÇIL	Bir merkezî idare birimi olan Arsa ofisi genel Müdürlüğü'nün belediyelerle olan ilişkisini, mevzuatlar çerçevesinde ortaya koymak.	kentleşme, arsa politikası, imar planı, toplu konut
Arsa ve Konut Üretiminde Belediyeler ve Konuya İlişkin Yeni Yönetmelik	2	3	1993 - Mayıs	Cevat GERAY	Arsa ve konut üretiminde belediyelere düşen görevleri, konuya ilişkin yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında belirlemek.	KENTKOOP, kooperatifçilik, toplu konut, altyapı, kredi
Atatürk Orman Çiftliği	6	3	1997 - Temmuz	Atilla GÖKTÜRK		
Avrupa Birliği Bağlamında Hizmette Yerellik (Subsidiarite) İlkesi ve İlkenin Türkiye Açısından Ele Alınışı	16	3	2007 - Temmuz	Sedef ZEYREKLİ / Rengül EKİZCELEROĞLU	Subsidiarite hakkında okuyucuların kısaca bilgilendirilmesini sağlamak.	temsilcilik modeli, ortaklık modeli, merkezi yönetim - yerel yönetim ilişkileri
Avrupa Birliği ve Subsidiarite İlkesi: İlkenin AB'de Uygulanması ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme	16	3	2007 - Temmuz	Bünyamin BEZCİ / Bayram COŞKUN	Subsidiarite kavramını incelemek ve AB'nin bu yeni kavrama bakışını değerlendirmek.	ilçe yerel yönetimi, köy yerel yönetimi, yerel yönetimler yasası, TÜSIAD
Avrupa Konseyi XI. Yerel Yönetimlerden Sorumlu Bakanlar Konferansı Notları	6	1	1997 - Ocak	Enis YETER	Avrupa Konseyi bünyesinde toplanan Bakanlar Komitesi'nin yerel yönetimlere bakışını analiz etmek.	Avrupa Konseyi, yerel yönetimler, Bakanlar Komitesi
Avrupa Konseyi'nin Bölge Olgusuna Bakışı	8	4	1999 - Ekim	Ruşen KELEŞ / Yusuf ERBAY	Bölgeselleşme kavramını genel hatlarıyla inceleyerek, Bölgesel Özerklik Şartı'nın temel ilkelerini değerlendirmek.	Bölgesel Özerklik Şartı, bölgesel yönetim, Avrupa Konseyi
Avrupa Ülkelerinde Belediyelerin Konsolidasyonu Eğilimleri ve İstanbul İçin Optimal Bir Plan Önerisi	8	4	1999 - Ekim	A. Kadir TOPAL / Hasan ÖZYURT	Belediyelerin konsolidasyonu eğilimlerini, Avrupa ve İstanbul bağlamında irdelemek.	belediyelerin konsolidasyonu, konsolidasyon, yerel yönetim ölçeği
Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Karşısında Türkiye: Anayasa ve İlgili Yasalarda Durum	5	1	1996 - Ocak	Enis YETER	Türk yerel yönetim mevzuatını, Avrupa yerel yönetimler Özerklik Şartı karşısında irdelemek.	yerel özerklik, subsidiarite, malî özerklik, yerel yönetimler
Avrupa'da ve Ülkemizde Yerel Yönetimlerin Denetimi ve Etkinliği	14	1	2005 - Ocak	Birol EKİCİ / M. Cem TOKER	Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ve ülkemizde yerel yönetimler üzerindeki denetimi karşılaştırmalı olarak incelemek ve bir takım sonuçlar çıkarmak.	denetim, hesap denetimi, özerklik
Avrupa'da Yerel Kamu Hizmetlerinin Sağlanmasında Kamu-Özel Sektör Ortaklığı Deneyimleri	4	2	1995 - Mart	Nikolas LEVRAT	Avrupa Konseyi bağlamında yerel yönetimlerin durumlarını ve ekonomik yapılarını irdelemek.	Avrupa konseyi, yerel yönetimler, finansman
Azerbaycan Cumhuriyetinde Yerel Yönetimlerin Koordinasyon Meclisleri Hakkında Esasname	11	3	2002 - Temmuz	Zahid AMİROV	Azerbaycan yönetim sisteminde yer alan yerel yönetim koordinasyon meclisleri hakkındaki düzenlemeyi incelemek.	Azerbaycan yerel yönetimleri, yerel yönetim koordinasyon meclisleri

Azerbaycan'da Yerel Demokrasinin Yasal Boyutları	9	4	2000 - Ekim	Eyüp ZENGİN	Yerel demokrasisini güçlendirmeye çalışan Azerbaycan'da, yerel yönetimler alanında gelinen son noktayı incelemek.	desantralizasyon, yerel demokrasi, Azerbaycan belediyeleri
Azerbaycan'da Yerel Yönetimler	7	3	1998 - Temmuz	Eldar İkramoğlu ASLANOV	Azerbaycan'da yerel yönetimlerin tarihini, ülkenin durumunu ve karşılaştığı sorunları analiz etmek.	görev bölüşümü, sovyet, demokratik yerel yönetim, Azerbaycan yerel yönetimleri
Başşehirlerin Yönetim Biçimi	1	6	1992 - Kasım	Nuri TORTOP	Ülkelerin, diğer şehirlerden daha farklı bir statüde olan ve farklı bir sistemle yönetilen başkentlerinin yönetim biçimlerini açıklamak.	büyükşehir, özerklik, vesayet denetimi
Beden Dili ve İş Yaşamı	5	6	1996 - Kasım	Ömer PEKER	Sözsüz iletişim olarak bilinen beden dilinin iş yaşamındaki rolünü irdelemek.	beden dili, sözsüz iletişim, kişisel imaj, jest ve mimik
Belçikada Yerel İdareler	4	4	1995 - Temmuz	Nuri TORTOP	Benelüks ülkelerinden olan Belçika'nın yerel yönetimleri hakkında bilgiler sunmak.	Belçika yerel yönetimleri, yerel seçilmişler, görev bölüşümü, yerel gelirler
Belediye - Sendika ilişkileri: Bir Örnek Olay	7	1	1998 - Ocak	Ayşegül SABUKTAY	1990 - 1994 yılları arasında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde işçi - işveren ilişkileri çerçevesinde gelişen olayları anlatarak, söz konusu dönemde belediyede yaşanan dönüşümü değerlendirmek.	işçi - işveren ilişkileri, yerel sendika, yerel işgücü piyasası
Belediye Başkan Yardımcılığı	4	3	1995 - Mayıs	Abdurrahman ACAR	Belediye meclis üyeleri arasında başkan yardımcısı görevlendirmesi durumunda ortaya çıkan tereddütleri gidermek, bu konuda kurumlar arasında devam eden yazışmalara son vermek ve uygulayıcılara yardımcı olmak.	belediye başkan yardımcısı, görevlendirme, belediye meclisi
Belediye Başkanının Yargı Kararıyla Düşürülmesi	7	4	1998 - Ekim	Mustafa DÖNMEZ	Belediye başkanlığının düşürülmesi konusunu çeşitli yönleriyle incelemek.	çalışma raporu, gensoru, belediye meclisi, belediye başkanı
Belediye Başkanları ile Aile Bireylerinin Tedavi Yardımları	2	1	1993 - Ocak	Atilla İNAN	Belediye başkanları ile onların ailelerine yapılacak tedavi yardımlarını, mevzuat ve uygulama çerçevesinde irdelemek.	idarede refrom, yönetimi geliştirme, belediyeler
Belediye Başkanları Profili: 1989-1994 Dönemi	2	3	1993 - Mayıs	Birgül AYMAN GÜLER	Belediyelere ve bu kurumların temsil yapısına ilişkin sayısal bilgi boşluğunun küçük bir parçasını doldurmak.	belediye başkanı, meslek, sektör, iş
Belediye Başkanları ve Meclis Üyelerinin Eğitim Gereksinimleri	3	4	1994 - Temmuz	Cevat GERAY	Belediye başkanları ve encümenlerinin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek.	belediye başkanı, eğitim, özerklik, belediye yöneticileri, halk eğitimi
Belediye Başkanlarının 1993 Yılı'nın İlk Altı Ayına Ait Emekli Aidatlarının ve Harcırahlarının Hesaplanması	2	2	1993 - Mart	Celal GÜVENÇ	Belediye başkanlarının sadece 1993 yılının ilk altı ayına ait dönem için emekli aidatlarının hesaplanması esaslarını açıklamak.	aylık gösterge, harcırah, tazminat, ikramiye, ek gösterge
Belediye Başkanlarının Özlük ve Sosyal Hakları	4	2	1995 - Mart	Mustafa DÖNMEZ	Belediye başkanlarına yasalarda tanınan özlük ve sosyal haklar konusunu incelemek.	belediye başkanları, özlük hakları, sosyal haklar
Belediye Başkanlarının ve Aile Bireylerinin Tedavi Giderlerinin Ödenmesi	4	1	1995 - Ocak	Celal GÜVENÇ	Belediye başkanlarının ailelerine ödenecek tedavi yardımlarını, mevzuat hükümleri çerçevesinde incelemek.	belediye başkanı, tedavi yardımları, ödenek
Belediye Başkanlığı İle Birleşemeyen Görevler ve Başkanların Yapamayacağı İşler	4	5	1995 - Eylül	Şevki PAZARCI	Belediye başkanlarının görevleri ve yapamayacakları işler konusuna açıklık getirmek.	belediye başkanları, görev, görevle bağdaşmayan işler

Belediye Birlik, İşletme ve Şirketlerinin Kuruluş ve Denetimi Üzerine Bir Araştırma	7	4	1998 - Ekim	Nihat YILDIZ	Gerek belediye başkanlarının gerekse denetim elemanlarının, belediye birlik, işletme ve şirketlerinin kuruluş ve denetimine ilişkin sorulara verdikleri yanıtları değerlendirmek.	belediye şirketi, denetim, belediye başkanı
Belediye Bütçelerinden Ayrılması Gereken Kanunî Paylar	4	6	1995 - Kasım	Abdurrahman ACAR	Belediye bütçelerinden ayrılacak yasal payların neler olduğu ve hangi gelirler üzerinden ne oranda pay ayrılacağı konularına açıklık getirmek.	yasal pay, belediye bütçesi, ödenek, belediye gelirleri
Belediye Encümenlerinin Görev ve Yetkileri Dışında Kalan Konular ve Yargı Kararları	4	4	1995 - Temmuz	Şevki PAZARCI	Belediye encümenlerinin görev ve yetkileri konusunda yaşanan tereddütleri açıklığa kavuşturmak.	belediye encümeni, kamulaştırma, belediye meclisi
Belediye Encümenlerinin Oluşumu ve Çalışması	1	6	1992 - Kasım	Celal GÜVENÇ	Encümenlerin oluşumu ve çalışmalarında karşılaşılan sorunları gidermek ve yanlış uygulamalara da temas edilerek, bunların tekrarlanmasından sakınılmasını sağlamak.	mansup üye, daire başkanı
Belediye Gelirlerinin Yapısı: 1925 - 1989	3	1	1994 - Ocak	Birgül AYMAN GÜLER	Belediye gelirleri - toplam kamu gelirleri ilişkisini ve belediye gelir türlerinin değişme özelliklerini ortaya koymak.	belediye gelirleri, borçlanma, belediye bütçeleri
Belediye Görevleri Üzerine Bir İnceleme	15	1	2006 - Ocak	Arif ERENÇİN	5393 ve 1580 sayılı belediye kanunlarını, belediyelere verilen görevler bakımından karşılaştırmalı olarak incelemek.	reform, belediye görevleri, hizmet paylaşımı
Belediye Hizmetlerinde Halkı Bilgilendirme ve Halk Denetiminin Sağlanması	5	4	1996 - Temmuz	Mehmet Ulvi SARAN	Belediye hizmet üretiminde halkın katılımı konusunu irdelemek.	halk katılımı, belediye hizmetleri, halk denetimi
Belediye Hizmetlerinde Pazarlama	8	1	1999 - Ocak	Ömer TORLAK	Genel olarak pazarlama yaklaşımının belediye hizmetlerinde nasıl uygulanabileceği konusunda bazı ipuçları vermek ve belediye yönetimlerine yeni bir ufuk, farklı bir bakış açısı kazandırabilmek.	pazarlama, yerel hizmet, etkinlik ve verimliliği, belediyeler
Belediye İnsan Kaynakları Yönetim Sisteminde Eğitim Alt Sisteminin Genel Görünümü	13	3	2004 - Temmuz	Abdurrahman BENLİ / Mehmet KARAKÜTÜK	Belediye personelinin eğitimi sorunlarına ve gerekliliğine değinmek.	belediye, insan kaynakları yönetimi, eğitim
Belediye İşveren Sendikacılığı	8	3	1999 - Temmuz	Onur Ender ASLAN	Belediye işveren sendikacılığını geçmişleriyle birlikte inceleyerek, kamu işveren sendikacılığı ile karşılaştırmalı olarak irdelemek.	belediyeler, işveren sendikaları, belediye personeli, işçi sendikaları
Belediye Kanunu Tasarısı Üzerine	3	3	1994 - Mayıs	Ahmet ÖZER	Bakanlar Kurulu'nda yapılan son değerlendirmelerden sonra Mart 1994 ayında ortaya çıkan metni özetleyerek, okuyuculara özet bir bilgi aktarmak.	belediye gelirleri, finansman, belediye bütçesi
Belediye Meclisleri İle Belediye Encümenlerinin Oluşum ve Çalışmaları Açısından Farklılıkları ve Benzerlikleri	3	1	1994 - Ocak	Celal GÜVENÇ	Belediye meclis ve encümenleri arasındaki oluşum ve çalışma farklılıklarını, 1580 sayılı Belediye Kanunu kapsamında incelemek.	belediye meclisi, belediye encümeni, karar organı, belediye kanunu
Belediye Meclislerinin Kuruluşu, Görevleri ve Yetkileri	2	5	1993 - Eylül	Orhan PİRLER	Belediye Meclisi konusunda mevzuat hükümlerini açıklamak.	toplantı, müzakere, seçim, meclis üyesi, mahallî hizmetler
Belediye Memurlarının Toplu Görüşme	10	2	2001 -	Mesut GÜLMEZ	Yerel yönetimlerde örgütlenmiş bir memur sendikasının toplu pazarlık hakkını kullanmasının hükümetçe	memur sendikası, 98 sayılı sözleşme, sendika özgürlüğü, toplu

Hakkı			Nisan		engellenmesi yolundaki yakınmasına ilişkin bir kararı incelemek.	görüşme
Belediye Örgütü, "Çevre" ve Belediye Başkanları	9	3	2000 - Temmuz	Muharrem GÜNEŞ	Kent yöneticileri olarak belediye başkanlarını, çevre ve örgüt açılarından değerlendirmek.	belediye başkanı, çevre, örgüt, kent yönetimi
Belediye Reformu	2	2	1993 - Mart	Firuz Demir YAŞAMIŞ	Yeni bir eleidiye reform modelini ve sentezini oluşturmak.	yerel demokrasi, özerklik, metropol, yeniden yapılandırma
Belediye Sınırları İçerisindeki Sulak Alanların Korunmasında Bir Optimizasyon Projesi Modeli: Ankara - Gölbaşı Örneği	10	1	2001 - Ocak	Recep SANAL	Türkiye'de yeterince önem verilmeyen sulak alanlarla ilgili koruma ve geliştirme önlemlerine katkı amacıyla Ankara - Gölbaşı örneğini irdelemek.	sulak alan, su yönetimi, doğal çevre, çevre koruma, vahşi yaşamı koruma
Belediye Şirketleri	4	2	1995 - Mart	Muhterem DİLBİRLİĞİ	Belediyeler tarafından kurulan şirketlerin durumu ve yapıları konusunda açıklayıcı bilgiler sunmak.	belediye şirketleri, şirketleşme, yerel hizmetler
Belediye Şirketlerinin Hukukî Rejimi ve Şirketleşme Uygulamaları	2	6	1993 - Kasım	Tunay KÖKSAL		özelleştirme, özel sektör, kâr, etkinlik
Belediye Teftişi ve Soruşturmaları: Karşılaştırmalı Bir İnceleme	8	1	1999 - Ocak	Nihat YILDIZ	İçişleri Bakanlığı ve Sayıştay tarafından yapılan belediye teftişi ve soruşturmalarını, sayısal veriler yardımıyla irdelemek.	belediye teftişi, mülkiye müfettişi, kontrolör, soruşturma
Belediye Yardım Sandıklarının Kuruluşu, İşleyişi ve Sayıştay'ca Denetimi	8	3	1999 - Temmuz	Atilla İNAN	Belediyelerin sosyal yardım görevlerinin sınırı ve bu tür yardımları gerçekleştirmek için oluşturdukları sosyal yardım sandıklarının Sayıştay'ca denetiminin nasıl belirleneceğini saptamak.	yardım sandıkları, sosyal yardımlar, belediyeler, yoksullukla mücadele
Belediye Yönetimi Reformu: Monolitik İktidar Yapısının Güçlendirilmesi	16	1	2007 - Ocak	Örsan Ö. AKBULUT	Türkiye'de gerçekleştirilmeye çalışılan belediye yönetimi reformunu gerçekleştirdiği tarihsel ve toplumsal zemin temelinde incelemek.	işlevselcilik, monolitik iktidar yapısı, toplulukçuluk, yönetişim
Belediye Yönetimlerinde Kalite Üretimi	5	2	1996 - Mart	Ömer PEKER	Toplam Kalite Yönetiminin belediyelerimiz açısından uygulanışını belirlemek.	kalite üretimi, toplam kalite yönetimi, eleidiye hizmetleri
Belediye Zabıtası ve Personeline İlişkin Düşünceler	5	4	1996 Temmuz	Enis YETER	Belediye zabıtası ve personeline ilişkin düşünceleri tartışmak.	belediye personeli, zabıta, belediye kolluğu
Belediye Zabıtasının Örgütsel Yapısı, Sorunları ve Kentsel Yaşam Kalitesine Etkilerinin İrdelenmesi	9	4	2000 - Ekim	Hüseyin ERKUL / Yusuf KARAKILÇIK	Kentsel yaşam kalitesine önemli etkileri olan belediye zabıtasının karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların onların hizmetleri üzerindeki etkilerini incelemek.	kentsel yaşam kalitesi, kentsel hizmet, belediye zabıtası
Belediyeciliğimizde Son Gelişmeler ve Yerel Özerklik	1	2	1992 - Mart	Ruşen KELEŞ	Belediyeciliğimizde son dönemlerde yaşanan gelişmeleri, özellikle 12 Eylül sonrası için değerlendirmek.	yerel özerklik, siyaset, kaynak
Belediyeler ve Arsa Sorunu	7	4	1998 - Ekim	Belma ÜSTÜNİŞİK	Kentlerde yaşanan arsa sorunlarını belediyeler açısından değerlendirmek.	arsa, spekülasyon, kentsel arazi, planlama, arsa üretimi, belediyeler
Belediyeler ve Çevresel Etki Değerlendirmesi: Etkin ve Yaygın ÇED İçin Öneri	6	1	1997 - Ocak	Mihriban ŞENGÜL		ÇED, çevre koruma, çevre politikaları
Belediyeler ve Gıda Denetimi: Önemli	5	1	1996 -	Firuz Demir YAŞAMIŞ	Ülkemizde yerel yönetimler alanında yaşanan çelişki ve ikilemleri somut bir örnekle gözönüne sermek ve yerel	gıda denetimi, yetki devri, merkezi hükümet, görev bölüşümü

Bir Geri Adım			Ocak		yönetimlerle ilgili kamuoyunun bu yoldaki tartışmalarına uygun bir temel oluşturmak.	
Belediyeler ve Yerel Gündem 21	8	2	1999 - Nisan	Nizam UZAN	Yerel Gündem 21'in ortaya çıkış sürecini ve ülkemizdeki gelişimini anlatmak.	Yerel Gündem 21, özerklik, yerel yönetimler, sürdürülebilir kalkınma
Belediyeler,Fonlar, Döner Sermayeler, Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşların Ayniyat Mevzuatı	8	3	1999 - Temmuz	Mehmet CİHANGİR	Belediye, Fon, Genel ve Katma Bütçeli kuruluşlarının ayniyat uygulamaları hakkında açıklayıcı bilgiler sunmak.	belediye, ayniyat mevzuatı, fonlar, genel ve katma bütçeli kuruluşlar
Belediyelerde "İmtiyaz Sözleşmesi" Uygulaması	7	1	1998 - Ocak	Zühal DÖNMEZ	İdarenin özel kişiler ile yaptıkları idarî sözleşmeleri, kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi aracı olarak gören düşüncelere karşılık, ilgili kanunlar ve idarî sözleşmenin niteliklerinden yola çıkarak yalnızca belli soru işaretleri oluşturmak.	imtiyaz sözleşmesi, belediye hizmetleri
Belediyelerde Aday Memurların Hukuki ve Mali Statüsü	7	4	1998 - Ekim	Celal GÜVENÇ	Çeşitli açılardan diğer kamu görevlilerinden ayrı bulunan belediye memurlarının adaylık statülerini irdelemek.	belediye memuru, aday memur, atama
Belediyelerde Adî Emanetler	1	5	1992 - Eylül	Celal GÜVENÇ		
Belediyelerde Arsa Karşılığı Yapım İşlerinin Sayıştay'ca Denetimi	6	1	1997 - Ocak	Atilla İNAN		belediye, Sayıştay, denetim, arsa
Belediyelerde Başkanvekilliği, Meclis Başkanvekilliği ve Başkan Yardımcılığı	2	4	1993 - Temmuz	Celal GÜVENÇ	Birbirine çok karıştırılan bu üç görevi doyurucu bir şekilde açıklamak ve aralarındaki farkları ortaya koymak.	izin, görevden ayrılma, seçim, toplantı, yetki, görev
Belediyelerde Çevre Temizlik Vergisinin Uygulanması	3	2	1994 - Mart	Orhan PİRLER	Çevre temizlik vergisinin uygulamasını ve uygulamada karşılaşılan sorunları açıklamak.	çevre temizlik vergisi, katı atık, yerel yönetim maliyesi
Belediyelerde Demokrasi Geleneği ve Değişim İhtiyacı	11	3	2002 - Temmuz	Bilal ERYILMAZ	Demokrasinin ilk ortaya çıktığı yer olarak bilinen belediyelerin, Osmanlı döneminden 2000'li yıllara değerlendirmek ve değişimin gerekliliğini vurgulamak.	demokrasi, temsil geleneği, özerklik
Belediyelerde Devlet Memurları Sicil Yönetmeliğinin Uygulanması	6	4	1997 - Ekim	Celal GÜVENÇ		belediye memurları, sicil, sicil mevzuatı
Belediyelerde Disiplin Suç ve Cezaları	1	4	1992 - Temmuz	Şevki PAZARCI	Belediye personeline uygulanan disiplin suç ve cezaları hakkında ayrıntılı bilgi vermek.	yükümlülük, amir, soruşturma, sicil, kurul
Belediyelerde Geçici İşçi Sorunu	2	1	1993 - Ocak	Deniz SAYIN	ILO sözleşmelerinin, İş Güvencesi Yasası ve Belediye Yasası taslaklarının gündemde olduğu bir dönemde, sürekli işlerde geçici işçi statüsünde işçi çalıştırılmasının ortaya çıkardığı sorunlara değinmek.	eğitim hizmetleri, yerinden yönetim, merkez örgütü
Belediyelerde Hizmet Kalitesinin (Vatandaş Tatmininin) Ölçülmesi (Tokat Belediyesi'nde Bir Uygulama)	13	3	2004 - Temmuz	Kadir ARDIÇ / Fatih YÜKSEL / Osman ÇEVİK	Tokat il merkezinde yaşayan vatandaşların, belediyenin sunmuş olduğu hizmetlerden memnuniyet düzeylerini araştırmak.	hizmet kalitesi, müşteri tatmini, faktör analizi, belediye hizmetleri
Belediyelerde Kadro ve İstihdam Yapısı	8	3	1999 - Temmuz	Seriye SEZEN / Koray KARASU	Yerel yönetimlerin personel istihdamı konusunda TODAİE tarafından yapılan bir anket çalışmasının sonuçlarını değerlendirmek.	belediye personeli, istihdam, kadro, özlük hakları
Belediyelerde Katı Atık Yönetimi ve İl	14	4	2005 -	Asuman AKDOĞAN / Sevcan GÜLEÇ	Türkiye'deki il merkezi belediyelerinin katı atık yönetimi kapsamındaki çalışmalarını belirlemek.	katı atık yönetimi, yönetim fonksiyonları, belediyeler

Belediyelerinde Gerçekleştirilen Ampirik Bir Araştırma			Ekim			
Belediyelerde Kişi Borçları	1	3	1992 - Mayıs	Celal GÜVENÇ		sayman, bütçe, faiz, zamanaşımı, zimmet
Belediyelerde Özelleştirme Uygulamaları	7	1	1998 - Ocak	A. Serap FIRAT	Yerel hizmetlerde özelleştirme uygulamalarının gelişimleri ve süreç içerisinde uygulamaların beklentileri karşılama düzeyine değinmek.	özelleştirme, şirketleşme, yerel hizmet
Belediyelerde Özelleştirme ve Örnek Bir Uygulama	4	3	1995 - Mayıs	Zeki DOĞAN / Mustafa DAĞ	Özelleştirmenin önemini vurgulayarak, Adana Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan özelleştirme uygulamaları hakkında bilgi vermek.	özelleştirme, belediyeler, belediye hizmetleri
Belediyelerde Taşınır ve Taşınmaz Malların Kira ve Tahliye İşleri	4	4	1995 - Temmuz	Abdurrahman ACAR	Belediye mallarının kiraya verilmesi konusu ile ilgili olarak açıklamalarda bulunmak, tereddütleri gidermek ve uygulayıcıların cezai ve mali yönden sorumlu duruma düşmemelerini sağlamak.	taşınmaz mal, kira, belediye malları, kira gelirleri, kira süresi
Belediyelerde Taşıt Alım ve Satım İşlemleri	10	2	2001 - Nisan	Nihat YILDIZ	Belediyelerin kamu hizmeti görmek amacıyla sahip olacakları taşıtları satın almaları hususunu, 237 sayılı Taşıt Yasası çerçevesinde incelemek.	taşıt, finansal kiralama, bağış, Taşıt Kanunu, belediye
Belediyelerde Vergi Cezası Uygulaması	5	4	1996 - Temmuz	Abdurrahman ACAR	Belediyelerde uygulanan vergi cezaları konusunda yaşanan tereddütleri açıklığa kavuşturmak.	belediyeler, vergi cezaları, belediye gelirleri
Belediyelerde Yönetimi Geliştirme Çabaları	7	2	1998 - Nisan	Mahmut ÖZDEVECİOĞLU	Belediyeler konusunda yapılan yeniden düzenleme çalışmalarını irdeleyerek, bu konuda bir katkıda bulunmak.	kamu hizmeti, müteahhitlik, yerel yönetimler, özel hukuk
Belediyelere İlişkin Sayısal Verilerin Yorumlanması Yönünde Bir İnceleme	3	4	1994 - Temmuz	Ziya ÇOKER	Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde tanıtılan belediyelere ilişkin sayısal bilgileri değerlendirmek.	belediyeler, belediye istatistikleri, sayısal bilgiler
Belediyelere İlişkin Sözleşmelerin Sayıştay'ca Tescili	5	5	1996 - Eylül	Atilla İNAN	Sayıştay'ın harcamadan önce bir denetim şeklinde yerine getirdiği tescil ve kayıt işlemlerini yerel yönetimler açısından incelemek.	Sayıştay, tescil, sözleşme, denetim
Belediyelerimizde Emlak ve Çevre Temizlik Vergisi Uygulamaları	7	3	1998 - Temmuz	M. Cemal ÖZYARDIMCI	Belediyelerin önemli gelir kaynaklarından olan çevre ve temizlik vergilerinin uygulanmasını irdelemek.	belediye gelirleri, çevre ve temizlik vergisi
Belediyelerin Denetimi	5	5	1996 - Eylül	M. Emin DOĞAN	Belediyelerin, iç denetim ve dış denetim bağlamında denetimi konusunda açıklamalarda bulunmak.	iç denetim, dış denetim, idarî vesayet, teftiş kurulu, yargı denetimi
Belediyelerin Dış Borçlanmaları	8	2	1999 - Nisan	Sadettin DOĞANYİĞİT	Belediyelerin dış borçlanmaları konusunda tereddütleri gidermek.	dış borçlanma, belediyeler, itfa süresi, yatırım finansmanı
Belediyelerin Finansman Sorununun Çözümünde Sermaye Piyasalarının Rolü	16	2	2007 - Nisan	Uğur YILDIRIM / Yücel AYRIÇAY	Belediyelerin sermaye piyasaları aracılığıyla fon sağlamalarını incelemek.	borçlanma, sermaye piyasaları, belediye gelirleri
Belediyelerin Finansmanı Konusundaki Çağdaş Yaklaşımlar ve Azerbaycan	7	2	1998 - Nisan	Muhammet AKDİŞ	Belediyelerin mali ihtiyaçlarının nasıl ve neye göre karşılandığını açıklamak.	zaman, zaman yönetimi, zaman tuzağı, yetki devri
Belediyelerin Hizmet İçi Eğitime Bakışında Değişiklik Var Mı?	15	3	2006 - Temmuz	Ahmet MUTLU	Belediyelerin hizmet için eğitim uygulamaları konusunda durum tespiti yapmak ve bunu geçmiş yıllarla karşılaştırarak değerlendirmek.	Macar yerel yönetimleri, sosyalizm, yerel yönetim reformu

Belediyelerin İçişleri Bakanlığı ile İlişkileri	1	1	1992 - Ocak	Cengiz BULUT	Yerel yönetim - merkezi yönetim ilişkileri bağlamında belediyelerin İçişleri Bakanlığı ile olan ilişkilerini incelemek.	merkezi yönetim, yerel yönetimler, vesayet denetimi
Belediyelerin Kolluk Fonksiyonlarına İlişkin Genel Bir Deneme (I)	6	3	1997 - Temmuz	R. Cengiz DERDIMAN	Belediyelerin kolluk hizmetleri konusunda sahip oldukları fonksiyonları değerlendirmek.	belediye, kolluk fonksiyonu, zabıta
Belediyelerin Kolluk Fonksiyonlarına İlişkin Genel Bir Deneme (II)	6	4	1997 - Ekim	R. Cengiz DERDIMAN	Belediyelerin kolluk hizmetleri konusunda sahip oldukları fonksiyonları değerlendirmek.	belediye, kolluk fonksiyonu, zabıta
Belediyelerin Sayıştay Tesciline Tabi İşlemleri	5	5	1996 - Eylül	Abdurrahman ACAR	Uygulayıcıların gerek denetimler, gerekse ihbar ve şikâyetler sonucu yapılacak inceleme ve soruşturmalar sırasında böyle bir durumla karşı karşıya kalmalarını ve cezaî ve malî yönden sorumlu duruma düşmemelerini sağlamak ve bu konularda yardımcı olmak ve gerekli bilgileri aktarmak.	Sayıştay, sözleşme, denetim, tescil, belediyeler
Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri: Düzce Belediyesi Örneği	11	2	2002 - Nisan	Gazanfer DOĞU / Ümit KESİM / Ömer SIVRİKAYA	Belediyelerle spor kulübü ve spor alanları ilişkisini, Düzce Belediyesi özelinde analiz etmek.	spor, spor kulübü, sivil toplum örgütü, belediye
Belediyelerin Statüleri Hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Yasası	9	1	2000 - Ocak	Zahid EMİROV	Azerbaycan'da belediyelerin statüleri konusunda yasaları inceleyerek, belediyelerin durumunu belirlemek.	Azerbaycan, belediyelerin statüsü, yerel yönetimler
Belediyelerin Temel Gereksinimi: Örgütsel ve Yönetimsel Yeniden Yapılanma	1	5	1992 - Eylül	Firuz Demir YAŞAMIŞ	Belediyelerin örgütsel ve yönetsel yönden eksikliklerini ortaya koyup, bunlardan kurtulmak için gerekli adımların atılması konusunda görüş belirtmek.	örgütsel gelişme, belediye, şirket, program planlama ve bütçeleme, hedefe yönelik yönetim
Belediyelerin Turizme İlişkin Faliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Uygulama	15	3	2006 - Temmuz	Gonca KILIÇ	Belediyelerin turizm ile ilgili faaliyetlerini inceleyerek, Akçakoca Belediyesi'nin turizm faaliyetleri konusunda ilgililerin düşüncelerini gösteren alan araştırmasını değerlendirmek.	mera, yaylak, kışlak, Mera Kanunu, çevre koruma
Belediyeleşme Sürecinin Sayısal Özellikleri	1	6	1992 - Kasım	Birgül AYMAN GÜLER	Ülkemizde belediyeleşme eğiliminin genel özelliklerini sergilemek.	tüzelkişilik, kentleşme, nüfus
Belediyeleşmede "Siyaset" Ya Da Yerel Hile	2	6	1993 - Kasım	Birgül AYMAN GÜLER	Köylerin belediye tüzel kişiliği almak için başvurdukları nüfus transferleri ve bir yerleşmenin belediye tüzel kişiliği almasının aşamalarını açıklamak.	köy, tüzel kişilik, nüfus, hile
Belediyenin İmar Planını Değiştirmesi ve Hukuki Sonuçları	6	4	1997 - Ekim	Ercüment AKIŞ		imar planı, belediyeler, arsa sorunu, konut
Belediyezede Hemşehri	1	1	1992 - Ocak	Selçuk YALÇINDAĞ	Belediye hizmetlerinden vatandaşların durumunu değerlendirmek.	belediye, hemşehri, belediye hizmetleri
Bergama - Ovacık Altın Madeni Konusundaki Danıştay Kararının Değerlendirilmesi	7	3	1998 - Temmuz	Biröl ERTAN	Danıştay'ın Bergama - Ovacık altın madeni konusundaki kararını değerlendirmek ve yargının çevreye duyarlı bu örnek kararının haklı gerekçelerini belirlemek.	çevre koruma, ÇED, çevre sağlığı
Bir Belge: 1861 Hersek İsyanı, 1863 Eyalet Teftişleri ve 1864 Vilayet Nizamnamesi	13	2	2004 - Nisan	Erkan TURAL		
Bir Belge: 1864 ve 1871 Vilayet	14	1	2005 -	Erkan TURAL		

Nizamnameleri ve 1876 İdare-i Umumiyye-i Vilayat Talimatnamesi			Ocak		
Bir Belge: 1871 Tarihli Vilayet Genel İdaresindeki Değişikliğe Dair Geçici Kanun	9	2	2000 - Nisan	Cenk REYHAN	
Bir Belge: 1871 Vilayet Nizamnamesi ve Getirdikleri	5	5	1996 - Eylül	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	
Bir Belge: 1871 Vilayet Nizamnamesi ve Getirdikleri	5	6	1996 - Kasım	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	
Bir Belge: 1875 Tarihli Aza Seçimine Dair Genel Talimat	11	3	2002 - Temmuz	Cenk REYHAN	
Bir Belge: 1913 Tarihli Vilayet Genel İdaresi Geçici Kanunu	9	1	2000 - Ocak	Cenk REYHAN	
Bir Belge: Başkent İstanbul Belediye Kanunu - 1877	3	6	1994 - Kasım	TODAİE	
Bir Belge: Beledi İspençiyarlık San'atının İcrasına Dair Nizamname	15	3	2006 - Temmuz	Erkan TURAL	
Bir Belge: Bir Akdeniz Adasının Serencamı ve 1868 Girit Vilayet Nizamnamesi	14	3	2005 - Temmuz	Erkan TURAL	
Bir Belge: Bir Osmanlı Sosyal Kalkınma Projesi Olarak Vilayet İslahhaneler	13	4	2004 - Ekim	Ercan UYANIK	
Bir Belge: Da'ire-i Belediye Meclislerinin Tertibi Hakkında T'alimat	7	4	1998 - Ekim	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	
Bir Belge: Dâire-i Belediyenin Teşkiline ve Memurlarının Vezaiğine Dair Nizamname	4	6	1995 - Kasım	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	
Bir Belge: Dersaadet Belediye Kanunu ve Getirdikleri	8	4	1999 - Ekim	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	
Bir Belge: Der-saadet Teşkilat-ı Belediyesi Hakkında Kanun-u Muvakkat (30 Aralık 1912)	12	3	2003 - Temmuz	Erkan TURAL	
Bir Belge: Devair-i Belediye Çavuşlarının Vezaiğine Dair Talimat	6	4	1997 - Ekim	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	
Bir Belge: Ebniyye Memurlarının Suret-i Tertip ve Tayiniyle Vezai-i	14	4	2005 - Ekim	Erkan TURAL	

Memuriyetlerine Havi NizamnameLayihasıdır						
Bir Belge: Emval-ı Miriyye Tahsilatı İçin İstihdam Olunacak Tahsildarların Sıfat ve Hareketleri ve Vezaif-i Memuriyyetleri Hakkında Talimat	10	1	2001 - Ocak	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Eshab-ı Hayvanatdan Ahz ve İstihsal Olunacak Rüşumat Nizamnamesi	8	2	1999 - Nisan	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Esnaf Cem'iyetleri Hakkında T'alimatname	8	1	1999 - Ocak	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Etmekçilik (Ekmekçilik) Hakkında Nizamname	7	1	1998 - Ocak	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Gedik Uygulamasının Kaldırılması (1 Mart 1913)	12	2	2003 - Nisan	Erkan TURAL		yerel yönetimler, yerel yönetimlerde eğitim, AB eğitim gereksinimi
Bir Belge: Gedikler Nizamnamesi (17 Haziran 1861)	12	1	2003 - Ocak	Erkan TURAL		
Bir Belge: Habsburg ve Osmanlı İmparatorluğu'nun En Uzun Asrı ve 1864 - Tuna Vilayet Nizamnameleri	13	3	2004 - Temmuz	Erkan TURAL		
Bir Belge: Her Nev'i Ebniyyeden Alınacak Harç ve Rüşumat Nizamnamesi	7	3	1998 - Temmuz	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: İcar-ı Akar Nizamnamesi (Nakdî Gelir Getiren Mülklerin Kiralanmasına Dair Nizamname)	11	1	2002 - Ocak	Cenk REYHAN		
Bir Belge: İdare-i Nevahi Nizamnamesi	11	2	2002 - Nisan	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Kuzeybatı Anadolu Kentlerinde İki Osmanlı Aydını ve Ahmed Vefik Paşa Raporu	16	2	2007 - Nisan	Erkan TURAL		
Bir Belge: Men'-i Harik Hakkında Nizamname ve Düşündürdükleri	8	3	1999 - Temmuz	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Minyatür Bir Tanzimat Ülkesi Lübnan ve 1861 Lübnan Vilayet Nizamnamesi	14	2	2005 - Nisan	Erkan TURAL		
Bir Belge: Osmanlı Kenti, Romanov -	12	4	2003 -	Erkan TURAL		

Osmanlı Belediyeciliği ve 1868 Nizamnamesi			Ekim			
Bir Belge: Osmanlı Vilayet Bütçe Nizamnamesi	9	4	2000 - Ekim	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Osmanlı Vilayet Genel Masrafları Hakkında Bir Talimat	10	2	2001 - Nisan	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Osmanlı Vilayet Tapu Mesalihi Hakkında Bir Talimat	9	3	2000 - Temmuz	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Rıhtımlara Dair Nizamname	6	3	1997 - Temmuz	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Rumeli Taşrası Teftiş Raporu, 1860'larda Osmanlı Maliyesi ve Emperyalist Adab	16	1	2007 - Ocak	Erkan TURAL		
Bir Belge: Rüşum-ı Belediye Kanunu	6	2	1997 - Nisan	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Şehremaneti Çavuşları Hakkında Nizamname	7	2	1998 - Nisan	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		hizmetiçi eğitim, belediyeler
Bir Belge: Şehremaneti'nin Kuruluşu ve Şehremaneti Nizamnamesi	5	3	1996 - Mayıs	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Tababet-i Belediye Nizamnamesi	6	1	1997 - Ocak	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Taşra Mülkiyye ve Mal Müdürlerine Verilen 1857 Tarihli Talimat	10	3	2001 - Temmuz	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Tuna Vilayeti Nizamnamesi	5	2	1996 - Mart	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Turuk ve Ebniye Nizamnamesi ve Getirdikleri	5	4	1996 - Temmuz	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Belge: Türkiye, Hollanda, İngiltere ve Amerika'da Modern İtfaiye Teşkilatının Kuruluşu ve Harik (Yangın) Nizamnameleri	13	1	2004 - Ocak	Erkan TURAL		
Bir Belge: Vilayat Belediye Kanunu - 1877	3	5	1994 - Eylül	Muammer KUTLU		
Bir Belge: Vilayat Memurin-i Sıhhiyesinin 1331 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayat Kanun-u	15	2	2006 - Nisan	Erkan TURAL		

Muvakkati Mucibince Suret-i Tayin ve Azillerine Dair Nizamname						
Bir Belge: Vilayet İdare-i Sıhhiyye Nizamnamesi	15	1	2006 - Ocak	Erkan TURAL		
Bir Belge: Zabtiyye Memurlarının Hukuk Davalarında İlgili Kişileri Mahkemeye Celbetme İşlerinden Alacakları Ücret Hakkında Talimat	10	4	2001 - Ekim	Cenk REYHAN		
Bir Belge: Zokaklara Dair Nazamname	5	1	1996 - Ocak	Mehmet SEYİTDANLIOĞLU		
Bir Kamu Politika Aracı Olarak Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS):Türkiye'de Belediyelerin CBS Uygulamalarının Değerlendirilmesi	15	1	2006 - Ocak	Türksel Kaya BENSĞHİR / Aşlı AKAY	Türkiye'de belediyelerin CBS'yi nasıl algıladıklarını, CBS uygulama alanlarını ve CBS kullanım düzeylerini tespit etmek.	coğrafi bilgi sistemleri, e-belediye, bilgi ve iletişim teknolojileri
Bölge Gerçeği ve Avrupa	7	2	1998 - Nisan	Ruşen KELEŞ	Avrupa'da bölge yönetimi uygulamalarına değinerek, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi'nin bölge yönetimine bakışını irdelemek.	bölge yönetimi, Avrupa yerel yönetimleri, üniter devlet, yerinden yönetim
Bölge Kavramı ve Bölgesel Kalkınma Ajansları	13	4	2004 - Ekim	Ahmet APAN	Bölge kavramını ve bölgesel kalkınmada ajanslarının yapı ve işleyişlerini analiz etmek.	bölgeler, bölgesel kalkınma ajansları, kalkınma
Bulgaristan'da Yerel Yönetimler	4	1	1995 - Ocak	Birgül AYMAN GÜLER	Bulgar yerel yönetim sistemini inceleyerek, komünist dönemdeki yapıyla karşılaştırmak.	Bulgar yerel yönetimleri, sosyalist sistem, özerklik
Büyükşehir Belediye Hizmetlerinin Görelî Etkinlik Analizi	16	4	2007 - Ekim	İsmail GÜNEŞ / Melek AKDOĞAN		yerel yönetim hizmetleri, etkinlik ve verimlilik, reform
Büyükşehir Belediyelerinin İdare ve İşletmeleri: Hukuksal ve Mali Sorunları	13	2	2004 - Nisan	Ahmet APAN	İSKİ, ASKİ, İETT, EGO, vb büyükşehir belediye idare ve işletmelerinin teftişi sırasında saptanan aksaklıklar yoluyla, bu idare ve işletmelerin karşı karşıya bulunduğu hukuki ve mali sorunlara dikkat çekmek.	belediye idareleri, belediye işletmeleri, büyükşehir belediyeleri
Büyükşehirlerde Kararları Kim Alıyor? Büyükşehir Belediye Meclislerinde Temsil Sorunu ve Çözüm Önerileri	16	1	2007 - Ocak	Erbay ARIKBOĞA	Büyükşehir belediye meclis üye sayılarında görülen temsil adaletsizliklerine dikkat çekmek ve bu durumun düzeltilmesi hususunda önerilerde bulunmak.	temsil, temsil adaletsizliği, ölçek, büyükşehir belediyesi
Cumhuriyet Döneminde Belediyelerde İşçi Hareketleri (1923 - 1980)	7	3	1998 - Temmuz	Yüksel AKKAYA	Belediye işçi hareketlerinin nedenleri ve özelliklerini tartışmaya açmak.	belediye personeli, işçi örgütlenmesi, yerel sendikacılık, işçi eylemleri
Çağdaş Belediye	1	1	1992 - Ocak	Selçuk YALÇINDAĞ	Çağdaş belediyecilik anlayışını, dünyadaki durumla birlikte ortaya koymak.	çağdaş belediyecilik, belediye hizmetleri, yerel hizmet
Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin İncelenmesi (1992-2002)	12	3	2003 - Temmuz	Özgür ÖNDER	ÇYYD'nde 1992 - 2002 yılları arasından yayınlanan makaleleri çeşitli açılardan sınıflandırarak, bir takım sonuçlar ve veriler elde etmek.	ÇYYD, makale incelemesi, yerel yönetim yazını
Çek ve Slovak Cumhuriyetleri'nde	4	5	1995 -	Birgül AYMAN	Sosyalist sistemden yeni çıkan Çek ve Slovak	Çek ve Slovak Cumhuriyetleri yerel

Yerel Yönetimler			Eylül	GÜLER	Cumhuriyetleri'nde yerel yönetimlerin oluşum süreci ve özelliklerini irdelemek.	yönetimleri, sosyalist devlet
Çevre Koruma Yöneltileri, İlkeleri ve Araçları	7	3	1998 - Temmuz	Ayşegül KAPLAN MENGE	Çevre koruma konusunda uygulanacak yöntemleri ve yaptırımları değerlendirmek.	çevre bilinci, çevre koruma, kirleten öder
Çevrelerindeki Değişime Adapte Olabilen Sosyo-Teknik Sistemler ve Afet Yönetimi	14	2	2005 - Nisan	Sıtkı ÇORBACIOĞLU	Çevrelerindeki değişime adapte olabilen sosyo-teknik bir kriz yönetim sisteminin Türk afet yönetiminde işlerlik kazanması için gerekli teorik çerçeveyi çizmek.	afet yönetimi, kaos ve karmaşıklık teorisi, sosyo-teknik sistemler, organizasyon teorisi
Çevresel Ölçüt ve Standartlar	3	4	1994 - Temmuz	Firuz Demir YAŞAMIŞ	Dünyada ve Türkiye'de uygulanan çevresel standartları karşılaştırmalı olarak değerlendirmek.	çevre yönetimi, çevresel standartlar, kirleticiler, çevresel değerler
Daha Demokratik ve Daha Etkin Belediye Yönetimi İçin Yeni Bir Seçim Sistemi Önerisi	8	4	1999 - Ekim	Bayram ÖZBEY	Belediye başkanı ve belediye meclisi seçiminde uygulanacak seçim sistemi konusunda tutarlı bir öneri ortaya koymak.	belediye başkanı, belediye meclisi, seçim sistemi, yerel seçim
Delhi Anakent Yerel Yönetimi	10	4	2001 - Ekim	Hikmet KAVRUK	Hindistan'ın başkenti Delhi'de anakentsel özellikleri ve anakent yerel yönetim biçimini genel hatlarıyla ele almak.	anakentler, anakent belediyeciliği, başkent yönetimi, Delhi yerel yönetimleri
Demokratik Mahallî İdare Anlayışının İlkeleri	1	3	1992 - Mayıs	Nuri TORTOP	Demokrasinin ülke düzeyinde geçerli olabilmesinin ön koşulu olan demokratik yerel yönetimlerin ilkelerini ortaya koymak	demokratik davranış, sosyal adalet, tarafsızlık
Denizli Sevindik Mahallesi Örneği Çerçevesinde; Kentte Yaşama Süresinin Kentlileşme Sürecine Etkilerinin Analizi	15	2	2006 - Nisan	S. Evinç TORLAK / Ferihan POLAT		
Derin Ekoloji	10	4	2001 - Ekim	M. Akif ÖZER	Yeşil harekette önemli bir yol ayrımına neden olan derin ekoloji akımını ayrıntılı bir şekilde incelemek.	çevre sorunları, derin ekoloji, yeşiller, yeşil hareket
Devlet Memurları Kanunu Açısından Mahalli İdarelerde Disiplin Suç ve Cezaları (I)	4	4	1995 - Temmuz	Celal GÜVENÇ	657 sayılı Devlet memurları Kanunu çerçevesinde, yerel yönetim memurlarının disiplin suçları yönünden incelemek.	yerel yönetim personeli, devlet memurları, disiplin suç ve cezaları
Devlet Memurları Kanunu Açısından Mahalli İdarelerde Disiplin Suç ve Cezaları (II)	4	5	1995 - Eylül	Celal GÜVENÇ	657 sayılı Devlet memurları Kanunu çerçevesinde, yerel yönetim memurlarının disiplin suçları yönünden incelemek.	yerel yönetim personeli, devlet memurları, disiplin suç ve cezaları
Devlet Memurlarının İzin Hakları	9	3	2000 - Temmuz	Celal GÜVENÇ	Devlet memurlarının izin hakları konusunda karşılaşılan tereddütleri gidermek.	657 sayılı kanun, izin hakkı, izin süresi
Devlet Planlama Teşkilatı ve Belediye İlişkileri	3	5	1994 - Eylül	Orhan PİRLER	Belediyelerin yapacakları yatırımlar bakımından Devlet Planlama Teşkilatı ile ilişkilerini incelemek.	belediye, Devlet Planlama teşkilatı, yatırım harcamaları
Devlet Planlama Teşkilatı ve Yerel Yönetimler	5	5	1996 - Eylül	Orhan PİRLER	Yerel yönetimler ile, bunların görev alanları içinde bulunan Devlet Planlama Teşkilatı ilişkilerini irdelemek.	DPT, merkezî yönetim, idarî vesayet, denetim
Devlet ve Belediyeler Açısından Tüketicinin Korunması	4	5	1995 - Eylül	Fikri GÖKÇEER	4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu bütün yönleri ile değerlendirmek ve duraksamaları gidermek.	tüketicinin korunması, tüketici örgütleri, kalite, belediyeler

Doğu Avrupa'da Yerel Yönetimler	1	2	1992 - Mart	Birgül AYMAN GÜLER	Yerel yönetimler açısından değişimin hem düşünce hem uygulama boyutunda yönünü anlayabilmek.	sosyalizm, yerel sovyet, hiyerarşi
Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ticaret ve Sanayi Odalarının Talep Profilleri	8	2	1999 - Nisan	Haluk ALKAN	Ülkemizde faaliyet gösteren Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri odalarının talep profilini ortaya koymak ve analiz etmek.	ticaret ve sanayi odaları, TOBB, sivil toplum, kamu hizmet talebi
Dünya Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na Doğru	11	4	2002 - Ekim	Ruşen KELEŞ / Ayşegül MENGİ	Henüz hazırlık aşamasında olan Dünya Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın oluşum sürecine değinmek.	yerel özerklik, yerel demokrasi, katılım, işbirliği özgürlüğü
Dünyada Yerel Yönetimlerin Değişen Rolü ve Yeni Kimliği	12	3	2003 - Temmuz	M. Akif ÇUKURÇAYIR	Dünyanın çeşitli ülkelerinde yerel yönetimlerin gelişme yönünde gösterdikleri değişimi gözler önüne sermek.	yerel yönetimler, değişim, idarede reform, özerklik
Eğitimde Yerelleşmeye Mesleki ve Teknik Eğitimden Başlanmalıdır	6	2	1997 - Nisan	Reşide KABADAYI	Eğitim hizmetlerinin yerelleşmesinde izlenmesi gereken yol ve yöntemleri saptamak.	eğitim hizmetleri, yerelleşme, yerel yönetimler, reform
Eğitimin Yerinden Yönetimi	7	2	1998 - Nisan	Ahmet DUMAN	Eğitim hizmetlerinin yerinden yönetilmesi gereğini belirterek, bu konuda gerekçeler ortaya koymak.	il özel idareleri, belediyeler, yerel yönetim gelirleri, katılım payı
Eğlence Vergisi ve Belediyelerimiz	7	4	1998 - Ekim	M. Cemal ÖZYARDIMCI	Eğlence vergilerinin belediyelerimizdeki uygulamalarını, çeşitli mevzuat hükümleri çerçevesinde irdelenmek.	vergi, belediye gelirleri, istisna, vargi kaybı, belediyeler
Ekonomik Tedbirler ve Yerel Yönetimler	4	2	1995 - Mart	Orhan PİRLER	Yerel yönetimler konusunda getirilen ekonomik hükümleri incelemek.	ekonomik tedbirler, yerel yönetimler, yerel hizmetler
F. Almanya'da Yerel Yönetim Bankacılığı: Tasarruf Sandıkları Organizasyonları	6	2	1997 - Nisan	N. Oğuzhan ALTAY		yerel yönetim bankacılığı, Alaman yerel yönetimleri
F. Almanya'da Yerel Yönetimlerin Bütçe Yapısı (I)	6	2	1997 - Nisan	Enis YETER / Kadir KOÇDEMİR	Federal Almanya'da yerel yönetimleri, bütçe olanakları doğrultusunda değerlendirmek.	Federal Almanya, yerel yönetim bütçesi, özerklik
F. Almanya'da Yerel Yönetimlerin Bütçe Yapısı (II)	6	3	1997 - Temmuz	Enis YETER / Kadir KOÇDEMİR	Federal Almanya'da yerel yönetimleri, bütçe olanakları doğrultusunda değerlendirmek.	Federal Almanya, yerel yönetim bütçesi, özerklik
Federal Almanya'da Yerel Yönetimler	6	4	1997 - Ekim	Ayşegül KAPLAN MENGİ		Almanya, yerel yönetimler, özerklik, vesayet, eyalet
Finlandiya'da Yerel Yönetimler	5	5	1996 - Eylül	Selçuk YALÇINDAĞ	Bir İskandinav ülkesi olan Finlandiya'da yerel yönetimlerin özelliklerini ortaya koymak.	Finlandiya, yerel yönetimler, vesayet denetimi
Fransa'da İdari Sistem ve Yerel Yönetimler	8	2	1999 - Nisan	Yusuf ERBAY	Fransız yerel yönetim sistemini inceleyerek, Fransız yönetim sistemi içinde önemli bazı kurumların dikkat çeken yönlerini anlatmak.	Fransız yerel yönetimleri, reform, bölge yönetimi, belediye başkanı
Fransa'da Valilerin Statüsünde Son Durum	2	2	1993 - Mart	Ahmet ÖZER	Fransız yönetim sisteminde valilerin statüsünü değerlendirmek.	vali, memur, Fransız yönetim sistemi
Fransa'da Yerel İdare Bütçeleri	5	1	1996 - Ocak	Nuri TORTOP	Fransız yerel yönetimlerinin bütçelerini inceleyerek, bir takım bilgiler sunmak.	Fransız yerel yönetimleri, bütçe, yerel idare gelirleri
Fransa'da Yerel İdarelerin Devlet Tarafından Denetimi	4	2	1995 - Mart	Nuri TORTOP	Fransız yerel yönetimlerinin merkezi idare tarafından denetlenmesi konusunu irdelenmek.	Fransız yerel yönetimleri, denetim, merkezi yönetim

Fransa'da Yerinden Yönetim	3	1	1994 - Ocak	Ruşen KELEŞ	Türk yönetim sistemi için pek çok açıdan örnek teşkil eden Fransız yerinden yönetim sistemini, özellikle 1982 sonrası dönem itibarıyla incelemek.	Fransız yerel yönetimleri, bölge yerel yönetimi, özerklik
Fransa'da Yerinden Yönetimin Anayasal Kaynakları	10	1	2001 - Ocak	Bilal CANATAN	1946, 1958 Anayasaları, 1995'te yapılan değişiklik ve Anayasa Konseyi kararları ışığında Fransız yerel yönetimlerini incelemek ve Türk yerel yönetim sistemi ile bir karşılaştırma yapmak.	normlar hiyerarşisi, serbest yönetim, anayasal güvence
Fransa'da Yerinden Yönetimin Anayasal Kaynakları	14	2	2005 - Nisan	Mehmet C. MARİN	Kentin sosyo-ekonomik ve fiziksel yapısının, bir kamu hizmeti olan kanalizasyon hizmetleri için yapılan harcamalar üzerindeki etkilerini incelemek.	kent formu, kentsel hizmetler, planlama, ABD kentleri
Fransa'da, Yerel Yönetimlerde Seçimle Görev Alanların Özlük Hakları	1	6	1992 - Kasım	Fethi AYKAÇ	Fransız yerel yönetimler mevzuatında yer alan, seçilmişlerin özlük haklarına ilişkin hükümlerin açıklanması.	yerel seçilmişler, ödenek
Fransız Yerel Yönetimleri Hesaplarının Yargısal Denetimi: Bölge Hesap Mahkemeleri	5	1	1996 - Ocak	Michel BELANGER	Fransa'da yerel yönetimlerin hesaplarını inceleyen Bölge Hesap Mahkemelerini incelemek.	bölge hesap mahkemesi, Fransız yerel yönetimleri
Gayri Sıhhi Müesseseler ve Genel Özellikleri (I)	2	1	1993 - Ocak	Zerrin TOPRAK / Ömür N. TİMURCANDAY ÖZMEN / Yasemin ARBAK	İzmir Bbelediye yönetim alanı içinde yer alan GSM'lerin yerleşim alanları, faaliyet konuları, atık maddelerinin türü, vb. konularda durum tespiti yapmak.	çevre, çevre yönetimi, valilik, etkinlik, çevre sorunları
Gayri Sıhhi Müesseseler ve Genel Özellikleri (II)	2	2	1993 - Mart	Zerrin TOPRAK / Ömür N. TİMURCANDAY ÖZMEN / Yasemin ARBAK	İzmir Bbelediye yönetim alanı içinde yer alan GSM'lerin yerleşim alanları, faaliyet konuları, atık maddelerinin türü, vb. konularda durum tespiti yapmak.	gayri sıhhi müessese, atık, İzmir belediyeleri
Gaziantep'te Büyükşehir Yönetimine Kentsel Alt Örgütlenmelerin Katılımına İlişkin Bir Analiz	9	2	2000 - Nisan	Yakup BULUT		
Gecekondulaşmanın Gelişimi, İmar Afları ve İslah İmar Planları	12	1	2003 - Ocak	S. Evinç TORLAK	Özellikle büyük kentlerde ortaya çıkan gecekondulaşma olgusunu açıklamak ve gecekondulaşmanın artmasında etkili olan ve bu durumu meşrulaştıran imar afları ve ıslah imar planlarının gecekondulaşma üzerindeki etkilerini irdelemek.	gecekondu, gecekondulaşma, imar af yasaları, ıslah imar planları
Global Kapitalizmde Sermaye Birikimi İçin Yeni Mekansal Ölçekler: Dünya Kentleri / Global Kentler	12	2	2003 - Nisan	A. Kadir TOPAL	Dünya Kenti kavramını, oldukça geniş bir perspektif açısından değerlendirmek.	turizm, belediye, yerel yönetimler, Akçakoca
Göç Sorunu ve Gecekondu Nüfusun İktidara Yürüyüşü	15	4	2006 - Ekim	A. Baran DURAL / Sedef ZEYREKLİ	Özellikle son yıllara damgasını vuran kırdan kente göç olgusuna, ve bunun sonuçlarına dikkat çekmek.	gecekondulaşma, içgöç, seçmen davranışı, devlet, sanayileşme
Grup Bilinci ve Kurumsal Baskı Grubu Eğilimi: İSKİ Örneği	14	1	2005 - Ocak	Haluk ALKAN / Nuh ATEŞ	Türk kamu bürokrasisinde grup bilincini ve ve baskı grubu eğilimini bir alan araştırması kapsamında belirlemek.	kurumsal baskı grubu, bürokrasi, Türkiye'de baskı grupları
Güçlü Mahalli İdare Anlayışının Gelişmesi	2	2	1993 - Mart	Nuri TORTOP	Güçlü yerel yönetimlerin gelişmesini, gelişmiş ülkeler ve Türkiye açısından incelemek.	özerklik, yerel vergi, yerel yönetimler
Güçlü ve Özerk Yerel Yönetimler	1	2	1992 -	Selçuk YALÇINDAĞ	Demokrasinin yerel düzeyde hayata geçirilmesinin önemini ortaya koymak.	saydam yönetim, yerel politika

Demokrasimizin ve Yönetim Sistemimizin Temel Kuruluşları Olmalıdır			Mart			
Hayvanları Koruma kanunu Tasarısında Belediyelerin Yetki ve Görevleri	7	3	1998 - Temmuz	Süheyla ALICA	Hayvanları Koruma Kanunu tasarısında beediyelere verilen görevleri değerlendirmek.	hayvanları koruma, yaşam hakkı, sahihsiz hayvanlar, hayvan itlafı
Hemşehriler ve Belediye Meclisi Toplantıları	3	5	1994 - Eylül	Deniz SAYIN	"Belediye Meclisleri" başlığını taşıyan araştırmının bir bölümünde elde edilen verileri değerlendirmek.	belediye meclisi, hemşehri, halk katılımı, meclis toplantıları
Hindistan'da Yerel Yönetimler	8	3	1999 - Temmuz	Hikmet KAVRUK	Hindistan yerel yönetimlerini, elde edilen bulgular doğrultusunda değerlendirmek.	Hindistan yerel yönetimleri, kırsal yönetim, kentsel yönetim
Hizmet Öncesi Mahallî İdareler Eğitimi Üzerine Düşünceler: Türkiye'deki Mahallî İdareler Önlisans Programları	10	3	2001 - Temmuz	Hüseyin ÖZGÜR / Sedat AZAKLI	Türkiye'de mahallî idareler hizmet öncesi eğitimini, özellikle önlisans seviyesine öncelik verilerek incelemek.	hizmet öncesi eğitim, meslekî eğitim, meslek yüksekokulu, mahallî idareler eğitimi
Hizmette Halka Yakınlık (Subsidiarity) İlkesi ve Yerel Yönetimler	4	1	1995 - Ocak	Ruşen KELEŞ	Subsidiarite kavramını, yerel yönetimlere getirdiği yeni anlayışlar çerçevesinde değerlendirmek.	subsidiarite, yerel yönetimler, özerklik, hizmette yerellik
Hollanda Yerel Yönetimleri	14	2	2005 - Nisan	Özgür ÖNDER	Hollanda yerel yönetim sistemini görev, yetki, hizmet, örgüt, personel, malî yapı, yerel yönetim - merkezî yönetim ilişkileri açısından incelemek.	yerel yönetim, il, belediye, Hollanda
İçişleri Bakanlığı Yeniden Düzenleme Çalışmaları	1	5	1992 - Eylül	Bedri NAZLIOĞLU	İçişleri Bakanlığı bünyesinde oluşturulan 26 çalışma grubundan, yerel yönetimleri ilgilendiren 6 çalışma grubunun çalışmaları hakkında bilgi vermek ve bu konuda tartışma açılması	çalışma grubu, araştırma raporu, idarede reform
İçişleri Bakanlığı'nda Mahalli İdarelerin Yeniden Yapılandırılması Çalışmaları	5	3	1996 - Mayıs	Ziya ÇOKER	İçişleri Bakanlığı bünyesinde yapılan yerel yönetimlerin güçlendirilmesi çalışmaları hakkında bilgi sunmak.	merkeziyetçilik, hizmet bütünlüğü, ilçe özel idaresi, idarî vesayet
İçmesuyu ve Kanalizasyon Sektöründe İzlenen Küresel Politikalar Üzerine Bir Değerlendirme	10	2	2001 - Nisan	Nilgün GÖRER	1990'dan sonra su kaynakları üzerindeki korumacı yaklaşımın etkisinin artışına paralel olarak, küresel su politikalarında ortaya çıkan değişimlerin, içmesuyu ve kanalizasyon sektörünü ilgilendiren yönlerini özetlemek.	ortak mal, ekonomik mal, içmesuyu, kanalizasyon, küresel su politikaları
İdarî Para Cezalarıyla İlgili 3506 ve 3591 Sayılı Kanun Hükümlerinin Uygulanması	1	5	1992 - Eylül	Şevki PAZARCI		
İl Genel Meclislerinde ve Belediye Meclislerinde Bütçe Komisyonlarının Oluşumu ve Çalışması	3	6	1994 - Kasım	Celal GÜVENÇ	İl genel meclislerinde ve belediye meclislerinde bütçe komisyonlarının oluşturulması ve çalışması hususlarına açıklık getirmek.	il genel meclisi, belediye meclisi, bütçe komisyonları
İl Genel Meclislerinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri, Üyelerinin Malî ve Sosyal Hakları	5	5	1996 - Eylül	Enis YETER	İl Genel Meclisi hakkında genel açıklamalar yapmak.	il özel idaresi, il genel meclisi
İl Özel İdareleri ve Belediyelerde Uygulanan Program Bütçe Sistemi ve Getirdiği Yenilikler	8	1	1999 - Ocak	Hayrettin GÜNGÖR / Mehmet DEMİRTAŞ	Bütçenin tanımı, çeşitleri ve sistemlerine göz atarak, program bütçe sistemini incelemek.	program bütçe, belediyeler, denetim, belediye bütçesi

İl Özel İdarelerinin Çevre Yönetimindeki Yeri: Kastamonu Valiliği Örneği	15	3	2006 - Temmuz	Enis YETER	İl özel idarelerinin çevre koruma konusunda yerini ve önemini belirlemek.	
İl Özel İdarelerinin Kurduğu, Katıldığı ve Kapattığı Şirketlerin Bölgesel ve Ekonomik Açından İrdelenmesi	2	4	1993 - Temmuz	Hasan ÖZHAN	İl özel idarelerinin kurduğu, katıldığı ve kurup kapattığı şirketlerin durumlarının etraflıca incelenmesi.	rekabet, hisse, teşebbüs, sermaye, kâr
İl Özel İdaresi Gelirleri: 1925-1990	3	3	1994 - Mayıs	Birgül AYMAN GÜLER	İl özel idaresi gelirlerini, belediye gelirleri ile ve GSMH'daki oranları bağlamında incelemek.	Londra Büyükşehir yönetimi, İngiliz yerel yönetimleri, Muhafazakâr parti, İşçi Partisi
İl Özel İdaresi Harcamaları: 1925-1990	4	3	1995 - Mayıs	Birgül AYMAN GÜLER	Gerçekçi reform önerileri geliştirilebilmesi için, sahip olunması zorunlu sayılan verilerin bir kısmını daha kullanıma sunmak.	il özel idareleri, yerel yönetim harcamaları, yatırım harcamaları
İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Yasa Tasarısı Taslağı: Mali Özerklik mi? Merkez Kaynaklı Gelirlerin Revizyonu mu?	15	3	2006 - Temmuz	Uğur YILDIRIM / Şerif ÖNER / Yücel AYRIÇAY / İ. Ethem TAŞ	Yerel yönetim gelirlerinin gelirleri konusunda çıkarılan yasa tasarısını değerlendirmek.	anakent yönetimi, İstanbul, yönetim sorunları, yeniden yapılandırma
İl Sistemi ve Devletin Yeniden Yapılanması	4	4	1995 - Temmuz	Alaaddin YÜKSEL	1949 tarihli 5442 sayılı yasa ile düzenlenen il idaresinin yeniden yapılanma sürecine katkıda bulunmak.	il idaresi, vali, yetki genişliği, yönetimde reform
İl Sisteminin Güçlendirilmesi Çözüm Mü?	5	2	1996 - Mart	Selçuk YALÇINDAĞ	Son yıllarda ortaya atılan il sisteminin güçlendirilmesi tartışmalarına değinmek.	il sistemi, valilikler, ilçe yerel yönetimi, yönetimin yeniden yapılandırılması
İller Bankası ve Yerel Yönetimler	6	2	1997 - Nisan	Ziya ÇOKER	İller Bankası özelinde yerel yönetim - merkezi yönetim ilişkilerini değerlendirmek.	İller Bankası, yerel yönetimler, gelir - gider, mali yardım
İmar Yasalarının Gelişimi Üzerine Düşünceler	11	3	2002 - Temmuz	S.Evinç TORLAK	İmar yasalarının gelişim sürecini analiz etmek.	imar mevzuatı, imar planları, kent planlaması, 3194 sayılı yasa
İngiliz Yerel Yönetimlerinde Yeni Kent Solu'nun Yükselişi ve Sonu	11	4	2002 - Ekim	Muhammet KÖSECİK	"Yeni kent solu" olarak adlandırılan İşçi Partili sol kanat yerel yönetimlerin 1970'lerin ortalarından 1980'lerin sonlarına kadar olan dönemde ortaya çıkışlarını, etkinliklerini ve yok oluşlarını analiz etmek.	yeni kent solu, merkez - yerel yönetim ilişkileri, İşçi Partisi, Muhafazakâr Parti
İngiltere'de Yerel İdare Bütçeleri	3	5	1994 - Eylül	Nuri TORTOP	İngiliz yerel yönetimlerini mali açıdan değerlendirmek.	İngiltere yerel yönetimleri, yerel yönetim bütçesi, gelir, borçlanma
İngiltere'de Yerel Yönetimlerin Uyguladığı Başarı Ölçüm Sistemi ve Denetimi	13	3	2004 - Temmuz	Bırol EKİCİ	İngiliz yerel yönetim birimlerinin personelinin hizmet üretimine uyguladığı başarı ölçüm sistemlerini değerlendirmek.	en iyi değer yöntemi, performans, denetim
İnsan Haklarının Toplumsal Kazanımı Sürecinde Yerel Yönetimler: Uluslararası Normlar ve Aracı Haklar Yönüyle Bir İnceleme	10	3	2001 - Temmuz	Haluk ALKAN / Şerif ÖNER	İnsan hakları olgusunun toplumsal kazanımı sürecinde hak ve özgürlüklerin yerel yönetim düzeyinde uygulanabilir kılınmasının koşullarını yöntemlerini ele almak.	insan hakları, katılım, yerel yönetimler
İspanya'da Yerel İdareler ve Mali Olanakları	3	6	1994 - Kasım	Nuri TORTOP	Yerinden yönetim sistemi açısından önemli bir konumda olan İspanyol yerel yönetimlerini, mali akımdan irdelemek.	İspanya yerel yönetimleri, yerel yönetimler maliyesi

İspanya'da Yerinden Yönetim	2	4	1993 - Temmuz	Ruşen KELEŞ	Uzun bir otoriter ve merkezîyetçi dönemin ardından demokratik bir yaşam biçimini seçmiş olan İspanya'da yerinden yönetimin nasıl biçimlendiğini ana çizgileriyle görmek.	özerklik, bölge yönetimi, parlamento, federal devlet
İstanbul İçin Yönetim Biçimi	8	4	1999 - Ekim	Cevat GERAY	İstanbul için yeni bir model oluşmasına katkıda bulunmak.	İstanbul yönetimi, metropol, büyükşehir yönetimi
İstanbul ve Yönetimi	8	1	1999 - Ocak	Belma ÜSTÜNİŞİK	İstanbul'un nüfus, istihdam, mekan düzeni ve kentsel altyapıdaki mevcut durumu ve sorunlarını inceleyerek, İstanbul için alternatif bir yerel yönetim yapısı önermek.	İstanbul, büyükşehir yönetimi, metropolitan alan
İsveç'te Yerel Yönetimler	12	3	2003 - Temmuz	Feyza ÖZTÜRK	İsveç yerel yönetimlerini inceleyerek bir takım öneriler geliştirmek.	İsveç yerel yönetimleri, yerel özerklik, demokrasi
İşçi Sendikaları ve Yerel Yönetimler: Kahramanmaraş Örneği	9	4	2000 - Ekim	Haluk ALKAN / Mehmet BİÇKES	Kahramanmaraş'ta yerel işçi sendika yöneticileridüzeyinde yapılmış bir alan araştırmasının verileri ışığında, yerel yönetim - sendika ilişkilerini incelemek.	yerel sendikalar, yönetime katılım, sivil toplum örgütleri, yerel sorun
İtalya'da Yerel Yönetimler	6	1	1997 - Ocak	Cevat GERAY	İtalyan yerel yönetimlerinin kendine özgü yönlerini incelemek.	İtalyan yerel yönetimleri, özerklik, belediyeler, vesayet
İtalya'da Yerel Yönetimler	5	4	1996 - Temmuz	Hüseyin KOÇAK	İtalyan yerel yönetimlerini, kendine özgü yönleriyle incelemek.	İtalyan yerel yönetimleri, belediyeler, seçim
İtalya'da Yerel Yönetimlerin Yapısı ve Son Düzenlemeler	5	3	1996 - Mayıs	Nuri TORTOP	İtalyan yerel yönetim sisteminin yapısını ve malî kaynaklarını incelemek.	İtalyan yerel yönetimleri, bölge yönetimi, yönetsel denetim
Japonya'da Belediye Başkanlığı	11	4	2002 - Ekim	Abdullah ÇELİK	Japonya'da yerel yönetim, belediye başkanları ve belediye başkanlarının göreve gelmeleri, görevleri ve görevine son verilmesi nedenlerini incelemek.	seçim, halk oylaması, belediye başkanı
Japonya'da Yerel Personel Sistemi	15	2	2006 - Nisan	M. İlker HAKTANKAÇMAZ	Japon yerel yönetim sistemine kısa bir değindikten sonra, ülkenin yerel yönetim personelinin niteliklerini ve haklarını irdelemek.	Japonya, yerel personel sistemi
Japonya'da Yerel Yönetimler	6	2	1997 - Nisan	A. Argun AKDOĞAN		Japon yerel yönetimleri, il, belediye, özerklik
Japonya'da Yerel Yönetimler Maliyesi	16	2	2007 - Nisan	Hasan CANPOLAT / M. İlker HAKTANKAÇMAZ	Japonya'daki yerel yönetim türlerine değinmek, Japon yerel yönetim sisteminin gelişimini incelemek ve yerel gelir ve giderleri ayrıntılı bir şekilde incelemek.	Japonya'da yerel gelirler, yerel finansman, yerel yönetimler
Kadastro Teknik Standartları	1	3	1992 - Mayıs	İlhan YALVAÇ		imar planı, parselizasyon
Kamu Alacaklarının Ödenme Yöntemleri ve Yerel Yönetim Kamu Alacaklarında Posta Çeki Yönteminin Uygulanması	6	2	1997 - Nisan	Atilla İNAN	Yerel yönetim alacaklarının ödenmesi konusunda uygulanan posta çeki yöntemini değerlendirmek.	kamu alacakları, yerel yönetim alacakları, posta çeki
Kamu Hizmetinin Kurulmasında Yerel Yönetimlerin Yetkisi	10	4	2001 - Ekim	Onur KARAHANOGULLARI	Kamu hizmetlerinin kurulması bağlamında merkezî yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkileri ortaya koymak.	yerel kamu hizmetleri, yerel yönetimler, kamu hizmetlerinin kurulması
Kamu Personel Yönetimimizdeki	6	1	1997 -	Hayrettin KALKANDERE		kamu personeli, sorunlar, reform

Temel Sorunlar ve Çözümler			Ocak			
Kamu Toprakları ve Belediyeler	6	3	1997 - Temmuz	Gazi KAPAN		kamu toprakları, belediyeler, planlama, kentleşme
Kamu Yönetiminde Yeni Bir Örgütlenme İlkesi: Yerellik (Subsidiaritaet)	9	3	2000 - Temmuz	Mehmet ÖZEL	Yerellik ilkesinin ortaya çıkışı, tanım ve kapsamı, AB örgütlenmesi içindeki yeri ve Türk kamu yönetimi için ne ifade ettiğini ele almak.	subsidiarite, özerklik, merkezî yönetim, yerleşme
Kamu Yönetiminde Yetki Genişliği ve Kastamonu Uygulaması	11	3	2002 - Temmuz	Enis YETER	Yetki genişliği uygulamalarını, Kastamonu özelinden hareketle değerlendirmek.	yetki genişliği, inisiyatif, verimlilik, yerleşme, mutlaklık
Kamu Yönetiminde Yönetmelik İletişim	5	2	1996 - Mart	Kamil Ufuk BİLGİN	Kuruluşun etkili ve verimli olmasında ve onların artırılmasında önemli bir etken olan yönetmelik iletişiminin, kamu yönetiminde oynadığı rolü saptamak.	yönetmelik iletişim, kamu yönetimi, etkenlik, koordinasyon
Katı Atık Yönetiminde Stratejik Planlama	16	3	2007 - Temmuz	Ayşe TEKEL	Katı yönetiminde stratejik planlamanın geçmişte ve günümüzde dünyadaki uygulamaları ışığında, Türkiye'de gerçekleştirilecek uygulamalar açısından bir açılım yapmak.	gayri sıhhi müessese, atık, İzmir belediyeleri
Katılımcı Yönetim Modeli Üstüne: İLKŞAN ve İSKİ	2	6	1993 - Kasım	Turgut TAN	Hizmetle doğrudan ilgili olanların yönetimde söz sahibi oldukları kuruluşta cereyan eden yasadışı olaylar karşısında katılımcı yönetim modelinin sorgulanması.	yolsuzluk, kamuoyu, kamu kurumu
Kent Bilgi Sistemleri Veri Kaynağı ve Sürdürülebilir Gelişme Aracı Olarak Uzaktan Algılama Sistemleri	16	4	2007 - Ekim	Halil AKDENİZ		kent bilgi kaynağı, uzaktan algılama yöntemleri
Kent Planlama - Uygulama Süreci ve Belediyeler	2	6	1993 - Kasım	Fikri GÖKÇEER	Tebliğ değerlendirmesi.	imar planı, çerçeve yasa, kentleşme
Kent ve Konut Planlamasında Kadın Boyutu	10	1	2001 - Ocak	Feral EKE	Tarihsel gelişim sürecinde ideal kent modellerinde kadınlara biçilen rol, konut ve çevrenin kadınlar açısından önemini irdelemek.	kent, cinsiyet, konut planlaması, kadın hakları
Kent Yönetimi İçin Yeni Yaklaşımlar ve Komşuluk (Mahalle) Biriminin Önemi	4	6	1995 - Kasım	Cevat GERAY	Dünya ülkelerinin bu alanda kazandığı deneyimleri ve geliştirilen yaklaşımları gözden geçirerek, ülkemizde kent yönetimlerinin komşuluk düzeyindeki durumunu belirtmek ve bazı öneriler geliştirmek.	mahalle, komşuluk, yerel demokrasi, kentleşme
Kente Karşı Suç Kavramı Üzerine Düşünceler	2	5	1993 - Eylül	Enis YETER	Tebliğ	kent, kentleşme, gecekondu
Kentleşme Sorunlarının Çözümü Açısından Küreselleşme, Özelleştirme, Yerelleşme ve Yerel Yönetimler	10	4	2001 - Ekim	Cevat GERAY	Kürselleşme, özelleştirme, yerelleşme gibi son yıllarda ortaya çıkan gelişen kavramların yerel yönetimler üzerindeki etkilerini kentleşme bağlamında irdelemek.	kentleşme, küreselleşme, özelleştirme, yerelleşme, yerel yönetimler
Kentli Hakları Bakımından Avrupa Peyzaj Sözleşmesi ve Türkiye	11	3	2002 - Temmuz	Ahmet MUTLU	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi bağlamında kentli hakları ve kentsel planlama konularını irdelemek.	kentli hakları, kentsel peyzaj, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi
Kentsel Altyapı Sunumunda Merkezî Yönetimin Tercihleri ve Bu Tercih İçinde İller Bankası'nın Yeri	7	1	1998 - Ocak	Özgül ÖZKEN / A. Pınar TÜRKER	Merkezî yönetim - yerel yönetim ilişkileri bağlamında kentsel altyapı sunumuna ve İller Bankası'nın bu konumdaki yerine açıklık getirmek.	altyapı, yerel hizmet, İller Bankası, kentsel altyapı sunumu
Kentsel Arsa ve Arazi Yönetimi ve	1	1	1992 -	M. Cemal İŞLEYİCİ	Belediyelerin arsa ve parselizasyon çalışmalarını ve	belediye, arsa, parselizasyon, arsa

Geliştirilmesi, Bölgeleme ve Parselasyon			Ocak		uygulamalarını değerlendirmek.	sorunu
Kentsel Kalkınma Sürecinde Kent Ekonomisinin İşlevleri ve Sorunları	6	4	1997 - Ekim	Yusuf TUNA / İsmail CERİTLİ		kentsel kalkınma, kent ekonomisi, kalkınma
Kentsel Kamu Hizmetlerinde Etkinlik Arayışları: Fransa	11	4	2002 - Ekim	Yeşeren ELİÇİN ARIKAN	Kentsel hizmet üretiminde Fransız sisteminin belirleyici özelliklerini ele almak ve bu konuda güncel tartışmalara değinmek.	kamu hizmeti, etkinlik, değerlendirme politikaları
Kentsel Korumanın Olabilirliği	13	2	2004 - Nisan	Serap FIRAT	Kentsel koruma politikalarında yaşanan sorunları, ülkemiz idari yapılanmasında ve geleceğe dönük plan ve politikalarda korumanın yerini tartışmak suretiyle, korumanın güçlüklerine işaret etmek.	kentsel koruma, planlama kentler, çevre yönetimi
Kentsel Mekanlarda Kamusal Alan	11	4	2002 - Ekim	Serap FIRAT	"Kamusal alan" kavramına açıklık getirerek, mekanın insan ve toplum üzerindeki etkilerini ve belirleyiciliklerini vurgulamak.	kamusal alan, kentleşme, sermaye birikimi, ortak mal, kentsel alan
Kırgızistan'da Yerel Yönetimler	7	4	1998 - Ekim	Askat DUKANBAYEV	Yeni kurulan bir devlet olan Kırgızistan'ın yerel yönetim sistemini incelemek.	Kırgızistan yerel yönetimleri, yerel özerklik
Kırızden Kaçış, Kırize Kaçış: Türkiye'de Kamu Yönetimi Reformu	13	4	2004 - Ekim	Osman BALABAN	Türkiye'de halen gündemde olan kamu yönetimi ve yerel yönetimler reformu çalışmalarını değerlendirmek.	kamu yönetimi, yerel yönetimler, ekonomik kriz, kentsel politika
Kırsal Kalkınma Yöneltileri, İlçe Yerel Yönetimi ve "İlçe Köy Birlikleri" Önerisi	8	2	1999 - Nisan	Cevat GERAY	Güncellenen kırsal alan yönetimlerinin yeniden yapılandırılması konusunu incelemek.	kırsal kalkınma, ilçe yerel yönetimi, ilçe köy birlikleri
Kıyı Kenti Belediyelerinin Planlama ve Yönetim Sorunları: Yalova Keti Örneği	12	4	2003 - Ekim	Aslı AKAY	Yalova örneğinde kıyı kentleri belediyelerinin planlama ve yönetim sorunlarını tartışmak.	kıyı alanları yönetimi, kıyı kent belediyeleri, entegre kıyı alanları yönetimi
KKTC'de Belediyeler ve Çağdaş Belediyecilik	8	1	1999 - Ocak	Ruşen KELEŞ	KKTC yerel yönetimlerini, belediyeler özelinde incelemek.	KKTC belediyeleri, çağdaş belediyecilik ilkeleri, belediye hizmetleri
Konut Gereklinimi = Sayısal Konut Açığı mı?	6	3	1997 - Temmuz	Emel AKIN	Konut açığı sorununa getirilecek çözüm önerileri geliştirmek.	konut açığı, belediyeler, kent planlaması
Konut Sakinlerinin Fiziksel ve Toplumsal Çevre Algısı	8	1	1999 - Ocak	Erol DEMİR	Ankara'nın farklı fiziksel ve sosyo-ekonomik dokularından seçilen konut çevrelerinde yapılan alan araştırmasından elde edilen verileri analiz etmek.	fiziksel çevre, toplumsal çevre, konut tercihi, kent sakini
Konutta Kooperatif ve Belediye İşbirliği	3	1	1994 - Ocak	Cevat GERAY	Belediyelerin, arsa, planlama, konut, altyapı ve kentsel işgörüler konusunda kent kooperatifleriyle ilişkilerini ortaya koymak.	kent kooperatifçiliği, konut kooperatifçiliği, yapı kooperatifçiliği
Köy Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması	9	3	2000 - Temmuz	Cevat GERAY	Yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılma konusunda köylerin düzenlenmesi yönünde önerilerde getirmek.	kırsal gelişme, köy muhtarlıkları, ilçe yerel yönetimi
Kuruluş Öncesinde Şehircilik ve Konut Bakanlığı Üzerine Düşünceler	1	2	1992 - Mart	Ziya ÇOKER	Kurulmazı planlanan yeni bir Bakanlık olan Şehircilik ve Konut Bakanlığı üzerine görüşlerini ortaya koyup, bunun kamuoyu önünde tartışmak.	demokratikleşme, planlama
Kuruluşundan Günümüze YerelNET: TODAİE Yerel Yönetimler Web Portalı	16	1	2007 - Ocak	Aslı AKAY	YerelNET uygulamasını her yönüyle analiz etmek ve gelinek noktayı irdelemek.	internet, web portalı, bilgi teknolojileri, TODAİE

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) Belediyelerin Mali Yapısı ve Temel Sorunları	13	2	2004 - Nisan	Okan ŞAFAKLI / Erdal GÜRYAY	KKTC'deki belediyelerin mali yapısı ve temel sorunlarını tespit ederek, bunların çözümü yönünde öneriler geliştirmek.	KKTC belediyeleri, mali kaynak, yerel hizmetler, yerel yönetimler
Kültürel Değerlerin Korunmasında Yerel Yönetimlerin Rolü ve Sorumluluğu: Kastamonu Örneğinde	10	1	2001 - Ocak	Enis YETER	Mimarî ve tarihî yapılar ile o yörenin sosyo-ekonomik yapısına da katkı sağlayan el sanatları gibi kültürel faaliyetleri irdelemek.	kültürel miras, yerellik ilkesi, kültür, yerel yönetimler
Küreselleşme Süreci ve Siyasal Katılımda Yeni Arayışlar: Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi Kadın Meclisi	12	4	2003 - Ekim	Meral SAĞIR	Antalya'da yerel Gündem 21 uygulamalarını, Kent kadın meclisi bağlamında incelemek.	Yerel Gündem 21, Antalya Kent Konseyi, Kadın Meclisi
Küreselleşme ve Yerelleşme	6	3	1997 - Temmuz	Birgül AYMAN GÜLER	Küreselleşme ve bunun sonucunda ortaya çıkan yerelleşme kavramlarını irdelemek.	küreselleşme, yerelleşme, yerel yönetimler, özerklik
Londra Büyükşehir Yönetimi	2	1	1993 - Ocak	Nuri TORTOP	Lonra Büyükşehir yönetiminin son yıllarda geçirdiği dönüşümü, İngiliz siyasetindeki gelişmelerle paralel olarak incelemek.	belediye başkanı, tedavi yardımı, devlet memuru
Londra'nın Yerel Yönetimi (İki Kademeli Sistemin Sonu ve Şu Andaki Durum)	2	5	1993 - Eylül	Sırrı UYANIK	Londra yerel yönetimlerinin gelişmesini ve bu konuda tartışmaları sunmak ve bir takım sonuçlara varmak	görev bölüşümü, reorganizasyon
Macaristan'da Yerel Yönetimler	4	3	1995 - Mayıs	Birgül AYMAN GÜLER	Macar yerel yönetim sistemi hakkında açıklayıcı bilgiler vermek.	Macaristan yerel yönetimleri, merkez denetimi, görev bölüşümü
Macaristan'da Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması	7	2	1998 - Nisan	Filiz KARTAL	Henüz yakın bir zamanda sosyalizmden ayrılan Macar yerinden yönetim sisteminin geçirdiği dönüşüm sistemini açıklamak.	geçici işçi, belediyeler, istihdam, belediye işçileri
Mahalle Muhtarlığı Üzerine Bir Araştırma	10	3	2001 - Temmuz	Yakup BULUT	Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki mahalle muhtarları üzerinde yapılan bir araştırmanın ışığında, mahalle muhtarlarını çeşitli açılardan değerlendirmek.	mahalle muhtarı, belediye, büyükşehir
Mahalli İdarelerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Yasa Tasarısı Üzerinde Bir Değerlendirme	5	3	1996 - Mayıs	Aykut POLATOĞLU	İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan "Mahallî İdarelerin Yeniden Yapılandırılmasına ve Bu İdarelerle İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun Tasarısı"nı değerlendirmek.	halk katılımı, görev bölüşümü, yeniden yapılandırma
Marmara Depremi ve Düşündürdükleri: Afet, Yıkıntı ve Atıkları Yönetimi	9	1	2000 - Ocak	Hamit PALABIYIK	17 Ağustos 1999 Depremi'nden sonra yaşanan yıkıntı ve atıkların yönetiminde uygulamalarını incelemek.	afet, deprem, afet yönetimi, yıkıntı ve atık yönetimi, belediyeler
Memur Disiplin Hukukunun Niteliği ve İlkeleri	8	3	1999 - Temmuz	Onur KARAHANOGULLARI	Disiplin suç ve cezalarının niteliğini ele alarak, disiplin suç ve cezalarında kanunilik ilkesinin geçerliliğini değerlendirmek.	disiplin suçu, disiplin cezası, ceza hukuku, cezada kanunilik
Memur Sendikalarının Belediyelerde İmzaladığı Toplu İş Sözleşmeleri ve Hukuki Sonuçları	8	1	1999 - Ocak	Hasibe ÖZGÜMÜŞ	Memur sendikalarının belediyeler ile ilişkilerini irdelemek.	sendika, memur, belediye personeli, toplu iş sözleşmesi
Memurların ve Diğer Kamu	9	1	2000 -	Deniz SAYIN	Devlet memuru ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması konusunu mevzuat hükümleri çerçevesinde irdelemek.	devlet memuru, diğer kamu görevlisi, yargılama

Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Yasa			Ocak			
Mera Kanunu ve Getirdikleri	7	2	1998 - Nisan	Gazi KAPAN	4342 sayılı Mera Kanununun, mera,yaylak ve kışlaklara ilişkin hükümlerini inceleyerek, bu alanlara ilişkin bugüne kadar yapılan düzenlemelere gözatmak.	belediye kanunu tasarısı, belediyeler, özerklik, vesayet
Merkezi Yönetim - Yerel Yönetim İlişkileri Üzerine Teoriler	7	2	1998 - Nisan	Veysel BILGIÇ	Merkez - yerel yönetim ilişkilerini açıklayan belli başlı teorik modelleri incelemek.	il özel idaresi, yerel yönetim gelirleri, gelir kalemleri
Merkeziyetçi Yönetimden Yerinden Yönetime Geçişte Alternatif Yaklaşımlar: Millî Eğitim Bakanlığı Örneği	12	1	2003 - Ocak	Mahmut BOZAN	Türkiye'nin merkeziyetçi yapısından kaynaklanan yönetim zorluklarını aşmak için yerinden yönetime geçişin zorunluluğu ve bu geçiş için alternatif yaklaşımları ortaya koymak.	merkeziyetçi yönetim, yetki devri, adem-i merkeziyet
Metropolitan Alan Yönetiminde Yeni Arayışlar: İstanbul	11	2	2002 - Nisan	Enis YETER	Hızlı nüfus artışıyla birlikte gün geçtikçe artan sorunlar karşısında İstanbul'u en uygun yönetim şekline kavuşturma konusunda önerilerde bulunmak.	metropol, metropolitan alan, İstanbul
Metropolitan Planlamanın Önemi ve Gerekliliği Üzerine	11	1	2002 - Ocak	Ayşe TEKEL	Ülkemizdeki metropol planlama çalışmalarına değinerek, büyük yerleşmelerde uygulanan yönetim yapısı ve planlama sistemini tartışmak.	metropolitan planlama, metropolitan alan, kentleşme, kent politikası
Mısır'da Yerel Yönetimler	4	6	1995 - Kasım	Turgay ERGUN	Afrika kıtasının önemli ülkelerinden olan Mısır'da yerel yönetim birimlerinin özelliklerini incelemek.	Mısır yerel yönetimleri, yerelönetim reformu
Milletvekili ve Mahallî İdare Seçimlerine Katılan Kamu Görevlilerinin Görevden Çekilmesi ve Göreve Dönmesi	13	1	2004 - Ocak	Cemil KAYA	Siyasetin önemli bir gündem maddesi olan kamu görevlilerinin adaylığını incelemek.	kamu görevlileri, seçim, seçilme hakkı, istifa, göreve iade
Modern Bütünleşmeden Postmodern Farklılaşmaya Kentte Toplumsal Etkileşim	12	2	2003 - Nisan	Mehmet KARAKAŞ	Kent yaşamının insan hayatındaki önemini ve kentli yaşamın özelliklerini ortaya koymak.	belediye denetimi, vesayet, özerklik, iç denetim
Muhalefetin İstemediği İlk Erken Seçim: 1946 Belediye Seçimleri	13	1	2004 - Ocak	Süleyman İNAN	Birçok açıdan Türk siyasal hayatında "istisna" olarak nitelenen 1946 Belediye seçimlerini, öncesinde yaratılan tartışmalarıyla birlikte analiz etmek.	1946 belediye seçimleri, cumhuriyet halk partisi, demokrat parti, milli kalkınma partisi
Nasıl Bir Mahalli İdare Reformu?	6	4	1997 - Ekim	Hasan CANPOLAT	Yapılacak yerel yönetimler reformunun içeriğini ve kapsamının ne olması gerektiğini araştırmak.	yerel yönetim reformu, özerklik, vesayet, denetim
Nasıl Bir Yerel Yönetim Düzeltimi?	2	5	1993 - Eylül	Cevat GERAY	Yerel yönetimler alanında düzeltim yapılmasını gerektiren nedenleri açık seçik ortaya koymak.	reform, yerel hükümet
Norveç'te Mahalli İdareler ve Finansmanı	4	1	1995 - Ocak	Nuri TORTOP	Norveç yerel yönetimlerini inceleyerek, bir takım örnekler çıkarmak.	Norveç yerel yönetimleri, özerklik, katılım
Osmanlı Döneminde Yerel Meclisler	2	5	1993 - Eylül	Musa ÇADIRCI	Osmanlı'da özellikle Tanzimat'ın ilânıyla başlayan Yerel meclislerin gelişim çizgilerini ve özelliklerini ortaya koymak	seçim, Tanzimat, eyalet, temsilci
Osmanlı İstanbul'unda Bir Yönetim Reformu Önerisi: Rıfat Müeyyid'in	15	4	2006 - Ekim	Tarkan OKTAY	İstanbul'daki belediye reformları ve Rıfat Müeyyid'in 1914 tarihli çalışmasını incelemek.	Osmanlı, belediye, reform, İstanbul, şehremaneti

1914 Tarihli Kanun Tasarısı						
Örgütsel Yapı, İşleyiş ve Organlar Bakımından Japonya'da Yerel Yönetimler	15	4	2006 - Ekim	M. İlker HAKTANKAÇMAZ	Japonya'daki yerel demokrasinin genel çerçevesini ortaya koyarak, yerel yönetimlerin özelliklerini açıklamak.	yerel demokrasi, yerel seçimler, Japonya yerel yönetimleri
Özbekistan'da Yönetimin Yeniden Yapılanması	6	1	1997 - Ocak	Zerrin TOPRAK KARAMAN / Şermin ATAK	Özbekistan yerel yönetimlerinin yeniden yapılandırılma sürecini açıklamak.	Özbekistan, yerel yönetimler, yeniden yapılandırma
Özelleştirmenin Yaygınlık Durumu	7	1	1998 - Ocak	Birgül AYMAN GÜLER	YYAEM tarafından belediye düzleminde özelleştirmenin yaygınlık durumunu belirlemeye yönelik olarak yapılan bir anket sonucunu ortaya koymak ve değerlendirmek.	özelleştirme, hizmet alanı, yerel hizmet
Park Kullanım Kalıpları: Gençlik Parkı Ziyaretçileri Üzerine Bir Araştırma	14	3	2005 - Temmuz	Erol DEMİR	Ankara'da Gençlik Parkı ziyaretçilerinin sosyal profilini, park kullanım kalıplarını ve parkta yaptıkları etkinlikleri incelemek ve parkın kamusallığını keşfetmek.	kent parkları, park ziyaretçileri, kamusal mekan
Personel Seçiminde Psikoteknik Yöntem	5	2	1996 - Mart	Zekai ÖZTÜRK	Personel seçiminde, insanı çeşitli yönleriyle analiz etmeye çalışan psikoteknik yöntemin yararlarını ve etkinliğini araştırmak.	psikoteknik yöntem, personel seçimi, kişilik testleri
Personel Seçiminde Uyulması Gerekli Kurallar	6	1	1997 - Ocak	Nuri TORTOP	Gerek kamu, gerekse özel sektörde personel alımında izlenecek yol ve yöntemleri belirlemek.	personel alımı, kamu personeli, atama
Rantın Toplum Kazandırılması	6	3	1997 - Temmuz	Atilla İNAN		
Sağlık Sisteminde Yerinden Yönetim: Sağlık Hizmetlerinin İl Özel İdareleri ve Belediyeler Tarafından Sunulması	16	3	2007 - Temmuz	Ercan TOPACA / Birol EKİCİ	Sağlık hizmetlerinin yerinden yönetime devri konusunda dünyada yaşanan gelişmeleri ve uygulamaları inceleyerek, ülkemiz açısından böyle bir devrin getireceği fayda ve zararları gözönüne sermek.	ihale, kapalı teklif usulü, belediyeler
Saydam ve Dürüst Belediyecilik	4	1	1995 - Ocak	Selçuk YALÇINDAĞ	Halk katılımına olanak sağlayan saydam ve dürüst belediyeciliğin gereklerini ortaya koymak.	halk katılımı, saydam belediyecilik, dürüst belediyecilik
Sınırötesi İşbirliği: Türk Yerel Yönetimleri İçin Yeni Bir Açılım	7	2	1998 - Nisan	Yusuf ERBAY / Zerrin YENER	Yerel yönetimlerimiz açısından yeni bir fırsatlar bütünü niteliğindeki Sınırötesi İşbirliği Sözleşmesi'ni incelemek.	yerel yönetimler, küreselleşme, yerel farklılık, bilgi toplumu, aktif yurttaş
Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları	10	2	2001 - Nisan	Şerif ÖNER	Sivil toplum kuruluşlarının demokrasi ve katılım kavramlarına ilişkin öngörülerini ve potansiyellerini belirlemek.	yerel demokrasi, belediye, katılım, sivil toplum örgütleri
Siyasal Toplum ile Sivil Toplum Arasında Yerini Belirlemede Olan Yerel Yönetimler	12	2	2003 - Nisan	İlhan TEKELİ	Yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılmasında değişmekte olanın ya da değişmesi gerekenin ne olduğu üzerinde durmak.	modern kent, toplumsal bütünleşme, postmodern kent, toplumsal farklılaşma
Spor Kulüplerine Yerel Yönetimlerce Yardım Yapılması	3	2	1994 - Mart	Atilla İNAN	Spor kulüplerine yardım konusunda Sayıştay kararlarıyla ulaşılan anlayışı vurgulamak.	spor kulüpleri, belediyeler, yardım, teftiş raporları
Su Yönetimi: Son Dönemdeki Politika Arayışları	8	4	1999 - Ekim	Filiz KARTAL	Su yönetimi konusunda son dönemlerde meydana gelen değişimleri, uluslar arası kuruluşların bakış açısına da değinerek değerlendirmek.	su kaynakları yönetimi, su kirliliği, su politikaları
Sürdürülebilir Gelişme Düşüncesine Giriş	11	1	2002 - Ocak	Recep BOZLAĞAN	Sürrekli gelişme düşüncesine alternatif olarak ortaya çıkan sürdürülebilir gelişme kavramının tanımı, kapsamı, özellikleri, varsayımları, amaçları ve öğelerine değinmek.	sürdürülebilir gelişme, planlama, sürdürülebilirlik

Sürdürülebilir Kalkınma Yaklaşımının Türkiye'ye Yansımaları: GAP'ta Sürdürülebilir Kalkınma ve Yerel Gündem 21	12	4	2003 - Ekim	Şerif ÖNER / Uğur YILDIRIM	Sürdürülebilir kalkınmanın uluslararası boyutu ve ülkemizde GAP ve Yerel Gündem 21 bağlamında değerlendirmek.	sürdürülebilir kalkınma, çevre ve kalkınma, yönetim Yerel Gündem 21, GAP
Sürekli Değişen Kentsel Faktörler Karşısında Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Gereği	11	1	2002 - Ocak	Fatih YÜKSEL	Yeni bir yönetim anlayışı olan stratejik yönetimin, planlama kısmını ele alarak, yerelyönetimlerde uygulama gereğini vurgulamak.	stratejik planlama, kentsel hizmetler, yerel yönetimler
Şehirlerimizde Sürdürülebilir Gelişmenin Değişim Yönleri	3	2	1994 - Mart	Fikri GÖKÇEER	Uluslar arası Konut ve Planlama Federasyonunun raporunda yer alan bilgi, belirleme ve önerileri inceleyerek, sonuçlar çıkarmak.	kentleşme sorunları, sürdürülebilir gelişme, çevre sorunları
Temsil, Katılma ve Yerel Demokrasi	5	6	1996 - Kasım	Oya Çitci	Yerel demokrasinin en önemli unsurlarından olan temsil ve katılma kavramlarına dikkat çekmek.	temsil, katılma, yerel demokrasi, demokratik yerel yönetimler
Toplam Kalite Yönetimi ve Kamu Hizmetinde Kalite	5	6	1996 - Kasım	Ömer PEKER	Çağdaş yönetim düşüncesi şemsiyesi altında yer alan Toplam Kalite Yönetimi kavramını, çeşitli boyutlarla incelemek.	toplam kalite yönetimi, hizmette kalite, müşteri odaklılık
Toptancı Halleri ve Belediyelerce Ceza Uygulaması	5	2	1996 - Mart	Şevki PAZARCI	Belediyelerin görevleri arasında bulunan toptancı hallerinin denetlenmesi ve ceza kesilmesi konusuna açıklık getirmek.	toptancı hali, belediyeler, cezai yaptırım uygulama
Trabzon Belediyesi Bütçe Uygulamaları (1993 - 1999)	11	2	2002 - Nisan	Eyüp ZENGİN / Nesimi KAMALOV	Sadece Trabzon Belediyesi'nden temin edilen bilgiler ışığında, 1993-1999 yılları itibarıyla söz konusu belediyenin bütçelerinin durumunu karşılaştırmalı olarak analiz etmek.	belediye gelirleri, bütçe uygulamaları, belediye harcamaları, bütçe açıkları
Türk Anayasalarında Yerel Yönetimler	15	2	2006 - Nisan	Fatih KIRIŞIK / Özcan SEZER	Anayasalarda yerel yönetimlerin düzenlenişini, tüzelkişilik, özerklik, vesayet gibi açılardan ele alarak incelemek.	anayasa, yerel yönetimler, vesayet denetimi
Türk İdare Teşkilatının Yeniden Yapılanması: Süreç ve Yöntem	7	4	1998 - Ekim	Fatih KOCABAŞ	İdarenin yeniden yapılandırılması konusunda bir yakım saptamalarda ve önerilerde bulunmak.	subsidiarite, yerel özerklik, idarede reform
Türk Kentleşmesinde Hakikat: Habire "Habitat"	14	1	2005 - Ocak	Özer BOSTANOĞLU	Amme İdare Dergisi'nde yer alan "Habitat" konulu bir makaleyi, Türk ve dünya kentleşme ve planlaması bağlamında yeniden gündeme getirmek.	Türk kentleşmesi, Habitat, kent planlaması
Türkiye'de Belediye Reformu ve Yaşanan Değişiklikler	16	4	2007 - Ekim	Orhan Veli ALICI		yerel yönetim reformu, özerklik, vesayet
Türkiye'de Yerel Yönetim Reformları Üzerine: Ekonomik Bir Yaklaşım	16	4	2007 - Ekim	Fatih SARIOĞLU	Ülkemizde gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi planlanan yerel yönetim reformlarını, ekonomik açıdan değerlendirmek.	yerel yönetim reformu, ekonomi, özerklik, vesayet
Türkiye'de Afet Yönetimi: Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	12	4	2003 - Ekim	Nurettin ÖZTÜRK	Afet yönetimi konusunda ülkemizdeki son durumun özellikleri irdelemek.	afet, yönetimi, yerel yönetimler, acil durum planlaması
Türkiye'de Anakent Yönetiminin Sorunları	2	1	1993 - Ocak	Kemal GÖRMEZ	Türkiye büyükşehirlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemek ve bunların çözümünde bir takım önerilerde bulunmak.	dünya kenti, global kent, kentsel hiyerarşi, sermaye birikimi
Türkiye'de Belediye Hizmetlerinin Özelleştirilmesi Üzerine	2	5	1993 - Eylül	Tunay KÖKSAL	Son yıllarda artma eğilimi gösteren ve verimlilik açısından önemli olan yerel hizmetlerin özelleştirilmesi konusunu tartışmaya açmak.	özel sektör, ihale, şirketleşmeverimlilik, rekabet

Türkiye'de İdari Vesayet Denetimi ve Yerel Yönetimlerin Özerkliği	5	3	1996 - Mayıs	Bayram COŞKUN	Yerel yönetimler üzerindeki merkezi yönetimin vesayet denetimini incelemek.	idari vesayet, özerklik, yerel yönetimler
Türkiye'de İlçe ve Belediyelerin Optimizasyonu	14	3	2005 - Temmuz	Sacit Hadi AKDEDE / Ertuğrul ACARTÜRK	Türkiye'de yerel yönetim birimlerinden biri olan belediyelerin ve merkezi idarenin örgütü içerisinde yer alan ilçelerin kurulmasında hangi kriterlerin göz önünde tutulduğunu belirlemek.	belediyeler, ilçeler, ölçek ekonomileri, politik fizibilite
Türkiye'de Mahalli İdareler Hizmetleri ve Finansmanı Reformu	3	2	1994 - Mart	Güneri AKALIN	Yerel yönetimlerinin hizmetleri ve bu hizmetlerinin finansman biçimlerini açıklığa kavuşturmak.	yerel yönetim maliyesi, yerel yönetim hizmetleri, bölge idaresi
Türkiye'de Muhtarlık Kurumunun Tarihi Gelişimi	2	3	1993 - Mayıs	Musa ÇADIRCI	Ülkemizde köy ve mahalle muhtarlık kurumunun tarihî gelişimini anlatmak.	kethüda, köy, mahalle, muhtarlık, yerel demokrasi
Türkiye'de Siyasal İslam ve Kentsel Mekanlar: Fazilet (Refah) Partili Büyükşehir Belediyesi'nin Ankara'daki Uygulamaları	8	1	1999 - Ocak	Ülkü DOĞANAY	1994 yerel seçimleri ile işbaşına gelen Fazilet Partili belediye başkanı M. Gökçek'in Ankara'daki uygulamalarını, ideolojik açıdan değerlendirmek.	Ankara kenti, islamî elediycelik, muhafazakâr kültür
Türkiye'de Yerel Yönetim Birlikleri ve Sulama Birliği Örneği	10	3	2001 - Temmuz	Rafet ÇEVİKBAŞ	Yerel yönetim birlikleri ile bu birlikler içerisinde sayıca önemli bir yer tutan sulama birliklerini incelemek.	yerel yönetim birliği, sulama birliği, kooperatif
Türkiye'de Yerel Yönetimler ve Yönetişim: Gereksinmeler, Önergeler, Yönelimler	9	2	2000 - Nisan	Korel GÖYMEN	Son yıllarda yönetim sistemimizi etkileyen ve bu bağlamda yerel yönetimler üzerinde de etkisini gösteren yönetişim kavramının kuramsal bir çerçevesini çizerek, Türkiye'de uygulanabilirliğini sınamak.	yönetişim, yerel yönetimler, yerel gündem 21
Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Mali Yapısına İlişkin Eğilimler	6	2	1997 - Nisan	Nihat FALAY	Türk yerel yönetimlerinin mali yapısına ilişkin görüşleri derlemek ve değerlendirmek.	yerel yönetimler, mali yapı, özerklik, gelir - gider
Türkiye'nin Sınır Aşan Suları	12	2	2003 - Nisan	Hasan Hüseyin CAN	Ülkemizde doğup yabancı ülkelerde denize dökülen nehirler konusunda izlenecek politikalara bir katkıda bulunmak.	sınır aşan sular, uluslar arası sular, barış suyu projesi
TÜSİAD Yerel Yönetimler Yasa Taslağı	7	2	1998 - Nisan	Selçuk YALÇINDAĞ	TÜSİAD tarafından tasarlanan yeni yerel yönetimler yasa taslağını, yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması yönünde değerlendirmek.	
Uluborlu Belediyesi Bütçe Uygulamaları Analizi (1980-1996)	8	2	1999 - Nisan	Hasan TÜRKAL	17 yıllık süreç içerisinde kesin hesap rakamlarına dayanarak, Uluborlu Belediyesi'nin gelir ve giderlerindeki seyri izlemek ve syrin siyasal konjonktürden etkilenip etkilenmediğini saptamak.	belediye gelirleri, belediye giderleri, bütçe, finansman, yatırım
Ulusal Siyaset - Yerel Siyaset İlişkisi Bağlamında 1963 Yerel Seçimleri	10	4	2001 - Ekim	Örsan Ö. AKBULUT	1963 yerel seçimlerini, ulusal - yerel siyaset, seçim öncesi ortam, seçime katılan siyasal partiler ve seçim sonrası ortam bağlamında irdelemek.	yerel siyaset, ulusal siyaset, yerel seçimler, siyasal partiler
Uygulanmakta Olan Yöntemlerle Yerel Yönetimler Reformu Yapılmaz	6	4	1997 - Ekim	Ahmet BAŞSOY		yerel yönetimler reformu, planlama, özerklik
Üniversite - Belediye İşbirliğine Doğru: Kent Belediyelerinin Üniversite Gençliği ve Öğretim Elemanlarına Yönelik Hizmetleri	11	1	2002 - Ocak	M. Kemal ÖKTEM / Leyla KAHRAMAN	Yerel yönetim birimleri içinde gerek görev ve yetki alanı gerekse mekansal büyüklük açısından önemli bir yere sahip olan belediyelerin, üniversite gençliği ve öğretim elemanlarına sundukları hizmetleri değerlendirmek.	kent belediyeleri, üniversite, belediye hizmetleri

Viyana Bildirisi	3	1	1994 - Ocak	Fethi AYTAÇ	Viyana Bildirisi'ni, yerel yönetimlerle ilişkisini de belirterek okuyucuya tanıtmak.	Viyana Toplantısı, insan hakları, ırkçılık, yerel yönetimler
Web'deki Belediyelerimiz: Ankara Büyükşehir Belediyesi	9	2	2000 - Nisan	Türksel Kaya BENSGHİR	Ankara Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: Antalya Büyükşehir Belediyesi	10	1	2001 - Ocak	Türksel Kaya BENSGHİR	Antalya Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: Bursa Büyükşehir Belediyesi	9	4	2000 - Ekim	Türksel Kaya BENSGHİR	Bursa Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	11	1	2002 - Ocak	Türksel Kaya BENSGHİR	Eskişehir Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: İstanbul Büyükşehir Belediyesi	9	3	2000 - Temmuz	Türksel Kaya BENSGHİR	İstanbul Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: İzmir Büyükşehir Belediyesi	10	2	2001 - Nisan	Türksel Kaya BENSGHİR	İzmir Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: Kayseri Büyükşehir Belediyesi	10	3	2001 - Temmuz	Türksel Kaya BENSGHİR	Kayseri Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Web'deki Belediyelerimiz: Konya Büyükşehir Belediyesi	10	4	2001 - Ekim	Türksel Kaya BENSGHİR	Konya Büyükşehir Belediyesi web sitesini inceleyerek, belediyenin bu yeni iletişim ve etkileşim ortamının sunduğu olanaklardan yararlanma düzeyini ortaya koymak ve sitede sunulan web hizmetleri ve site içeriğini değerlendirmek.	web, halkla ilişkiler, Antalya, katılımcı yönetim, sosyal sorumluluk, internet
Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Yerel Yönetimler	5	2	1996 - Mart	Ziya ÇOKER	Yerel yönetimlere verdiği önemle diğer kalkınma planlarından ayrılan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planını incelemek.	yedinci beş yıllık kalkınma planı, yerel yönetim reformu
Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda Yerel Yönetimler	5	6	1996 - Kasım	Belma ÜSTÜNIŞIK	Yerel yönetimlere verdiği önemle diğer kalkınma planlarından ayrılan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında yerel yönetimlerin düzenlenişini irdelemek.	yedinci beş yıllık kalkınma planı, bölgesel kalkınma, demokratik yönetim
Yeni Belediye Yasaları Çerçevesinde Alternatif Hizmet Sunma Modelleri	13	4	2004 - Ekim	Uğur YILDIRIM	Özellikle yeni Belediye Yasası ve Büyükşehir Belediyesi Yasası'nın alternatif hizmet sunma yöntemleri açısından getirdiği yenilikleri tartışmak.	alternatif hizmet sunma modelleri, belediye yasası, özelleştirme
Yeni Kent Düzeninin Toplumsal Temelleri	4	3	1995 - Mayıs	Mehmet Ulvi SARAN	Lewis Mumford'un The Culture of Cities adlı kitabını yorumlamak ve özetlemek.	Lewis Mumford, kent düzeni, konut

Yeni Küresel Ekonomik Sistem ve Ulusal Kalkınmada Kentlerin Önemi	6	4	1997 - Ekim	A. Kadir TOPAL / Haydar AKYAZI		küreselleşme, ulusal kalkınma, kent, belediye
Yeni Sağ, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetim: Eleştirel Bir Yaklaşım	7	1	1998 - Ocak	A. Şinasi AKSOY	Yeni Sağ anlayışın ve onun uygulama aracı olarak özelleştirmenin yeni bir dünya görüşü çerçevesinde ekonomiyi ve toplumu yeniden düzenleme amacının içeriğine dikkat çekmek.	Yeni Sağ, kapitalizm, gelişmiş ülkeler, yeni muhafazakarlık
Yeniden Yapılanma Sürecinde İl Özel İdarelerinin Dünü, Bugünü ve Geleceği Üzerine Değerlendirmeler	14	4	2005 - Ekim	M. Zahid SOBACI	İl özel idarelerinin tarihsel serencamını sunarak, günümüzdeki kurumsal, işlevsel ve mali durumlarını aktarmak.	il özel idareleri, özerklik, yerel yönetimler
Yerel Demokrasi ve Yeni Yaklaşımlar	3	5	1994 - Eylül	Arif ERENÇİN	Yerel demokrasi konusunda gelişen düşünceleri değerlendirmek.	yerel demokrasi, yerel yönetim reformu, yeniden yapılanma
Yerel Demokrasinin Örgütlenmesi ve Yerinden Yönetimin Geliştirilmesi Açısından "Muhtarlık" Kurumu	7	3	1998 - Temmuz	Selçuk YALÇINDAĞ	Köy ve mahalle muhtarlık kurumlarını, temsil, çoğulculuk, halk katılımı, yönetsel verimlilik açılarından tartışmak ve bir takım önerilerde bulunmak.	halk katılımı, toplum kalkınması, mahalle, köy
Yerel Demokrasiyi Güçlendirme Yolunda Bir Katılım Yöntemi Olarak Kamu Anketi Uygulaması	16	2	2007 - Nisan	Ramazan ŞENGÜL	Fransa'daki örneğinden hareketle, kamu anketi uygulamasını incelemek.	yerel demokrasi, katılım, kamu anketi, yerel kamu politikası
Yerel Düzeyde Çevre Yönetimi ve Belediyeler	8	3	1999 - Temmuz	Mihriban ŞENGÜL	Yerel düzeyde çevre yönetiminde belediyelerin önemine dikkat çekmek.	çevre yönetimi, belediyeler, çevresel değerler
Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki İşlevleri Açısından "Yerel Gündem 21": Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği	12	1	2003 - Ocak	ŞenoI ADIGÜZEL	Malatya Belediyesi uygulamaları çerçevesinde yerel yönetimlerde Yerel Gündem 21 sürecinin katılım ve yerel yönetim sürecindeki işlevlerini incelemek, ortaya çıkan sorunlar ve bu sorunlara karşı çözüm önerilerini irdelemek.	küreselleşme, yönetim, katılım, yerel demokrasi, yerel gündem 21
Yerel Ekonomik Kalkınmada Yatırım Bölgeleri: Dünya Deneyimleri ve Türkiye'de Uygulanabilirliği	15	1	2006 - Ocak	Lütfü ÖZTÜRK	Yerel yönetimlerin bölgenin ekonomik kalkınmasına etkisini, yerel kalkınmada uygulamaları değerlendirmek.	yatırım bölgeleri, yerel ekonomik kalkınma, yerel yönetimler
Yerel İdarelerde Büyüklük Ölçütleri	4	6	1995 - Kasım	Nuri TORTOP	Yabancı kaynaklardan da yararlanarak, özellikle yerel yönetimler yönünden diğer ülkelerde uygulanan ve geliştirilen ölçütleri irdelemek.	yerel hizmet optimal kent büyüklüğü, asgari ölçüt
Yerel İdarelerin Personel Sorunları ve Fransa Örneği	4	3	1995 - Mayıs	Nuri TORTOP	Yerel yönetimlerin personel sorunlarını, Fransa örneği bağlamında incelemek.	belediye personeli, memur, işçi, personel alımı
Yerel Kent Hizmetlerinin Verimli Sunumu Açısından En Uygun Kent Büyüklüğü ve Türkiye Örneği	11	2	2002 - Nisan	İsmail CERİTLİ	Optimal kent büyüklüğüne vurgu yapılarak, Türkiye şartlarında somut verilerden hareketle bir durum tespiti yapmak.	kentsel kamu hizmetleri, en uygun kent büyüklüğü
Yerel Temsil Açısından Kahramanmaraş Belediye Meclisi	9	4	2000 - Ekim	Uğur YILDIRIM / Yakup BULUT / İ. Ethem TAŞ / Hasan SAÇIKARA / Özlem OLGUN	Kahramanmaraş'ta belediye meclis üyelerinin temsile ilişkin niteliklerini saptamak.	yerel temsil, belediye meclis üyeliği, yerel demokrasi

Yerel ve Bölgesel Çevre Araştırmaları İçin Bir Yaklaşım	2	5	1993 - Eylül	Firuz Demir YAŞAMIŞ	Çevre politikalarında izlenmesi olası ve doğru bir hedefler ve politikalar sisteminin verilmesi.	planlama, çevre kirliliği, çevre politikası, çevresel kalite, optimizasyon
Yerel Yönetim Açısından Mahalle Muhtarlığına Bir Bakış	8	3	1999 - Temmuz	Erbay ARIKBOĞA	Mahalle muhtarlığı kurumunu, bir yerel yönetim birimi olması açısından irdelemek.	mahalle, köy, muhtarlık, merkezi yönetim, mahalli hizmetler
Yerel Yönetim Birlikleri Müteahhitlik Hizmetleri Yapabilirler Mi?	7	2	1998 - Nisan	Muzaffer DİLEK	Meri mevzuatı aykırı olan ve uygulamaya konulması hâlinde suç teşkil eden bu uygulamaya dikkat çekerek, uygulayıcılara yol göstermek.	subsidiarite, Avrupa Birliği, yerel yönetim, Türkiye
Yerel Yönetim İhalelerinde Açık Teklif Yönteminin Uygulanması	2	3	1993 - Mayıs	Orhan PİRLER	İhalelerde açık teklif yönteminin genel esaslarını ve uygulama biçimini açıklamak.	şartname, ihale, ilan, sözleşme, teminat, teklif
Yerel Yönetim Kavramı	11	1	2002 - Ocak	Biro1 ERTAN	Üzerinde çok konuşulan ve hepimize yabancı olmayan belediye gibi bir yerel yönetim biriminin tarih içinde nasıl ortaya çıktığını açıklamak.	komün, yerel yönetimler, yerel demokrasi
Yerel Yönetim Kurumları: Yönetimden Yönetişime	8	3	1999 - Temmuz	H. Tark ŞENGÜL	Yerel yönetimlerde yönetişime dikkat çekerek, yerel yönetimlerin durumlarını yeniden düşünme çabalarına bir katkıda bulunmak.	yönetişim, paradigma, yerel yönetişim
Yerel Yönetim Reformu	2	4	1993 - Temmuz	Ziya ÇOKER		vesayet, kırsal yöre, merkezî yönetim, reform
Yerel Yönetim Reformu	3	2	1994 - Mart	Teoman ÜNÜSAN	Yerel yönetim reformu konusunda açıklayıcı bilgiler vermek.	yerel yönetim reformu, merkezi yönetim, özerklik
Yerel Yönetim Reformu Üzerine Düşünceler	9	1	2000 - Ocak	Aykut POLATOĞLU	Yönetimin yeniden yapılandırılması konusunda görüş ve yorumları değerlendirmek.	yerel yönetimler, yeniden yapılandırma, idarede reform
Yerel Yönetim Teorileri ve Merkez-Yerel Yönetim İlişkilerindeki Merkezileşme: Thatcher Dönemi	9	1	2000 - Ocak	Muhammet KÖSEÇİK	Merkez - yerel yönetimler ilişkisini, özellikle Margaret Thatcher döneminden sonrası için irdelemek.	merkezi idare, yetki bölüşümü, kaynak aktarımı
Yerel Yönetimde Yeni Bir Katılım Kanalı İnternet: ABD'de ve Türkiye'de Elektronik Kamu Bilgi Ağları	8	4	1999 - Ekim	Mete YILDIZ	Bilgi teknolojilerinin, daha şeffaf ve etkin bir yönetim sistemi yaratmak amacıyla bilgilendirme ve katılım kanallarını çoğaltmak için yerel yönetim düzeyinde nasıl kullanıldığını anlatmak.	Elektronik Kamu Bilgi Ağı, internet, yönetimde şeffaflık
Yerel Yönetimler Açısından 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu ve Diğer Düzenlemeler	4	1	1995 - Ocak	Enis YETER	1995 yılı mali yılı bütçe kanununda, yerel yönetimleri ilgilendiren hükümleri değerlendirmek	bütçe kanunu, yerel yönetimler, gelir - gider, özerklik
Yerel Yönetimler Açısından Turizmde Denetim Boyutu	2	3	1993 - Mayıs	Enis YETER	Turistik tesislerin ve değerlerin denetlenmesinde yerel yönetimlerin rolünü incelemek.	planlama, yapılaşma, çevre koruması, turistik değerler
Yerel Yönetimler Birlikleri ve Vilayetler Hizmet Birliği	5	1	1996 - Ocak	Alaaddin YÜKSEL	Yerel yönetimler birlikleri ve vilayet hizmet birlikleri hakkında kısa bilgiler sunmak.	yerel yönetim birlikleri, Vilayetler Hizmet Birliği, yerel yönetimler
Yerel Yönetimler İçin Reform Çalışmaları	6	4	1997 - Ekim	Sadettin DOĞANYIĞIT	Yerel yönetimler için yapılması düşünülen reform çalışmalarına ışık tutmak.	yerel yönetim reformu, özerklik, vesayet
Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Karşısında Avrupa ve Türkiye	4	6	1995 - Kasım	Ruşen KELEŞ	1984 yılında hazırlanan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın, Avrupa ve Türkiye açısından uygulamalarını incelemek.	özerklik, yerel yönetimler, Avrupa konseyi

Yerel Yönetimler Reform Tasarıları	5	6	1996 - Kasım	Mesut YILMAZ	Gün geçtikçe gündemi daha fazla işgal etmeye başlayan yerel yönetimler reform tasarılarını değerlendirmek.	yerel yönetim reformu, yerel demokrasi, idarî vesayet
Yerel Yönetimler Üzerine Düşünceler	1	4	1992 - Temmuz	Enis YETER	Ülkemizde yerel yönetimlerin ne olduğuna ve Batı ülkelerindeki yapısına değinmek, uygulamada neler yapıldığına ve nelerin yapılması gerektiğine işaret etmek ve kamuoyunun dikkatini bu yöne çekmek.	yetki genişliği, yerinden yönetim, yerel yönetim birlikleri, subsidiarite
Yerel Yönetimler ve Anayasa	5	6	1996 - Kasım	Ziya ÇOKER	1982 Anayasası'nda yerel yönetimlerin düzenlenişini incelemek.	anayasalar, yerel özerklik, demokratik yerel yönetimler, yerel özgürlük
Yerel Yönetimler ve Çevre	7	3	1998 - Temmuz	Cevat GERAY	Çevre konusunda ve sorunlarında yerel yönetimlerin etkinlerini ve görevlerini incelemek.	çevre sorunları, çevre yönetimi, yerel yönetimler
Yerel Yönetimler ve Çevre Sorunu Olarak Katı Atıklar	1	4	1992 - Temmuz	Vedat PINARLI	Kentleşme ve sanayileşme sonucu oluşan katı atıkların, tanımı, tipleri ve değerlendirilme yollarının ayrıntılı bir şekilde sunulması.	kamu sağlığı, kompostlama, depolama, imha
Yerel Yönetimler ve Demokrasi	5	4	1996 - Temmuz	Mete YILDIZ	Yerel yönetimler ile demokrasi arasındaki ilişkileri ortaya koyarak, öneriler geliştirmek.	yerel yönetimler, demokrasi, özerklik, halk katılımı
Yerel Yönetimler ve Dış Borçlanma	6	2	1997 - Nisan	Birgül AYMAN GÜLER	Yerel yönetimlerin son yıllarda artan bir seyir izleyen dış borçlanmalarının genel gidişatını ve durumunu tespit etmek.	dış borçlanma, yerel yönetimler, finansman
Yerel Yönetimler ve HABITAT II	5	3	1996 - Mayıs	Cevat GERAY	1996 yılında İstanbul'da yapılan Habitat II toplantıları sonucunda yayınlanan raporları, yerel yönetimler açısından değerlendirmek.	Habitat II, konut sorunu, insan yerleşmeleri, kent politikaları
Yerel Yönetimler ve Halk Eğitimi	2	6	1993 - Kasım	Rıfat MİSER	Halk eğitimi konusunda önemli görevler üstlenen yerel yönetimlerin bu görevlerini tartışmaya açmak.	egemenlik, yönetsel özerklik, katılma, demokratikleşme
Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler	5	6	1996 - Kasım	Birkan UYSAL-SEZER	Yerel yönetimleri ve halkla ilişkilerin ortak paydası olan yönetim - halk ilişkilerini irdelemek.	halka ilişkiler, belediyeler, katılımcı yönetim
Yerel Yönetimler ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler	7	1	1998 - Ocak	Nuri TORTOP	KOBİ'lerin yerel yönetim birimleri açısından önemini tartışmak.	KOBİ, katılımcı yönetim, özerk yönetim, yerel yönetim teşebbüsü
Yerel Yönetimler ve Malî Özerklik	5	5	1996 - Eylül	Nuri TORTOP	Yerel yönetimler için hayati öneme sahip olan malî özerklik konusunu değerlendirmek.	yerel özerklik, yerel yönetimler, halk katılımı, denetim
Yerel Yönetimler ve Yap-İşlet-Devret Modeli	4	1	1995 - Ocak	Orhan PİRLER	Yerel yönetim şirketlerinin yap-işlet-devret şeklinde elde edilmesini incelemek.	yerel yönetim işletmeleri, yap - işlet - devret
Yerel Yönetimler ve Yeni Kamu Yönetimi Tartışmaları	11	4	2002 - Ekim	Arif ERENÇİN	Avrupa'da öne çıkan örnekler olan İngiltere, Almanya, Hollanda ve Danimarka'da yeni kamu yönetimi tartışmalarının yerel yönetim üzerindeki etkilerini incelemek ve Türkiye'de bu tartışma ekseninde öne çıkarılan yaklaşımlarla bir karşılaştırma yapmak.	yeni kamu yönetimi, özelleştirme, yerel yönetimler
Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı ve Anayasa	8	2	1999 - Nisan	Nevzat BOZTAŞ	Yerel Yönetimler Yasa Tasarısının oluşturmayı hedeflediği idarî yapıyı ortaya koyarak, yapılmak istenen düzenlemenin Anayasaya uygunluğu üzerinde durmak.	ilçe özel idareleri, ilçe köy birlikleri, yerel yönetim yasa tasarısı
Yerel Yönetimlerce Yapılan İhalelerde Teminat Alınması, Teminat Olacak	1	6	1992 - Kasım	Orhan PİRLER	Belediye ve il özel idareleri tarafından yapılacak ihalelerde alınacak teminatlar konusunda açıklama yapmak	sözleşme, şartname, taahhüt, avans

Değerler ve Teminatların İade Edilmesi						
Yerel Yönetimlerde Bilgisayara Dayalı Yönetim Destek Sistemleri	4	6	1995 - Kasım	Türksel Kaya BENSĞİR	Ülkemiz yerel yönetim birimlerinin kullanabilecekleri bilgi sistemlerinin tasarlanmasına esas olabilecek bir model geliştirmek.	bilgi teknolojileri, bilgisayar programı, yönetim bilgi sistemi
Yerel Yönetimlerde Dış Borçlanma ve Sonuçları	7	3	1998 - Temmuz	Hikmet ESEN	Yerel Yönetimlerin dış borçlanmalarının yarattığı sorunları analiz etmek.	kredi, borç ödeme fonu, finansman, yatırım
Yerel Yönetimlerde Emanet Yönteminin Uygulanması	1	5	1992 - Eylül	Orhan PİRLER	Çeşitli kanun ve yönetmelik maddelerinde yer alan emanetlere ilişkin hükümlerin, yerel yönetimler açısından uygulanmasının açıklanması.	emanet, Devlet İhale kanunu, pür emanet, adi emanet, teminat, emanet komisyonu
Yerel Yönetimlerde Etkinlik	6	1	1997 - Ocak	Selçuk YALÇINDAĞ	Yerel yönetim hizmetlerinde ve örgütlenmesinde etkinlik sorununu araştırmak.	yerel yönetimler, hizmetlerde etkinlik, reform
Yerel Yönetimlerde Etkinlik ve Etik	11	2	2002 - Nisan	Namık Kemal ÖZTÜRK / Bayram COŞKUN	Yerel yönetimlerde etkinlik ve etik konusuna dikkat çekmek ve neler yapılması gerektiğinin ana hatlarını ortaya koymak.	hizmet kalitesi, etik, etkinlik, yerel yönetim, belediye
Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Sorunu	4	5	1995 - Eylül	Yücel ERTEKİN	Yerel yönetimlerde halkla ilişkilerin yerini ve önemini tespit etmek.	halkla ilişkiler, belediyeler, iletişim faaliyetleri
Yerel Yönetimlerde Hizmet Öncesi Eğitim	9	4	2000 - Ekim	Onur Ender ASLAN	Türkiye'de yerel yönetimlerde hizmet öncesi eğitimi betimlemek ve değerlendirmek.	mahallî idareler programı, Anadolu Mahallî İdareler Meslek Lisesi
Yerel Yönetimlerde Hizmet Verimliliğinin Arttırılmasında Halkla İlişkilerin Rolü ve Önemi: Elazığ Belediyesi Örneği	16	2	2007 - Nisan	Ahmet YATKIN	Elazığ Belediyesi örneğinde yapılan bir anket sonucundan hareketle, halkla ilişkilerin belediye yönetiminde etkisini irdelemek.	halkla ilişkiler, iletişim, vizyon, misyon, hizmet verimliliği
Yerel Yönetimlerde Kamulaştırma İşleri	3	4	1994 - Temmuz	Orhan PİRLER	Yerel yönetimlerin kamulaştırma yoluyla taşınmaz mal edinme konusunu incelemek.	kamulaştırma, taşınmaz mal, irtifak hakkı
Yerel Yönetimlerde Özelleştirme Uygulamaları ve Yaygınlık Derecesi	10	2	2001 - Nisan	Halis Yunus ERSÖZ	Merkezî ve yerel yönetimlerdeki özelleştirme farklılıklarını ortaya koymak ve yerel yönetimlerde özelleştirmenin yaygınlık derecesini İngiltere ve Türkiye bağlamında incelemek.	özelleştirme, ihale yöntemi, yerel hizmetler, yerel yönetimler
Yerel Yönetimlerde Özelleştirmeye İlişkin Sorunlar	7	1	1998 - Ocak	Nihat FALAY	Yerel yönetimlerde yapılmakta olan özelleştirme uygulamalarında karşılaşılan sorunlara değinerek, bir takım önerilerde bulunmak.	özelleştirme, kontrol, yerel hizmet, ihale yöntemi
Yerel Yönetimlerde Pazarlık Yönteminin Uygulanması	1	2	1992 - Mart	Orhan PİRLER		ihale, sözleşme, şartname, teklif, teminat
Yerel Yönetimlerde Personel, Kadro ve Atama İşlemleri	3	5	1994 - Eylül	Enis YETER	Yerel yönetimlerde personel ataması konusunda, özellikle küçük belediyeelerde gözlenen yanlışlıkların önüne geçmek.	yerel yönetim personeli, atama, memur, sınav
Yerel Yönetimlerde Profesyonel Yöneticilik	6	2	1997 - Nisan	Selçuk YALÇINDAĞ		yerel yönetim yöneticiliği, profesyonel yöneticilik, etkinlik
Yerel Yönetimlerde Reform Sorunu	10	3	2001 - Temmuz	Birgül AYMAN GÜLER	Son yıllarda küreselleşme ile birlikte artan yerelleşme isteklerinin genel bir çerçevesini sunmak.	adem-i merkezîyetçilik, subsidiarite, yerel yönetim reformu
Yerel Yönetimlerde Taşıt ve İş	2	6	1993 -	Orhan PİRLER		bütçe, bağış, resmî hizmet, finansal

Makinesi Satın Alımları, Kullanılmaları ve Satılmaları			Kasım			kiralama
Yerel Yönetimlerde Toplam Kalite Yönetiminin Uygulanması ve Ortaya Çıkan Sorunlar	7	4	1998 - Ekim	N. Kemal ÖZTÜRK / Bayram COŞKUN	Son yıllarda literatüre giren ve özellikle işletmeleri etkileyen Toplam Kalite Yönetiminin belediyeler açısından uygulanmasını irdelemek.	planlama, yerel hizmetler, hizmet kalitesi
Yerel Yönetimlerde Yapılacak İhalelerde Kapalı Teklif Usulünün Uygulanması	3	3	1994 - Mayıs	Orhan PİRLER	İhale yöntemlerinden olan kapalı teklif usulünün belediyeler açısından uygulanabilirliğini değerlendirmek.	hizmette yerindelik, yerel yönetimler, hizmetlerin verimliliği, subsidiarite
Yerel Yönetimlerde Yapısal Uyarılama: Çevre, Su ve Katı Atık	7	1	1998 - Ocak	Nevzat BOZTAŞ	Yerel yönetim aygıtının eylem alanında kalan içmesuyu, kanalizasyon ve katı atık hizmetlerinin kamu hizmeti alanından çıkarılarak serbest Pazar alanına aktarılmasını irdelemek.	içmesuyu, katı atık, kanalizasyon, özelleştirme, sözleşme
Yerel Yönetimlerde Yeniden Düzenleme Çalışmaları ve Yeni Bir Bakanlık	1	4	1992 - Temmuz	Selçuk YALÇINDAĞ	Kurulması planlanan yeni bir bakanlık konusunda kamuoyunda tartışma yaratmakve KAYA Projesinin yerel yönetimleri içeren bölümleri hakkında değerlendirme yapmak.	demokrasi, yönetsel vesayet, yerel siyaset, katılım, saydamlık
Yerel Yönetimleri Güçlendirmek Mi? Ademi Merkeziyetçilik Mi?	9	2	2000 - Nisan	Birgül AYMAN GÜLER	Ülkemizde çeşitli dönemlerde hazırlanan yerel yönetimler tasarılarında ve kanunlarında, ademi merkeziyetçilik sistemi ile merkeziyetçilik sisteminin özelliklerini ortaya koymak.	subsidiarite, yetki genişliği, görev ayrımı
Yerel Yönetimlerin Artan Önemi ve Çağdaş Görevleri	11	1	2002 - Ocak	Nuri TORTOP	Yerel yönetimlerin ülke ekonomisini yakından ilgilendiren ve yerel yönetimlerin büyük sorumlulukları olan sağlık, turizm ve çevre koruması gibi konularla ilgili çağdaş görev ve sorumlulukları üzerinde durarak, bu konularda yerel yönetimlerin yapacakları katkıları belirlemek.	yerinden yönetim, katılımlı yönetim, yerel gereksinme, yerel hizmetler
Yerel Yönetimlerin Avrupa Birliği Konusunda Eğitim Gereksinimleri: Görüşler ve Öneriler	15	3	2006 - Temmuz	Erol ESEN	Türkiye'deki yerel yönetim birimlerinin AB konusunda eğitim gereksinimlerini, bir alan araştırması yardımıyla değerlendirmek.	sağlık hizmetleri, yerinden yönetim, yetki devri, belediye, il özel idaresi
Yerel Yönetimlerin Denetimi Üzerine Bir Değerlendirme	2	4	1993 - Temmuz	Ahmet ÖZER	Yerel yönetimlerle ilgili yürürlükteki denetim sistemimizi belirtmek ve bu konudaki temel ilke ve kavramları açıklamak.	vesayet, özerklik, yerindelik denetimi
Yerel Yönetimlerin Denetimine İlişkin Genel Esaslar ve Denetleme Şekilleri	9	2	2000 - Nisan	Ali Yasin KARANFİLOĞLU	Merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerindeki denetleme yetki ve usullerini incelemek.	yönetsel vesayet, siyasal denetim, yargısal denetim, kamuoyu denetimi
Yerel Yönetimlerin Eğitim ve Kültür İşlevleri	3	6	1994 - Kasım	Cevat GERAY	Yerel yönetimlerin eğitim ve kültür işlevlerini değerlendirmek.	halk eğitimi, eğitim ve kültür izlenceleri, belediyeler
Yerel Yönetimlerin Ekonomik Girişimleri	1	1	1992 - Ocak	Ahmet KARABİLGİN	Yerel yönetimlerin, mali durumlarını iyileştirmek amacıyla giriştikleri ekonomik faaliyetler hakkında bilgiler sunmak.	belediye, ekonomik faaliyet, yerel yönetim işletmeleri
Yerel Yönetimlerin HABITAT II'ye Katılma Yolları ve Bir Bildirge	5	3	1996 - Mayıs	Cevat GERAY	Habitat II toplantıları kapsamında yayınlanan "Yerel Yönetimler Bildirgesi Taslağı"nı değerlendirmek.	Habitat II, yerel yönetimler, dünya kentleri
Yerel Yönetimlerin İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi	3	6	1994 - Kasım	Güneri AKALIN	Yerel yönetim şirketlerinin özelleştirme uygulamalarını, gerekçelerini ve özelleştirme sonrası durumu değerlendirmek.	yerel yönetim şirketleri, özelleştirme, yerel yönetim teşebbüsü

Yerel Yönetimlerin Modernizasyon Süreci ve Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı	12	1	2003 - Ocak	Hakan ALTINTAŞ	Özellikle son 30 yılda ortaya çıkan ve gelişen yeni kamu yönetimi anlayışının, teorik temellerine değinerek, uygulama biçimlerini açıklamak.	kamu sektörü, modernizasyon, yeni kamu yönetimi, yerel yönetimler
Yerel Yönetimlerin Sorunları ve Yeniden Düzenleme Gereksinimleri	10	2	2001 - Nisan	Nuri TORTOP	Yerel yönetimlerin genel sorunlarını ve bu sorunlara getirilebilecek çözüm önerilerini tartışmak.	şehirleşme, özerklik, katımlı yönetim, nesnellik, saydamlık, halkla ilişkiler
Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması Çerçevesinde Belediye Hizmetlerinin Özelleştirilmesi: Ankara'dan Örnekler	9	1	2000 - Ocak	Filiz KARTAL	Belediyelerde son dönemlerde görülmeye başlayan özelleştirme uygulamalarını, Ankara özelinde irdelemek.	özelleştirme, belediye hizmetleri, Ankara Belediyesi
Yerellik (Subsidiarite) İlkesinin Türk Yerel Yönetim Dizgesinde Uygulanabilirliğinin İrdelenmesi	14	4	2005 - Ekim	Yusuf KARAKILÇIK / Ayşe ÖZCAN	Yerellik ilkesinin ülkemiz yerel yönetimlerinde yaşanan sorunlar için tercih edilebilir bir çözüm yolu olup olamayacağını irdelemek.	yerellik, subsidiarite, yerelleştirme, yerel demokrasi, özelleştirme
Yerinden Yönetim, Yerel Yönetim	4	2	1995 - Mart	Selçuk YALÇINDAĞ	Yerel yönetim ile yerinden yönetim kavramlarını açıklığa kavuşturmak.	yerel yönetim, yerel yönetim, idari yerinden yönetim, siyasal yerinden yönetim
Yönetim Sistemimizin Yeniden Düzenlenmesi - I	1	2	1992 - Mart	Recep YAZICIOĞLU	Yerel yönetimlerimizin aksak yönlerini ortaya koyarak, reform konusunda bir takım önerilerde bulunmak.	desantralizasyon, yerel parlamento, katımlı yönetim
Yönetim Sistemimizin Yeniden Düzenlenmesi - II	1	3	1992 - Mayıs	Recep YAZICIOĞLU	Yerel yönetimlerimizin aksak yönlerini ortaya koyarak, reform konusunda bir takım önerilerde bulunmak.	sosyal rantabilite, çoğulculuk, bürokrasi, kalkınma
Yönetimlerarası Mali İlişkileri Düzenleyen Uluslar arası Anlaşmalar ve Organizasyonlar	13	2	2004 - Nisan	Zeynel BAKICI	Uluslar arası anlaşma ve organizasyonların yönetimler arası ilişkilere sağlandığı yeni açılımlar ile yerelleşme kavramına yaptığı katkıları irdelemek.	uluslar arası anlaşmalar ve organizasyonlar, yönetimlerarası ilişkiler
Zabıta Personeli ve Taşeronlaşma ya da Belediye Kolluğunun Piyasaya Devri	16	1	2007 - Ocak	Onur Ender ASLAN	Belediye zabıta hizmetlerinin piyasaya devredilmesini, önce hukukî ve toplumsal boyutuyla tartışmak.	idarî kolluk, yönetim, taşeronlaşma, belediye zabıtası
Zaman Yönetimi	7	2	1998 - Nisan	Ramazan ERDEM / Sıdika KAYA	Zaman ve zaman yönetimi kavramlarını açıklayarak, zaman tuzakları ve etkili zaman yönetimi ilkelerini incelemek.	katı atık, stratejik planlama, atık yönetimi, sürdürülebilirlik
Zonguldak'ta Bölgesel Kalkınma Politikaları ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere Uygulaması	15	4	2006 - Ekim	Şevket TÜYLÜOĞLU / Derya Nur KARAKAŞ	1990 yılından itibaren kalkınmada öncelikli yörelere kapsamına alınan Zonguldak'ta, bu uygulamanın getirdiği yenilikleri değerlendirmek.	bölgesel kalkınma, kalkınmada öncelikli yörelere, teşvikler
Zorunlu Deprem Sigortası	9	2	2000 - Nisan	Atilla İNAN	Zorunlu deprem sigortasına ilişkin düzenlemelerin hukuksal niteliği, kapsamı, sigortalıların ve sigortalayanların haklarını incelemek.	deprem sigortası, doğal afet, DASK, sigorta primi

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, Şenol (2003), “Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki İşlevleri Açısından “Yerel Gündem 21”: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 12, Sayı 1, Ocak 2003, s. 45 – 63.
- AKAY, Aslı (2007), “Kuruluşundan Günümüze YerelNET: TODAİE Yerel Yönetimler Web Portalı”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 16, Sayı 1, Ocak 2007, 75 – 100.
- AKBULUT, Örsan Ö. (2007), “Belediye Yönetimi Reformu: Monolitik İktidar Yapısının Güçlendirilmesi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 16, Sayı 1, Ocak 2007, s. 7 – 30.
- AKKAYA, Yüksel (1998), “Cumhuriyet Döneminde Belediyelerde İşçi Hareketleri (1923-1980)”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 7, Sayı 3, Temmuz 1998, s. 16 – 36.
- AKTAN, Can, Home Page, 2003,
<http://www.canaktan.org/>
- ARIKBOĞA, Erbay (1999), “Yerel Yönetim Açısından Mahalle Muhtarlığına Bir Bakış”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 8, Sayı 3, Temmuz 1999, s. 103 – 125).
- ARIKBOĞA, Erbay (2007), “Büyükşehirlerde Kararları Kim Alıyor? Büyükşehir Belediye Meclislerinde Temsil Sorunu ve Çözüm Önerileri”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 16, Sayı 1, Ocak 2007, s. 31 – 54.
- ASLAN, Onur Ender (2007), “Zabıta Personeli ve Taşeronlaşma ya da Belediye Kolluğunun Piyasaya Devri”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Ankara: Cilt 16, Sayı 1, s. 55 – 74, Ocak 2007.
- BALCI, Asım (2003), “E-Devlet: Kamu Yönetiminde Yeni Perspektifler, Fırsatlar ve Zorluklar”, **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 265 – 278.
- BAYKAL, Nazan (2008), “Küreselleşmenin Kamu Yönetimine Etkileri”,
<http://www.makaleler.com/oku-küreselleşme> (7 Mayıs 2009).
- BEZCİ Bünyamin, Bayram Coşkun (2007), “Avrupa Birliği ve Sübzidiarite İlkesi: İlkenin AB’de Uygulanması ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 16, Sayı 3, Temmuz 2007, s. 5 – 28.
- BİLECEN, Halil (Aralık 2009), “Neo-Liberalizm ve Yerel Yönetimler Ekseninde Subsidiarite İlkesine Bir Bakış: Avrupa Birliği Örneği”

<http://www.usakgundem.com/> (11 Ocak 2010)

- BOZAN, Mahmut (2003), “Merkeziyetçi Yönetimden Yerel Yönetime Geçişte Alternatif Yaklaşımlar: Millî Eğitim Bakanlığı Örneği”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 12, Sayı 1, Ocak 2003, s. 23 – 44.
- BULUT, Yakup (2001), “Mahalle Muhtarlığı Üzerine Bir Araştırma”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 10, Sayı 3, Temmuz 2001, s. 32 – 51.
- COŞKUN, Selim (2003), “Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı”, **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 38 – 55.
- ÇADIRCI, Musa (1993), “Türkiye’de Muhtarlık Kurumunun Tarihî Gelişimi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 2, Sayı 3, Mayıs 1993, s. 3 – 11.
- ÇOKER, Ziya (1992), “Anayasa ve Yerel Yönetimler”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 5, s. 3 – 9, Eylül 1992.
- ÇUKURÇAYIR, M. Akif (2003), “Çok Boyutlu Bir Kavram Olarak Yönetişim”, M. ACAR, H. Özgür (Ed.), **Çağdaş Kamu Yönetimi – I**, Ankara: Nobel Yayınları, s. 259 – 275.
- DERDİMAN, R. Cengiz (2005), **Yeni Düzenlemelere Göre Yerel Yönetimler**, İstanbul: Aktüel Yayınları.
- DOĞAN, Zeki, Mustafa Dağ (1995), “Belediyelerde Özelleştirme ve Örnek Bir Uygulama”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 3, Mayıs 1995, s. 47 – 64.
- DÖNMEZ, Ömer (2008), **Kavram – Teori ve Politikalar**, Ankara: Gazi Kitabevi.
- EKİCİ, Birol, M. Cem Toker (2005), “Avrupa’da ve Ülkemizde Yerel Yönetimlerin Denetimi ve Etkinliği”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt 14, Sayı 1, s. 5 – 28, Ocak 2005.
- ERBAY, Yusuf, Zerrin Yener (1998), “Sınırötesi İşbirliği: Türk Yerel Yönetimleri İçin Yeni Bir Açılım”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 7, Sayı 2, Nisan 1998, s. 11 – 26.
- ERENÇİN, Arif (1994), “Yerel Demokrasi ve Yeni Yaklaşımlar”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 3, Sayı 5, Eylül 1994, s. 3 – 10.
- ERGİN, Osman Nuri (1995), **Mecelle-i Umûr-ı Belediye**, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür & İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, Cilt 4.

- ERSÖZ, Halis Yunus (2001), “Yerel Yönetimlerde Özelleştirme Uygulamaları ve Yaygınlık Derecesi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt 10, Sayı 2, s. 31 – 50, Nisan 2001.
- ERTEN, Metin (1999), **Nasıl Bir Yerel Yönetim?**, İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi.
- ERYILMAZ, Bilal (2002), “Belediyelerde Demokrasi Geleneği ve Değişim İhtiyacı” **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 11, Sayı 3, Temmuz 2002, s. 6 – 21.
- GERAY, Cevat (1993), “Nasıl Bir Yerel Yönetim Düzeltimi?”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 2, Sayı 5, Eylül 1993, s. 13 – 21.
- GERAY, Cevat (1995), “Kent Yönetimi İçin Yeni Yaklaşımlar ve Komşuluk (Mahalle) Biriminin Önemi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 6, Kasım 1995, s. 27 – 38.
- GÖKÇE, Orhan, Erdal Bayrakçı (2002), **Yerel Yönetimler Maliyesi**, Konya: Olgunçelik Yayıncılık.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref (1971), **Türkiye’nin İdarî Yapısı**, Ankara: TODAİE Yayınları, Yayın No: 120.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref (2001), **Yönetim Hukuku**, Ankara: Turhan Kitabevi.
- GÜLER, Birgül Ayman (1992), “Belediyeleşme Sürecinin Sayısal Özellikleri”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 6, Kasım 1992, s. 19 – 29.
- GÜLER, Birgül Ayman (1993), “Belediyeleşmede Siyaset Ya Da Yerel Hile”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 2, Sayı 6, Kasım 1993, s. 27 – 38.
- GÜLLÜCE, İdris (2004), **Yerel Yönetimlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri**, İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- GÜNDAY, Metin (2004), **İdare Hukuku**, Ankara: İmaj yayınevi.
- GÜNEŞ, Muharrem (2009), **Belediyecilik Sanatı**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- KARAKILÇIK, Yusuf, Ayşe Özcan (2005), “Yerellik (Subsidiarite) İlkesinin Türk Yerel Yönetim Dizgesinde Uygulanabilirliğinin İrdelenmesi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 14, Sayı 4, Ekim 2005, s. 5 – 30.
- KAYMAK Ümit, Ahmet Gazi KAYA (2004), **Kamu Yönetimi**, Ankara: Savaş Yayınları.

- KAZICI, Ziya (2006), **Osmanlı'da Yerel Yönetim (İhtisâb Nezareti)**, İstanbul: Bilge Yayıncılık.
- KELEŞ, Ruşen (1992), "Belediyeciliğimizde Son Gelişmeler ve Yerel Özerklik", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, Mart 1992, s. 9 - 14.
- KELEŞ, Ruşen (2000), **Yerinden Yönetim ve Siyaset**, İstanbul: Cem Yayınevi.
- KIRIŞIK, Fatih, Özcan Sezer (2006), "Türk Anayasalarında Yerel Yönetimler", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 15, Sayı 2, Nisan 2006, s. 5 – 30.
- KOCABAŞ, Fatih (1998), "Türk İdare Teşkilatının Yeniden Yapılanması: Süreç ve Yöntem", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 7, Sayı 4, Ekim 1998, s. 85 – 103.
- KÖSECİK, Muhammet (2000), "4 Mayıs 2000 Büyükşehir Belediyesi Seçimlerinin Getirdikleri: Londra'da Yeni Dönem", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Temmuz 2000, Cilt 9, Sayı 3, s. 69 – 81.
- MALKOÇ, M. Nihat (Mayıs 2005), "Yönetişim Üzerine", [http://www.nedir.antoloji.com\(yönetişim/](http://www.nedir.antoloji.com(yönetişim/), (18 Şubat 2009).
- NOHUTÇU, Ahmet (2003), "Sürdürülebilir Kamu Yönetimi Kalitesi İçin Toplam Kalite Yönetimi Performans Yönetimi Sorun Alanları, Uygulamalar ve Türk Kamu Yönetimine Uyarlanması", **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 231 – 264.
- ORTAYLI, İlber (1985), **Tanzimattan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği**, İstanbul: Hil Yayınları.
- ÖNDER, Özgür (2003), "Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde Yayınlanan Makalelerin İncelenmesi", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 11, Sayı 3, s. 48 – 67.
- ÖZDENKOŞ, Demet (1999), "Merkezî Yönetim İle Yerel Yönetimler Arasında Görev Bölüşümü", **Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi**, Şubat 1999, s. 77 – 95.
- ÖZEL, Mehmet (2000), "Kamu Yönetiminde Yeni Bir Örgütlenme İlkesi: Yerellik (Subsidiaritaet)", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt 9, Sayı 3, s. 25 – 43.
- ÖZER, M. Akif (2005), **Yeni Kamu Yönetimi: Teoriden Uygulamaya**, Ankara: Platin Yayınları.
- ÖZTÜRK, N. Kemal, Bayram Coşkun (1998), "Yerel Yönetimlerde Toplam Kalite Yönetiminin Uygulanması ve Ortaya Çıkan Sorunlar", **Çağdaş Yerel**

- Yönetimler Dergisi**, Cilt 7, Sayı 4, Ekim 1998, s. 113 – 125.
- PİRLER, Orhan (1993), “Belediye Meclislerinin Kuruluşu, Görevleri ve Yetkileri”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 2, Sayı 5, Eylül 1993, s. 49 – 71.
- REYHAN, Cenk (2000), “1913 Tarihli Vilâyat Genel İdaresi Geçici Kanunu”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 9, Sayı 1, Ocak 2000, s. 129 – 152.
- SAĞIR, Meral (2003), “Küreselleşme Süreci ve Siyasal Katılımda Yeni Arayışlar: Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi Kadın Meclisi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 12, Sayı 4, Ekim 2003, s. 28 – 41.
- SARAN, Ulvi (2004), **Kamu Yönetiminde Yeni Yapılanma**, Ankara: Atlas Yayınları.
- SAYIN, Deniz, Home Page, 27 Haziran 2007.
<http://denizsayin.gen.tr/>
- SENCER, Muzaffer (1986), **Türkiye'nin Yönetim Yapısı**, İstanbul: Alan Yayıncılık
- SEYİTDANLIOĞLU, Mehmet (1995), “Yerel Yönetim Metinleri I”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 6, Kasım 1995, s. 85 – 102.
- SOBACI, M. Zahid (2005), “Yeniden Yapılanma Sürecinde İl Özel İdarelerinin Dünü, Bugünü ve Geleceği Üzerine Değerlendirmeler”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 14, Sayı 4, Ekim 2005, s. 31 – 50.
- SÖZEN, Süleyman (2005), **Teori ve Uygulamada Yeni Kamu Yönetimi**, Ankara: Seçkin Yayınları.
- TEK, Murat, Muharrem Güneş (2009), **Antakya Kent Sorunları ve Çözüm Arayışları**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- TODAİE (1992), **Kamu Yönetimi Araştırması Yerel Yönetimler Araştırma Grubu Raporu**, Ankara: TODAİE Yayınları, Yayın No: 247.
- TODAİE (2008), **Kamu Yönetimi Sözlüğü**, Ankara: TODAİE Yayınları, No: 342
- TORTOP, Nuri (1991), **Mahallî İdareler**, Ankara: TODAİE Yayınları.
- TORTOP, Nuri (1992), “Demokratik Mahallî İdare Anlayışının İlkeleri”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt 1, Sayı 3, s. 3 – 6.
- UZAN, Nizam (1999), “Belediyeler ve Yerel Gündem 21”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 8, Sayı 2, Nisan 1999, s. 96 – 101.

YALÇINDAĞ, Selçuk (1992a), “Güçlü ve Özerk Yerel Yönetimler Demokrasimizin ve Yönetim Sistemimizin Temel Kuruluşları Olmalıdır”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Mart 1992, Cilt 1, Sayı 2, s. 3-8.

YALÇINDAĞ, Selçuk (1992b), “Yerel Yönetimlerde Yeniden Düzenleme Çalışması ve Yeni Bir Bakanlık”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 4, Temmuz 1992, s. 3 – 11.

YALÇINDAĞ, Selçuk (1995), “Yerinden yönetim, Yerel Yönetim”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 3, s. 3 – 19, Mayıs 1995.

YAŞAMIŞ, Firuz Demir (1995), “Büyükşehir Sorunsalı”, **Amme İdaresi Dergisi**, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt 28, Sayı 1, s. 93 – 111.

YATKIN, Ahmet (2003), **Toplam Kalite Yönetimi**, Ankara: Nobel Yayınları.

YETER, Enis (1992), “Yerel Yönetimler Üzerine Düşünceler”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 4, Temmuz 1992, s. 13 - 21.

YETER, Enis (1996), “İl Genel Meclislerinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri, Üyelerinin Malî ve Sosyal Hakları”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 5, Sayı 5, Eylül 1996, s. 37 - 50.

YILDIZ, Mete (2003), “Elektronik Devlet Kuram ve Uygulamasına Genel Bir Bakış ve Değerlendirme”, M. ACAR, H. Özgür (Ed.), **Çağdaş Kamu Yönetimi – 1** Ankara: Nobel Yayınları, s. 305 – 328.

ZENGİN, Eyüp (2000), “Azerbaycan’da Yerel Demokrasinin Yasal Boyutları”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 9, Sayı 4, Ekim 2000, s. 3 – 23.

442 SAYILI KÖY KANUNU (2005), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

5216 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU (2005), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

5312 SAYILI İL ÖZEL İDARESİ KANUNU (2005), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

5393 SAYILI BELEDİYE KANUNU (2005), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

www.belgenet.com/arsiv/sozlesme/aas_122.html

<http://www.todaie.gov.tr/v1/yyaem.php?Baslik=50>

<http://www.yerelyonetimler.com.tr/biz.aspx>

<http://www.sehirvebakan.com/?op=main>

<http://www.mevzuatdergisi.com/yazarlar/ahmet-fidan.htm>

<http://www.kontder.org.tr/TR/>

<http://www.ozelkalem.com.tr/kunye/>

<http://www.ebelediye.info/?sid=253>

http://www.tid.web.tr/articles.php?category_id=67

<http://www.birikimdergisi.com/birikim/toplumbilim.aspx>